

liber s^ci ludgeri ni wertena

DIVINA FVL

GENS DOCTRINA

SCEPTRA PRAE

CELLIT REGNI

ORIGOREGVM

FELIX SEMPER

GENITVRA BEA

MOLEMPERSPICIMVS

LIBRIS
HAB. SECT.
BIBLIOTHEC.
DÜSSELDORF

LEGIS. GRATIAM. LAUDIS. HABERE.
IUSTO. GIGNITUS. REGIE. ECCLESIAE.
ALME. DEFENSOR. NUMQUAM.
ENIM. VINCI. POTEST. DISCI-
PLINA. CAELESTIS. OLIM. EAM.
SUMENS. PATERNIS. TRIUMPHANS.
EXEMPLUM. QUOD. EUOTA. FIDES.
VICTORIA. GAUDET. XPO. IUUANTE.
BEATO. CLAUIGERO. PETRO. CUNCTAS.
ADVERSAS. GENTES. REGALIBUS.
SUBDIT. PLANTIS. EN. RADIX. BEATA.
INSTAR. CONTULIT. PROLE. LAETA;
DM. CIOLERE. LEGEM. SEMPER.
AMARE. DIUINAM. LAUDABILE.
SERUARE. FIDEM. SCAM. QUE.
DEFENDERE. VITAM. FACTOREM.
PRORSUS. HABENS. JANITOREM.
TRIUMPHIS. CAELI. IPSIUS. FRETA.
VIRTUTE. VICTRICEM. PERSISTIT.
SEMPER. LUMEN. SEQUENS. DOCTRINAE.
EIDEM. APOSTOLIS. EDIS. IN. HANC.
SCAM. SED. EM. MAGNUS. REX. CAROLUS.
SPLENDIT. OMNIBUS. PER. EAM.

2.
DITATA·BONIS·TRIUMPHATA·UBIQ;
CAELESTEM·SEMPER·IN·HIS·
HABERE·MERUIT·REGNUM·ARMA·
SUMENS·DIVINA·GENTES·CALCAUIT·
SUPERBAS·REDDIDIT·PRISCA·
DONA·ECCLESIAE·MATRIS·SUAE·
URBES·MAGNAS·QUE·FINES·STYUL·
ET·CASTRA·DIUERSA·LANGOBARDIAE·
RUL·UIR·TUTE·DIUINA·PROSTRAUIT·GENTE·
QUANS·AMPLECTIT·FIDEM·QUAM·
SUSCEPIT·AB·ORIS·MAGNA·PROSA·
PIA·HAEC·INTOTO·RUTILAT·ORBEM·
ALTUS·NOBILIS·NITENS·REGIT·
DIUERSA·REGNA·GAUDENS·COLER·
AD·LIMINA·VENITA·P̄·LORŪ·SOS·PES·
NIMIS·LAUDIBUS·YMNIS·QUE·POPULO·
CELEBRATURA·AB·OMNIBUS·NIXE·
PROSESUMMUM·ORARE·ANTE·^ISTITEM·
POSEIT·REDI·MIS·IBI·NOXA·AD·IUVEN·
TUTE·COMMISSA·EXUTUS·SUP·FRAS·
GISSA·LIMISS·PON·OEBAT·LINGUA·
MAGISTRO·GENIUM·SERUARE·
SCAE·ECCLESIAE·IN·AETIO·ROMANAE·

IUSTITIAS ALONIPETRI SUI PRO
TECTORITUTERIBABILEMUTSUP.
DONASINEIUSCONFESIONE^ELIUABIT;
ADHAEC^EHADRIANUSPRESULXPI.
PREDIXITTRIUMPHISDEXTERA.
PROTEGIDIUINA PETROCOMITANTE.
PAULO^LQUE ROMPHEAM VICTORIAE.
DONANTES ATQUE PROTE^LDIOMICANTES.
INLESUS CUM TUIS VICTOR MANEBIS:
NEMPE PER IPSOS ADITUM PATUNT
URBIS PAPIAETE INGRE QUI VICTOREM.
NEFA PER FIDIBEGIS CALCABIS.
DESIDERICO LLAUIRESEIUS PRO
STERNENS MERGIS BARATRU M PROFUNDI.
SEPTUS LANGOBARDORUM REGNUM.
MINUS REDDISTUUM POLLICITA SACRI.
DONA CLAU REGI DONA AULAE PETRI.
AMPLIUS DONANSTIBI VICTORIAM.
SIMULQUE HONOREM PER SECLA.
REGNARICUM TUIS HIC INFUTURO.
QUESUBULIS ALLEGUM QUAM DISCEDI.
HAEC OBSERVANS STATUTA

INCIPVNT CANON

APOSTOLORVM

- I DE ORDINATIONE EPISCOPI
- II DE ORDINATIONE PRBÍ, DIACONIS, ET CETERORUM.
- III Nihil aliud in sacrificio, praeter quod dñs
statuit, offerendum.
- IIII Quae species ad altare, non ad sacrificium, sed ad
benedictionem simplicem, debeant exhiberi.
- V Quod ea, quae in ecclesiis offerri non possunt, ad domos
sacerdotum a fidelibus deferantur.
- VI Vt episcopi, aut prbte, uxorem suam, quam debet caste
regere, non relinquunt.
- VII Vt sacerdos, & ministri altaris, secularibus curis absint.
- VIII Quo tempore pascha celebretur.
- IIIIII Quod ministri altaris, oblationem celebrata,
debeant communicare.
- X Quod fideles laici ingredientes ecclesiam, communi-
care debeant.
- XI Quod cum excommunicatis, non sit orandum.
- XII Quod cum damnatis clericis, non sit orandum.
- XIII Vt nullus fidelium, praeter commendatarius suscipiat episcopatus.
- XIIII Vt ab episcopis aliena parroecia minime per uadatur.

Ut clerici proprias ecclesias non relinquunt.

Ut episcopus, qui clericos alterius suscepit, communionem priuetur.

Quod bigami non admittantur ad clericum.

Quod is, qui uiduam / uel electam / aut meretricem acceperit,
non admittantur ad clericum.

Qui duas sorores habuerit, non admittantur ad clericum.

Clericum / fidem iussorem esse non posse. *F* ad clericum.

Quod hi, qui non sponte eunichizati sunt, suscipiantur.

Ut is, qui se eunichizauit, clericus non fiat.

Ut clericus, qui se eunichizauit, abiciatur a clero.

Ut laicus, qui se eunichizauit, tribus annis communionem priuetur.

Quod episcopus aut presbyter aut diaconus si pro criminibus
damnati fuerint minime communionem priuentur.

Similiter & reliqui ministri ecclesiae.

Quod clerici debeant coniugibus copulari. *l*: non debeant.

Quod episcopus presbyter & diaconus fideles peccanter uerberare.

Quod officium pristinum damnati pro criminibus
usurpare non debeant.

Quod non debeant officia ecclesiastica pecuniis obtineri.

Ut ecclesia saeculari potentia minime per uadatur.

De presbitero qui contemptu episcopo seorsum conuentus
congregare temptauerit.

Quod clerici damnati non debeant ab aliis recipi.

4
XXXIII Ut nullus ep̄s. prb̄t. aut diāc sine commendati cur
suscipiatur epistolis.

XXXV De primatu episcoporum. h̄c d̄. q̄. q̄. ordinare

XXXVI Quod non liceat ep̄sm̄ in aliena prouincia clericos.

XXXVII De ordinatis ep̄sc̄ nec receptis.

XXXVIII Ut bis in anno concilia celebentur.

XXXIX Ut tantum curam rerum ecclesiasticarum ep̄s habeat.

XL De dignitate pontificis & quod rerum suarum
habeat potestatem.

XLI Quod ep̄s ecclesiasticarum rerum pro dispensatione
pauperum habeat potestatem.

XLII Quod ep̄s. prb̄t. & diāc alexator ebriosus esse non debeat.

XLIII Similiter clerici & laici si per manserint in alex
communione priuentur.

XLIII Quod ep̄s. prb̄t. & diāc non debeant usuris accipere.

XLV Quod non debeat ep̄s. prb̄t. aut diāc cum hereticis orare.

XLVI Quod non debeant hereticorum baptismata conprobare.

XLVII Quod ecclesiae baptismate baptizatus denuo baptizari
non debeat & non ita baptizatus debeat baptizari.

XLVIII Laicum pellentem suam coniugem cōmunionem priuandum.

XLVIII Quod in nomine trinitatis debeat baptizari.

L Quod non debeat una mensio in baptismate quasi
in morte dñi prouenire.

INCIPIUNT TITULI CANONUM
NICENI CONCILII NUMERO XX

- i De eunichis & qui se ipsos abscederunt.
- ii De his qui ex gentilibus post baptismum ad clericatum ordinem promouentur.
- iii De subintroductis mulieribus.
- iiii De his qui ad episcopatum in prouincis prouentur.
- v De excommunicatis.
- vi De priuilegiis quae quibusdam ciuitatibus competunt.
- vii De episcopo heliae id est hierosolymorum.
- viii De his qui dicuntur catharoe id est mundi.
- iiii De his qui ad honorem presbiterii sine examine prouecti.
- x De his qui in persecutionibus negauerunt & postmodum in clero promoti sunt.
- i De laicis qui negauerunt. *¶ regressi.*
- ii De his qui abrenunciauerunt & iterum ad seculum sunt.
- iii De his qui communionem tempore mortis exposcunt.
- iiii De cathecuminis lapsis.
- xv Quod non oportet de migrari. *¶ durauerunt.*
- xvi De his qui in ecclesiis in quibus prouecti sunt minime per-
- xvii De clericis usuras accipientibus.
- xviii De priuilegiis presbiterorum.
- xiiii De his qui paulo ante atheno ad ecclesiam ueniunt

XX Deflectendo genua.

INCIPIT IULI CANONUM ANGYRANI
CONCNUMI XXIII

I DE prbys qui immolauerunt tempore persecutionis.

II De diaconis qui immolauerunt.

III De his qui ex fuga comprehensunt & per uim pagani ritus aliquid pertulerunt.

IIII De his qui diuersis causis gentilitatis ritus aliquid pegerunt.

V De his qui timore ritus gentium per egerunt.

VI De his qui in locis idolorum manducauerunt.

VII De his qui frequenter idolis immolauerunt.

VIII De his qui & aliis sacrificandi causas adtulerunt.

IIII De diaconis qui tempore ordinationis denuptis adtestati sunt.

X De his qui sponsas puellis & ab aliis corruptas.

XI De his qui cum essent cathecumini idolis immolauerunt.

XII Quod non oporteat cor episcopos ordinare clericum nisi in agris & in uillis.

XIII De his qui esum carniū in clero constituta diffugiunt.

XIIII De rebus ecclesie a facis eo tempore distractis quo ipse ecclesie uiduantur episcopis.

XV De his qui fornicantur in rationabiliter id est qui miscentur pecoribus aut cum masculis polluuntur.

- VI De his qui in pecudes uel in masculos aut olim polluti sunt
aut ac tenus hoc uicio tabescunt.
- VII De his qui ad episcopatum promoti sunt nec recepti.
- VIII De his qui uirginitatem professi sunt. & de his quae sub
sororis habitu cum aliquibus commorantur.
- VIII De his qui ad alteras habent uxores uel ipsi adulteri
conprobentur.
- X De his qui partos suos ex fornicatione diuersi modi inter:
XI De homicidiis. imunt
- XII De his qui non sponte homicidium commiserunt.
- XIII De his qui diuinationes expetunt.
- XIII De his qui uirginum corruptionibus consciunt.

TITULUM CANONUM NEOCLERICALIUM
CONSTIENSIS CONCILII NUMER. XIII

- D**e presbiteris qui uxores acceperunt uel fornicati sunt.
- I De his quae duobus fratribus nupsent uel quid uas
sorores uxores acceperint.
- I De muta nubis.
- II De his qui proponentes fornicari uetantur.
- I De cathecumis peccantibus.
- I De cathecumis praegnantibus.
- II Quod non oporteat in bigami nuptiis orare presbiteris.
- III De his qui mulieris adulteris iuncti sunt.

VIII De his qui ad praesbyterium promouentur & ante ordinationem peccatorum sibi sunt consci

X De diaconis similiter

XI Quo tempore praesbyterum conueniat ordinari

XII De his qui in egritudine baptismum consequuntur

XIII De praesbyteris agrorum

XIII De numero certo diaconorum

TITULICANONUM GREGENSI^{COAN}
CONCILII NUMER. XX

I De his qui nuptias execrantur

II De his qui ab hominibus eos qui carnibus uescuntur

III De seruis qui iugum famulatus abiciunt christi unitatis obtentu

IIII De praesbyteris qui habuere coniugia

V De his qui ecclesiae conuentus spernendos estimant

VI De his qui ecclesiastica mysteria praeter ecclesiam faciunt

VII De fructuum oblationibus quae ministris ecclesiae conferuntur

VIII De his quae in usus pauperum conferuntur

VIII De his qui uirginitate continentiaque persistunt

X De his qui pro uirginitate super uiuunt

XI De his qui agapas id est pastiones pauperum risu deputant

XII De his qui pallis utuntur & idcirco super uiuunt

XIII De mulieribus quae utuntur uirilibus indumentis

XIII De his quae uel ut peccatum copulam deserunt nuptiarum

- XV De his qui xpianitatis obtentu dispiciunt filios.
- XVI De his qui parentes xpianitatis occasione contemnunt.
- XVII De mulieribus quae se ad tunc xpianitatis obtentu.
- XVIII De his qui dominica die ieiunant tamquam nihil praecipue ceteris differentem.
- XVIII De his qui ecclesiastica ieiunia absque necessitate dissolunt.
- XX De his qui collectas quaesunt in martyrum commemorationibus execrantur.

TITULO CANONUM ANTIOCENI
CONCINUMERO XXV

- I De his qui contraria gerunt hisque regulariter de parcha statuta sunt in niceno concilio.
- II De his quae se a perceptione scae communionis auertunt & qui excommunicatis per domos communicant.
- III De his qui ab alia parroecia praeter conscientiam episcoporum suorum in alius inmorantur.
- III De damnatur & ministrare temptantur.
- V De his qui se a ministerio ecclesiastico subtrahunt & seorsum colligunt.
- VI De clericis excommunicatis & laicis.
- VII De peregrinorum susceptione.
- VIII De pacificis peregrinorum id est commendatis litteris.
- IX De metro pollitanis singularum prouinciarum.

- X De his qui uocantur chor episcopi.
- XI De episc. & clericis ad euntibus imperatorum.
- XII De damnatis episcopis aut clericis & ad euntibus imperatorem.
- XIII De his qui cum sint ex alia prouincia in alia audent ordinationes efficere.
- XIIII De diffione quae super episcoporum de iudicatione contra appellantium prouinciales antestiter excludit.
- XV De episcopis ab eiusdem prouinciae sacerdotibus consonanter
- XVI De uocantibus episcopis.
- XVII De his qui cum ad episcopatum conuocantur euitant.
- XVIII De his qui promouentur ad episcopatum ne recipiuntur.
- XIX De episcopalibus in prouinciis ordinationibus.
- XX De synodis quae debent ab episcopis suis temporibus in prouincia celebrari. [transcat]
- XXI Ut nullomodo de parroecia ad aliam parroeciam episcopi.
- XXII Ut in altera parroecia clericos alterius parroeciae episc. nullatenus ordinent.
- XXIII Ut nullus ad episcopatum pro se constituitur promouendum.
- XXIIII De rebus ad ecclesiam pertinentibus & de his qui propria episc. esse noscuntur.
- XXV Ut episcopi dispensandi res ecclesiasticas habeat potestatem.

TRULICANONUM APUD LAO DIOCESI PHRIGIAE CONGREGATI NUMERORUM LXXIII

- I DEDICATIONIS.** [exigerunt]
- II De his qui pro diuina sit erratae paenitentiam feruentur.
 - III Quod non oporteat ad clericum statim post baptismum promoueri.
 - IIII De tempore ordinationum.
 - V Ut hi qui sacrario seruiunt usuras non exigant.

- VI De hereticis intrantibus in ecclesias uel basilicas martyrum.
- VII De his qui ad ecclesias ab hereticis ueniunt.
- VIII De his qui ueniunt ab heresi catha pigarum.
- IX De his qui ad hereticorum speluncas causa rationes accedunt.
- X De his qui cum hereticis nuptiarum copulam iungunt.
- XI Non congruere praeter byteras in mulieribus ordinari.
- XII De episcopalibus ordinationibus.
- XIII Iudicio multitudinis ordinationes fieri non debere.
- XIIII Ad alias parroecias eulogias quae ablatas sunt minime distanter.
- XV De his qui debeant in ambone id est in pulpito psallere.
- XVI De lectionibus quae debeant sabbatis recitari.
- XVII Quod inter satium psalmorum debeat in congregationibus fieri.
- XVIII De precibus nocturnis & uesperis celebrandis.
- XIX De precibus post omelias id est post sermones habitos ad populum proferendis & de his quos intra sacrarium communicare conueniat.
- XX De honore quem presbyteris diaconi & diaconis
 † hui qui sub ipsis sunt debeant exhiberi.
- XXI Quod subdiaconi ad diaconico id est a secretario sine remota.
- XXII Subdiaconos cum orantur ad sistere non debere.
- XXIII Lectores & cantores quae cum orantur agere suum officium non debere.
- XXIIII Quod nullus ecclesiarum in tabernis comedere debeat.
- XXV Quod subdiaconi non debeant benedicere uel benedictionem tribuere.
- XXVI De exorcistis qui non sunt ab episcopis ordinati.
- XXVII Quod de conuiuio quae ex agape sunt escarum parcer

accipi non debeant.

XXVIII In ecclesiis prandia fieri non debere.

XXVIII De xpianis qui sabbatizare uel iuxta quendam modum iudaizare noscuntur.

XXX De uiris cum mulieribus laua tra celebrantibus.

XXXI De his qui hereticis iungunt foedera nuptiarum.

XXXII Ab hereticis eulogias accipere non debere.

XXXIII De schismatibus.

XXXIII De martiribus hereticorum.

XXXV De his qui angelos colunt.

XXXVI De his qui incantationibus & philacteris.

XXXVII De his qui ab hereticis uel iudaicis fefauitatis eorum dona suscipiunt.

XXXVIII De xpianis qui iudaeorum anima comedunt.

XXXVIII De xpianis celebrantibus festa gentium.

XL De episcopis quibus quiescunt euocationes ad synodum petant.

XL I Quod sine litteris sacro ministerio seruientes proficisci non debeant.

XL II Quod preter episcopus clericus proficisci debent.

XL III Ut subdiaconi ad hostia perseuerent.

XL IIII Ut ad sacrarium mulieres non introeant.

XL V De his qui circa mediam septimanam ad baptismum ueniunt.

XL VI De redditione baptizandorum.

XL VII De his qui in egritudine baptizantur.

XL VIII Ut post baptismum xprismadetur.

XL VIII Oblationes offerri in quadragesima non oportere.

L Non debere ieiunium solum in quinta feria maioris septimane.

L I Non debere in diebus ieiuniorum commemorationes martirum fieri.

L II Ut natalicia uel nuptiae in quadragesima non fiant.

- LIII. Ut xpianorum non psalletur nuptus.
- LIII. Non licere clericis ludichris peccatulis inter esse.
- LX. Non congruere penitus xpianis commixtionibus inter esse.
- LVI. Non licere praesbyteris introire ad altare priusquam ingrediat episcopus.
- LVII. Quin agris uel possessionibus debeant ordinari.
- LVIII. Oblationes offerri in domibus non oportere.
- LXVIII. Quae psallere uel legere in ecclesiis conuenit.

**INCIPIT CANON CONCILII APUD
APUD CONSTANTINOPOLI
CONGREGATI NUMER III**

- I. Ut ea quae apud nicheam statuta sunt immota permaneant & de anathemate arianorum eunomianorum machedonianorum sabellianorum fotinianorum marcellianorum & apollinarianorum.
- II. De ordine singularum dioeceseon & de priuilegiis quae aegyptis antiochenis constantinopolitanis quae debentur.

- III. De maximi illicita ordinatione.

**TITULUS CANONIS CALCEDONENSIS
CONCILIUM NUMER XXVII**

- I. De canonibus uniuscuiusque concilii. ¶ ordinari
- II. Quod non oporteat episcopus aut quemlibet ex clero perpetuias.
- III. Quod non oporteat episcopo clericos & monachos praedia aliena condu-
- III. De honore monachis competente & ut nullus eorum. ¶ cere
tempore ecclesiasticam aut saecularia inquietare negotia.
nec alienum seruum praeter conscientiam dominicius suscipere.
- V. Non trans migrandum de ciuitate in ciuitatem.
- VI. Quod non oporteat absolute quoslibet ordinari.
- VII. De clericis & monachis non manentibus.
- VIII. De clericis qui sunt in totis monasteriis atque martyriis.

quae subpotestate episcoporum unius cuiusque civitatis existant.

VIII Quod non oporteat clericos habentes aduersus invicem negotia
proprium episcopum relinquere & ad secularia iudicia conuolare.

X Quod non liceat clerico induarum ciuitatum ecclesiam ministrare.

XI Quod oporteat regem epistolam attribui honestiores autem nullius
commendaticis litteris adprobantur.

XII Ut nequaquam induos metropolitanos prouinciae diuidantur.

XIII Quod non oporteat peregrinos clericos sine comendatione ministrare.

XIII Quod non liceat clerico uxorem secte alterius accipere.

XV De diaconis si mulieribus.

XVI De uirginibus.

XVII De parrociis.

XVIII De coniuratione uel conspiratione.

XVIII Quod oporteat per prouincias bis in anno concilia celebrari.

XX Quod minime clericos trans migrari conueniat.

XXI De episcoporum aut clericorum accusatoribus.

XXII Quod non liceat clericis possessionem sui episcopi res ad eum uenturas
peruenientes diripere.

XXIII De clericis & monachis qui praeter uoluntatem sui episcopi
ad urbem regiam constantinopolim ueniunt.

XXIII Quod non liceat monasteria quae consecrata sunt diuersoria
saecularia fieri.

XXV Quod non oporteat ordinationes episcoporum diuidi differre.

XXVI De dispensationibus singularium ecclesiarum.

XXVII De his qui rapiunt puellas.

TITULUS CXXXIX

DE CENSIS CONCILII NUNCIORUM

I De episcopis etiam laici communionis priuandis
qui ciuitatem mutauerint.

II De hisdem episcopis ut si per ambitionem sedem mutauerint.

nec in exitum communionem laicam consequantur.

- III** Ut inter discordes episcopus conprovinciales antefacet
audiant. Quod si damnatur appellauerat romanum ponti-
ficem id obseruandum quod ipse consuerit.
- III** Ut nullus accusati sedem usurp& epi.
- V** Quando quis debeat a iuribus provinciae episcopo ordinari.
- VI** De non ordinandis episcopis per uicior & modicas ciuitates.
- VII** De provinciali synodo retractanda per uicior epi urbis romae
si ipse decreuit.
- VIII** Quando & in quibus causis epi ad comitatum ire debeant.
- VIII** De diaconis ad comitatum dirigendis.
- X** Quod ad comitatum pro pupillis & uiduis ac necessitate
patientibus sit eundem.
- XI** Ut qui in canalis sunt epi eunter ad comitatum solliciti discutiunt.
- XII** De his qui ignorant quid sit in synodo constitutum.
- XIII** De laicis non temere faciendis episcopis.
- XIII** Quam diu epi in aliena ciuitate remoretur.
- XV** Non liceat episcopo a sua ecclesia plus tribus ebdomadibus abesse.
- XVI** De clericis a communionem summois ab aliis non recipiendis.
- XVII** De non sollicitandis clericis alienis.
- XVIII** De non ordinandis clericis alienis sine sui con sensu epi.
- XVIII** De presbyteris & diaconis quae salonica ueniunt quantum
temporis ibi resideant.
- XX** De suscipiendis his qui per sequutionem faciunt.

**TIU LXXXIIII CONGREGATI
NUMER APUD CARTHAGINEN-
M ERUO. XXXIII.**

Vt quae in niceno concilio statuta sunt omnimodo
conser uentur.

- II De trinitate praedicanda.
- III De continentia
- IIII De ueteris ordinibus ab uxoribus abstinentis.
- V De auaritia.
- VI Ut xhristma a praeteritis non fiat.
- VII De his qui in periculo positi reconciliantur.
- VIII De his qui in accusationem maioris natu ueniunt & ut ep̄m nulli criminoso liceat accusare. *pelluntur*
- IIII De his qui merito facinorum suorum ab ecclesiae congregatione
- X De praeteritis qui a propriis corripuntur episcopis.
- XI Siquis praeter contra ep̄m suum inflatus schisma fecerit anathemasit.
- XII Siquis ep̄s absque tempore synodi in crimine detentus fuerit ad uodecim episcopis audiatur.
- XIII Ut non liceat episcopum nisi a plurimis ordinari sed si necessitas fuerit uel a tribus ordinetur episcopis.
- XIIII Ut de tripoli unus ep̄s in legationem ueniat & ut pr̄b̄t ibidem a quinque episcopis audiatur.
- XV De ueteris ordinibus ecclesiae seruentibus ut si quis in causa criminis incurrit & abnuert iudicium ecclesiae statim debeat periclitari & ut filii sacerdotum spectacula saecularia non adeant.
- XVI Ut nullus ep̄s pr̄b̄t & diaconus conductor & uellectores uxores accipiant & clerici abstineant ab uisuris & quo tempore uel ipsi uel uirgines consecrentur.
- XVII Ut unaqueque prouincia propter longinquitatem primatem habeat proprium.
- XVIII Siquis clericus ordinatus in heridelic constituta seruire & ut corporibus defunctorum eucharistia non detur.

necbaptisma. & ut per singulos annos per omnes
prouincias ad concilium metropolitani conueniantur.

VIII Ut si quis ep̄ accusator ad primatem ipsius prouinciae
causae deferatur.

IX De praebiteris uel clericis accusatis.

XI Ut filii clericorum in matrimonio non iungantur.

XII Ut ep̄i uel clerici in eos qui catholici non sunt nihil conferant.

XIII Ut ep̄i transmare non proficiantur.

XIII Ut praeter scripturas catholicas nihil in ecclesia legatur.

XV De episcopis uel sequentibus ordinibus qui sacro sc̄a mysteria
contrectant placuit ab uxoribus contineri.

XVI Ut res ecclesiae nemo distrahat.

XVII Praerbyteri & diaconi in grauiore culpa conuicti manus
inpositionem tamquam laici nequaquam suscipiant.

XVIII Praerbyteri diaconi uel clerici qui causas ad transmarina
putauerint appellandum in communionem minime
suscipiantur.

XVIII Siquis excommunicatus ante audientiam communicare
prae sumptit ipse in se damnationem protulit.

XX De accusatio uel accusatore.

XXI Siqui clerici ab episcopis suis promoti contempserint
nec illic maneat undere cadere noluerunt.

XXII Siquis clericorum pauper promotus in ordine postea
habuerit aliquid ecclesiae potestati subicit.

XXII Ut prb̄t rem ecclesiae in qua sunt constituti non uendant
& nulli ep̄o liceat rem tituli matricis ecclesie usurpare.

**TITUL. CANONUM DIVERSORUM
CONCILIORUM AFRICANAE
PROUINCIAE NUM. CV**

- 11.
- I. Quod nihil de ypponiensibus concilio sit emendandum.
 - II. Ut episcopi uel clerici non facile filios suos emancipent. ¶ xpianor
 - III. Ut presbiteri uel clerici non ordinentur nisi omnes suos fecerint.
 - IIII. Quod praeter panem & merum mixtum aqua nihil in sacramentis offerri debeat.
 - V. Ut clerici uel continenter ad uirginem uiduam que non accedat.
 - VI. Ut princeps sacerdotum non appelletur episcopus.
 - VII. Ut clerici tauerne nisi in peregrinatione non ingrediuntur.
 - VIII. Ut ieiunio deo sacrificia peragantur.
 - IIIIII. Ut in ecclesiis conbibia minime celebrentur.
 - X. De penitentibus.
 - XI. De uirginibus.
 - XII. De egrotantibus qui pro se respondere non possunt.
 - XIII. De passionibus martyrum.
 - XIIII. De paruulis qui apud donatistas baptizati sunt.
 - XV. De rebaptitionibus reordinationibus uel translationibus episcoporum.
 - XVI. Quot episcopi ordinare episcopum debeant.
 - XVII. Quod addi debeant episcopi numero ordinatorum si de ordinando episcopo fuerit contradictum.
 - XVIII. Ut de ecclesia carnis dies pasche nuncietur.
 - XIIIIII. De uisitandis prouinciis.
 - XX. Ut dioecesis nisi ex consensu episcopi proprii episcopum non accipiant.
 - XXI. Ut alienus clericus minime suscipiatur.
 - XXII. Ut carthaginensi episcopo unde uoluerint clericum liceat ordinare ab alio.
 - XXIII. Ut episcopi qui in dioecesi fuerint ordinati dioecesi sibi nullam uindictam ¶ ordinentur.
 - XXIIII. Ut paruuli apud donatistas baptizati in catholica clerici.

- XXV Dereliquit idolorum uel templis ad imperatoribus adolendis.
 XXVI Ut clerici de iudicium cognitione non cogantur in publico
 dicere testimonium.
 XXVII De paganorum conuiuuij auferendis.
 XXVIII De spectaculis ut dies dominico uel ceteris sanctorum
 festiuitatibus minime celebrentur.
 XXVIII De clericis damnatis.
 XX De feriis xpianis factis.
 XXI De manu missionibus ut neclesia celebrentur ab
 imperatore postcendum.
 XXII De aequitate damnato episcopo.
 XXIII Ut cum donatistis lenius agatur.
 XXIII De litteris mittendis iudicibus ut ea quae inter donatistas
 & maximanistas facta sunt innotescant. *f. in dero*
 XXV Ut clerici donatistarum in ecclesia catholica suscipiantur.
 XXV Ut legatio ad donatistas componende pacis
 gratia dirigatur.
 XXVII Quideri ab uxoribus debeant abstinere.
 XXVIII De his qui plebes proprias derelinquunt. *f. baptizati*
 XXVIII De infantibus baptizandis quous dubitatur utrum fuerint.
 XL Diempaschae diem concilij nunciandum.
 XLI Ne inter uentor episcopos cathedram ubi inter uentor est sedeat.
 XLII De defensoribus ecclesiarum ab imperatore postcendis.
 XLIII De episcopis qui ad concilia non occurrunt.
 XLIII De cres cenio.
 XLV De ecclesia ypponiensium diaretorum. *f. rarint*
 XLVI De clericis qui contra animum causam suam agere non procu.
 XLVI Ut de alieno monasterio receptor nec postor monasterij
 nec clericos liceat ordinari.

- XLVIII** De episcopis qui hereticos uel paganos heredes insatiunt.
- XLVIII** De manu missionibus.
- L** De falsis memoris martyrum.
- LI** De idolis reliquiis extirpandis.
- LII** Ut ab epō cartaginensi cum opus fuerit omnium episcoporu nomina dicentur & suscribantur epistolae.
- LIII** De episcoporum ordine ut qui postenus ordinati sunt prioribus se non audeant ante ferre.
- LIII** De maxiano episcopo.
- LV** Ut episcopi qui ordinantur ab ordinatoribus suis epistolae accipiant quidem & consulem praeferant.
- LVI** De his qui uel semel in ecclesia legerint ab alio non posse promoueri.
- LVI** De conueniendis donatistis.
- LVIII** Forma conuentiones donatarum.
- LVIII** Quale commonitorium acceperunt legati contra donatistas.
- LX** Breuis causarum.
- LXI** Concilium uniuersale non nisi necessitate faciendum.
- LXII** Ut ab electis iudicibus prouocare non liceat.
- LXIII** Ut ab imperatoribus postuletur ad uocatorum defensio pro causis ecclesiae.
- LXIII** De plebibus quae nunquam epōs habuerunt.
- LXV** De plebibus uel dioecesibus ex donatarum prauitate conuersis.
- LXVI** De suggestionem aurea episcopi.
- LXVII** De pacificandis ecclesiis roma & alexandrina.
- LXVIII** De his qui uxores atque uiros dimittunt ut sic mancant.
- LXVIII** De precibus ad altare dicendis.
- LXX** De his qui publicorum iudicium cognitionem ab imperatore.
- LXXI** De his qui cum in africa non communicant uoluerint.

uoluerint trans mare subripere.

- XXIII** Ut per gentes ad comitatum causam suam uel cartaginiensi uel romano pontifici insinuare procurent.
- XXIII** Concilium de cognitione episcopi.
- XXV** Concilium contra heresim pelagi & caelestii.
- XXVI** Quod adam non sit factus ad mortalem.
- XXVII** Quod paruuli in remissione peccatorum baptizentur.
- XXVIII** Quod gratia dei non solum remissionem tribuit peccatorum sed & iam prestat adiutorium ne peccetur.
- XXVIII** Quod gratia christi non solum scientiam tribuit quid agamus sed & iam dilectionem nobis inspirat ut quod scimus implere ualeamus.
- XXX** Quod sine dei gratia nihil boni possimus implere.
- XXXI** Quod non solum humilis sed & uerax sanctorum uox ista est si dixerimus quia peccatum non habemus nos ipsos seducimus.
- XXXII** Quod in oratione dominica sancti pro se dicant dimitte nobis.
- XXXIII** Quod ueraciter a sanctis dicatur dimitte nobis debita nostra.
- XXXIII** De plebibus conuersis addonatis.
- XXXV** De dioecesium qualiter eas diuidant inter se episcopi tam catholici quam qui ex donatis parte conuersi sunt.
- XXXVI** Ut siquam dioecesim episcopus ab heresim liberans triniennium possiderit nullus eam repetat.
- XXXVII** De his qui plebes quas ad se putant pertinere inconuenas his a quibus tenentur intruerint.
- XXXVIII** De his qui plebes ad se per anentes negligunt.
- XXXVIII** Quod electorum iudicium sententiam sperni non debeat.
- XXXIX** Ut si episcopus negligat suam dioecesim communio priuetur.
- XXXIX** De episcopis quid donatus eas communicasse sibi mentatus fuerint.

- De praerbyteris & clericis uinon appellent nisi ad africana concilia.
- De uirginibus & am minoribus uel andis.
- Nediutus episcopi teneantur in concilio terno se se singularum prouinciarum iudices eligunt.
- Quod excommunicati ad accusationem admitti non debeant.
- Quod serui & liberi omnesque infames persone non debeant accusare. : non debeant.
- Ut quicumque crimen non probauerit ad alterum ammitta :
- Qui ad testimonium ammittendi sint.
- De episcopo qui excommunicat cum quis sibi sollicitudinem dicit esse confessum. : episcopus

- C Ut non temere quemquam communionem priuet :
- CI Epistola totius concilii africani ad bonifacium urbis romae episcopum. : africane prouinciae.
- CII Epistola cyrilli alexandrini epi ad concilium :
- CIII Epistola attici episcopi constantinopolitani ad memoratum concilium.

- CIII Symbolum fidei niceni concilii. : urbis romae epm
- CV Epistola totius concilii africani ad papam caelestinum.

INCIPIT TITULI DECRETORUM
PAPAE SYRICI NUUM XV

- I De artianis non rebaptizandis. : brentur.
- II Ut praeter pascha & pentecosten bapuzmanon cele.
- III De apostatis. : i iura sortari.
- IIII Quod non liceat alterius sponsam ad matrimonium i
- V De his qui penitentiam minime seruauerunt.

- VI De monachis & uirginibus propositum. non seruantibus.
- VII De clericis incontinentibus.
- VIII Quales debeant ad clericatum officium peruenire.
- VIII De clericorum conuersatione.
- X De grandeis.
- XI De clericis qui secundam uxorem duxerit deponatur.
- XII Quae feminae cum clericis habitare debeant.
- XIII De monachorum promotione.
- XIII Quod paenitentia non fiat clericis.
- XV Ut si per ignorantiam uel paenitentem uel digamum aut uiduae maritus clerici facti fuerint non promoueantur.

TITULO DECRETORUM PAPAE
INNOCENTII NUMERO LVII.

- I De pacis osculo dando post confecta mysteria.
- II De nominibus ante pacem sacerdotis non recitandis.
- III Quod non debeant baptizari nisi ab episcopo consignari.
- III Quod rite omni sabbato ieiunetur.
- V De fermento quod ciuitatis tantum praet byzeris dirigatur.
- VI De energumensibus baptizatis.
- VII De penitentibus.
- VIII De epistola sancti iacobi apostoli in qua pro infirmis orare.
- VIII Quod extra consuetudinem metropolitani non ordinetur episcopus.
- X Quia de rebus suscipi non possunt ut & clericorum causae a propriis terminentur episcopis.
- XI Ut uidua clericus non ducat uxorem.
- XII Ut si laicus uiduam duxerit clericus non fiat.
- XIII Ut qui secundum uxorem habuerit clericus non sit.

- XXIII Ut alterius clericum nullus usurp& episcopu ordinar& de
- XXV Ut non rebaptizentur qui ad ecclesiam Anouationis curtop
uel montensibus ueniunt
- XXVI Quod sacer dotes & leuite cum mulieribus coire non debeant
- XXVII Quod monachus si clericus factus fuerit propositum suum
de ser uare debeat
- XXVIII Ut excuri alibus clericus non fiat propter uoluptates
quas ad diabulo inuentas exhibere cognoscatur
- XXVIII De uirginibus uelatis si de uia uerint
- XX De uirginibus non uelatis si de uia uerint
- XXI De incontinentia sacer dotum uelleuitarum
- XXII De ultima penitentia
- XXIII De ad ministratoribus
- XXIII Quod uari cum ad ulteris uxoribus non conueniant
- XXV Quod qui praeces uel criminales dicunt habeantur immunes
- XXVI Quod hi qui inter cedente repadio diuortium percaules
sise nuptis alius uinxerint adulteri esse monstrentur
- XXVII Qui ubi in canone recipiant
- XXVIII Siquis uolens patem sibi corporis amputari clericus
esse non potest nolens autem potest
- XXVIII Qui digami ad clericum admitti non possint
- XXX Qui de laicis ad clericum admitti non debeant & prohibetur
- XXXI Qui de laicis possunt clericum fieri hic aper te concubina
- XXXI De temporibus in cleri ordinibus immorandi
- XXXIII Quod hi qui praet by terio filios genuerint remoueri
ab officio debeant
- XXXIII Quod post penitentiam nullus ad clericum possit admitti

- xxxv De bubalio & ariano damnatis provincialibus episcopis
quorum sententiam sedis apostolica retractare curauit
- xxxvi De terminis minime transferendis.
- xxxvii Si cuius uxor in captiuitatem fuerit abducta & alteram
maritus accipere reuertente prima secunda mulier
debet excludi. & episcopos scripta.
- xxxviii Ad aurelium cartaginensem & augustinum ypponiensem &
scripta ad iulianum nobilem exortatoriam.
- xl Item ad aurelium episcopum de pascha inquare fallitur.
- xli De antiochena ecclesia.
- xlii Alexandrum antiochenum episcopum de pace.
- xliii De azuco constantinopolitano episcopo.
- xliiii Item ad alexandrum episcopum de pace.
- xlv Item alexandro episcopo quod prima sedis beati petri bou
apud antiochiam esse memoretur.
- xlvi Quod non oporteat secundum constituta imperatorum
duos esse metropolitanos.
- xlvii Quod arrianorum clerici non sint suscipiendi in suis
officiis quamuis baptismum quod eos dator con
firmet ecclesia.
- xlviii Ne ratio uero eae episcopo de sancto iohanne constanti.
- xlviij De bono facis quod iudaei sunt conperandi.
- l De suscipiendis clericis quod bonosus antequam damnaret
ordinaisset cognosceret.
- li Quis sacerdos uel quilibet ex clero uiduam uxorem
duxerit uel abiectam suam perdat officium.
- lii Siquis cathedram habuerit uxorem & defuncta eam

postbaptismum sortitus fuerit alteram clericus esse non possit

LIII Quod non suscipiantur in clero ab hereticis ordinari.

LIII Quod in ordinationibus crimina non bene credantur auferri.

LV Quod hi qui ordinati sunt a bono soherito propterea sint recepta ne scandalum remanere & ecclesiae.

LVI Quod in ecclesia peccatum populi multum soleat preteriri.

LVI Quod sub reptum fuerit apostolice sedi & suam in melius sententiam commutauerit.

TITUL. DECRETORUM PAPAE ZOSIMI NUM. III.

I Quod monachi uelluci nisi per gradus ecclesiae sacros non debeant ad summum sacerdotium peruenire.

II Quod si quis interdicta despexerit gradus sui periculo subiacet.

III Quae in singulis clericis gradibus tempora sint praefixa.

III De praesbyteros rauenantium. **TITUL. DECRETORUM PAPAE BONEFATI NUM. III.**

I Supplicatio eiusdem papae ut consuetuetur a principe quatenus in urbe roma per ambitum numquam pontifex ordinetur.

II Re scriptum honori augusti quo statuit ut si duo romae epi fuerint ordinati ambo decurrit. ut pelluntur.

III Epistola eiusdem papae de maximo epo diuersis criminibus accusato.

III Ut in una quaque prouincia nemo contempto metropolitano epo ordinetur. **TITUL. DECRETORUM PAPAE CAELESTINI NUM. XXII.**

I De prospero & hilario qui quordam galie praesbyteros accusant pelagii sectatores.

- II** De scō epō. augustinō miralaudis assertio.
- III** Praeteritorum sedis apostolicae episcoporum auctoritates de gratiadi. si gratia posse saluari.
- IIII** Quod adam omnes homines deserit nec quemquam nisi xpi.
- V** Quod nemo sit bonus suis uiribus nisi participatione eius qui solus est bonus.
- VI** Quod nisi gratiadi continua uiuemur insidias diaboli deuitare non possumus.
- VII** Quod per xpm libero bene uitamur arbitrio.
- VIII** Quod omnia scōrum merita dona sint dī.
- VIII** Quod omnis scā cogitatio & motus pia uoluntatis ex dō fit.
- X** Quod gratiadi non solum peccata dimittat sed & iam adiuuante committantur & praestat ut lex impleatur non sicut agit pelagius facile quasi sine di gratia difficilius possit impleri.
- XI** Quod praeter fatuta sedis apostolice omnis orationis ecclesiae xpi gratia resonant quod genus reparatur humani.
- XII** Quod gratiadi & iam baptizandorum testetur in fatuta purgatio cum exorcismis & exsufflationibus spiritus ab eis expelluntur immundi.
- XIII** Quod profundiores quaestiones praecontemendasint.
- XIII** Quod non debeant sacerdotes aut clerici amicitia palles & praecuncta lumbis in ecclesiis ministrare.
- XV** Quod nulli sit ultima paentia deneganda.
- XVI** Quod per gradus ecclesiasticos ad episcopatus debeat officium perueniri.
- XVII** Quod unaquaqueque prouincia suometro politano debeat.

debeat esse contentia.

XVIII Quod nolentibus nemo debeat episcopus ordinari.

XVIII Quod illicitis ordinationibus abstinentium.

XX Quod nulli sacerdotum non esse liceat ignorare.

XXI Quod non oporteat contemptis clericis ecclesiarum
de laicis episcopis ordinari.

XXII Quod docendum sit populus non sequendus.

TITULUS DECIMIOR PAPAE

LEONIS NUMERUM XLVIII

I Nullus episcopus seruum alterius ad officium clericatus.

II Ut quicumque ad sacerdotium uel iudicium mariti
uel habentes numeros a coniugia promoti fuerint ab
ecclesiasticis officiis arceantur.

III Quod usuram non solum clerici exigere non debeant sed nec

III Ut clericus nec suo nec alieno nomine foenus exerceat.

V Ut si quis sacerdotum contra interdicta fecerit a suo
sum moueat officio.

VI Quod plurimi manichei uigilantia papae leonis in urbe.

VII Quod indie epiphaniarum prohibeatur baptismum celebrari.

VIII Quod omnino nobis rerum ordine per incarnationem domini
salutis sacramenta digesta sunt.

VIII Quod in baptismo mors proueniat interfectione peccati
& sepulturam imitetur trinadimer sio. & ab aqua
elevatione sit uel utre surrectio de sepulchro.

X Quod beatus petrus indie pentecosten uirorum tria milia baptizari.

XI Quod duo tantum tempora id est pascha & pentecosten
ad baptizandum a romanis pontificibus sint prefixa.

- XII** Quod omnitemp̄r hi qui necessitate morati urgentur
debeant baptizari.
- XIII** Ut deficiat ternis annis singulis ep̄i romam sociandi
sinodo indissimulante occurrunt.
- XIIII** Quod omnis cuiuslibet ordinis clericus qui se heretice
communione miscuerit regressus ad ecclesiam in eo gradu
quo erat sine promotione permaneat.
- XV** Quod non habeantur ep̄i quos nec clerici elegit nec populus
nec populus exquisiuit. si quis tamen clerici ab his pseudo
episcopis ordinantur rata potest ordinatio talis existere.
- XVI** Quod p̄b̄i aut diaconi si in aliquo crimine detecti fuerint
non possint permanere in positionem penitentiam agere.
- XVII** Quod diaconi sicut ep̄s aut p̄b̄i cessare debeant ab opere
coniugali nec repudiare coniugia.
- XVIII** Quod aliud sit uxor alia concubina nec erit quisquis
filiam suam in matris monium tradiderit ei qui habuit concubinam.
- XVIII** Quod non sit coniugii duplicatio quando ancilla reiecta
uxor adsumitur.
- XX** De his qui communione priuantur & ita non moriuntur.
- XXI** De his qui penitentiam agere differunt. : alicuius abstinere.
- XXII** Quod oportet eum qui pro inlicitis ueniam postulat & iam :.
- XXIII** Quod paenitentia nulla negotiationis lucta exercere conuenit.
- XXIII** Quod admilitiam secularem post penitentiam reddiri debet.
- XXV** Quod adulescent siurgente periculo paenitentia
possit uxoris remedio suscipi.
- XXVI** Quod si quis propositum monachi deseruerit publica
sit scilicet factione purgandus.

XXVII Quod puellae quae non coacte uirginitatis propositum
susceperunt peccant si uisuerint licet non nondum
fuerint consecrate

XXVIII De his qui dubitant utrum baptizent eos necesse est baptizari

XXVIII Quod eos qui se baptizatos agnoscunt sed in qua professione
nesciunt per manus impositionem suscipi conueniat

XXX De his qui conuiuio genitalium & escar immolatiuorum usi sunt

XXXI Quod semper thesalonicensis antefates uices apostolice
sedis impleuerit

XXXII Ut metro politanis sua iura seruentur

XXXII Ut a metro politanis non laici si bigami si uiduaram
marita sed in reprobis ordinentur

XXXIII Quod subdiaconis carnale conubium denegetur

XXXV Ut nullus inuitus ordinetur episcopus

XXXVI Ut metro politanus episcopus yride electo quae est ordinaturus
episcopus ad thesalonicensem pontificem referat

XXXVII Ut bina per annos singulorum episcoporum concilia
celebrentur & si res difficilis emerit quae non possit
thesalonicensis episcopi terminari ad romanum referatur
antistitem

XXXVIII Ut si quis episcopus suam deferentiam uoluntatem maiorem ambitur
causa petierit non solum ea obtinere non potuerit
sed & sua carere debet

XXXVIII Ut nullus alienum clericum ordinare audeat suo episcopo
non prebente consensum

L Ut in euo candidis prouincialibus episcopis ad thesalonicensem
cense pontifice moderatio conseruetur

XL.I Ut non amplius ab statuto concilii tempore quam dies
xv. remouentur epi & si inter eos fuerit aborta contenta
cuncta romano pontifici subgestorum insinuatione pandantur

XL.II Quod debeant feminae quae capti uirum suorum nupserant
regressis prioribus copulari ut suum unusquisque recipiat

XL.III Quod non uideatur esse culpabilis qui uxorem capti fortauit esse.

XL.IV Ut si uiri de captiuitate regressi uxorum incontinentia
offensio non fuerint & uoluerint eas recipere habeant
liberam facultatem.

XL.V Ut si mulieres a prioribus maritos redire noluerint uelut
iniquae communionem scilicet priuanda sint.

XL.VI Captiuis terrore uel fame compulsi cibos immolatos
edere paenitentiae concedenda.

XL.VII Quod hi qui ad iterationem baptismi uelut uel metu
coacti sunt paenitentiae sint subleuandi remedio
ita ut similis gratia ceterarum quae necessitatum habeatur
solicita consideratione respectus.

XL.VIII Ut hi qui ad hereticos baptizati sunt sola scilicet ipsius inuocatione

XL.VIII Leo episcopus pisauris de conseruatione & disciplina
canonum ne indebite & inordinate ad clericatum aliquis
praesumat accedere.

III^{UL} DECRETOR^{UM} PAPAE HILARI

I Synodum habitam in basilica beatae mariae
Ad locutio papae hilari in eodem conuentu

II Episcopa prima ascani uel uniuersorum episcoporum
ad hilarem papam.

III Episcopa secunda ascani terra conensis prouinciae

- v. S. uscriptio episcoporum qui fuerint in synodo.
- vi. Praeceptum hilari epi ad ascanium de eadem causam.

TITUL. DECRETOR. PAPAE SIMPLICII.

- I. N elice. et inlicitas fieri ordinationes. . . ordinationibus.
- II. S implia ad aequitium & seuerum de non p̄sumendis inlicitis.

TITUL. DECRETOR. PAP. FELICIS.

- I. C onstitutio papae felici africanae prouinciae de non rebaptizandis.

TITUL. DECRETOR. PAP. GELASII. NUMER. XXVIII.

- I. D e constitutis ecclesiasticis pro temporis qualitate moderandis.
- II. U t in nulla per uirgum necessitas constituta patrum . . . eligantur inuolata seruentur uel cum defuerint clerici de monachis . . .
- III. U t si quis de laicis eliguntur ad clericum multo sollicitius in his aequae de monachis dicta sunt inquirantur . . .
- IIII. U t ab episcopis praeeptione papae nouae basilicae dedicerentur . . .
- V. U t nulla praesidia de baptizandis consignandis quae fidelibus exigantur quod si quis hoc perpetrauerint honoris sui periculo sub iacebunt . . .
- VI. U t presbyteri modum debitum seruent . n̄ x̄ristisma conficiant . n̄ signent nec praesente quolibet episcopo nisi iubeantur ab ipso uel orare uel sedere p̄sumant nec acolothum uel subdiaconum faciunt . . .
- VII. S imiliter ut diaconi mensuram propriam iuxta patrum decreta custodiant . . .
- VIII. Q uod diaconi in presbyterio residere non possint nec sacri corporis p̄rogationem p̄sentibus debent usurpare presbyteris . . .
- IIIIII. Q uod apostolica sedes paternos canones pio studio deuotiq; custodiat . . .

- X Ut praeter paschale tempus & pentecostes nemo baptizare praesumat. nisi eos tantum quos egritudo extrema compulerit. celebrare posse temporibus.
- XI Presbyterorum & diaconorum ordinationes ceteras. celebrari posse temporibus.
- XII Ut prefixis diebus uirgines consecrentur.
- XIII Ut uiduae non uelentur.
- XIII Ut nullus presul uel ecclesiae uel monasterii seruum aut originarium nolentibus dominis sub nomine religioso defendat honoris & communionis periculum subtrahatur quisquis hoc perpetrare temptauerit.
- XV Ut clerici nulla^{me} gotia inhonesta ne turpia lucra sectentur.
- XVI Ut nemo litteras nesciens uel aliqua parte corporis imminutus prouideatur ad clerum.
- XVII De his qui se ipsos abscedunt.
- XVIII Quod ad clerum criminosi ne queant promoueri & in clero positi si in aliquibus fuerint inuenta flagitia a suis officis arceantur. sacra tractare non liceat.
- XVIII Quod demonis aliisque passionibus in rebus ministeria.
- XX Quod hi qui se sacris uirginibus sociant & foedera incesta committunt communicare non possunt nisi forte publica paenitentia gesserint.
- XXI Quod uiduae ut supradictum est non uelentur & si professam continentiam proposito mutato calcauerint ipse pro se rationem sint dno redditure.
- XXII Quod secunda coniugia secularibus non negentur quibus tamen ad clerum minime uenire conceditur.

790
XXIII. Ut si quis suscipere ecclesiae propriae desertorem
& in aliqua prouexerit dignitatem utriusque sententiae
subiaceant quam canones adfixerunt.

XXIII. Quod si quis ex monachis aut laicis eliguntur ad clerum
cum nulla cogit necessitas antiqua in eis debent instituta
seruari quod si prouentur sacra mergati esse p̄tio
praedio dignitatem ab officio deponantur. Nam dantem
& accipientem symonis magici crimen inuoluit.

XXV. De sacris locis nouiter institutis quamuis superius dictum
sit huc nunc tamen adicitur ut nulla basilica sub defultorū
constructa nomine deducatur.

XXVI. Quod nefas sit feminas sacris altaribus ministrare uel aliquid
ex his quae uirorum sunt officiis deputata presumere.

XXVII. Quod in unaquaque ecclesia cui ep̄s p̄ est tam de redditibus
quam de fidelium oblationibus quattuor debeant fieri
portiones ut una sit ep̄i. alia clericorum tertia pauperū
quarta ecclesiae fabricis applicetur.

XXVIII. Quod ep̄s p̄b̄t & diaconus a quo cumque clerico ueraciter
fuerit accusatus quod aduersus haec constituta fecerit
potest sine dubitatione per clericum suum & iam honoris periculum
ep̄isco subiturus si haec omnia ecclesiae noscenda taceat.

TITULUS DECRETORUM PAPAE

I. Quod pro xp̄o fungatur ANASTASIUS VIII
legatione dum pro pace praecatur ecclesiae.

II. Quod non sit temere iudicandum de his qui iam ad n̄m migrauerunt.

III. Ut specialiter in ecclesia nomen taceatur acacii.

III. Quod magnopere contentio sit cauenda.

- V **U**t alexandrinor imperator admoneatur ad fidem sinceram
& pacem redire catholicam . . . obtemperet.
- VI **A**dmonetur imperator ut constitutus apostolice sedis . . .
- VII **Q**uod eos quos post damnationem suam uel baptizauit uel
ordinauit acatius nulla portio lesionis attingat.
- VIII **Q**uod malibona ministrando sibi tantummodo noceant nec
ecclesiae sacramenta commaculent.

TITULUS DECRETORUM PA PAE SYMMACHI . . .

- I **S**uggestio fulgenti archidiaconi ecclesiae romane de con
gregata synodo ex praeecepto papae symmachi . . .
- II **I**nter locutio papae symmachi ut episcopalis ambitus
radicitur amputetur . . .
- III **S**ententia synodi ut si quis papa super sede proromano
pontificatu . . . cuiquam quolibet modo fauorem praestare
conuincatur locis sui ordine uel communionem priuetur . . .
- IIII **U**t si papa morte praeventus non potuerit ante desui
successoris electione decernere . . . ordinetur ante festum quem
cunctus clerus aut certe pars maior elegerit . . .
- V **U**t si quis ambientes uel fautores ambientium conuicatos
quae prodiderit non solum purgator uideatur esse
si fuerit particeps uerum & iam remuneratione digni
simus aestimetur.
- ## ITEM TITULUS EIUS DE CONCIILII
- I **D**e prae locutione papae symmachi qui sinodi qui statuta
conlaudans clericorum suorum culpa excessus quod inter
alia & iam propter confectam in lustris memoriae

basili sua communione desauerint.

- II Exemplar ipsius consuetudinis synodo recensetur.
- III Sententia ipsius synodi quae factum consuetudinum nullius esse momenti decernitur.
- III Ut nulli apostolice sedis praesuli possessionem ecclesiae magnam uel par uam in perpetuum liceat alienare uel communicationis obtentu ad cuiuslibet iura transuerrere.
- IV De domibus ecclesiasticis quae sunt in orbibus commutandis.
- V Ut non liceat praesbyteris urbis romae titulorum suorum praedia seu quicquid iurisperitorum fuerit quolibet alienare commento qui uero hoc agere temptauerit ordinis sui ammissione plectatur.
- VI Ut qui petierit praedium ecclesiae & acciperit aut si quis praesbyterorum aut diaconorum nec non defensorum danti subscripserit anathemate feriatur.

- VIII Ut si quis a anathemate poenitentiam par uiderit & iam documento quod se putat ecclesiae praedium possidere frustetur liceat que cuiuslibet ecclesiasticae personae uocem contradictionis adferre & cum fructibus praeterita temporis eadem praedia alienata reposcere.

TITULUS DECRETORUM PAPAE HORMISDAE

- I Epistolam iustini augusti ad hormisdam.
- II Exemplar praecum.
- III Epistolam hormisdae ad iustinum augustum.
- III Item hormisdae ad archiepiscopum mandata.

TITULUM DECRETORUM PAPAE GREGORII JUNIORIS

- I Ut nullus audeat praerbyteram ducere in coniugio.
- II Item de diacona.
- III Item monacha quam diu ancilla appellant.
- IIII Item de comatre spiritali.
- V Item de fratris uxore.
- VI Item de nepote.
- VII Item de nobilitate aut nuptiis.
- VIII Item de con-sabrina.
- IX Item de probria cognatione uel quam cognatur habuit.
- X Ut uiduam nemo furcetur in uxorem.
- XI Item ut uirginem nemo furcetur in uxorem.
- XII De aruspiciibus uel incantatoribus seu philacteria.
- XIII De preceptis ecclesiae obseruandum.
- XIIII De adriano filio exhilarati.
- XV De ephiphania diaconi.
- XVI Ut nullus audeat eius assensu tribuere.
- XVII De comate clericis non relaxandum.

TITULI
EXPLICIT CAP CAN sequentis voluminis

INCIPIUNT
 ECCLESIASTICAE REGULE
 SCORUM APOSTOLORUM,
 PROLATAE PER CLEMENTEM
 ECCLESIAE ROMANAE
 PONTIFICEM. QUAE EX GRECIS
 EXEMPLARIBUS IN ORDINE

PRIMO PONUNTUR. QUIBUS
QUAM PLURIMUM QUIDEM
CONSENSUM NON PREBUERE
FACILE. ET TAMEN POSTEA
QUE DAM CONSTITUTA PONTI-
FICUM EX IPRISIS CANONIBUS
AD SUMPTASSE UIDENTUR.

INCIPIUNT CANONES APOSTOLICI
DE ORDINATIONE EPISCOPI.

I EPISCOPUS AD UOBUS
AUT TRIBUS EPISCOPIS ORDINETUR.

DE ORDINATIONE PRAESBITERORUM, & DIACONORUM,
UEL CETERORUM.

II PRB̄ ab uno ep̄o ordinetur, & diaconus,
& reliqui clerici; Nihil aliud in sacrificio,
praeter quod dñs statuit offerendum.

III Siquis ep̄s aut prb̄s, praeter ordinationem dñi,
alia quaedam in sacrificio offerat super altare,
Id est, aut mel, aut lac, aut proquino sicera
& confecta quaedam, aut uolatilia ~~aut uolatilia~~
aliqua, aut legumina, contra consuetudinem
dñi faciens; congruo tempore deponatur; Quae
species ad altare, non ad sacrificium, sed ad bene-
dictionem simplicem debeant exhiberi.

III Offerrī non liceat aliquid ad altare, praeter nouas spicas,
& uuas, & oleum ad luminaria, & thimiama id est
incensum, tempore quo sc̄a celebratur oblatio.

QUOD EX QUAE IN ECCLESIIIS OFFERRI
NON POSSUNT AD DOMOS SACER
DOTUUM A FIDELIBUS DEFERANTUR.

V **R**eliqua poma omnia ad domum . primitiae ep̄o & praebiteris
dirigantur nec offerantur in altari; Certum ē autē
quod episcopus & praebiteri diuidant . & diaconis &
reliquis clericis. **UT EP̄S AUI PR̄BT UXOREM
SUAM QUAM DEBEAT CASI RECERE:**

VI **E**p̄s aut pr̄bt uxorem . **NON RELINQUAT**
propriam nequaquam suboptentu relegionis abiciat;
si uero reuertit . excommunicetur sed si per se uel brauerit
deiciatur. **UIS SACERDOTES ET IMINIS TRI
ALTARIS SAECULARIBUS CURIS ABSTINANT**

VII **E**p̄s aut pr̄bt aut diaconus nequaquam seculares curas
adsumat . sin aliter deiciatur . **QUO TEMPORE
PASCHA CAELEBRETUR.**

VIII **S**iquis ep̄s aut pr̄bt aut diaconus sc̄mpasche diem ante uer
nale aequinoctium cum iudaeis celebrauerit . abiciatur;
**QUOD MINISTRI ALTARIS OBLATIONE
CAELEBRATA DEBEANT COMMUNICARE**

VIII **S**iquis ep̄s aut pr̄bt aut diaconus uel quilibet ex sacerdotali
cathalogo facta oblatione . si communicauerit . aut causam
dicat . ut si rationabilis fuerit ueniam consequatur . aut
sinondixerit . communionem priuetur . Tamquam qui populo
causa lesionis exiterit . Dant suspicionem de eo qui sacri
cauit quod recte non obtulerit. **QUOD FIDELIS
LAICI INGREDIENTES ECCLESIAM**

COMMUNICARE DEBEANT

X Omnes fideles qui ingrediuntur ecclesiam & scripturas
audium. si autem perseverant in oratione. nec sciam com-
munionem percipiunt uelut in quietudine ecclesie
commouentes. conuenit communionem priuari.

QUOD CUM EXCOMMUNICATIS NON SIT ORANDUM

XI Siquis cum excommunicato salum in domo simul orauerit.
iste communionem priuetur. QUOD CUM DAMNATIS
CLERICIS NON SIT ORANDUM

XII Siquis cum damnato clerico ueluti cum clerico simul
orauerit. iste damnetur. UT NULLUS
FIDELIUM PRÆTER COMMENDA-
TIAS SUSCIPIATUR EPISTOLAS.

XIII Siquis clericus aut laicus a communionem suspensus. seu
communicans ad aliam properet & ciuitatem. & suscipiatur
preter commendaticias litteras. & qui suscipiunt
& qui suscipiunt est communionem priuentur. Excom-
municato uero proteletur ipsa correptio. tamquam qui
mentis sit ecclesiam di seduxerit. UT AB EPISCOPIS
ALIENA PARROECIA MINIME PONDATUR

XIII EPiscopo non licere alienam parroeciam propria relicta
per uadere. licet cogatur a plurimis. nisi forte quis eum
rationabilis causa compellat. Tamquam qui possit ibidem
constituere plus lucri conferre. & in causa re legionis aliquid
profecto prospicere; & hoc non a se meo ipso per temere
sed multorum episcoporum iudicio & maxima supplicatione
per ficat. UT CLERICI PROPRIAS
ECCLESIAS NON RELINQUANT

XV Siquis prb̄i aut diaconus aut quilibet denumero clericorū
 relinquens propriam parroeciam pergat ad alienam.
 & omnino demigrans p̄ter ep̄i sui conscientiam in aliena
 parroecia commoretur. Hunc ulterius ministrare non
 patimur. precipue si uocatus ab ep̄o redire contempserit.
 In sua inquietudine per seuerans. uerum tamen tamquam
 laicus ibi communicet; **UT EP̄S QUI CLERICOS
 ALIENUS SUSCEPERIT COM
 MUNIONE PRIUETUR.**

XVI Ep̄s uero apud quem memoratus esse confiterit. si contra
 eos decretam cessationem pronihilo rep̄tans tamquam
 clericos forte susciperit. uelut magister inquietudinis
 communionem priuetur. **QUOD BICAMINON
 ADMITTANTUR AD CLERUM.**

XVII Siquis post baptismum secundi fuerit nuptiis copulatur.
 aut concubinam habuerit. non potest esse non ep̄s. aut
 prb̄i. aut diaconus. aut pror̄sus ex numero eorum qui
 ministerio sacro deseruiunt. **QUOD IS QUI
 UIDUAM UEL ELECTAM AUT MERE
 TRICEM ACCEPERIT. Ñ ADMITTATUR.**

XVIII Siquis uiduam & electam acceperit aut meretricem
 aut ancillam uel aliquam de his que publicis spectaculis
 mancipantur. non potest esse ep̄s. aut prb̄i. aut diaconus.
 aut ex eo numero qui ministerio sacro deseruiunt.
**QUI DUAS SORORES HABUERIT
 NON ADMITTATUR AD CLERUM.**

XVIII Quidam in coniugium sorores acceperit uel filiam

patri clericus esse non poterit. **CLERICUM
FIDEIUSOREM ESSE NON POSSE.**

X. **C**lericus fide iurionibus interuent abiciatur,
quod huius non sponte eunuchi
zatisunt suscipiant ad clerum

XXI. **E**unuchus si per insidias hominum factus est uel si imper
secutione eius sunt amputata uirilia uel si ita natus est
& est dignus. efficiatur ep̄. **UT IS QUI SE EUNU
CHIZAVIT CLERICUS NON FIT.**

XII. **S**iquis abscedit semetipsum. id est si quis amputauit sibi uirilia
non fit clericus. quia si uis homicida esse & de conditionis
immitur. **UT CLERICUS QUI SE EUNU
CHIZAVIT ABICITUR A CLERO.**

XIII. **S**iquis cum clericus fuerit abscederit semetipsum omnino
damnetur quia si uis homicida. **UT LAICUS QUI SE
EUNUCHIZAVIT TRIBUS ANNIS
COMMUNIONE PRIUETUR.**

XIII. **L**aicus semetipsum abscedens ann̄ tribus communione priuetur.
quia si ueritae infidator exstat. qd̄ ep̄s aut
pr̄b̄t aut diacon̄s si pro criminibus
DAMNATI UERINT MINIME COMMUNIONE PRIUENTUR.

XXV. **E**p̄s aut pr̄b̄t aut diacon̄s qui in fornicatione aut per iurio
aut furto captus ē. deponatur. Non tamen communione
priuetur; Dicit enim scriptura. non iudicabit dñs his in d̄ipsum.
SIMILITER ET RELIQUI MINISTRI ECCLESIAE.

XXVI. **S**imiliter & reliqui ministri ecclesiae huius conditioni
sub iaceant. **QUI CLERI DEBEANT CONIUGIBUS COPULARI.**

XXVII

In nuptis autem qui ad clerum prouecti sunt praecipimus ut si uoluerint uxores accipiant. sed lectores cantores que tantummodo.

QD EPS AUT PRBT ET DIAE PECCANTES FIDELIS UERBERARE N DEBEANT.

XXVIII

Ep̄m aut praesbyterum. aut diaconum percutientem fideles delinquentes aut infidelis inique agentes. & per huiusmodi uolentem timeri dei ab officio suo praecipimus. quia nusquam nos hoc dñs docuit; **E** contrario uero ipse cum percuteretur non repercutiebat. **C**um malediceretur non maledicebat.

Cum pateretur non comminabatur. **QD OFFICIUM PRISTINUM OBLATIONI PROCRIMINIBUS USURPARE NON DEBEANT.**

XXIX

Siquis ep̄s aut prbt̄ aut diae depositus iuste super ceteris criminibus. aut sus fuerit ad directare ministerium dudum sibi commissum. hic ab ecclesia poenitus abscidatur. **QD NON DEBEANT OFFICIA ECCLESIASTICA PECUNIIS OBLINERI.**

XXX

Siquis ep̄s. aut prbt̄. aut diae per pecunias hanc obtinuerit dignitatem. deiciatur. & ipse & ordinatores eius. & a communione modis omnibus abscidatur sicut simon magus a petro.

UT ECCLESIA SECULARI POTENTIA MINIME PERUADATUR.

XXXI

Siquis ep̄s saecularium potestatibus usus. ecclesiam per ipsos obtineat. deponatur. & segregentur omnes quique illi communicant.

DE PRBO QUI CONTEITU EPO SEORSUM CONUENTUS CONGREGARE TEMERARI.

XXXII

Siquis prbt̄ contemnent ep̄m suum. seorsum collegent

APOSTOLICA

& altare aliud erexerit nihil habens quod reprehendat
 ep̄m incausa pietatis & iustitiae deponatur quasi princi-
 patus amator existens; Et si enim tyrannus & ceteri clerici
 quicumque tali consentiunt. Laici uero segregentur.
 Haec autem post unam & secundam & tertiam ep̄i obsecra-
 tionem fieri conueniat. **QUOD CLERICI IOANNI
 NON DEBEANT AB ALIIS RECIPERE**

Siquis pr̄b̄t aut diaconus ab episcopo suo segregetur. hunc non
 licere ab alio recipi. sed ab ipso. qui eum segregasse uiderit.
 nisi forsitan obierit ep̄s ipse qui eum segregasse cognoscatur.
**UT NULLUS EP̄S PR̄B̄T AUT DIACONUS SINE
 COMMENDATIONE SUSCIPIAT EPISTOLAS**

Nullus episcoporum peregrinorum. aut praesbyterorum. aut
 diaconorum sine commendatione suscipiatur epistolis. Et cum
 scripta deulerint discutiantur aduentus. & ista suscipiatur.
 Si praedicatores pietatis extiterint minus necque sunt
 necessaria subministrantur eis. Et ad communionem nullatenus
 admittantur quia per subreptionem multa proueniunt.

DE PRIMATU EPISCOPORUM

Ep̄ gentium singularum scire conuenit quis inter eos primus
 habeatur. Quem uelut caput existant. & nihil amplius praeter
 eius conscientiam gerant. Quam illa sola singuli quae par-
 ticipatae propriae & uillis quae sub eas sunt conpetunt. sed nec
 ille praeter omnium conscientiam faciat aliquid. Sic enim
 uni animas erit & glorificabitur deus per xpm in spu sco.
**QUOD NON LICET EP̄O IN ALIENA
 PROUINCIA CLERICOS ORDINARE**

XXX
VI

Ep̄m non audere exitate minus proprios ordinationes
facere in ciuitatibus & uillis quae illi iure nullo subiectae sunt.
si uero conuictus fuerit hoc fecisse praeter eorum conscientiam
quicquid ipse & uillas detinet & ipse deponatur. Et
qui ab illo sunt ordinati. **DE ORDINATIS
EPISCOPIS NEC RECEPTIS.**

XXX
VII

Siquis ep̄i non susceperit officium & curam populi sibi com-
missam. hic communione priuetur. quod ad usque consentiat
oboedientiam commodans. Similiter autem & pr̄b̄t. & diāc.
si uero perrexit nec receptus fuerit. non pro sua sententia
sed pro malitia populi. Ipse quidem maneat ep̄i. Clerici uero
ciuitatis communione priuentur. Quod eruditores inoboedi-
entis populi non fuerunt. **UT BISI IN ANNO
CONCILIA CELEBARENTUR.**

XXX
VIII

Bisi in anno episcoporum concilia celebrentur ut inter se
in uicem dogmata pietatis explorent & emergentes
ecclesiarum contentiones ammoueant. semel quidem
quarta septimana pentecostes. secunda uero duodecimo
die mensis hyberuei id est iuxta romanus. 1111 id octo.
**UT TANTUM CURAM RERUM
ECCLESiarUM. EP̄S HABEAT.**

XXX
VIII

Omnium negotiorum ecclesiarum curam ep̄i habeat.
& ea uel ut do contemplante dispenset nec liceat ex his
aliquid omnino contingere ut parentibus propriis quae
di sunt condonare. Quod si pauperes sunt tamquam pauperibus
subministrare nec eorum occasione ecclesiae negocia de-
praedentur. **DE DIGNITATE PONTIFICIS**

ET QD RERUM SUARUM HABEAT:

XL. Praebyteri & diaconi praeter **POTESTATEM** epm nihil agere per tentent. Nam dñi populus ipsi commissus est. & pro animabus eorum hic reddaturus est rationem. Sicut autem manifeste res proprie epi sitamen habet proprias & manifeste dominice ut potestatem habeat de propriis. Moriens ep̄s sicut uoluerit & quibus uoluerit derelinquere ne sub occasione ecclesiasticarum rerum. Quae epi esse probantur interdant for tassis enim aut uxorem habet aut filios aut propinquos aut ser uos & iustum est hoc apud dñm & homines ut nec ecclesia detrimentum patiatur ignorantia rerum pontificis. nec ep̄s uel eius propinqua sub opientu ecclesiae pro scribantur & in causas incidant qui ad eum pertinent. morsque eius iniuriis male fame subiciatur. **QD EP̄S**

ECCLESIASTICARUM RERUM PRO DISPENSATIONE PAUPORUM HABEAT POTESTATEM

XLI. Praecipimus ut in potestate sua ep̄s ecclesiae res habeat. si enim animae hominum praetiosae illis sunt credite. Multo magis oportet & cum curam pecuniarum gerere. Ita ut potestate eius indigentibus omnia dispensentur. per pr̄biteros & diaconos cum amore omni que sollicitudine ministrentur. Ex his autem quae indigent ad suas necessitates & ad peregrinorum fratrum usus & ipse percipiat. ut nihil eis possit ominodeesse. Lex enim dñi praecipit ut qui altari deseruiunt de altari pascantur. Quia nec miles stipendius propriis

contrahentes arma sustollit. qđ ep̄s prb̄t aut
 diāc̄ aleator et ebriosus esse debeat.

XLII

Ep̄s aut prb̄t aut diāc̄ aleae atque ebrietati deserviens
 aut desinat aut certe damnetur. SIMILITER

CLERICI ET LAICI SI PERMANSERINT
 IN ALEA COMMUNIONE PRIUENTUR.

XLIII

Subdiāc̄ aut lector aut cantor similia facient. aut desinat
 aut communionem priuetur. similiter etiam laicus

quod ep̄s prb̄t aut diāc̄ non debet
 USURAS ACCIPERE.

XLIV

Ep̄s aut prb̄t aut diāc̄ usuras a debitoribus exigens aut desinat
 aut certe damnetur. qđ n̄ debeat ep̄s prb̄t

aut diāc̄ cum hereticis orare.

XLV

Ep̄s prb̄t & diāc̄ quicum hereticis orauerit tantummodo com
 munionem priuetur. si vero tanquam laicos hortatus eos
 fuerit agere uel orare damnetur. qđ n̄ debeat

HERETICORUM BAPTISMA C̄ PROBARI.

XLVI

Ep̄m aut prb̄m hereticorum suscipientem baptismum damnari
 praecipimus quae enim conuentio xp̄i ad belial autque pars
 fidelium infidele. qđ ecclesiae baptismum

DE NUO BAPTIZARI BAPTIZATUS NON DEBEAT

ET NON IABAPTIZATUS DEBEAT BAPTIZARI.

XLVII

Ep̄s aut prb̄t si eum quis secundum ueritatem habuerit baptismum
 denuo baptizauerit. aut si pollutum ab impiis n̄ baptizauerit
 deponatur tanquam deridens crucem & mortem dñi. nec
 sacerdos a falsis sacerdotibus iure discernens.

LAICUM PELLONTĒ SUAM CONIUGEM

COMMUNIONE PRIUAN TUR

Siquis laicus uxorem propriam depellens alteram uel ab alio dimissam duxerit communione priuetur.

QD IN NOMINE SCÆ TRINITATIS

DE BEATIBAPTIZARI

Siquis ep̄s aut pr̄b̄ iuxta p̄ceptum dñi non baptizauerit in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. Sed in tribus sine initio principis aut in tribus filiis aut in tribus paraclitis abiciatur.

QD N̄ DEBEAT UNX MERGSIONE IN BAPTIZATI
QUASI IN MORTUO Dñi PROUENIRE

Siquis ep̄s aut pr̄b̄. N̄. trinam merfionem unius mysterii celebrat sed semel mergat in baptizate quoddam uidetur in dñi morte. Deponatur. Non enim dixit nobis dñs in morte mea baptizate sedeuntes docete omnes gentes baptizantes eos in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. **EXPLICIT**

CANON APOSTOLORUM

INCIPIT CONSTITUTIO ET FIDES
NICENI CONCL. CUM SUBDITIS
CAPITULIS SUI.

FACIAT EST autem haec synodus apud nicheam bithinie consolatū constantini augusti & lucini XIII. kalendarum iuliarum quiescit apud grecos. XVIII. dies mensis eorum secundum alexandriam. **XXXI. ET**

placuit ut haec omnia mitterentur ad ep̄m urbis romae siluestro

CREDIMUS in unum dñm patrem omnipotentem. omnium uisibilium nec non & inuisibilium factorem & in unum dñm nr̄m ih̄m xpm filium dñi. natum ex patre

*Celebratum sub
Siluestro PP.
a. Chr̄i. 336.*

unigenitum hoc ē ex substantia patris. Om̄ ex dō lumen
 ex lumine. Om̄ uerum ex dō uero. Natum non creatum
 homo uisio hoc est eiusdem cum patre substantiae per quem
 omnia facta sunt caelestia & terrena qui propter nos
 homines & propter salutem nr̄am descendit & in car natuſ ē.
 & homo factuſ passuſ est & resurrexit tertiā die. Ascendit
 in caelum uenturuſ inde iudicare uiuor & mortuor & sp̄m s̄m.
 Eos autem quidicunt et̄ tempuſ quando non erat & priuſ
 quam nasceretur non erat & qui a nullis subsistentibus factuſ ē
 aut ex alia substantia uel essentia. Dicunt esse trepton. hoc ē
 conuertibilem aut mutabilem filium dī. hos anathematizat
 catholica & apostolica ecclesia.

INCIPIT PRAEFATIO S̄S. CONCILII

Concilium sacrum uenerandi culminis uirū; condidit & nobis
 congrua frenā dedit; ut benefundatus iusto moderamine
 possit; inemerata gerens dericus ordo regi; pontifices s̄m
 ueterum praecepta sequentes. Planius haec monitis expo
 suere suis. Hinc fidei nr̄ae sepandit semita & omnes errorum
 damnant dogmata sc̄a uia; quisque dī famulus fuerit xp̄i que
 sacerdos; hoc sale conditus dulcia mella fluit.

DE QUIBUS QUI SE IPSOS ABSCIDERUNT.

Siquis a medicis per languorem defectus est aut a barbaris
 abscisus hic in clero permaneat. Siquis autem se sanus
 abscidit hunc & in clero constitutum abstinere conueniet.
 Et idem cept nullum debere & tale promoueri. sicut
 autem hoc clarē quod de his qui rem hanc affectant
 audent quis em̄ ipsos abscidere dictum sit. sicut

Sic eos quos aut barbari aut dominica strauerunt.

Inueniuntur autem alias dissimiliales ad clerum.

suscipi regula. **DE HIS QUI EX GENTILIB:**

POST BAPTISMA AD CLERICATUS ORDINE PROMO:

II Quò plura aut per necessitatem aut alius cogentibus **VENIUNTUR**

hominib: aduersus ecclesiasticam facta sunt regulam.

ut homines ex gentili uita nuper accedentes ad fidem. Et

instructos breui tempore mox ad lauacrum spiritalem

perducerent. simulque ut baptizati sunt ad episcopatum

uel presbyterium promouerent. Optime placuit nihil

de reliquo fieri. Nam & tempore opus est ei qui catheci-

zatur. & post baptismum approbatione quam plurima mani-

facta est enim apostolica scriptura quae dicit nonneophytum

ne in superbia elatus in iudicium incidat & laqueum

diaboli. si uero processit tempore aliquod delictum anime

circa personam reperitur huiusmodi. & ad duobus

uel tribus testibus arguatur. ac deo talis abstinere.

Siquis autem preter haec fecerit quasi contra magnum

concilium se efferent ipse de clericatus honore perditabitur.

III Interdixit. **DE SUBINTRODUCTIS MULIERIBUS**

per omnia magna synodus non epò. n̄. pr̄bo. n̄. diacono

nec alicui omnino quicquid est. licere habere mulierem.

nisi forte matrem aut sororem aut amitam uel eas

tantum personas quae suspicionem effugiunt.

DE HIS QUI AD EPISCOPATUM IN PRO

UINCTIS PROUEHUNTUR.

III. Ep̄m conuenit maxime quidem ab omnibus qui sunt

NICENI

inprovincia episcopis ordinari. si autem hoc difficile fuerit. aut propter instantem necessitatem aut propter teneris longitudinem. Tribus tamen omnimodis in idipsum convenientibus & absentibus quoque parimodo decernerentur & per scripta consentientibus tunc ordinatio celebretur. firmitas autem eorum quae egeruntur per unamquamque provinciam metro politano tribuatur ep̄o.

DE EXCOMMUNICATIS

De his qui communionem priuentur seu ex clero seu ex laico ordine ab episcopis per unamquamque provinciam sententiam regularis obtineat. Uthi qui abiciuntur ab aliis non recipiantur. Requiritur autem ne pusillitate aut contentione uel alio quolibet ep̄i uicio uideatur a congregatione seclusus. ut hoc ergo de ceteris inquiratur bene placuit annis singulis per unamquamque provinciam bis. Anno concilia celebrari. ut communiter omnibus simul episcopis congregatis provinciae discutiantur huiusmodi questiones & sic quis uo peccauerit euidenter ep̄o excommunicati rationabiliter ab omnibus extimentur usquequo uel in communi uel ep̄o placeat. humaniorem potalibus ferre sententiam. Concilia uero celebrentur unum quidem ante quadregesima paschae. Ut omnibus sententia sublata munus offeratur dō purissimum. secundū uero circa tempus autumnū. **DE PRIVILEGIIS QUAE QUIBUS DAM CIUITATIBUS.**

VI.

Antiqua consuetudo seruetur. **COMPETUNT** per egyptum libyam & pentapolim. ita ut alexandri n̄

epi horum omnium habeat potestatem. Quia & urbis rome.
 epo paralismos est. similiter autem & apud antiochiam
 ceterasq: prouincias suis priuilegia seruentur ecclesiis.
 Illud autem generaliter clarum est. Quod si quis preter
 sententiam metropolitani. fuerit factus episcopus.
 hunc magna synodus definiuit epim esse non oportere.
 si autem communicantium decreto rationabili & se
 cundum regulam ecclesiasticam conprobato duo aut tres
 propter contentiones proprias contradicunt obtineat
 sententia plurimorum.

**DE EPO ELIAE
 IDEST HIEROSOLYMARU**

VII Quia consuetudo operatur & antiqua traditio. ut elie
 epi honoretur habeat honoris consequentiam salua
 metropoli. propria dignitate. **DE HIS QUI
 DICUNTUR CATHAROS. ID. E. MUNDO.**

III De his qui se cognominant catharos id est mundos si aliquando
 uenerint ad ecclesiam catholicam placuit sco & magno
 concilio. Ut in positionem manus accipientes si in clero
 permaneat. haec autem prae omnibus eos scriptis
 conuenit profiteri. quod catholice & apostolice ecclesiae
 dogmata suscipiant & sequantur. Id est & bigamus se com
 municare. Et his qui in persecutione prolapsi sunt erga
 quos & spata constituta sunt & tempora diffinita. Ita
 ut ecclesiae catholice & apostolice placita sequantur
 in omnibus ubicumque uero si ueniant in ciuitatibus ipsi soli
 repperit fuerint ordinati. Qui ueniuntur in clero
 in eodem habitu per se uerent. ubi autem catholicae

+

ecclesie ep̄o uel presbytero confutato quidam ex illis
 adueniunt. Certum ē quod ep̄s ecclesie habebat ep̄i
 dignitatem. His autem qui nominantur apud eos ep̄s honore
 presbyterii possidebit. Nisi forte placuerit ep̄o nominis eum
 honore censeri. si uero hoc ei minime placuerit prouidebitur
 aut cor episcopatus aut presbyterii locum ut in clero prorsus
 esse uideatur. Nemini acuitate duo ep̄i probentur
 existere. **DE HIS QUI AD HONOREM PRESBYTERII
 SINE EXAMINE PROUECTI SUNT**

VIII.

Siqui presbyterii sine examine sunt prouecti uel cum discu-
 terentur peccata sua confessi sunt. Et homines contra canones
 commoti manus confessis imponere temptauerunt tales regula
 non admittit. Quia quod in reprehensibile est catholica
 defendit ecclesia. **DE HIS QUI IN PERSECUTIONIBUS
 NECAUERUNT ET PROMODUM
 IN CLERO PROMOTI SUNT**

X

Quicumque de lapsis sunt ad ordinem cleri promoti sunt
 per ignorantiam uel per ordinantium dissimulationem
 hoc ecclesia face non preiudicat regule cognita namque
 deponuntur. **DE LAICIS QUI NECAUERUNT**

XI

Dehis qui praeter necessitatem praeuaricati sunt aut praeter
 ablationem facultatum aut praeter periculum uel aliquid
 huiusmodi quod factum ē sub tyranni delictum. Placuit
 synodo quamuis humanitate probentur. Indignitatem
 eis beniuolentiam commodari. Quicumque ergo uentriter
 penitentiam gerunt tribus annis fideles inter audientes
 habeantur. & sex annis omni cōtricione deiciant.

+

Duobus autem annis sine oblatione populo in oratione
 communicent. **DE HIS QUI AB RENUNCIATIONE
 UERUNT ET ITERUM AD SECLUM**

XII **Q**uicumque uocati per gratiam. **SUNT REGRISSE**
 primum quidem impetum monstrauerunt. Deponentes
 malitiae cingulum postmodum ad proprium uomitum sunt
 relapsi. Ita ut quidam & pecunias tribuerunt & beneficia
 militiam repeterent. Hic decem annis post triennium tempus
 quo inter audientes erunt in afflictione permaneant. Sed
 in his omnibus propositum & speciem paenitentiae conuenit
 explorare. Quot quot enim metu & lacrimis atque patientia
 uel bonis operibus rebus ipsis conuersionem suam non
 simulationem demonstrant. Hic definitum tempus
 auditiones implentes. Tandemum fidelibus in oratione
 communicent. Postmodum uero licebit ep̄o de his aliquid
 humanius cogitare quicumque uero indifferenter tulerit
 & habitum introeundi ecclesiam sibi arbitratus sunt ad con-
 uersionem posse sufficere. Hic definitum modis omnibus
 tempus impleant.

**DE HIS QUI COMMUNIONE
 REOPR MORIIS EXPOSUNT.**

XIII **D**e his qui ad exitum ueniunt & iam nunc lex antiqua
 regularisq; seruabitur. Ita ut si quis egreditur e corpore
 ultimo & necessario uisaco minime priuetur. Quod si
 desperatus & consecutus communionem oblationis quae
 particeps factus iterum conualuerit. sic inter eos qui com-
 munionem orationis. Tantummodo consequuntur generalit̄
 autem omnium uel in exitum posito & postea sibi communionis

+

gratiam tribui ep̄s probabiliter ex oblatione dare debet.

XIII.

DE CATHECUMINIS LAP SIS

Decathecuminis sc̄o & magno concilio placuit ut tribus annis sint inter audientes tantummodo post haec autem cum cathecuminis orent. **QUOD NON OPOR TEAT DE MIGRARI.**

XV.

Propter multum perturbationem & seditiones quae fiunt placuit consuetudinem omnimodis amputari. Quae p̄ter regulam in quibusdam partibus uidetur ammissa. Ita ut de ciuitate ad ciuitatem. non ep̄s non p̄b̄. non diāc transferatur. Siquis autem post definitionem sc̄i & magno concilii. tale quid agere temptauerit & se huiusmodi negotii manciparit. hoc factum prorsus irritum ducatur & restituatur ecclesiae cui fuit ep̄s aut p̄b̄. aut diāc ordinatus. **DE HIS QUI IN ECCLESIS**

XVI.

IN QUIBUS PROIECTIS MINIME PERDURAR

Quicumque temere ac periculose neque timorendi praeculis habentes nec agnoscentes ecclesiasticam regulam. Discedunt ab ecclesia p̄b̄i aut diaconi uel quicumque sub regula prorsus existunt. In nequaquam debent in aliam ecclesiam recipi sed omnem necessitatem conuenit illis imponi ut ad suas parroecias reuertantur quod si non fecerint oportet & eos communionem priuari. Siquis autem ad aliam pertinentem audacter inuadere & in sua ecclesia ordinare temptauerit non consentiente ep̄o a quo discessit is qui regulae mancipatur ordinatio huiusmodi irrita conprobetur. **DE CLERICIS USURAS**

ACCIPIENTIBUS.

VI Quoniam multi subreguli constituti auariciam & turbia
 lucra sectantur. Oblique diuine scripturae dicentis
 qui pecuniam suam non dedit ad usuram mutuum dantes centes
 simos exagunt iuste censuit sacra & magna synodus. Ut si quis
 inuentus fuerit definitionem usuras accipientis aut ad exinuen
 tionem aliqua quolibet modo negotium transiens aut hemiola
 id est sexdupla exiens. uel aliquid tale prorsus excogitans
 turpi lucri gratia deiciatur ad erro & alienus existat a regula.

DE PRIUILEGIIIS PRESBYTERORUM

III Peruenit ad rem magnum que concilium quos in quibusdam locis
 & uariis praeter byteris gratiam sacre communionis
 diaconi porrigant quod nec regula nec consuetudo tradidit.
 Ut ab his qui potestatem non habent offerendi. Illi qui offer
 xpi corpus accipiant nec non & illud innotuit quod quidam
 diaconi ante episcopos sacra oblata contingant. Haec igitur
 omnia rescendant & in sua diaconi mensura permanant.
 Scientes quod episcoporum quidem ministri sunt inferiores
 autem praebis habeantur per ordinem ergo post presbyteros
 gratiam sacre communionis accipiant. Aut episcopo eis aut
 presbytero porrigente sed nec sedere in medio presbyterorum
 diaconis liceat. Quia si hoc fiat praeter regulam & ordinem
 probatur existere. si quis autem & iam post has definitiones
 oboedire noluerit a ministerio cessare debet.

DE HIS QUI A PAULO SACROSANCTO
 AD AD ECCLESIAM UENIUNT

III De paulianis ad ecclesiam catholicam confugientibus.

Definitio prolata est ut baptizentur omnimodis. Siqui
autem de his preterito tempore in clero fuerint siquidem

D immaculati & in reprehensibiles apparuerint baptizati
ordinentur ab ep̄o ecclesiae catholicae. Quod si discussio
incongruos eos inuenerit ab icitalis conueniet. Similiter
autem & de diaconis & de clericis qui sub regula

P uer santur. haec forma seruabitur. Meminimus autem
de diaconis quae in eodem habitu esse probantur. quod
non habeant manus in positionem. Et deo modis omnibus
eas inter laicos deputari.

DE FLECTENDO GENU.

XX

Quoniam sunt quidam in die dominico genu flectentes & in
diebus pente costes. ut omnia in uniuersis locis consonanter
obseruentur. Placuit sc̄o concilio stantes dno uocari persoluere.

EXPLICIT CANONES CCCXVIII

Et sub scripserunt quae in eodem concilio conuenerunt. ^{318 ep̄.}

Eosius ep̄s ciuitatis cordubensis prouinciae spaniae dixit.
Ita credo sicut superius scriptum est. licet & uincensius
pr̄bys urbis rome sub scripserunt prouincia egypta.

INCIPIT REGVLAE

ANCYRANICO CONCILIO.

ISTAE REGVLAE PRIORES

quidem sunt nicenis. sed ideo nicene prius scriptae sunt propter auctoritatem eiusdem magni scilicet quae concilii.

congregati apud nicenam. **DE PRAESBY**

TERIS QUI IMMOLAUERUNT

TEMPOR PERSECUTIONIS

Praesbyteros immolantes & iterum luctamen ad euntes.

si hoc non per inlusionem aliquam sed ex ueritate fecerunt. Nec

ante parenter & affectantes atque suadentes ut ex timentur

quidem tormentis aptari. sed his uisitatum & habitu subici.

Hos placuit honorem quidem retinere propriae sedis. Offerre

uero aut alloqui populum. aut omnino sacerdotalibus

fungi officis non licere. **DE DIACONIS**

QUI IMMOLAUERUNT.

Diaconi similiter qui immolauerunt honorem quidem

habeant cessent uero ab omni sacroministerio siue a pane

siue a calice offerendo uel predicando. Quod si quidem episco

porum consensu sunt laboris eorum & humilitatis & mansue

tudinis & uoluerint eis aliquid amplius tribuere uel adimere

faciens ipsis erit potestas. **DE HIS QUI EX FU**

CA CONPHENSIS. ET PER UIM

PACIS IN RITUS ALIQUIO PER

TULERUNT.

III

Qui fugientes comprehensifunt uel ad o me facor. traditi uel ad emptas facultatibus sustinere tormenta aut incustodiam trusi proclamauerunt se xpianos esse. & eousque ad ferica sunt aut manus eorum comprehendentes uolenter adonerant. & funestas sacrificis ammouerent. Nullaliquid polluti cibi per necessitatem sume recogerentur. Confitentes iugiter se & lucam rei quae contigit incessabiliter ostendentes. Omni deiectione & habitu & humilitate ut phos uelut ex tradilectam confitatus a communionis gratia non uetari. si uero prohibitis ab aliquibus propter ampliorem cautellam. uel propter quorundam ignorantiam statim recipiantur. hoc autem similiter & de clericis & de ceteris laicis obseruare conuenit. Perquisitum est autem & illud si possunt & iam laici qui in his necessitatibus & angustias inciderunt ad clericatus ordinem promoueri. Placuit ergo & hostiam quam quinihil peccauerint si & pcedens eorum uita probabilis sit ad hoc officium puehi.

DE HIS QUI DIVERSIS EXUSIS
GENTILITATIS RITUS ALIQUID
PEREGERUNT

III

De his qui sacrificare coacti sunt insuper & cenauerunt in idolio. Quicumque eorum cum ducebantur letiores habiti fuerunt & uesametas pretiosioribus usunt. Et preparate cene indifferenter participes exiterunt. Placuit eos inter audientes uno anno confui succumbere uero tibus annis. In oratione autem communicare biennio. & tunc ad perfectionis gratiam per uenire. Quotquot autem ascenderunt templa

+

ueste lugubri & recumbentes per omne tempus fleuere
discubitus. Si conpleuerint paenitentiam trienni temporis
sine oblatione suscipiantur. Si autem non manducauerint
biennio subiecta paenitentiae. Tertio autem anno sine
oblatione communicent ut perfectionem quadriennio con
sequantur. Poenae ep̄i autem erit potestas modum conuer sionis
eorum probantes uel humanius erga eos agere uel amplius
tempus adicere. Ante omnia uero p̄cedens eorum uita & posterior
inquiratur & ita eis imper tatur humanitas.

**DE HIS
QUI TIMORE GRITUS GENTILI
UM PEREGERUNT**

Debis qui minus tantum cessauerunt poenarum aut priuatione
facultatum terra. Aut demigratione sacrificauerunt &
actenus paenitentiam neglexerunt neque conuersi. Num
huius concilii tempore semel obtulerunt conuersionis suae
consilia capientes. Placuit usque ad magnum diem eos inter
audientes suscipi. Et post magnum diem triennio paenitentiam
agere. Et post modum duobus annis sine oblatione communicare.
Et tandem sex annis completis ad perfectionis gratiam
per uenire. Si uero quidam antehanc synodum suscepti ad
paenitentiam ex illo tempore in taum eis sexenni computetur.
Si quod autem periculum uel mortis exspectatio aut ex infir
mitate aut ex aliqua occasione contigerit. His subdistingtione
statuta communio non negetur. **DE HIS QUI
IN LOCIS IDOLORUM MAN
DUCUERUNT**

VI. De his qui festis diebus gentium in remotis eorum locis conuiuia celebra runt. Cybosque proprios deferentes ibidem comederunt. Placuit post penitentiam biennium eos suscipi. utrum uero cum oblatione singuli episcoporum probanter uitam eorum & singulos actus examinent.

DE HIS QUI FREQUENTER IDOLIS IMMOLAUERUNT.

VII. Hi qui secundo & tertio sacrificauerunt coacti. Quattuor annis penitentiae subiciantur. Duobus autem annis alii sine oblatione communicent. Et septimo anno perfecte recipiantur.

DE HIS QUI ET ALIIS SACRIFICANDI CAUSAS ADTULERUNT.

VIII. Quot quot autem non solum ipsi deuiauerunt sed & iam insurrexerunt & compulerunt & compulerunt fratres & causas prebuerunt ut cogerentur. In per triennium quidem locum inter audientes accipiant. Per aliud uero sexennium poenitentiae subiciantur acriori & alio anno communionem sine oblatione percipiant. Ut per sectionem expleto decennio consequantur. Inter haec autem & eorum uita pensanda est.

DE DIACONIS QUI TEMPRO ORDINATIONIS DE NUPTIIS ADTESTATI SUNT.

VIII. Diaconi quicumque ordinantur in pra ordinacione protestati sunt & dixerunt uelle se coniugio copulari. Quia sic manere non possunt. Hi si post modum uxores duxerint in ministerio maneam propter ea quod eis episcopi licentiam dederit. Quicumque sancti fuerunt & susceperunt.

manus impositionem professi continentium & postea
nuptiis obligati sunt am ministerio cessare debebunt.

**DE DISPENSATIS PUELLIS
ET AB ALIIS CORRUPPTIS**

De sponsatas puellas & post ab aliis raptas. placuit erui
& eis reddi quibus ante fuerant desponsate & iam si eis
a raptoribus vis inlata constiterit.

**DE HIS QUI
EUM ESSENT EX THECUMINI
IDOLIS IMMOLAUERUNT**

Eos qui ante baptismum sacrificauerunt idolis & postea
baptisma consecutus sunt. placuit ad ordinem prouehi
quod probentur abluti. **QUOD NON OPORTET
AT CHOR EPIS CLRS ORO
NARE NISI IN ACRIIS ET GUILIS.**

Chor episcopi non licet & presbyteros aut diaconos ordinare.
sed nec presbiter civitatis sine precepto episcopi uelliteris
in unaquaque parroecia aliquid agere. **DE HIS
QUI A ESUM CARNIUM IN CLERO
CONSTITUTI DEFUGIUNT**

Hi qui in clero sunt presbyteri & diaconi & a carnibus
abstinent. placuit eas quidem contingere & ita si uoluerint
continere. quod si tantum eas abominantur ut nec olera
quaecum eis coquantur existiment. comedenda tamquam
non consentientes regule ab ordine cessare debent.

**DE REBUS ECCLESIASTICIS
EOTE MPR DISTRACTIS QUO**

IPSE ECCLESIAE UT DU
ANTUR EPISCOPIS

XIII. De his quae pertinent ad ecclesiam quaecumque cum non esset
epi presbyteri uendiderunt. placuit rescisso contractu
adiura ecclesiastica reuocari. In iudicio autem erit epi
si precium debeat recipi necne quia plerumque rerum
distractarum reditur amplius summam pro pretio dato
reddiderit. **DE HIS QUI FORNICANTUR
IRRATIONABILITER. ID EST QUI MISCENTUR
FECORIBUS AUT COMMANSULIS SOLIQUANTUR.**

XV. De his qui irrationabiliter uersati sunt siue uersantur.
Quotquot ante uicesimum annum tale crimen commis-
serint quindecim annis exactis in penitentia communione
mereantur orationum. Deinde quinquennio in hac
communione durantes. Tunc demum oblationis sacra-
menta contingant. Discutatur autem & uita eorum
qualis tempore poenitudinis extiterit. & ita misericordia
consequantur. Quod si inexplabiliter his herese criminibus
ad agendam poenitentiam prolixius tempus insumant.
Quotquot autem per acta uiginti annorum etate
& uxores habentes hoc peccato prolapsi sunt. Uiginti quinque
annis poenitudinem gerentes in communionem suscipiantur
orationum. In qua quinquennio perdurantes. Tunc demum
oblationis sacramenta percipiant. Quod si qui & uxores
habentes & transcendentes quinquagesimum annum
aetatis ita deliquerint ad exitum uitae communionis.

gratiam consequantur. **DE HIS QUI IN PECCATIS
VEL IN MASCULOS AUT OLIM POLLUTIS UN
AUT ACTENIS HOC VITIOTABESCON**

Eos qui inrationabiliter uixerunt & lepra iniusti criminis
alios polluerunt praecepit sc̄a synodus inter eos orare
qui sp̄u periclitantur immundo. **DE HIS QUI AD**

EPISCO PATUM PROMOTIS UNI NECE RECEPTI

Siqui ep̄i ordinati sunt nec recepti ab illa parroecia
in qua fuerant denominati uoluerint q̄ alias occupare
parroecias & in p̄sulibus earum inferre seditiones ad
uersus eos excitando hoc ab eis placuit quot si uoluerint
in p̄ter byteru ordine ubi prius fuerant. Ut p̄terby reside
non abiciantur propria dignitate si autem seditiones
commouent ^{by} idem constitutus ep̄iscopis. Praeter byteru quoq̄
honor talibus auferatur fiant que damnatione notabiles.

DE HIS QUI VIRGINITATEM PROFESSI SUNT

ET DE HIS QUAE SUB SOBORIS HABITU CUM

ALIQUIBUS COMMORANTUR

Quot quot uirginitatem promittens irritam faciunt
sponsionem inter bigamos censeantur. Uirgines autem
quae conueniunt cum aliquibus tanquam sorores habitare
prohibemus.

DE HIS QUI AD ULTERAS HABENT UXORES

UEL SI IPSI ADULTERICI CONPROBANTUR

Sicuti uxor adultera fuerit uel si ipse adulterium
commiserit septem annorum poenitentia oportet eum
perfectionem consequi secundos priusmodi gradus.

DE HIS QUI PARTI OS SUOS EXFORNICATIONE
DIUERSIS MODIS INTIMUNT.

XX. **D**emulieribus qui fornicantur & partos suos necant.
uelque agunt secum. ut utero conceptos excutiant.
Antiqua quidam definitio usque ad exitum uitae eas ab
ecclesia remouet. humanus autem nunc definitio ut eis
decem annorum tempus secundum praefixos gradus peni-
tentiae largiamur. **DE HOMICIDIIS**

XXI. **Q**ui uoluntariae homicidium fecerint penitentiae quidem
uigiter se submittant. perfectionem uero circa uitae
exitum consequantur. **DE HIS QUI NON
SPONTE HOMICIDIUM COMMISERUNT.**

XXII. **D**e homicidiis non sponte commissis prior quidem definitio
post septennem penitentiam perfectionem consequi praecipit.
secunda uero quinquenni tempus explere. **DE HIS
QUI DIUINATIONES EXPETUNT.**

XXIII. **Q**uidiuinationes expetunt & amore genitalium subsequuntur.
aut in domus suas huiuscemodi homines introducunt. ex-
quirendi aliquid arte malefica aut expiandi causa sub regula
quinquenni iaceant secundum gradus penitentiae definitos.
**DE HIS QUI UIRGINUM COR-
RUPTIONIBUS CONSCII SUNT.**

XXIII. **Q**uidam sponsam habens sororem eius uiolauit & grauidam
reddidit. postmodum desponsatam sibi duxit uxorem
illa uero quae corrupta est laqueo se peremit. hi qui
fuerunt consci post decennem satis factionem iussunt.

suscipi secundum gradus paenitentiae constitutos.

ETSUBSCRIPSERUNT·XVIII.

EPISCOPI QUI IN EODEM CONCILIO CONUENERUNT.

VITALIS ANTIOCHENUS.

Marcellus. anquaranus. Atticolus. cesariensis.

Lupus. detarso. Basilius. amnensis. Filadelfius.

elopolitanus. Eustolus. nicomedensis. heraclius.

zelonensis. Petrus. Iconensis. Nunechius. Laodicensis.

Serginius. antiochenus. Epidaurius. pisidiensis.

Naxissus. pergensis. Leontius. nerodianensis.

Longinus. dicationensis. Acseon. alfius. Selaos. germanos.

EXPLICIUNT CANONES CONCILII ANCYRANI.

INCIPIUNT CANONES CONCILII

NEOCE^{SA}RIENSE.

INCIPIT REGULA EPISCOPALIS

in synodo neocesariensi numero. XIII. & haec regulae

positae quidem probant esse quae apud ancyrum uel

caesaream expositae sunt sed necis anteriores repperiuntur.

DE PRESBYTERIS QUI UXORES ACCOPERUNT

UEL FORNICATI SUNT.

Praesbyter si uxorem acciperit ab ordine deponatur.

si uero fornicatus fuerit aut adulterium perpetrauerit

amplius pellidebit & ad penitentiam redigi.

DE HIS QUAE DUOBUS FRATRIBUS

NUPSERINT UEL QUI DUAS SORORES

UXORES ACCOPERINT

II **M**ulier si duobus fratribus nupsert abiciatur usque
ad mortem uerumtamen in exitum propter misericor-
diam si promiserit quod facta in colomis huius conuinc-
tionis uincula dissoluat fructum paenitentiae consequatur.
Quod si defecerit mulier autur in talibus nuptiis difficilis
erit penitentiae inuita per manenti.

DE MULIERIBUS

III **D**e his qui plurimas nuptias inciderunt & tempus quidem
pro finitum manifestum est sed conuersio eorum
& fides tempus adbreuiat.

DE HIS QUI PRO
PONENTES PORNICARIIS DANANTUR

III **S**i quis mulierem concupiscens proposuerit tum ea concubere
& cogitatio eius non perueniat ad effectum apparet quod
a gratia liberatus sit.

DE CAECCIS CUMINIS
PECCANTIBUS

V **C**ate cum inuis sive ingrediatur ecclesiam & in ordine eorum
qui instruuntur adsistat. hic autem de phoenis fuerit
peccans si quidem genua flectit audiat ut non delinquat
ulterius si uero & audiens peccauerit expellatur.

DE CAECCIS CUM IN PREGNANTIA

VI **G**rauidam oportet baptizari quando uoluerit nihil enim
in hoc quaeritur nascente communicat. Propter ex quod
unius cuiusque suum propositum in confessione declaretur.

QUOD NON OPORTET IN BIGAMINOS IUS ORARE

Praeter byterum in nuptiis bigami prandere non conuenit.

Quia cum poenitentia bigamus egeat. Quis erit p[re]b[itu]s qui
propter conuiuium talibus nuptiis possit p[re]bere consensum.

**DE HIS QUI MULIERIBUS
ADULTERIS IUNCTI SUNT.**

Mulier cuiusdam adulterata laici confutata si euidenter
arguatur. Talis ad ministerium cleri uenire non poterit.

Si uero post ordinationem adulterata fuerit dimittere eam
conuenit. Quod si cum illa cum uixerit ministerium sibi com-
missum optinere non poterit.

**DE HIS QUI AD
PRAESBYTERIUM PROMOUENTUR ET ANTE OR-
DINATIONEM PECCATORIBUS SIBI CONSCIIIS.**

Praesbiter si p[ro] occupatus corporali peccato prouocatur
& confessus fuerit de se quod ante ordinationem deliquerit

oblata non consecr[ati]o manens in reliquis officiis propter
studium bonum. Nam peccata reliqua plerique dixerunt.

per manus impositionem posse dimitta. Quod si de se non fuerit
ipse confessus & argui manifeste nequi uerit potestati suae

iudicio delinquatur. **DE DIACONIS SIMILIT**

Similimodo & iam diaconus si eodem peccato subcumbuerit
ab ordine ministerii subtrahatur. **QUOD I[ST]I P[RE]B[ITU]S
CONUENIANT ORDINARI**

Pre[bi]te ante tricesimum statissug annum nullatenus ordinetur

Licet ualde sit dignus sed hoc tempus obseruet. Nam dicitur in

tricesimo aetatis suae anno baptizatus est & sic coepit docere.

DE HIS QUI IN EGRI TUO INE
BAPTISMA CONSECUNTUR

XII **S**iquis in egritudine fuerit baptizatus ad honorem p[ro]bri non potest promoueri. quia non exposito fide eius sed ex necessitate descendit nisi forte propter sequentes studium eius & fidem atque hominum raritatem talis possit admitti.

DE PRAESBYTERIS AGRORUM

XIII **P**raesbyteri ruris in ecclesia ciuitatis ep[iscop]o praesente uel p[ro]bri urbis ipsius offerre non possunt nec panem sanctificatum dare calicem que porrigere. si uero absentes hi fuerint & addandam orationem uocentur solidare debent. Chor ep[iscop]i quoque ad exemplum quidem & formam septuaginta uidentur esse. ut cum conuenerint autem propter studium quod erga pauperes exhibent honorantur.

DE NUMERO
CERTI DIACONORUM

XIII **D**iaconi septem debent esse iuxta regulam licet & ualde magna sit ciuitas. Id ipsum autem & actum apostolorum liber insinuat. Conuenerunt autem in unum sancti & uenerabiles ep[iscop]i in urbe cesariae id est. Vitalis. ualentini. Germanus. geruntius. Gregorius. narcissus. Alfius. longinus. heradius. sanctus. Basilius salaminus. Leontius. reclus. Amfion. dicatus. Stephanus. heraus. Lupus. CETERI QUI STATUERUNT SUPERIORA SCRIPTA.

37
INCIPIT SYNODUS SANGRENSIS
PRÆFATIO

Dominis honorabilibus consacerdotibus in armenia
constitutis episcopis quorum nomina superius sunt scripta.
& conuenerunt in sangrense concilio in dño salutem.
Quò conuenit scā synodus episcoporum in sangrensem
ecclesiam. propter quasdam ecclesiasticas necessarias causas in
quirendas. & ea quae secundum eum statum gesta sunt dinoscenda.
Inuenit multa fieri indecenter ab his qui hunc eundem eustasium
sicut in necessario statuit palam factis omnibus amputare
unuersa quae ab eodem mala commissasunt. Declaratum ē
enim hos eosdem nuptias accusare quod nullus in coniugali
positus gradu spem habeat apud dñm. unde factum ē ut multe
mulieres relictas propriis uiris. & uiri uxoribus defuturis uinculū
coniugale dissoluerunt. Continentiam profitentes quamcū
re tenere non possent adulteria commisserunt. Inuentaesunt
enim dissensiones ac separationes dominicis ecclesiis dī docere.
Id ē. & dominationes ecclesiasticas. & ea quae in ecclesiis
aguntur debere contemni. Priuatis conuentibus statutis
atque ad imitationem eorum quae in domodi aguntur omnia
presumere celebrare. Adhuc & iam uestibus communibus
spēs nouos & iam & insolitos habitos adsumsisse. Primitias
quoque fructuum & oblationes eorum quas ueterum in statuto
tribuit sibi met uindicasse. Id est propria ratiocinatione doctrine
tamquam sanctis sibi eas offerri debere. Apud se & inter se
dispensanda. ser uos ad dominis recedentes & per hanc in usitatem
regionis dominos contempsisse. Mulieres p̄ter consuetudinem

Sangrense
Concilium Celebratum
Sangris Vbe
Ephlagonie d.
X. 36j. contra
Menachem Arui
Eustasium.
Sangren.

& sui sexus ornatum. haec se iustificari credentes uirilem
habituem usum coepisse. pluresque occasione religionis tonsas
genium. Decoris comas penitus computasse. Ieiunia quae in ecclesia
praedicantur contemnenda adseruisse. Nonnullos eorum etiam
cybos carnum tamquam illicitos reputasse. In domibus con-
iugatorum nec orationes quidam celebrari per sua fuisse inuatum
ut easdem fieri uerent. Oblationes in domibus factas minime com-
municandum esse decernant. Praesbyteros qui matrimonia
contraxerunt sperni debere nec sacramenta quae ab eis conficiuntur
adungi. Loca sanctorum martyrum uel basilicas contemnere. & omnes
qui illuc conueniunt reprehendere. Diuiter fideles qui non
omnibus renuntiant quae possident. spem apud deum non habere
& multa alia quae enumerari nulli possibile est. singulos quoque
eorum pro arbitrio suo confatere. Unusquisque eorum per tales
institutions ab ecclesiastico canone recedentes. Tamquam
proprias leges sibi se condidisse. Nec communes his omnibus
& una sententia est. singuli enim prout uideatur & libet ad
accusationem ecclesiae nitendo. tamquam rector non sit uel
addit decreta uel minuit. Propterea ergo coactum est hoc con-
cilium in gangrensem ecclesiam habitum canones istos exponere
quibus probantur nememorata essent extra ecclesiam. Quod
si per penitentiam condemnauerint haec omnia quae male
senserunt tamquam a se non bene probata acceptabiles faciant.
Adque ad eos singula quae debent condemnare. synodus credit
exponenda. quod si quis non renunciauerit haec quae hodie
confatuta sunt tamquam hereticus & anathe matizatus sedam
natur abiciatur. & erit non solum excommunicatus uerum etiam

+

Nota

Nota bn

& ab ecclesia habeatur extorris donec deprecetur ep̄s. & de
 uniuersis quae poene eos deprehense atque detectae sunt prouiderit

qua eorum suscipere obseruandum. **INCIPIUNT
 REGULAE GANGRENSIS.**

QUAE POST NICEENUM CONCILIUM EXPOSITAE SUNT. NUM. XX.

DE HIS QUI NUPTIAS EXECRANT.

Siquis uituperat nuptias
 & dormientem cum uiro suo fidelem ac religiosam
 detestatur aut culpabilis estimat uelut qui in regnum di
 introire non possint anathema sit.

**DE HIS QUI
 ABOMINANTUR EOS QUI CARNIBUS UESCUNT.**

II. Siquis carnes edentem praeter sanguinem & idolis
 immolatum & suffocatum cum religione & fide condemnat.
 uelud spem propter huiusmodi perceptionem non habentem
 anathema sit.

**DE SERUIS QUI UICUM
 EXMULCTUS ABICIUNT XPI
 ANITATIS OBTE NTU.**

I. Siquis seruum praetextu diuinculatus doceat dominum con
 temnere proprium ut discedat ab eius obsequio nec ei cum bene
 uolentia & omni honore deseruiat anathema sit.

**DE PRES
 BYTERIS QUI HABERE CONIUGIA**

II. Quicumque discernit a praesbytero qui uxorem habuit quod
 non oporteat eo ministrante de oblatione percipere anathema sit.

**DE HIS QUI ECCLESIAE CONUENTUS
 SPERNENDOS EXISTIANT.**

Siquis doceat domum di contemptibilem esse & conuentus qui
 in ea caelebrantur anathema sit.

DE HIS QUI ECCLESIASTICA
MINISTERIA PROTECCLESIA FACIUNT

VI. Siquis extra ecclesiam seorsum conuentus celebrat. & despiciens ecclesiam ea quae sunt ecclesiae uoluerit usurpare non conueniente pRObo iuxta decretum ePI. anathema sit.

DE FRUCTU UBI OBLATIONIB: QUAE
MINISTRIS ECCLESIAE CONFERUNTUR

VII. Siquis oblationes ecclesiae extra ecclesiam accipere uel dare uoluerit pROter conscientiam ePI. uel eius cui huiuscemodi officia commissasunt. Nec cum eius uoluerit agere consilio. anathema sit.

DE HIS QUI IN USU PAUPERUM CONFERRUNT

VIII. Siquis dederit uel acceperit oblata preter ePIm uel eum qui constitutus est ab eo addispensandam misericordiam pauperibus & quidam & qui accipit anathema sit.

DE HIS QUI IN

VIII. Quidamque uirginitatem custodiens aut continentiae ftuens uelut orensens nuptias temerat. Nec propter hoc quod bonum & sANctum est nomen uirginitatis adsumit. anathema sit.

DE HIS QUI PRO UIRGINITATE SUPBIUNT

X. Siquis ex his qui uirginitate propter dOMinum seruati extollitur aduersum coniugatos. anathema sit.

DE HIS QUI AGA
PASIO. EST PASIONES PAUPERUM
RISU DEPUTANT

XI. Siquis despicit eos qui fideliter agapas id. eST. conuiuia pauperibus exhibent. & propter honorem dOMini conuocant frATres & noluerit communicare huiuscemodi uocationibus pROuipendens. quod gerit anathema sit.

DE HIS QUI PRO ALIIS

UTUNTUR ET IUDICIOS SUPBIUNT

Siquis uirorum propter continentiam quae putatur amictu
pallei utitur quasi per hoc habere se iustitiam credens
& dispiciat eos quicum reuerentiam byrris & alus communib:
& solitis utuntur uestibus. anathematisit.

DE MULIERIBUS QUAE UTUNTUR UIRILIBUS IN OUMENTIS

Siqua mulier propter continentiam quae putatur habitum
mutat & pro solito muliebri amictu uirilem sumit
anathematisit.

DE HIS QUO UEL UT PEC-
CATUM COPULAM OESER NUPTIARU.

Siqua mulier uirum proprium relinquent discedere uoluerit
nuptias execrata. anathematisit.

DE HIS QUI XPI
ANITATIS OBTE NTU DISPICIUNT FILIOS

Siquis filios suos relinquent non eos enutrit & quod ad se
per uincul ad pietatem diuinculius informat sed per occa-
sionem continentiae negligit. anathematisit.

DE HIS
QUI PARENTES XPIANITATIS
OCCASIONE CONTEMPNUNT

Qicumque filii a parentibus sup textu diuinculius abscedunt
nec deuitam reuerentiam dependunt illis qui diuinum
cultum sibi procul dubio pre ferunt. anathematisit.

DE MULIERIBUS QUAE SE EX OTON DUNT
XPIANITATIS OBTE NTU

Siqua mulierum propter diuinum cultum ut estum. et erinet
adtondit. Quas eisd ad subiectionis memoriam tribuit.

tanquam praeceptum dissolvent. oboedientiae anathema sit.
**DE HIS QUI DOMINICO DIE IEIUNANT
ABSQUE NECESSITATE DISSOLVUNT**

XVIII. Siquis eorum qui continentiae student abq. necessitate
corporea tradita in communionem ieiunia & ab ecclesia
custodita superbiendo dissolvit famulo suae cogitationis
impulsus. anathema sit. **DE HIS QUI COLLECTIS
QUAE FIUNT IN MARTYRUM COME
MORATIONIBUS EXECRANT.**

XX. Siquis superbiae usus affectu conuentus abominatur qui ad
confessionem martyrum caelebrantur. & ministeria
quaem eis fiunt simul eorum memoriis execrantur. anathema sit.
ET SUBSCRIPSERUNT.

Elanus. basianus. pappus. proereus. Eusebius. osius
Basilus. eolaliu. Eugenius. olympius. ypatius. broerius
Bythimicus. gregorius. filetus. bassurus.

**EXPLICIT REGULA GANCRENSIS CONCL.
INCIPIUNT REGULAE ANTIOCENI
CONCILII. REGULAE EXPOSITAE**

apud anthiocia minen cenus numerus. **XXV.**
De his qui contraria regunt hisque regulariter
de par cha statuta sunt. **IN NICENO CONCL.**

Omnes qui ausifuerint dissol uere diffinitionem sci
& magni concilii quod apud nicenam congregatum
est sub p̄sencia piissimi & uenerandi principis constitutum
de saluta fera solempnitate sacra tissimae paschae.

anno 363
seruatum cogitate
Meletio. b. h. r.

excommunicandos & de ecclesia pellendos esse censemus. Si tamen contentiosius aduersus ea quae bene sunt decreta perstituerint. Et haec quidem de lucis dicta sint. si quis autem eorum qui p̄ esse noscuntur ecclesiae ep̄s aut pr̄b̄t. aut diaconus post hanc diffinitionem temptauerit ad subuersionem popularū ecclesiarum quae perturbationem seorsum colligere. & cum iudeis pascha celebrare. sc̄a synodus hunc alienum iam hinc ab ecclesia iudicauit. Quod non solum sibi sed & plurimis causa corruptionis & perturbationis extiterit. Nec solum tales a ministerio remouet. sed & iam illos qui post damnationem huiusmodi communicare temptauerint. Damnatos autem omniquoque extrinsecus honore priuari. Quem sc̄a regula & sacerdotum d̄i promeruit.

**DE HIS QUI SE A PERCEPTIONE
SC̄E C̄OMUNIONIS AUERTUNT
ET QUI EX C̄OMUNICATIS PER
DOMUS C̄OMUNICANT.**

Omnes qui in grege diuntur ecclesiam d̄i & scripturam sacras audiunt ne communicant in oratione cum populo. sed pro quadam intemperantia se a perceptione sc̄e communionis auertunt. hinc ecclesia remoueantur quam diu per confessionem penitentiae fructus ostendant. & precibus indulgentiam consequantur. Cum excommunicatis autem non licere communicare. Ne cum his qui per domus conueniunt. De uitantes orationes ecclesiae simul orandum est ab alia quoque ecclesia non suscipiendum quia aliā minime congregatur. si quis autem de ep̄iscopis aut presbyteris

11.

uel diaconis seu quilibet ex clero deprehensus fuerit cum ex communicatis communicare & iam iste priuetur communione tanquam qui regulam confundat ecclesie.

DE HIS QUI AB ALIA PARROECIA PRECONSCIENTIA EPISCOPORUM SUORUM IN ALIIS IMMORANTUR.

III. Siquis prb̄t aut diaconus & omnino quilibet ex clero parroeciam propriam deserens ad aliam properauerit omnino demigrans in alia parroecia per multa tempora nitatur immorari. ulterius ibidem non ministrat. Maxime si uocatus suo ep̄o & regredi ad propriam parroeciam commoneo oboedire contempserit. quod si in hac indisciplinatione perdurat a ministerio modis omnibus remoueat. Ita ut nequaquam locum refutationis inueniat. si uero pro hac causa damnatus alter ep̄s suscipiat. hic & iam a commune coerceat synodo uelut qui ecclesiastica constituta dissoluit.

DE DAMNATIS ET OMNIS TRA RE TEMPTANTIBUS.

III. Siquis ep̄s diaconus a synodo uel prb̄t aut diaconus a suo ep̄o ausi fuerint aliquid de ministerio sacro contingere. siue ep̄s iuxta praecedentem consuetudinem. siue prb̄t aut diaconus nullo modo liceat ei nec in alia synodo refutationis spem aut locum habere satisfactionis. Sed & communicantes eis omnes abici de ecclesia & maxime si postea quam didicerint aduersum memoratos prolatam fuisse sententiam eisdem communicare temptauerint.

**DE HIS QUI SE ADMINISTERIO
ECCLESIASTICO SUBTRAHUNT
ET SEORSUM COLLIQUUNT.**

Siquis prb̄t aut diaconus ep̄m in proprio contemnerit se
questrauit & seorsum colligens altare constituit. & commonenti
ep̄o non adqueuerit nec consentire uel oboedire uoluerit
semel & iterum conuocata. hic damnatur omnimodo nec ultra
remedium consequatur. Quia suam recipere non potest dignitatem.

Quod si ecclesiam conturbare & sollicitare persingat. tanquam
seditiosus per potestates externas obprimatur. **DE CLERICIS
EXCOMMUNICATIS ET LAICIS.**

Siquis a proprio ep̄o communione priuatus est non ante
suscipitur ab alio quam a suo reconcilietur ep̄o. Aut certe
a synodum quae congregatur occurrens pro se satis faciat.
& per suadens concilio sententiam suscipiat alteram. haec autē
definitio maneat archidiaconus & prb̄t & diaconus omnesque qui
sub regula esse monstrantur. **DE PEREGRINORUM
RECEPTIONE.**

Nullus peregrinorum sine pacificis. Id est commendaticis
suscipiatur epistolis. **DE PACIFICIS PERE
GRINORUM. ID EST COMMENDATICIS LITTERIS.**

Presbyteri qui sunt in agris canonicas epistolas dare
non possunt. Ac solos tantum uicinos episcopos litteris desti
nabunt. Chor ep̄i autem qui sunt in reprehensibiles dare
possunt pacificas. Id est generales epistolas.

DE METROPOLITANIS SINGULARI
PROUINCIALIUM.

VIII **P**ER singulas regiones ep̄s conuenit nosse metropolitanum ep̄m sollicitudinem totius prouinciae gerere. Propter quod a metropoli omnes undique quae negotia uidentur habere concurrant. Unde placuit eum & honore p̄cellere. & nihil amplius praeter eum ceteros ep̄s agere secundum antiquam a patribus nris regulam constitutam. nisi ea tantum quae ad suam dioecesim pertinent possessiones quae subiectas. Unusquisque enim ep̄s habeat sua parroeciae potestatem ut regat iuxta reuerentiam singulari competentem. & prouidentiam gerat omnes possessiones quae sub eius est potestate. Ita ut praesbyteros & diaconos ordinet. & singula suo iudicio comprehendat. Amplius autem nihil agere temptet praeter auctoritatem metropolitanum. Nec metropolitanus sine ceterorum gerat consilio sacerdotum.

DE HIS QUI UOCANTUR COREPI

X **Q**ui in uicis uel possessionibus chor ep̄i nominantur. Quamuis manus in possessionem episcoporum perceperint. & ut ep̄i consecrati sunt tamen sc̄ae synodo placuit ut modum proprium recognoscant. & gubernent subiectas sibi ecclesias earumque moderamine curaque contenti sunt. Ordinent & iam lectores & sub diaconos atque exorcistas quibus promotiones iste sufficiant. Ne praesbyterum uero nec diaconum audeant ordinare. Praeter ciuitatis ep̄m cui ipse cum possessione subiectus est. Siquis autem transgredi statuta temptauerit. Depositus.

quo utebatur honore priuetur. Chor ep̄m uero ciuitatis
ep̄s ordinetur cui ille subiectus est. **DE EP̄S ET
CLERICIS AD EUNTI BUS IMPERATORE.**

Siquis ep̄s aut pr̄b̄t aut quilibet regule subiectus ecclesie
preter consilium & litteras episcoporum prouinciae. & prae
cipue metropolitani adierit imperatorem. Hunc reprobari
& abici oportere. non solum a communione. Uerum & ab honore
cuius particeps uidetur existere. Quia uenerandi principis auribus
molestiam temptauit inferre contra leges ecclesie. Singitur
adire principem necessaria causa deposcat. Hoc agatur cum con
tractu & consilio metro politani & ceterorum episcoporum
qui in eadem prouincia commorantur. Qui & iam proficiscentem
suis prosequantur epistolis.

**DE DAMNATIS EP̄S
AUT CLERICIS ET AD EUNTI BUS IMPERATORE.**

Siquis a proprio ep̄o pr̄b̄t audiaconus aut a synodo fuerit ep̄s
forte damnatus. & imperatoris auribus molestus exuerit.

Oportet ad maius episcoporum conuerti concilium. & quae
putauerint habere iuxta plurimis episcopis suggerant eorūq;
discussiones a iudicia prestolentur. si uero haec parui
pendentes molesta fuerint imperatori. hos nulla uenia dignos
esse nec locum satis factionis habere nec spem future refatu
tionis poenitus oppereri.

**DE HIS QUI CUM SINT
EX ALIA PROUINCIA IN ALIIS AUDENT
ORDINATIONES EFFICERE**

Nullus episcopus ex alia prouincia audeat ad aliam transgredi.

& ad promotionem ministerii aliquor in ecclesiis ordinare. Licet consensus uideantur prebere nonnulli in litteris tam metropolitanis quam ceterorum quicum eos sunt episcoporum rogatus adueniat & sic ad actionem ordinationis accedat. si uero nullo uocante in ordinato more de properet & super aliquibus ordinationibus ecclesiasticis negotiis ad eum non pertinentibus componendis. Irrita quidem quae ab eo geruntur existant. Ipse uero in composita motu suo & in rationabilis audacia se subeat ultionem. ex hoc iam damnatus a scō concilio.

DE DISSENSIONES QUAE SUPER EPISCOPORUM ORDINATIONIBUS CONTINGIT APPELLANTIUM PROUINCIALES ANTESTITES.

XIII. Siquis episcopus de certis criminibus iudicatur & contingat de eo prouinciales episcopi differere cum iudicatur ab aliis innocens creditur reus ab aliis infamatur. Propterea huius ambiguitatis absolutiones. sanctae synodo placuit ut metropolitanus episcopus a uicina prouincia iudices alios conuocet qui controuersiam tollant & per eos simul & prouinciales episcopi quod iustum iustum fuerit ad probetur.

DE EPISCOPIS AB EIUSDEM PROUINCIAE SACERDOTIBUS CONSONANTER EXCLUSIS.

XV. Siquis episcopus de certis criminibus accusatus condemnetur ab omnibus episcopis eiusdem prouinciae cunctaque consonanter eandem contra eum formam decreta protulerint.

hunc apud alios nullomodo iudicari. sed firmam concordantiam episcoporum prouinciae manere sententiam.

DE UAGANTIBUS EPISCOPIS

XVI Siquis episcopus uagans in ecclesiam uacantem profilat sedemque per uadat absque integro perfectoque concilio hic abiciatur. necesse est & si auctus populus quem diripuit eum habere delegit. Perfectum uero concilium illud est ubi inter fuerit

metro politanus antistes. **DE HIS QUI CUM AB EPISCOPATO UOCANTUR EUIANI.**

XVII Siquis episcopus manus impositionem episcopatus acceperit & p̄esse populo constitutus ministerium subite neglexerit nec ad quietem ire ad ecclesiam sibi commissam hunc oportet & communione priuari donec susceperit coactus officium. Aut certe

de eo aliquid integra decreuerit eiusdem prouinciae synodus sacerdotum. **DE HIS QUI PROMOUENT**

AD EPISCOPATUM. NE RECIPIANTUR.

XVIII Siquis episcopus ordinatus ad parroeciam minime cui est electus accesserit non suo uitio sed quod eum aut populus uet & aut propt̄ aliam causam non tamen eius uitio perpetrata. hic & honoris sit & ministerii particeps. Dummodo nihil molestus ecclesiae rebus existat. ubi ministrare cognoscitur. Quem & iam obseruare conuenit. Quicquid synodus perfecta prouinciae quod uisum fuerit iudicando decreuerit.

DE EPISCOPALIBUS IN PRO

UINCIIS ORDINATIONIBUS.

XVIII. Episcopus p̄ter synodum & presentiam metro politani

nullatenus ordinetur. hoc autem modis omnibus composito
 melius quidem est. ut omnes simul adsint eiusdem prouinciae
 sacerdotes quos metropolitanus ep̄s aduocare debet. & siquidē
 omnes occurrerint optime quod si hoc difficile fuerit. saltim
 plures ad se omnimodo conuenit. Aut certe scriptas eiusdem sen-
 tentiae comprobari. & ita sub plurimorum uel presentia uel
 decreto ordinatio celebretur. Quod si secus contra definita
 factum nullas ordinatio uires habeat. si uero iuxta definitam
 regulam fiant. & nonnulli pro contentione propria contradicant.
 obtineat sententia plurimorum. **DE SYNODIS QUAE
 DEBENT AB EP̄S SUIS ISTIS TEMPORIBUS
 IN PROUINCIA CELEBRARI.**

XX

Propter utilitates ecclesiasticas & ad solutiones earum rerum
 quae dubitationem contro uersamque recipiunt. Optime
 placuit ut per singulas quasque prouincias bis in anno ep̄scoporū
 concilia celebrentur. semel quidem post tertiam septimanam
festi paschalis. Itaque quartam septimanam pentecostes.
 Conueniat synodus metropolitano prouinciales ep̄s anno
 nente. secunda uero synodus fiat idus octubris. Id est. xv. die
 mensis octobris quem hiper per & heon greci cognominant.
 In ipsis autem conciliis adsint praesbyteri & diaconi & omnes
 qui se lesos existimant. & synodi experiantur examen. Nullis
 uero liceat apud se celebrare concilia. praeter eos quibus metro-
 politana iura uidentur esse commissa. **UT NULLO
 MODO DE PARROECIAM AD ALIAM
 PARROECIAM EP̄S TRANS EAT.**

CONCILIUM

XXI: Ep̄ ab alia parroecia nequaquam migr& ad aliam
 nec sponte sua pror̄sus insiliens nec uicocactus apopulis nec
 ab ep̄iscopis necessitate compulsus. mane autem in ecclesia
 quam primitus adō sortitus est. nec inde trans migr& secundum
 prisaniū de hac rem terminum constitutum. **UT IN ALIENA
 PARROECIA CLERICOS ALIENIUS
 PARROECIAE EP̄S. NULLATENUS ORDINET.**

XXII: Ep̄ alienam ciuitatem quae non est illi subiecta non adeat
 nec ad possessionem accedat. Quae ad eum non pertinet super
 ordinatione cuiusquam nec constituat. Presbyteros aut
 diaconos alteri subiectos ep̄o. nisi forte cum consilio & uoluntate
 regionis ep̄i. Siquis autem tale aliquid facere temptauerit
 irrita sit eius ordinatio. & ipse coerceat a synodo. nam si ordinare
 non potuerit nullatenus iudicabit. **UT NULLUS
 AD EP̄ISCOPATUM PRO SE CON
 STITUTUS PROMOUENDUM.**

XXIII: Ep̄o non licere pro se alterum successorem sibi constituere
 licet ad exitum uitae perueniat. Quod si tale aliquid
 factum fuerit irritum esse huiusmodi constitutum. ser
 uetur autem ius ecclesiasticum id continentis. Oportere non
 aliter fieri. nisi cum synodo & iudicio ep̄iscoporum. Qui post
 obitum qui essentis potestatem habent eum qui dignus
 extiterit promouere. **DE REBUS AD ECCLE
 SIAM PERTINENTIBUS ET DE REBUS
 QUAE PROPRIAE EP̄ICAE NOSCUNTUR.**

XXIII: Quae sunt ecclesiae sub omni sollicitudine & conscientia.

bona & fide quae in dñm est. quicuncta considerat iudicat
 que ser uentur. quae etiam dispensanda sunt iudicio & poter
 tate pontificis cui commissus populus. & anime quae in tra
 ecclesiam congregantur. manifesto uero sint quae pertinere
 uidentur ecclesiae. Cum notitia presbyterorum & diaconorū
 qui circa ipsum sunt. Ita ut cognoscant nec ignorent quae sint
 ecclesiae propria neceos aliquid lateat. ut si contigerit
 ep̄m migrare a seculo. Certis existentibus rebus quae sunt
 ecclesiae nec ipse conlapsus depereant. necque propria pro
 bantur ep̄i. sub occasione rerum peruadantur ecclesiae.
 Iustum namque & acceptum. ē. coram dō & hominibus. ut sua
 ep̄i quibus uoluerit derelinquat. Et quae ecclesiae sunt
 eidem conseruentur ecclesiae. ut ne ecclesia aliquid patatur
 incommodum. ne cep̄i sub occasione proscribatur ecclesiae.
 & in causa incidant quae deum pertinent. & ipse post obitum
 male dictionibus ingrauetur. **UTEPS DISPEN
 SANDI RES ECCLESIASTICAS
 HABENT POTESTATEM.**

XXV Ep̄i ecclesiasticarum rerum habeat potestatem ad dispen
 sandum erga omnes qui indigent cum summa reuerentia
 & timore dñi. Participet autem & ipse quibus indiget. si tamen
 indiget. tamenius quam fratrum qui ab eo suscipiuntur neces
 sarius usibus profuturis. Ita ut in nullo qualibet occasione
 fraudentur. Juxta sc̄m apostoldm sic dicentem. Habentes
 uictum & tegumentum his qui contenti sunt. Quod si
 contenti sunt istis minime fuerit. Conuertat autem res.

ecclesiae in suas usus domesticos & eius commoda uel agrorum
 fructus non cum praesbyterorum consuetudine diaconorum que
 pertractat sed horum potestatem aut domesticis suis aut
 propinquis aut filiis que committat. ut per huiusmodi per
 sonas occulte ceteris ledantur ecclesiae synodo prouinciae
 istae personas istas per soluat. Si autem & aliter accusetur
 episcopus aut presbiter quicum ipsos sunt quod ea quae pertinent ad
 ecclesiam uel ex agris uel ex alia qualibet ecclesiastica
 facultate sibi & usurpent. Ita ut ex hoc affligantur quidam
 pauperes criminationi uero & blasphemis tam sermo prae
 dicationis quam hi qui dispensant. Taliter exponantur & hoc
 oportet corrigi sancta synodo id quod condecet a probante.

ET SUBSCRIPSERUNT triginta. epi. qui eodem concilio
 conuenerunt. Eusebius. palestaniensis. Theodotus. mesopo
 tamiensis. Theodorus. isauriensis. Anthiocus. fenicensis.
 Agapius. arabiensis. Narcissus. cylesiriae. Alfios. ciliciensis.
 Nicetas. aetherius. Anatholeos. macedonijs. paulus.
 iacobus. Tercondinantos. petrus. Siricus. agapius. Bassus.
 quiron. Acelas. magnus. Alexander. theodolus. petrus.
 enius. Moemus. theodorus. Moyses. manicos.

EXPLICIT TEXTUS CANONUM CONCILII ANTHIOCENI.
**INCIPIIT TEXTUS CANONUM CON
 CILII LAODICEENSIS EXPO
 SITE APUD LAODICIAM FRI
 GIAXE NUMER. LVIII**

Basil. Notat XXVII

320. Tertius.
 Non. non m. m. m.
 2 Episcopus.

Scā synodus quae apud Laodociam phrygiae pagatione
conuenit ex diuersis regionibus asiae definitiones
exposuit ecclesiasticas quae subter adnexae sunt.

DEBIGAMIS.

I DE HIS QUI SECUNDUM

ecclesiasticam regulam libere ac legitime secundis nuptiis
iuncti sunt ne occulte nuptiarum copulam fecerunt. Oportet
ut paruo tempore transacto uideant orationibus & ieiuniis.
Quibus & iam iuxta indulgentiam communionem reddi
decreuimus. DE HIS QUI PRO DIVERSIS

ERRATIS POENITENTINĒ FERUENTIUS EXIGER.

II **D**ī qui diuersis facinoribus peccauerunt & per seuerantes
in oratione confessionis & poenitentiae conuersionem
amaliū habuere perfectam pro qualitate delicti. Talibus
paenitentiam tempus impensum propter clementiam
& bonitatem dī communitio concedatur. **Q**UOD NON
OPORTEAT AD CLERŪ STATIONEM
POST BAPTISMA PROMOUERI.

III. **D**e his qui nuper sunt in luminati baptismo quod eos
in sacerdotali non conueniat ordinare promoueri.
DE TEMPRORINATIONUM.

III. **Q**uod non oporteat ordinationes sub conspectu audientium
celebrari. **U**T HI QUI SACRARIO SER
UIUNT USURAS NON ACCIPIANT

V. **Q**uod non oporteat sacerdotes & clericos feneratorum

usuras uel que dicuntur fescupla . id . est & summam captas .
& dimidium summe percipere .

**DE HERETICIS IN
TRANTIBUS IN ECCLESIAM UEL BA
SILICAS MARTYRUM .**

VI. Quod heretici non per mittendis sint ingredi in domum di
in heresi permanentes . **DE HIS QUI AD ECCLESIAS
AB HERETICIS UENIUNT .**

VII. De his qui ab hereticis conuertuntur . id . e . nouatianis aut
tesseter cede catitis siue baptizati sunt illi seu cathecumini
non ante suscipiantur quam omnes hereses anathematizent .
& praeicipuae illam qua detenebantur . & tunc demum
hi qui apud eos dicebantur fideles nrae doceantur . fidei
symbolum & uncti scō crismate sic misteris communicent
sacro sanctis . **DE HIS QUI UENIUNT AB HE
RESI CATA PHRYGARUM**

III. De his qui conuertuntur ab heresi qua dicitur cata phrigarū
& simclero qui apud eos esse creditur fuerint . & si maxime
nominentur hos sub omni diligentia ab episcopis ecclesiae
uel presbyteris instrui & baptizari conueniet .
**DE HIS QUI AD HERETICORUM SPE
LUNCAS CAUSA ORIS ACCEDUNT .**

VIII. Quod non per mittantur ecclesiastica ad hereticorum
coemiteria uel ad ea que ab eis appellantur martyria
orationis causa uel sanitatis accedere . sed huiusmo di
si fideles fuerint certo tempore . communionem priuari .

poenitentem autem & confitentem se deliquisse conuenit
 suscipi. **DE HIS QUI CUM HERETICIS
 NUPTIARUM COPULAM IUNGANT.**

X **Q**uod non oporteat indifferenter ecclesiasticos foedere
 nuptiarum hereticis suos filios filiasque coniungere.

**NON CONGRUERE PRÆBYTERAS
 IN MULIERIBUS ORDINARI.**

XI **Q**uod non oporteat easque dicuntur præbyteræ præ
 sidentes in ecclesiis ordinari. **DE EPISCOPA
 LIBUS ORDINATIONIBUS.**

XII **V**t episcopi iudicio metropolitano & eorum episcoporum
 quicquid circa sunt pro ueantur ad ecclesiasticam
 potestatem. hi uidelicet qui plurimo tempore probantur.
 Tam uerbo fidei quam recte conuersationis exemplum.

**IUDICIO MULTITUDINIS ORDINATIO
 NES FIERI NON DEBERE.**

XIII **Q**uod non sit permitendum turbis electiones eorum
 facere qui sunt ad sacerdotium pro uehendi.

**AD ALIAS PARROECIAS EULOGIASQUE
 OBLATIS MINIME DESTINANDAS.**

XIII **Q**uo dicitur nullomodo causa eulogiarum tempore paschalis
 festa ad alias parroecias debeant destinari.

**DE HIS QUI DEBEANT IN AMBONE
 IO ESTI IN PULBITO PSALLERE.**

XV **Q**uod non oporteat amplius præter eos qui regulariter

cantores existunt. qui & de codice canunt alios impulsum
conscendere & in ecclesia psallere. **DE LECTORIBUS
QUAE DEBEANT SABB. RECENSERI.**

XVI Quod in sabbato euangelica cum aliis scripturis legi conueniat.
**QD INTERSTITIUM PSALMORUM
DEBEAT IN CONGREGATIONIBUS FIERI.**

XVII Quod in conuentu fidelium nequaquam psalmos continuare
conueniat sed inter uallum id est per psalmos singulos recenseri
debeant lectiones. **DE PRÆCIBUS NONA ET UESPERA CELEBRANDIS**

XVIII Quod id ipsum semper officium praecum nona & uespera semper
debeat exhiberi. **DE PRÆCIBUS POST OMELIAS
ID EST POST SERMONES HABITOS AD POPULUM PRO
FERENDIS ET DE HIS QUOD INTRA SACRARIUM
COMMUNICARE CONUENIAT.**

XVIII Quod oportet seorsum primum post allocutiones episcoporum
orationes super cathecumenos celebrari. & postquam cathecumini
egressi fuerint super eos qui sunt in poenitentiam praecem fieri.
his & iam accedentibus ad manum sacerdotis & discedentibus
tres orationes consummari fidelium. Ita ut prima quidem
sub silentio. secunda uera & tertia per exclamationes solitas
expleatur. & ita demum pacem sibi uicem dabunt. & postea
quam dederit episcopus presbyteris osculum pacis. Tunc laici
pacem sibi tribuent. & ita sc̄a celebrabitur oblatio. soli autem
ministerio sacro deditus ad altare ingredi & communicare
ibidem liceat. **DE HONORE QUE PRÆSBYTERIS
DIACONI QUI SUBMISSIS DEBEANT EXHIBERE.**

XIX Quod non oportet diaconum coram presbytero sedere.

sed iussione praerbyteri sedeat. similiter autem & diaconis honor debeat ab obsequentibus. Id est subdiaconis & omnibus clericis. **QD SUBDIACONI DIACONO. ID EST A SECRETARIO.**

XXI Quod non oporteat subdiaconos habere locum. **SIN & IMOTI** in diaconico & dominica uasa contingere. **SUBDIACONOS CUM ORARIIS AD SISTERE NON DEBERE.**

XXII Quod non oporteat subdiaconum uti oratio ne hostia derelinquere. **LECTORES CANTORESQUE CUM ORARIIS AGERE SUUM OFFICIUM NON DEBERE.**

XXIII Quod non oporteat lectores aut cantores orariis uti & ita lege & t psallere. **QD NULLUS ECCLESIASTICORUM IN TABERNIS COMEDERE DEBEAT.**

XXIII Quod non oporteat sacroministerio debitos a presbyteris usque ad diaconos & reliquum ecclesiasticum ordinem. Id est usque ad subdiaconos lectores cantores exorcistas & hostiaris & ex numero continentium & monachorum ingredi tabernas. **QD SUBDIACONI NON DEBEANT BENEDICERE UEL BENEDICTIONEM TRIBUERE.**

XXV Quod non oporteat subdiaconos panem dare uel calicem benedicere. **DE EXORCISIIIS QUI NŌ AB EPIS ORDINATI.**

XXVI Quod hi qui non sunt ab episcopis ordinati tam in ecclesiis quam in domibus exorcizare non possint. **QD DE CONUITIIS QUAE EX AGAPIS FIUNT HIS CARUM PARTES ACCIPERE DEBIANT.**

XXVII Quod non oporteat sacroministerio debitos clericos aut laicos ad agapen uocatos ciborum partes accipere. propterea quod hinc ecclesiastico ordini fiat iniuria. **IN ECCLESIA PRANDIA FIERI NON DEBERE.**

XXVIII. Quod non oporteat in dominicis id est in domini ecclesiis
 conuiuia quae uocantur agape fieri. nec in radomum di
 comedere uel acubitos sternere. **DE XPIANIS QUI SE
 SABBATIZARE UEL IUXIA QUEDAM MODU IUDAIZARE NOSCUNT.**

XXV. Quod non oporteat xpianor iudizare & otiam in sabbato sed
 operari eos in eodem die. praefereutes autem in ueneratione
 dominicum diem si uacare uoluerint ut xpiani hoc faciant. Quod
 si reperi fuerint iudizare anathema sint xpo.

**DE UIRIS CUM MULIERIBUS
 LAUACRA CELEBRANTIBUS**

XX. Quod non oporteat sacris officis deditos aut clericos aut con
 tinentes uel omnem laicum xpianum lauacra cum mulieribus
 celebrare. quia haec apud gentes reprehensio prima est.

**DE HIS QUI IN HERETICIS IUNGUNT
 FOEDERA NUPTIARUM**

XXI. Quod non oporteat cum hereticis uniuersis nuptiarum foedera
 celebrare. nec eis filios dare uel filias sed magis accipere. si tamen
 xpianos se fieri promittant. **AB HERETICIS EULO
 GIAS ACCIPERE NON DEBERE.**

XXII. Quod non oporteat ab hereticis eulogias accipere. quae sunt
 maledictiones potius quam benedictiones.

DE SCISMATICIS

XXIII. Quod non oporteat cum hereticis aut scismaticis pariter orare.

DE MARTIRIBUS HERETICOR

XXIII. Quod omnem xpianum non oporteat deserere martyres xpi.
 & ire ad pseudo martyres. id est hereticorum. & quos ipsos
 confect hereticos extitisse. hinc namque sunt alienati ad

fit igitur anathema qui ad tales accesserit.

DE HIS QUI ANGELOS COLUNT

XXXV Quod non oporteat christianos ecclesiam dei relinquere & ire atque angelos nominare & congregationes facere quae interdicta noscuntur. si quis igitur inuentus fuerit huic occultae idolatriae seruiens sit anathema quia dereliquit dominum nostrum Iesum Christum filium dei & idolatriae tradidit.

DE HIS QUI INCANTATIONIBUS ET PHYLACTERIA UTUNTUR

XXXVI Quod non oporteat sacris officis deditos uel clericos magos aut incantatores existere phylacteria quae animarum suarum uincula conprobantur. eos autem qui his utuntur ab ecclesia pelli praecipimus.

DE HIS QUI AB HERETICIS ET IUDEIS FESTIUITATIBUS EORUM DONASUSCIPIUNT.

XXXVII Quod non oporteat a iudeis uel hereticis ea quae mittuntur munera festiua suscipere nec cum eis festa celebrare.

DE CHRISTIANIS QUI IUDAEORUM AZIMAM COMEDUNT.

XXXVIII Quod non oporteat azima iudaicis accipere & communicare impietatibus eorum.

DE CHRISTIANIS CELEBRANTIBUS FESTIS GENTILIUM.

XXXVIII Quod non oporteat cum gentilibus festa celebrare & communicare prauitatibus eorum qui sine deo sunt.

DE EPISCOPIS QUI EX QUALIBET CAUSA UOCATIONIS AD SYNODUM UERTANT.

XL Quod non oporteat episcopus ad synodum uocatus omnino contemnere sed protinus ire & docere uel discere ea quae ad correctionem ecclesiae uel reliquarum pertinentium rerum. se ipsum uero qui contempserit accusabit nisi forte

per egritudinem ire non possit. **QD SINELITTERIS
SACROMINISTORIOSERUIENTES
PROFICISCINONDEBEANT.**

I. Quod non oporteat sacerdotem uel clericum sinelitteris proficisci canonicis. **QUODPRETEREPMCLERICUS
PROFICISCINONDEBEAT.**

II. Quod non oporteat sacerdotem uel clericum preter iussionem sui proficisci pontificis. **QD SUBD ADHOSTIUMTERSEUERENT.**

III. Quod non oporteat subdiae salampaululum ianuam deserere & orationi uacare. **UT ADSACRARIUM MULIERES N IN TROEANT**

III. Quod non oporteat ingredi mulieres ad altare. **DEHIS
QUICIRCA MEDIAM SEPTIMANAM ADBAPTISMAUENIUNT.**

IV. Quod non oporteat adbaptisma quemquam post dua quadragesima ebdomada admiti. **DEREDITIONEBAPTIZANDORUM.**

V. Quod oporteat eos qui adbaptisma ueniunt fidem discere. & quinta feria septimana maioris. ep̄i aut presbiteris reddere. **DEHISQUI IN EGRI-
TUDINE BAPTIZANTUR**

VI. Quod oporteat eos qui in egritudine percipiunt bap̄tisma. postquam conualuerint fidem perdiscere & scire cuius muneris participes facti sunt. **UT POST BAPTISMA XPI SMA NDEI**

VII. Quod oporteat eos qui bap̄tizantur post lauacrum xristma celeste percipere & regni xpi participes inueniri. **OBLATIONES OFFERRI IN QUADRAGESIMA N OPORTERE.**

VIII. Quod non oporteat in quadragesima panem benedictionis offerri nisi sabbato & dominico. **NON DESERELE LUNIU
SOLUI. IN QUINTA FERIA MAIORIS SEPTIMANE.**

Quod non oporteat in quadragesima in ultima septimana.

quinte ferie. ieiunium soluere totamque quadragesimam sine ueneratione transire. magisque conueniat omnem quadragesimam distincto uenerari ieiunio.

**NON DEBERE IN DIEBUS IEIUNIORUM
COMMEMORATIONES MARTIRIUM FIERI.**

Lj. Quod non oporteat in quadragesimum martyrum natalicia celebrari. sed eorum sancta commemoratio in diebus sabbatorum & dominicorum fieri conueniat. **UT NATALICIA UEL NUPTIAE IN QUADRAGESIMA NON FIANI.**

Lij. Quod non oporteat in quadragesima aut nuptias aut natalicia celebrari. **UT IN CHRISTIANORUM NUPTIIS.**

Lliij. Quod oporteat christianos euntes ad nuptias plaudere uel psallere. sed uenerabiliter cenare uel prandere sicut christiani decet. **NON LICERE CLERICIS LUDICRIS SPECTACULIS INTERESSE.**

Liiii. Quod non oporteat sacerdotes aut clericos ex collatorum uel commissationibus conuiuia celebrare. hoc autem nec laicis posse congruere. **NON LICERE PRESBYTERIS INTROIRE AD ALTARE PRIUS QUAM INGREDIAT EPISCOPUS.**

Lv. Quod non oporteat presbiteros ante processionem episcopi introire sacrum sedere sed cum episcopo debent ingredi uel in subseclis sedere nisi forsitan infirmitate detineatur. aut proficiatur episcopus. **QUI IN AGRIS UEL IN POSSESSIONIBUS DEBEANT ORDINARI.**

Lvi. Quod non oporteat in uillulis aut in agris episcopi constitui sed uisitatores. uerum tamen iam pridem constitui nihil faciam praeter consuetudinem episcopi ciuitatis. similiter

& praeter byteri preter consilium ep̄i nihil agant. **OBLATIONES
OFFERRE IN DOMIBUS NON OPORTERE.**

LII. Quod non oporteat in domibus oblationes celebrari ab ep̄is uel a priſ.

quod psallere uel legere in ecclesiis cogent

LIII. Quod non oporteat plebe os psalmos in ecclesia cantari nec libros
preter canonum legi. sed sola sacra uolumina noui testamenti

uel ueteris. **EXPT CANONES CONCILII LAJOENSIS**

INCIPIT REGULE CONSTANTINOPOLITANI. num 4 p̄m

Sub theodosio piſſimo imperatore apud constantinopolim

exposita sunt canones. num. **III.** haec definitiones expositae sunt

ab ep̄is. Centum quinquaginta qui in ipsum apud constantinopolim
conuenerunt quando beatus nectarius ep̄s est ordinatus.

UT EA QUAE APUD NICHEAM STATUTA

IN MOTA PER MANEANT EI DE ANATHEMATE ARRIANORU

EUNOMIANORUM MACEDONIANORU SABELLIANORUM

PHOTIANORU MARCELLIANORU ET APOLLINIANORU

Idem non uolendam patrum trecentorum decem & octo.

Fui apud nicheam bythinie conuenerunt. sed manere eam firmam
& stabilem & anathematazandam omnem heresem & speculiter

euomanorum uel anomianorum & arrianorum uel eudoxianoru

& machedonianorum uel spu sc̄o resistentium. & sabellianoru

& marcellianorum & photianorum. & appollinarianorum.

DE ORDINE SINGULARU DIOECESON

ET DE PRIVILEGIIS QUAE EGYP TIIS

ANTIOCE CONSTANTINOPOLITANIS

II. **Q**ui sunt super dioecesi ep̄i nequa que debent quam ad ecclesias

quae sunt extra p̄fixos sibi terminos accedant. nec eas.

*Celebratum
sub Simaco PP.
381. i. macedoniam*

ac p̄sumptione confundant. sed iuxta canones alexandrinus
 antistes qualesunt in egypto regat. solummodo & orientis epi
 orientem tantum gubernent. ser uat̄ priuilegiis quaenicenis
 canonibus ecclesiae anthiocene tributa sunt. Asiana quoque
 dioeceseos epi. ea solum qualesunt in asiana dioecesi dispensent. Nec
 non & ponti epi. et tantum qualesunt in ponto & thraciarum quae
 intra eius sunt gubernent. Non uocati autem epi ultra dioecesium
 non accedant propter ordinationes faciendas uel propter
 alias dispensationes ecclesiarum. ser uata uero quae scripta est.
 De gubernationibus regula manifestum est quod illa qualesunt
 per unam quamque prouinciam ipsius prouinciae synodus
 dispensat. sicut in ceno constat decretum esse concilio. Ecclesiar
 autem di in barbaricis gentibus constitutas gubernari conuenit.
 Iuxta consuetudinem quae est a patribus obser uata. uerum
 tamen constantinopolitanus ep̄s habeat honoris primatum
 post romanum ep̄m. propt̄ea quod urbs ipsa sit iunior roma.

DE MAXIMO IN LICITA ORDINATIONE.

III De maximo cynico & eius in ordinata constitutione. quae
 constantinopoli facta est. placuit ne quem maximum ep̄m esse
 uel fuisse. nec eos qui ab ipso in quolibet gradu clerici sunt
 ordinati. Cum omnia quae ab eodem perpetrata sunt in irritum
 deducta esse uideantur. **EXPOSITIO PIDEI**

CENIAM QUINQUAGINTA SCORUM QUI CONSTANTINOPOLI CONGREGATI SUNT.

III Credimus in unum d̄m patrem omnipotentem factorem
 celi & terre. uisibilium omnium & inuisibilium. & in unum
 d̄m ih̄m xp̄m filium d̄i natum ex patre ante omnia secula.

dñm uerum de dō uero. natum non factum consubstantialen
 patrem per quem omnia facta sunt qui propter nos homines & sa
 lutem nrām descendit. & incarnatus est de spū scō ex maria uirgine
 & in humanatus est & crucifixus est pro nobis sub pontio pilato & se
 pulchus est. & resurrexit tertia die. ascendit in caelos sed & ad dex
 teram dī patris. Iterum uenturus cum gloria iudicare uiuos
 & mortuos. cuius regni non erit finis & in spū scō dñm & uiuifi
 cantem ex patre procedentem cum patre & filio adorandum
 & glorificandum. Quilo catuus est per scōs prophēas in unam
 catholicam & apostolicam ecclesiam. ^{unū} Confiteor unum baptisma
 in remissionem peccatorum. ^o Expectamus resurrectionem
 mortuorum uitam futuri seculi amen. **ET SUB SCRIBERUNT**
EPISCOPI CENTUM QUINQUAGINTA-QUINQUE DE
CONCILIO CONGENERUNT DATUM

150 xpi

Nectarius. constantinopol. **PROUINTE EGYPIT.**

Timotheus. alexandrinus. Dorotheus. oxyrinoceta.

PROUINTE PALESTINE. Quirillus. hierosolimitē. ^{ang}

cyrellus Hierosolimitē

Gelasius. cesariensis. Macer. hiericuntos. Dionisius.

diopolitanus. Priscianus. seuastensis. Saturnius. squitopolē.

Rufus. nicopolitanus. Auxentius. ascalonitanus. Eusianus.

iannēs. **PROUINTE PHOENICAE**

Leon. tyro. paulus. sidonensis. Nestabor. ptolomiadē.

Phylippus. damacensis. Barachus. paneadensis. Timotheus.

bericus. Basilides. biblensis. moamus. aradensis. Alexandris.

arcundensis. **PROUINTE SYRIAE QUILE**

Melitus. antioensis. Pagasius. leodicensis. Iohannis. apamensis.

byrus. seleuciensis. Eusebius. epiphaniensis. marciurus. seleucobo:

: litanj

Paronlur. larisensis. feberus. partensis. Flavianus. ethelpid.
pr̄be. anthiocensis. Eusebius. chalcidensis. Dominus. cabalensis.

Basilinus. refanensis. **PROVINCIAE ARABIAE.**

Agapius. & bagadius. **PROVINCIAE BOSTRON.**

heliadius. dionisiensis. Gramus. adradensis. Chilon.
constantiniensis. Seuerus. neaspopolitanus. **PROVIN**

ITIAE OSOROENE. Eulogius. edesensis. Uitor

carro nensis. Abramius. bathonensis. **PROVINCIA**

MESOPOTAMIAE. Maras. amidensis.

Bathes. constantinianensis. Jobianus. aemarensis. **PRO**

UINCIAE AUGUSTO-EUFRASIAE.

Theodotus. hieropolitanus. Anthiocos. samotacensis. Isidorus.

cyrrensis. Jobinus. perrensis. Maris. dolicensis. **PRO**

UINCIAE CILICIAE. Dio dorus. tarsensis.

Quiriacus. adinensis. Etychius. epifaniensis. Germanus.
coricensis. Acrios. Iesirensis. Filamasus. pempeciopoli.

Olympius. pompsuentiar. Filomosus. alexandrinus. Pera

lippium. pr̄be. cappadoce. Gladius. caetariensis. gregorius.

nysensis. Eferius. tranensis. Borborius. coloniensis.

Olympius. parnassensis. Gregorius. nazarenis. **PRO**

UINCIAE ARMENICAE MINORIS.

Otreus. Arabissensis. **PROVINCIAE ISAUARIAE**

Symposius. seleucensis. montanus. claudianopolis. per

paulum. pr̄bm. filotheus. irenopotin. Ypsistius. filadelfius.

musonius. celendorttanus. marinus. dasidadensis.

Theodosius. anthiocenus. Artemius. atropolitanus. neon.

selinuntiensis. montanus. Diocesariensis. Eusebius. olbitensis.

PROVINTIAE CYPRIUM.

Jut. pafensis. Theu pomfer. timitinus. Thi con - tamassensis.
mnemius. citensis.

PROVINTIAE PAPHLAG.

Troilus. geonensis. Geus. lyrbensis. Longinus. columbrasensis.
Theodolus. corocasiensis. Efichius. cothemensis. Iuesianus.
cassonensis. mydus. panemunensis. Heracledis. thicensis.

PROVINCIAE LUCANIAE.

Theodolus. sialuu. Pampeniur. ariasis. Amplilocius. icomensis. Cysillus.
umanadensis. Aristofanus. soroparensis. paulus. lufrensis.

Inrus. coriensis. Darius. misaensis. Leonaur. pergensis.

Theodosius. hydensis. Eustatios. canonensis. Dapnus. deruersis.

Eugeniur. pasalonensis. Illaurius. isauronensis. Seuerus.

PROVINCIAE PISTOIE.

Optimus. anthiochenus. Thesmissius. adriopolitanus.

Attalus. prostranensis. Ananius. adadonensis. faustus.

limnensis. Jonus. salagasensis. Callenicus. poemandrensis.

Eustatius. metropolitanus. Patricius. paralagensis.

Lucius. neapolitanus. Longinus. sozopolitanus. per

simplicium prbm. Tyrannus prbe. arimori. Luxanon

prbe. apoemias. Eladius prbe. conanon. Theosebius.

filio milienis. perbassum^{prb}. lucie. Tatianus. mirensis.

Pionius. chomatenis. Eudemus. patirensis. Patricius.

enoianensis. Lupianus. Dimirensis. macedon. xandulensis.

Romanus. bibonensis. Thoantonus. araxunensis.

PROVINCIAE FRIGIAE SALUTARIS.

Vitus. brimnensis. Luxamianus. eucarpiensis.

PROVINCIAE PAGATIANAE.

Nectarius appienens. Theodorus eumenens. Per profutur.
 prbt cesariae. Eudocius. afrodisius. Leontius. cybiriens.
PROVINTIAE BYTHINIAE. Eufrafius.
 nicomediens. Dorotheus. nicenus. Olympius. neo cesariens.
 Theodolus. calcedonens. Eufachius. profensiens. **PRO**
UINIAE PONTIOMASIAE. Pansofius.
 ibirens. **PROVINTIAE MISIAE.** Martyrius. martiopolian.
PROVINTIAE SCUTHIAE. Cerontius.
 tomemens. Etherius. ter somitanus. sebastianus. ancialiensis.
PROVINTIAE PONTE AZIUS. immontiens.
PROVINTIAE PONTI POLEMONIACI. Atarbius. percylum lectorem.
EXPLICIT CANON CONCILII CONSTANTINO
POLITANI.

INCIPIUNT REGULAE ECCLE
STIATICAE PROMULGATAE
A CALCEDONENSIS SCO CONCILIO
NUMERO XXVII. DE CANONIBUS
UNUSCUTUSQUE CONCILII.

*Non e q. p. m. y.
 Habetur sub Leone I. pp.
 anno. f. 452.*

- I.** **R**egulae scorum patrum per singula nunusque conalia
 constitutas proprium robor optinere decreuimus.
 Quod non oportet. episcopos aut quem lib & ex clero
 per pecunias ordinari.
- II.** **S**iquis epus per pecuniam fecerit ordinationem. & sub p̄cio
 redigerit gratiam quem non potest uendi. ordinauerit.
 quae per pecunias. ep̄m aut p̄m. aut diaconum uel quem
 lib & ex his qui connumerantur in clero. Aut promouerit
 per pecunias dispensatorem. uel quem quam qui sub iecus est

regulae pro suo turpissimi lucri commodo. Ipsi hoc
 ad temptata probatum fuerit pro prigradus periculo sub
 iacebit. & qui ordinatus est nihil ex hac ordinatio natione
 uel promotione quae est per negotiationem facta proficiat
 sed sit alienus ea dignitate uel sollicitudinem quam pecuniae
 quae sunt. si quis uero mediator tam turpibus & nefandis
 datus uel acceptus extiterit. si quidem clericus proprio fuerit
 gradu decidat. si uero laicus aut monachus. anathematizetur.
**QD NON OPORTET EPISCOPOS
 CLERICOS ET MONACHOS PRAE
 DIAALIENAS CONDUCERE**

Peruenit ad sem synodum quod quidam qui clerico uidentur
 allecti propter lucra turpia conductores alienarum
 possessionum fiant. & secularia negotia sub cura sua suscipiant.
 Quod quidem ministerium par uis pendentes saecularium
 uero discurrentes domos & propter auaritiam patrimoniorum
 sollicitudines sumentes decreuit. Itaque sem hoc magnum
 que concilium nullum. deinceps non episcopum non clericum uel
 monachum. aut possessiones conducere. aut negotiis secularibus
 se misceri praeter pupillorum. si forte leges imponant in ex
 cussabilem curam. aut ciuitatis episcopis ecclesiasticarum rerum
 sollicitudinem habere precipiat. aut orphanorum & uiduarum
 eorumque quae sine ulla prouisione sunt personarum.
 quae maxime ecclesiastico indigent adiutorio propter
 amorem domini causa deposcat. si quis autem transgredi
 de cetero statuta temptauerit huiusmodi ecclesiasticus
 increpationibus subiacebit.

DE HORE MONACHIS CONPHE
 UTE IN NULLUS EORUM TEMPLUM
 ECCLESIASTICA AUT SECULARIA
 INQUIETATE NEGOTIA NEC
 ALIENUM SERUUM P̄T CONTI
 NENTIA DOMINI EIUS SUSCIPERE.

IIII.

Qui uere & sincere singularem sectantur uitam competenter
 honorentur. Quin̄ uero quidam utentes habitum monachi
 ecclesiastica negotia ciuili aque conturbant. Circumcunter
 indifferenter urbes nec non & monasteria sibi in fatuere
 temptant. Placuit nullum quidem usquam aedificare
 aut constituere monasterium uel oratorii domum preter
 conscientiam ciuitatis ep̄i. monachus uero per unamquāq;
 ciuitatem aut regionem subiecto esse ep̄o. & quietem diligere
 & intentos esse tantummodo ieiunio & orationi. In locis
 quibus renunciauerunt seculo permanenter. Nec ecclesi
 asticis uero nec secularibus negotiis communicent. uel in aliquo
 sint molesta propria monasteria deserentes. nisi forte his
 propter opus necessarium ab ep̄o ciuitatis. Nullum uero
 recipere in monasterium seruum obtentu monachi preter
 sui domini conscientiam transgredientem uero hanc defini
 tionem nr̄am. excommunicatum esse decreuimus ne nomen di
 blasphemetur. uerum tamen ep̄m conuentu ciuitatis con
 petentem monasteriorum prouidentiam gerere.

NON TRANS MIGRANDUM DE
 CIUITATE IN CIUITATEM.

V

De his qui trans de ciuitate in ciuitatem. episcopis

aut clericis placuit ut canones quide hac re a sc̄is pa-
tribus statutis habeant propriam firmitatem.

**Q̄D NON OPORTET ABSOLUTE
QUOLIBET ORDINARE.**

Nullum absolute ordinari debere presbyterum aut diaconū
nec quemlibet in gradu ecclesiastico. nisi specialiter ecclesie
ciuitatis. aut possessiones aut martyrii aut monasterii
qui ordinatus est pronuntietur. Qui uero absolute
ordinantur decreuit sc̄a synodus irritam habere. huius
cemodi. manus impositionem. & nusquam posse ministrare

ad ordinandis iniuriam. **DE CLERICIS ET
MONACHIS NON MANENTIBUS
IN SUO PROPOSITO.**

Qui semel in clero deputati sunt aut monachorum uitam
expetuerunt. statumur neque ad militiam neque
ad dignitatem aliquam uenire mundanam. Aut hoc
temptantes & agentes poenitentiam quo minus redeant
ad hoc quod propter d̄m primitus elegerunt. anathematizari.

**DE CLERICIS QUI SUNT IN P̄THO
MONASTERIIS ATQUE MARTYRIIS SUB
POTESTATE EPISCOPORUM UNIUSCUIQUE
CITATIS EXISTANT.**

Clerici qui praet̄ficiuntur p̄thoicis uel qui ordinantur
in monasteriis & basilicis martyrum sub episcoporum
qui in unaquaque ciuitate sunt secundum sc̄orum patrum
traditiones potestate permanant nec per contumaciam
ab ep̄o suo dissiliant. qui uero audiente uertere huiusmodi firman-

quocumque modo nec proprio subiciuntur ep̄o. siquidem clericis sunt canonum correptionibus subiacebunt. si uero laici uel monachi fuerint. communione priuentur.

**Q̄N̄O P̄ORTEAT CLERICOS HABENTIS
AD UER SUS IN UICEM NEGOTIAM PROPRIAM
EP̄ISCOPUM UEL IN QUARE ET AD SECULARIA
IUDICIA CONUOLARE**

VIII

Siquis clericus aduersum clericum habet negotium. non deferat ep̄m proprium & ad secularia percurrat iudicia. Sed prius actio uentiletur apud ep̄m proprium uel certe consilio eius de ep̄i. Apud quos utreque partes uoluerint iudicium continēte. si quis autem p̄ter haec fecerit. canonicis correptionibus subiacebit. Quod si clericus habet causam aduersus ep̄m proprium. uel aduersus alteram apud synodum prouinciae iudicetur. Quod si aduersus eiusdem prouinciae metropolitanum ep̄s. uel clericus habet quae re lam. Petat primatem dio ceseos aut sedem regiae urbis constantinopolitane & apud ipsum iudicetur.

**Q̄N̄ LICET CLERICO IN DUARŪ CIUI
TANTIŪ ECCLESIAE MINISTRARE**

X

Non licere clericum induarū ciuitatum conscribi simul ecclesiar. & in qua initio ordinatus est & ad quam confugit quasi ad portuorem ob inanis gloriae cupiditatem. hoc autem facientes reuocari debent & ad suam ecclesiam in qua primitus ordinati sunt & ibi tantummodo ministrare. si uero iam quis translatus est ex alia in aliam ecclesiam prioris ecclesiae uel martyriorum quae sub eas sunt aut p̄bitorum. aut xenodotorum rebus in nullo communicent. eos uero qui ausi fuerint post definitionem

magne & uniuersalis huius synodi quicquam ex his que
 prohibita perpetrare. decreuit scilicet synodus a proprio huius
 modi gradu recedere. **QON OPORTET LOCIS
 EPISTULATRIBUS HONESTIORES
 AUT COMMENDATICIIS LITTERIS APPROBARI.**

I. Omnes pauperes & indigentes auxilio. cum proficiantur
 sub probatione epistolis uel ecclesiasticis pacificis. tantummodo
 commendare decreuimus & non commendaticis litteris.

Propter quod commendaticias litteras honoratioribus tantum
 modo prestari personis conueniat. **UINEQUALIUM
 IN DUOS METROPOLITANOS PRO
 UINCIA DIVIDATUR.**

II. Per uenit ad nos quod quidam preter ecclesiastica statuta
 facientes conuolunt ad potestates & per gramaticam
 formam in duo unam prouinciam diuiserunt. Ita ut ex hoc
 facto duo metropolitani esse uideantur in una prouincia.
 statuit ergo scilicet synodus de reliquo nihil ab episcopis tale temptari.
 Alioquin qui hoc admisit fuerit a missione gradus proprii subiacet.
 Quaecumque uero ciuitas litteris imperialibus metropolitani
 nominis honore subnixesunt. honore tantummodo perfruantur.
 & qui ecclesiam eius gubernat episcopus saluis salicis & uere metro
 politis priuilegiis suis quod non oportet peregrinos.

**CLERICOS SINE COMMEN
 DATICIIS MINISTRARE.**

III. Peregrinos clericos & lectores in alacritate preter
 commendaticias litteras siue episcopis nusquam poenitus
 ministrare debere. **QON NON LICEAT CLERICIS**

UXOREM SECTAE ALTERIUS ACCIPERE

XIII. Quod in quibusdam prouinciis concessum est lectoribus & psalter
uxores ducere. statuit sc̄a synodus non licere cuiquam
ex his accipere secte alterius uxorem. Qui uero ex huiusmodi
coniugio iam filios susceperunt. si quidem p̄uenti sunt ut
ex se gentes apud hereticos baptizarent. Offerre eos ecclesiae
catholice communioni conueniē. Non baptizatos autem
non posse alterius apud hereticos baptizari. sed neque copulari
debet nuptura heretico iudeo uel pagano nisi forte pro
mittat ad orthodoxam fidem se persona orthodoxe copulanda
transfere. si quis autem hanc definitionem sc̄e synodi
transgressus fuerit correptioni canonice subiacebit. **DE DIA
CONISSIS MULIERIBUS**

XV. Diaconissam non ordinandam ante annum quadragesimū
& hanc cōm sum molibramine. si uero suscipiens manus
inpositionem & aliquantum temporis in ministerio per
manet semet ipsam tradat nuptias gratiēdi contumeliam
faciens anathematizetur huiusmodi tam eo qui eidem
copulatur. **DE VIRGINIBUS**

XVI. Virginem quaesedō dñō consecrauit. similiter & monachum
non licere nuptialia iura contrahere. Quod si hoc inuente
fuerint perpetuiter excommunicentur. Confitematur
autem decreuimus ut habeat auctoritatem eiusdem loci
ep̄i misericordiam humanitatemque largi.

DE PARROECIIS
XVII. Singularum ecclesiarum rusticarum parroecias uel in possessionibus

manere inconcussas illis episcopis quaeas retinere noscunt.
 & maxime si per tricennium eas absque ui obtinentes
 sub dispensationem referunt quod si intra tricennium facta
 dehis uel fiat alteratio. Licet et si quis elector adserunt
 apud sciam synodum prouinciae. Dehis mouere certamen.
 Quod si quis a metro politano leditur apud primatem dioeceseos
 aut apud constantinopolitanam sedem iudicetur sicut
 superius dictum est. Si qua uero ciuitas potestate imperiali
 nouata est. aut si protinus innouetur. Ciuiles dispositiones
 & publicas ecclesiasticarum quoque parroeciarum ordines
 subsequantur. **DE CONIURATIONE
 UEL CONSPIRATIONE.**

Coniurationis uel conpirationis crimen uel ab exteris
 legibus est omnino prohibitum. multo magis hoc in di ecclesia
 nefiat admonere conueni&. si qui uero clerici uel monachi
 repperiti fuerint coniuantes aut conspirantes aut infidias
 ponentes. episc. aut clericis gradu proprio poenitus abiciantur.

**QUOD OPORTET IN PROUINCIS BIS
 IN ANNO CONCIL. CALEBRARI.**

Per uenit ad aures nras quod in prouinciis statuta episco
 porum concilia minime celebrentur. & ex hoc plurima
 negligantur ecclesiarum causarum quae correctionis
 indigent. Decreuit itaque scia synodus secundum canones
 patrum bis in anno episc. in idipsum. In unamquamque
 prouinciam conuenire quometropolitano antistes pro
 bauent. & corrigete singula si qua fortassis emerferint.
 Quicumque uero non aduenerint. episc. Resident autem

in suis ciuitatibus & hoc in sua incolumitate consistunt.
omni que in excusabili & necessaria occupatione pro
bantur. liberi fraterno corripiantur affectu.

**QUOD MINIME CLERICOS TRANS
MIGRARI CONVENIAT.**

XX. **C**lericos in ecclesia ministrantes sicut iam constituimus
in alterius ciuitatis ecclesiam statutos fieri non oportet
sed contentos esse in quibus ab initio ministrare meruerunt.
exceptis illis qui proprias amittentes provincias ex ne
cessitate ad aliam ecclesiam transferunt. si quis autem episcopus
post hanc diffinitionem suscipit clericum ad alium episcopum
pertinentem. placuit & susceptum & suscipientem comunione
priuari. Donec is qui migrauerat clericus ad propriam
fuerit regressus ecclesiam.

**DE EPISCOPORUM
AUT CLERICORUM ACCUSATIONIBUS.**

XXI. **C**lericos aut laicos accusantes episcopos aut clericos passim & sine
probatione ad accusationem recipi non debere nisi prius
eorum discutatur existimationis opinio. **QUOD NOLLEAT
CLERICIS POST MORTEM SUI
EPISCOPUS AD OBTINENTES DIRIGERE.**

XXII. **N**on licere clericis post obitum sui episcopi res ad eum pertinentes
diripere. sicut antiquis quoque est canonibus constitutum.
Quod si hoc facere temptauerint graduum suorum periculo
subiacebunt. **DE CLERICIS ET MONA
CHIS QUI PRIVOLUNTATE SUI EPIS
COPUM AD URBE RECIAM CONSTANTINO
POLIM VENIUNT.**

III Venit ad aures scilicet concilii quod quidam clerici & monachi
 quibus nihil ab episcopo suo commissum est. Et statim quando
 & communione ab episcopo priuantur. Peruenientes ad urbem
 regiam constantinopolitanam in adiutorio immorentur ex
 alvitas turbas. & statim ecclesiam facum commouentes subuer
 tentes etiam quorundam domos. Decreuit sancta synodus huius
 modi primo quidem pro defensore constantinopolitane scilicet
 ecclesie commoueri. Ut egrediantur ab urbe regia quod si
 isdem negotiis impudenter insistant. Etiam nolentes idem defensor
 expellat ut ad propria loca perueniant. **QD N LICEAT
 MONASTERIA QUAE CONSECRATA S
 DIUERSORIAS SECULARIA FIERI**

III Quae semel dedicata sunt monasteria consilio episcoporum
 maneat perpetuo monasteria. & res quae ad ea pertinent
 monasteriis reseruari. nec posse ex altera fieri secularia
 habitacula. Qui uero hoc fieri permiserint canonum
 sententiam subiacebunt. **QD N OPORTET ORDINA
 TIONES EPISCOPORUM DIU DIFFERRE**

IV Quoniam quidam metropolitanorum quantum conperimus
 negligunt commissos sibi greges & ordinationes episcoporum
 facere differunt. Placuit sanctae synodo intra tres menses ordi
 nationes episcoporum celebrari. Nisi forte necessitas inex
 curabilis preparat & tempus dilationis extendi. Quod si hoc
 minime fecerit correptioni ecclesiae subiacet. uerum
 tamen redditus ecclesiae uiduate penes eo canonum eiusdem
 ecclesiae integri reseruentur. **DE DISPENSATIONIBUS
 SINGULARUM ECCLESiarum**

No.

XXVI. **Q**uoniam in uerbis dam ecclesiarum utrumore coperimus preter economos episcopi facultates ecclesiasticas tractant. Placuit omnem ecclesiam habentem episcopum habere econonomum de clero proprio. quid dispenset res ecclesiasticas secundum sententiam episcopi proprii. Ita ut ecclesie dispensatio preter testimonium non sit. & ex hoc dispergantur ecclesie facultates. & sacerdotio maledictionis derogatio procuretur. Quod si hoc minime fecerit diuinis constitutionibus subiacebit. **DE HIS QUI RAPUUNT PUELLAS.**

XXVII. **E**os qui rapiunt mulieres sub nomine simul habitandi cooperantes aut conibentes raptoribus. Decreuit sancta synodus ut si quidem clerici sunt decidant gradu proprio si uero laici anathemati tentur. **EXPLICIT TEXTUS CALCEDONENSIS CONCILII. INCIPIT CONSTITUTIO ET PROES EIVS DEM CONCORDIAE.**

Actus archidiaconus constantinopolis nouae rome legit sancta & magna uniuersalis synodus quae secundum gratiam & sanctiones piissimorum. christianoque imperatorem. ualentianam & martianam augustorum. Congregata apud calchedonam metropolim bithiniae prouinciae in martyrio sanctae martyris euphemiae statuit super adnexa. Dominus noster & saluator christi noticiam fidei confirmandis. Discipulis suis ait. Pacem meam do uobis pacem meam relinquo uobis. Ne ullus a proximo suo dissona & indoctrina pietatis. sed equaliter predicationem ueritatis ostendat. sed quoniam non qui est in equissimus in tanta rationibus pietatis inspergere. noui aliquid contra ueritatem semper inuenient. ab hoc frequent

58
dn̄s n̄r̄. prouidens humano generi piissimum. & fidelis-
simum principem ad zelum fidei suscitauit. & undique
sacer docui principes conuocauit. Quatenus gratia
omnium dn̄o n̄ro xp̄o operante ab uulibus xp̄i pestem
mendacii submoueret. Quod quidem fecimus communi
decreto. dogmata fugantes erroris. & integrampatrum
renouabimus fidem. Trecentorum decem & octo symbolum
omnibus praedicantes. & tanquam propinquos pietatis
huius consensum recipientes patres adscriptimus. Qui postea
apud magnam constantinopolim conuenerunt. centum
quinquaginta. Quos & ipsi eandem fidem subsignauerunt.
Decernimus statui ordinem. & formas fidei reseruantes.
nos quoque apud ephesum olim facta est sc̄a synodum. Cuius
presides fuerunt sc̄e memoriae celesianus romane urbis
anastasius. & cyrillus alexandriae ecclesiae. profulgere
quidem recte & immaculate fidei. expositionem trecentorum
decem & octo sc̄orum. & beatissimorum patrum apud nicheam.
sub pie recordationis constantino principe congregatorum.
operare autem & iam centum quinquaginta sc̄orum patrum.
Apud constantinopolim constituta ad inter imendas
quidem quae tunc emergerant hereses. sufficeret quidem
ad plenitudinem cognoscendam pietatis. & confirmationem
prudens hoc & salutare per di gratiam symbolum. De patre
autem & filio & sp̄u sc̄o plenitudinem doceret. Et dñi in
humanationem fideliter accipientibus representat. sed qm̄
ledere p̄dicationem ueritatis conantes. Propriis heresibus
nouas uoces proferunt. hu quidem mysterium dñi.

propter nos diuine dispensationis audentes corrumpere.
 & matris di uirginis appellationem recusant. Alii uero
 confusionem per mixtionemque introducunt. & unam
 naturam carnis. & deitatis. stulte confidunt passibilem
 unigeniti diuinam esse naturam confusionem portent nos
 & dicentes ob hoc illis omnem contra fidem uolens claudere.
 Praesens nunc sc̄a & magna atque uniuersalis synodus
 p̄dicationis huius ab initio inconcussam docens. Constatuit
 p̄ ceteris trecentorum decem & octo sc̄orum patrum fidem
 manere inlesam. & propter illos qui aduersum sc̄m sp̄m
 pugnant. machomenus posterioribus temporibus a patribus
 apud constantinopolim centum quinquaginta congregatis.
 De essentia sp̄s corroborat traditam disciplinam quam illi
 omnibus notam fecerunt non quasi deesse & aliquid p̄cedentibus
 inferentes. sed de sc̄o sp̄u suam sententiam promulgantes
 aduersum eos qui ueritatem ipsius ledere temptauerunt.
 Scripturarum testimonio roborantes. ac uero propter
 illos qui ministerium dispensationis uiolare conantur.
 Et purum hominem esse qui ex sc̄a uirgine maria natus est.
 Impudentiss delirantes epistolas beati quiri illi alexandrinae
 ecclesiae p̄sulis synodicas litteras ad nestorium & ad alios
 per orientem acceptissimas habet ad conuincendas
 nestori blasphemias. & ad inter p̄tationem aut amoris
 salutaris symboli quos sedesiderant. Quibus & iam epistolā
 magne & senioris urbis p̄sulis beatissimi & sc̄i ep̄i leonis.
 Quae scripta ē. ad sc̄e memoriae archiep̄m flauianum.
 & ad sensor pessimos eutyces auferendos quippe magni illius

petri confessionibus congruentem. & quandam columnam.
 nubis aduersum prauam dogmatam iure coniunctam
 ad confirmationem recta dogmatas. his enim qui uniuersalem
 filiorum dispensationem conuellerent mysterium
 manentur. Praecipit illos qui passibilem dicitatem unigenita
 ausisunt dicere sacerdotali numero summoueri. & his
 qui duabus naturis xpi premixtionem aut confessionem
 dici estamant repugnandum. uel eos qui celestem aut
 alterius esse substantiae carnem quae illi est. adsumpta
 de nobis formam di neganter abicit. & quid uas quidam
 ante unionem naturas dñi fabulantur. unam uero post
 unionem confingunt anathematizant. Sequentes igitur
 scōs patres unum eundemque confiteri filium & dñm nr̄m
 ih̄m xpm̄ consona uoce omnes docemus. Eundem perfectum
 inditatem. Eundem perfectum inhumanitatem dñm uero
 & hominem. uere eundem ex anima rationabili & corpore
 coessentialem nobis eundem secundum humanitatem
 per omnia nobis similem absque peccato. Ante secula quidē
 de patre genitum secundum dicitatem. Innouissimis autem
 diebus eundem propter salutem nr̄am ex maria uirgine.
 † Theotocon secundum humanitatem unum eundemque xpm̄ †
 filium dñm unigenitum induabus naturis inconfuse
 immutabiliter indiuisē inseparabiliter agnoscendum
 nusquam sublata essentia naturarum propter unionem.
 Magisque salua proprietate utriusque naturae. & n̄
 unam personam atque existentiam concurrentem. Non
 induas personas partitām atque diuisum neque disiunctam

FINIS EIUSDEM CONCL.

Sed unum & eundem filium unigenitum dnm uerbum
ihm sicut ante prophete de eo. & ipse nos ihu xpi erudiuit.
Et patrum nobis symbolum tradidit. his igitur cum omni
undique ueritate diligentia & sollicitudine anobis defendat.
Statuta sc̄a & uniuersalis synodus alteram fidem nulli licere
proferre uel conscribere aut componere aut sentire aut
docere aliquid. eos autem qui ausi sunt componere fidem
alteram fidem aut proferre aut docere. aut tradere alterū
symbolum uolenti uel conuerti. uel ex gentibus ad cognitionē
ueritatis uenire. uel exiudeis uel heresi. quacumque hoc
si epi fuerint aut clerici alienos esse. epi ab episcopatu. & clericos
ad clero. Si uero monachi aut laici fuerint anathematizari.

ETSUSCRIPSER UNIUERSI EPI

Pascha sinus epi. uicarius domini mei beatissimi atque
apostolici uniuersalis ecclesiae papae leonis urbis rome
synodo presidenti statu consensu & subscripsi. Lucensis
epi ciuitates ecclesiae ausculane. uicarius domini mei
beatissimi. & apostolici uiri uicari uniuersalis ecclesiae
pape urbis rome. Leonis in synodo grece lecta subscripsi.
Bonifacius prbe sc̄e ecclesiae romane statui & subscripsi.
Leontius romanor. anozolius constantinopolitan. prouincie
trachie. III. Quiriacus eraclensis. Pelucianus romanus.
Eudoxus. polyt. Lucianus byzet.

**PROUINCIAE TRACHIAE ALIAR
PRONCION. PHILYPPU PULITAN
SEBASTIANUS BERYIS. EPICLETUS
BEROIS. PROUINCIAE**

DIOCLETIANOPOLI-RODOPIS.

Basilus. traopolitanus. Marodianus. caerenus.
 Marius. enuntos. Docimasius. maximianu. prb.

PROUINCIAE-EMIMONTU.

Iobianus. demectu. Prouinciae illiri. vii.
 Anastasius. thesalonicensis. perquentallu. epf. aracliens.
 Saton. philippensis. Dar. damus. barralaa. Maxaminus.
 ferriensis. Nicolaus. seropiens. Anopatus. thassitanos.
 Eusebius. Douerutanus. **PROUINCIAE-ELLADIE-VIII.**

Petrus. corintu. Nicetas. megarensis. Iohannis. messenensis.
 Ofelmus. zeteas. Athanasius. opontuensis. Irenicus.
 naupactuensis. Domnus. plateonensis. Onesimus. algusanos.

PROU. QUIRTIAE-PRIMAE-VIII.

Maximus. anthiocenus. Macarius. Laudicensis.
 per eusebium prbm. anthiochenum. Theoctistus. beriensis.
 Gerontus. seleucensis. Rumulus. calchidonensis. Petrus.
 zabulensis. Maras. onosathensis. Sabas. palabensis.

PROUINCIAE-QUIRTIAE-SECUNDE-I.

Domnus. appamiensis. per mellitum. larisense.
PROUINC. CILICIAE-PRIME-VIII.

Theodorus. tarauensis. matronianus. pompui. polit.
 per theodorum metropolitani. Alexandrus. sabastensis.
 philippus. adanensis. Ypatius. Iesirensis. Theodorus.
 augustes. Cryssippus. mallitanus. salutus. coricytanus.
 per philippum. adanense. **PROUINCIAE-SECUNDE-III.**

Quirillus . anazarbensis . Policronius . ephiphaniensis .
 Johannes . flaviador . Indemur . ypenupolitanus . Julianus .
 russitanus . Bassianus . mompietensis . Per somfronium
 ep̄m . isauriae . Basilius . saleuciensis . Theodorus . claudio
 politanus . Julianus . caelende rotanus . Johannes . dioceariensis
 Danielus . anagnosta . Ephiphanius . cęzestorensis .

Nampreus . titiupolitanus . Acatus . antiocesis . Lea
 manditor . per papa diacono . Ammonius . latapis . Ar
 lianus . selinuntomensis . Per paulum subdiac . Natalus .

fidel fitanus . tyrannus . germanicensis . **PRO
 UINCIAE FINICES XIII.**

Photius . tyruensis . Damianus . sidonensis . Paulus
 pholomidus . Olimpius . aradopolitanus . Paulus . profi
 ritanus . Thomas . paneador . Petrus . byblutanus .
 Per fotiu . pureutanum . Eustatius . per titu politanus .
 Theodorus . tripolitanus . Paraclidis . arcis . Alexandrus .
 anparadum . Porfirius . botryopolitanus . Per selo seum .
 diac . Porforus . ftrhosiadensis . **PROUINCIAE
 FINICES LIBANIUS VII.**

Theodorus . damarchenus . Uranius . emisiensis . Joseph .
 elipolitana . Thomas . culre politanus . Valerius . laudi
 censis . eustatius . syle saracensis . Jordanus . arabiensis .

PROUINCIAE ARBIAE XV.

Constantinus . bostron . Gulozius . filadel fiensis .
 Proclus . adraonensis . Theodosius . conothasiensis . Theo
 dor etor . samosatenus . Johannes . cyropolitanus . Ti
 motheus . germaniensis . Eyoletius . dulicis .

Gauzmanus. Ieyzmatos. Patricius. perrensis. Rufinus.
neo cesariensis: **PROUINCIAE OSORONENSIS VIII.**

Nonnus. celabasadesis. Gauzas. marcopolitis.
Johannis. caron-abramius. cafero circon. Danihelus. macedo
nupolis. Damianus. callinici. pote. Sophronius. constantinople.
Johannis. sacracenus: **PROUINCIAE MESOPOTAMIAE VII.**

Symeon. amidensis. Noe. chepanensis. Maras. Aetaniensis.
Iebennot. martyru. pote. Gauzas. inreles. Eusebius. suphranensis.
PROUINCIAE PALESTINAE PRIMAE VIII.

Iubenalus. hierosolymitanus. Clicon. cesariensis. Perzo
simus. episcopus. medinensis. Leontius. achalonitanus. Fotinus
diopolitans. Paulus. anthedonensis. Paracleos. azotopolitans.
Pancratius. abiadensis. Policronius. anepatridensis. Stephanus.
Iamniensis: **PROUINCIAE PALESTINAE SECUNDAE V.**

Seuerianus. schitopolitanus. Annianus. capitoliador.
Iebinos. pelli sitanos. Johannes. gadariensis: **PROUINCIAE
PALESTINAE TERTIAE VII.**

Berillus. eliensis. Aretas. elusitanus. Musonius. zoroensis.
Marcianus. diotanus. huz. tiras. Maruanus. gaus.
PROUINCIAE PALESTINAE SEPTIMA VIII.

Atticos. nicopolitanus. Marcus. eurias. peregrinus.
finetenus. Eutacios. adriano politis. Claudius. aschia
mensis. Sotarius. cercarasnes. uos. Fictetos. dodonensis.
Johannis. pruticensis. Lenobius. bostroensis. Lucas. doros
ciensis. Eusebius. apoloniensis. Petrus. etimensis.

PROUINCIAE THESALIAE I. Constantinus. Demetrias.
PROUINCIAE CRETAE V.

Martyrios. gorginensis. Gennadios. ebussitanus. Cy-
rillus. sabretanus. Eufrazas. Eleutherius. Demetrius.
laupensis. **PROVINCE BYTINIAE PONTICIS. VI.**

Eunomius. nicodemonensis. Anastasius. niceas. Julianus. co.
& prbē. archiepi. leonta. Eleutherius. calchedos. Lallineus.
apamenus. **PROVINCE GALLICIAE PRIMAE. VII.**

Eusebius. ancyranus. Julianus. tabianus. Melitroggor.
lulio politanus. yperethius. asponotaniensis. Acacius.
cinnitanus. Eufrazius. galataniensis. **PROVINCE
GALATIAE SECUNDE. VII.**

Theocastos. pisimictos. per fotiu. archidiaconorum. helpidios.
myrece nontermis. Mysterus. ammoriu. Aquilas.
eudoxo ados. Quiriacus. tronacdensis. Pios. petemensis.
Longinus. orarsu. **PROVINCE CAPAD. I. III.**

Thalassios. caesariensis. Mosonius. nissenus. Firminus.
termis. **PROVINCE CAPAD. SEC. III.**

Patrius. tyanensis. Theodosius. nantiazensis. An-
stomachus. colonensis. Cyros. cybistronensis. **PROVINCE
ARMENIAE PRIMAE. III.**

Iohannis. sebastensis. Cetrupius. sebastianopolitans.
Iohannis. niceopolitanus. **PROVINCE
ARMENIAE SECUNDE. III.**

Constantinus. melitinensis. Acacius. arimantheus.
Adomus. crauissu. Perlochium. praes byterum. Jo-
hannis. arcus. Per eufonium. praes byterum. **PRO-
VINCE PONTU POLEMONIACA. III.**

Dorotheus. neo caesariensis. Per fotanum. diaconum.

Johannis . polemoniacus . Graciadus . cerassun tenus .

Atarbius . trapezuntos . **PROVINCIE ELES PONTU VI.**

Seleutius . amassenus . Antoninus . ammissenus . per olympium .
diaconum . paralius . andrapontensis . per helpidium . prbyctm .

Atacus . Telonensis . Uranius . iborensis . per paulum . prbm .

Anthicus . sinopenus . **PROVINCIAE FLA FRONIAE V.**

Petrus . gattotanus . Ethericus . pampiupolitanius . per epi
phanium . prbm . Renos . iulliopolitanius . policronius . oedy
rensis . Theodorus . soronensis .

PRVINCIA ONORIA DOS V.

Calegorus . claudiopolitanus . Theodorus . eracensis . Aprogo
monius . tautanos . Theophilus . adrianupoliz . per pelagium .

prbm . Genetalius . eracensis . per eulogium . prbm . Olympius .

prosiadensis . per modestum . prbm . **PROVINCIAE**

ELIS PONTIANI ANAE XI.

Dio genis . zycauntos . Petrus . dardanensis . Lalasius . pariu .

Dauid . adrianiensis . Eulalius . pionensis . Pionius . troa
dentis . Stephanus . pimanenus . Theusebius . iliu . Ormius

xydensis . Daniel . Lampfacenus . patricius . Adriopolitensis .

PROVINCIAE ASIAE XX.

Stephanus . efesinus . & hereticus . synirnenensis . Thomas .

ayilio comenus . Sebalemanianu . politanus . Eusebius .

clazomenus . Guiriacus . aedles . Mamas . animetu .

Leontius . magnisias . maioris . Quintus . focensis . Proclor .

algizenus . Basilicus . paleaspolitanius . philippus . neasly

letanus . Rufinus . oriolutanum . Olympius . euazotanus .

Esaius . cleas . Esperos . epitanensis . Petronius . myrmeus .

Neonius . myssenus . Paulinus . per pere notanus .

Marcellinus. metropolitanus. Julianus. yperopotanus.

PROUINCIAE LIDIAE. VIII.

Florentius. sardeonensis. Menecratis. corasensis. Patricius. crassensis. Polycarpus. gabalensis. Paulus. tripolitanus. Elias. uendutanus. Consimius. ierocesariensis. Amaxios. selgon.

Andreas. fatalenus. Dionisius. attanensis. Archamedus. eiladensis.

Gemellus. foraticensis. Leucios. appollostieru. **PRO**

UINCIAE PAPHLAGIAE. VIII.

Ephiphanius. pergensis. Theo filius. adriassu. Neon. smisu.

Diodirus. usamiensis. Paulus. proclonensis. Marcellinus.

ysindonensis. mecedon. magidonensis. maras. crodroilonensis.

PROVINCE PAPHLAGIAE ALITERIUS. XXII.

Amfilocus. sudesensis. Zozos. suedronensis. Eudoxius. ellenoensis. marcanus. coralensis. Eusebius. cottanensis.

Obremus. coracesiensis. romanus. myrrensis. Aristodictos.

olimponensis. Eudoxius. chomathensis. Palladius. capitha

lensis. Cyrinus. patarensis. Lenodotus. telmisa. stephanus.

limmirensis. Croncon. passidonensis. Philippus. barbarensis.

Theodorus. antepollenus. Leontius. araxenus. antipatros.

caumenos. Cratinos. panormuzanos. Andreas. pchotoleo

tanus. nicolos. acassatanus. Romanus. bobonensis.

PROVINCE LICAEONIAE. VIII.

Onesiforus. iconensis. Neopholemus. cronensis. Paulus. deruens.

plutarchus. useron. Eugenius. canon. Rufos. sides.

Tyrannos. imadanensis. scholias. lalandensis. **PRO**

UINCIAE PISIDIAE. XVI.

Pergamios. anthiocenus. Eutropius. adadonensis.

Paulus filomedensis Longinus apamenus Teocastus
 areu Eoscaus metropolitanius Cyros simandensis libanius
 pallathonensis Alexander seleucensis Olipius soxopoli
 tanus fortianus sala gasitanus mesalimus laodicensis
 Bassones neapolitanus florentinus andriopolitanus
 musonius lumenensis Maximinus tozylonensis **PRO**
UINCIAE CAESARIAE XIII

Cretomanus afrodisius Dionisius anthiocenus Johannes
 alis donensis placanius iassu Pamas eristodensis Dionisius
 lato menus menandros eracleos lupetius stratonicensis
 Johannes amixonensis Tigethanius appolonenses Theodoreus
 alabandensis Johannes enidiensis Caladion alicarnarsen
 per publicanum p^{rbm} **PROUINCIAE**
FRIGIAE SALUTARIS XXII

Marianus finalidensis esubtus durelyu mirof byblan
 densis mocimus epsu philippus liciados Ehiphanus
 mardagensis Abirtius Ieraspolitanius Quiriacus eucar
 pensis eustocius Docimiu Bastius nacoliensis Aquila
 auro denus stragenius polipatenis **PROUINCIAE**
FRIGIAE PACATIONE XIII

Nunechius laodicias trinitarias Danibelus cadonensis
 Oodesus sebastensis Eulalius sibriensis mathias temesia
 densis paulus aristenis Icharis diomopolitanus
 Gemadius acemonensis Thomas theodisopolitanus philippus
 ageyras sidera Johannes trabeuzanur Euandros
 Dioclas gemnadius mosynenses **PROUINCIAE**

TONNISON. III.

Iohannis. rodu. florentius. motylenensis. Eufrontius.
chyu. Barachos. nazensis. **PROVINC. CYPRUM.**

Olimpius. constantiensis. Perdimimum. epm. lapitense.
Epa. fro dius. camasensis. Elodoros. amathuntos. Soteras.
theodosianensis. Didimus. lapitensis. Paroechius archenoens.
fominus. gyrenus. **PROVINC. AFRICA. II.**

Valerianus. bassianensis. ualerianus. afrus.

EXPLICIT CANONES CALCHEDONENSIS.

**INCIP. CANON SERDICENSIS NUM.
XXI. DE EPIS ETIAM LAICA COM
MUNIONE PRIUANDIS. QUI CUI
TATES MUTAUERUNT.**

Osius eps dixit. Non minus mala con
suetudo quam perniciofa corruptela funditus eradi
canda est. Nec u liceat epo de ciuitate sua ad aliam transire
ciuitatem. Manifesta e. enim causa quahoc facere temptat.
Cum nullus in hac rem inuentus sit eps. quidem maiore ciuitate
ad minorem transiret. unde apparet auaritia e ardorem
eos inflammari & ambitionis seruire. & ut dominationem agant.
si omnes omnibus placet. huiusmodi permaes. seuius & austerius
uindictur. ut nec laicam communionem habeat qui talis est.
Responderunt. uniuersi placet. **ITEM DE EISDEM
EPIS UT SI PER AMBITIONEM SEDEM MUTAUERINT
NEC IN EXITUM COMUNITON. SALTEM
LAICAM CONSEQUANTUR.**

anno

347.

300. Episcoporum caesol.
Episcoporum I

Osius ep̄s dixit. Etiam si talis aliquis extiterit. temerarius. ut fortassis. excusationem afferent ad seueram. quod populi litteras acciperit. Cum manifestum sit potuisse paucos pro merito & mercede corrumpi eosque sinceram fidem non habent. ut clamarent in ecclesia. & ipsum petere uiderentur ep̄m. Omnino hos fraudes damnandas esse arbitror. Itaque ne clauicam in sine communionem talis accipiat. Si uobis omnibus placet statuere. synodus respondit placet.

**UT INTER DIVERSAS
PROUINCIALIA ANTES ILLI
AUDIANT QUODSICAM NATIS APPELLAUERIT ROMANUM
PONTIFICEM ID OBSERUANDUM
QUOD IPSE CENSERIT.**

Illud quoque necessario adiciendum est. ut ep̄i de sua prouincia ad aliam prouinciam in qua non sunt ep̄i non transeant. Nisi forte a fratribus suis inuitati ne uideamur ianuam claudere caritati. Quod si in aliqua prouincia aliquis ep̄s contra fratrem suum ep̄m litem habuerit ne unum eduoque ex alia prouincia ad uocet ep̄m cognitorem. Quod si aliquis ep̄s iudicatus fuerit in aliqua causa. & putat se bonam causam habere ut iterum concilium renouetur. si uobis placet sc̄i petri apostoli memoriam honoremur. ut scribatur ab his qui causam examinarunt. Iulio romano ep̄o. & si iudicauerit renouandum esse iudicium renouetur. & ad iudices. si autem probauerit talem causam esse. ut non refricentur. eaque acta sunt. quae decreuerit confirmata erunt. si hoc omnibus placet. synodus placet. respondit.

UT NULLUS ACCUSATI

SECUNDUM USURPET EPISCOPI

III. **G**audentius ep̄s dixit. addendum si placet huic sententiae quam plenam sc̄itatem protulisset. ut cum aliquis ep̄s depositus fuerit eorum episcoporum iudicio quibus vicinis locis commorantur. & proclamauerit agendum sibi negotium in urbe roma aliter ep̄s in eius cathedra post appellationem eiusdem qui uideatur esse depositus omnino non ordinetur. nisi causa fuerit in iudicio ep̄i romani determinata.

QUANDO QUIS DEBEAT VICINIS PROUINCIAE EPS ORDINARI

V. **O**sius ep̄s dixit. si contigerit in una prouincia in qua plurimi fuerint ep̄i unum forte remanere ep̄m. & populi conuenerint ep̄s uicinae prouinciae debere illum prius conueniri ep̄m quineque prouincia moratur. & ostendere quod populo peccant sibi rectorem. & hoc iustum esse. ut & ipsi ueniant & cum ipso ordinent ep̄m. quod si conuentus litteris tacuerit & dissimulauerit nihilque rescripserit satisfaciendum esse populis. ueniant ex uicina prouincia ep̄i & ordinent ep̄m.

DE ORDINANDIS EP̄S PER VICOS ET MODICAS CIUITATIS

VI. **L**icentia uero danda non est ordinandi ep̄m. aut in uico aliquo aut in modica ciuitate cui sufficit unus p̄b̄s. quia non est necesse ibi ep̄m fieri non ualescat. nomen ep̄i. & auctoritas non debent illi ex alia prouincia in uita facere ep̄m. nisi aut in ciuitatibus quae ep̄s habuerunt. aut si qua talis aut tam populo sa est ciuitas quem eretur habere ep̄m. si hoc omnibus placet. synodus respondit. placet.

DE PROUINCIALI SYNODO
 & TRACTANDA PROVICARIOS EPISCOPI URBS
 ROMÆ SI IPSE DECREUERIT.

VII. **O**sius ep̄s dixit. placuit autem ut si ep̄s accusatus fuerit
 & iudicauerint congregati ep̄i regionis ipsius & de gradu suo
 cum deiecerint. si appellauerit quid deiectus est & confugerit
 ad ep̄m romanę ecclesie & uoluerit se audiri. si uisum
 putauerit ut renouetur examen. scribere his ep̄is dignetur
 qui in finitima & propinqua prouincias sunt. ut ipsi diligenter
 omnino requirant. & iuxta fidem ueritatis definiant. Quod
 si qui rogat causam suam iterum auri. Deprecatione sua
 mouerit ep̄m romanum ut elatresuo p̄b̄m mittat. erit
 in potestate ep̄i. quid uelit & quid p̄fam&. & si decreuerit
 mittendos esse qui presentes cum ep̄is iudicent. habentes
 eius auctoritatem a quo distanati sunt erit in suo arbitrio.
 si uero crediderit ep̄os sufficere ut negotio terminum imponant
 faciat quod sapientissimo consilio iudicauerit. **QUANDO**
ET IN QUIBUS CAUSIS EP̄I AD COMITATUM IRE DEBEANT.

VIII. **O**sius ep̄s dixit. importunitates & nimia frequentia & iniusta
 petitiones fecerunt. Nos non tamen habere uel gratiam
 uel fiduciam. Dum quidam non cessant ad comitatum
 ire ep̄i. & maxime a fri. Qui sicut cognouimus sc̄ssimifri
 & co ep̄i nri gratia salutaria consilia spernunt atque con
 temnunt ut non solum ad comitatum multas & diuersas
 ecclesie non profuturas perferent causas ut fieri soleat
 aut oportet aut pauperibus aut uiduis aut pupillis subueniatur.

sed & dignitates saeculares & administrationes sed & scandala
 excitant. honestum ē. autem ut ep̄i intercessionem his praesentent
 quimiqua. ui opprimuntur. aut si uia adfligatur. aut pupillus
 expoliatur. si tamen ista nomina iustam habeant causam aut peccati
 onem. si uobis fr̄i ergo km̄i placet decernite ne ep̄i ad comitatu
 accedant. nisi forte hi qui re legio si imperatoris litteris uel iurata
 uel euocati fuerint. sed qm̄ sepe contingit ut ad misericordiam
 ecclesiae confugiant quimuriam patiuntur. aut qui peccantes
 in exilio uel in sulis damnantur. aut certe quamcumque sententiam
 suscipiunt. subueniendum ē. his & sine dubitatione petenda
 indulgentia. hoc ergo si uobis placet uniuersi dixerunt placet
 & confirmatur. **DE DIACONIS AD COMITATUM DIRIGENDIS**

VIII.

Osius ep̄i dixit. hoc quoque prouidentia ur̄a tractare debet
 quid decreuitur ne ep̄i scilicet in probitas nitatur ut ad comi
 tatum pergant. Quicumque ergo quales super istis memo
 rauius preces habuerint uel acciperint per diaconum suum
 mittant. quia per sona ministri inuidiosa non est. & quae
 impetrauerit caelerius poterit refferre. & hoc consequens
 esse uidetur. ut de qualibet prouincia ep̄i ad eum fratrem & co
 ep̄m nr̄m preces mittant. qui metro poli consistat. ut illi & dia
 conum eius ut subplicationes defanet. Tribuens commendatitias
 epistolas. pari ratione ad fratres & coep̄os nr̄os qui in illotempore
 in his regionibus & urbibus morantur. In quibus felix & beatus
 augustus. rem publicam gubernat. si uero habet ep̄i amicos
 in palatio quicupit aliquid quod tamen honestum ē. impetrare.

& si dignus fuerit probatur diuino sacerdotio illustretur.
 quia conueniens non est ne ratio uel disciplina patitur ut
 temere & leuiter ordinetur. aut ep̄s aut pr̄b̄t. aut diac̄.
 quine officus. ē. maxime cum & magister gentium. beatus
 apostolus ne hoc fieri denunciasse & prohibuisse uideatur.
 sed hi quorum per longum tempus examinata sit uita & merita

fuerint conprobata. **QUAM DIU EP̄S IN
 ALIENA CIUITATEM REMORET.**

III. O si uel ep̄s dixit. & hoc quoque statuere debeat ut ex alia
 ciuitate cum uenerit ad aliam ciuitatem. uel ex prouincia
 ad aliam prouinciam & ambitione magis quam deuotioni
 seruiens. uoluerit in aliena ciuitate multo tempore residere
 forte enim euenit ep̄m locum non esse tam infructum. neque
 tam doctum si uero qui aduenit incipiat contempnere eum.
 & frequenter facere sermonem ut de honestate & infirmitate
 illius personam. ita ut ex hac occasione non dubitet relin
 quere ad signatam sibi ecclesiam & transeat ad alienam.
 Definite ergo tempus quia & non recipi ep̄m in humanum. ē.
 & si diutius resideat perniciosum. ē. hoc ergo ne fiat proui
 dendum est. memini autem superiore concilio fratres nostros
 confertuisse. Ut si quis laicus in ea in qua commoratur
 ciuitate tres dominicos dies. id est per tres septimanas
 non celebrasset conuentum communionem priuaretur.
 si ergo circa laicos confertur sunt. multo magis ep̄s. nec
 licet nec debeat. si nulla sit tam grauis necessitas quae
 deaneat. ut amplius a supra scripto tempore absens sit.

ab ecclesia sua uniuersidixerunt placere sibi. **NEC
LICEAT EP̄O A SUO ECCLE plus
TRIBUS EBDOMATIBUS AB ESSE.**

XV

Osius ep̄s dixit. quia nihil preter mita oportet. sunt quidam fratres & coep̄nri quononinea ciuitate in qua uidentur ep̄i esse constituta uel certe paruam rem illic habeat. ubi autem idonea predia habere cognoscuntur uel affectionem proximorum quibus indulgeant hactenus permitta eis oportet. ut accedant ad possessiones suas & disponant uel ordinent fructum laboris sui. ut post tres dominicos id est post tres ebdomas morari necesse est in suis potius fundis morentur. aut si est proxima ciuitas in qua est p̄b̄t ne sine ecclesiae uideatur. Illuc accedant ut neque res domestice per absentiam eorum detrimentum sustineant. & non frequenter ueniendo ad ciuitatem in qua ep̄s moratur. suspicionem iactantiae & ambitionis euadat. uniuersidixerunt placere sibi. **DE ECCLESIAE
CLERICIS. AC COMMUNIONE SUB
MOTIS. AB ALIO Ñ RECIPIENDIS EP̄O**

XVI

Osius ep̄s dixit. hoc quoque omnibus placet. ut si uel diaconus siue presbyter siue quis clericorum ab ep̄o suo communionem fuerit priuatus & ad alterum perrexit ep̄m. & scierit atque confugit eum ab ep̄o suo fuisse abiectum. Non oportet ut ei communionem indulgeat. Quod si fecerit sciat se conuocatus ep̄is causas esse dicturum. uniuersidixerunt hoc statutum & pacem seruabit & concordiam custodiat. **DE EXCOMMUNICATIS APUD VICINOS**

EPISCOPI AUDIENDIS.

VII **O**sius ep̄s dixit. Quod me adhuc mouē reticere non debeo. si ep̄s si quis forte iracundus quod esse non debet. cito & aspere commouetur aduersum pr̄bytm. si uel diaconum suum & extermiare eum de ecclesia uoluerit. prouidendum est ne innocens damnetur aut perdat communionem. & ideo habeat potestatem is qui abiectus est ut ep̄os finitimos interpellet & causa eius audiatur ac diligenter tractetur. Quia non oportet ei negari audientia roganti. & ille ep̄s qui iuste aut iniuste eum adiecit patienter accipiat negotium discutatur. ut uel probetur sententia eius a plurimis uel emendetur. Tamen prius quam omnia diligenter & fideliter examinentur eum qui fuerat a communionē separatus ante cognitionem nullus debet p̄sumere ut eum communioni societ. hi uero qui conueniunt ad audiendum si uiderint clericorum esse fastidium & superbiam. quia tam non debet ut ep̄s iniuriam uel contumeliam patiatur. se uerioribus eorū uerbis castigent. ut oboediant honesta precepta ep̄o. Quia sicut ille clericus sincerum exhibere debet amorem caritatis. Ita quoque uicissim ministri infugata debent ep̄o suo exhibere obsequia.

DE NON SOLLICITANDIS CLERICIS ALIENIS.

XIII **I**anuarus ep̄s dixit. Illud quoque statuat sc̄ta s̄ra. ut nulli ep̄o liceat alienus ep̄i ciuitatis ministerium ecclesie facere sollicitare & in suis parrociis ordinare. Um uer si dixerunt placeat. Quia & his contentiōibus solent nasci discordia. & ideo prohibet omnium sententia ne quis hoc facere audeat.

**DE NON ORDINANDIS CLERICIS
ALIENIS SINE SUO CONSENSU EP̄I**

XVIII. **O**sius ep̄s dixit. & hoc uniuersi constitutum ut quicumque
ex alia parte rocia uoluerit alienum ministrum sine con
sensu ep̄i ipsius & sine uoluntate ordinare non sit rata
ordinatio eius. Quicumque autem hoc usurpauerit a fratribus
& coep̄is n̄ris & admoniri debet & corrigi. De praesbyteris
& diaconibus qui thesalonicam ueniunt quantum temporis
IBI RESIDEANT.

XX. **A**etius ep̄s dixit. Non ignoratis quanta & qualis sit thesalo
nicensium ciuitas. sepe ad eam ueniunt ex aliis regionibus
praesbyteri & diaconi & non sunt contenti breui tempore
morari & aut residentibus. aut certe uix post post longa
spatia ad sua redire coguntur. Uniuersi dixerunt. eadem
p̄ora qua constituta sunt circa ep̄iscopos. & circa has personas
obseruari debent. **DE SUSCIPENDIS HIS
QUI PERSECUTIONE PATIUNTUR**

XXI. **O**sius ep̄s dixit. suggerente fratre & coep̄o n̄ro. olimpio
& iam hoc placuit. ut si aliquis uim perperisus est & inique
expulsus pro disciplina & catholica confessione uel pro
defensione ueritatis effugiens pericula innocens & deuotus
ad aliam uenerit ciuitatem. non prohibeatur immorari
quam diu aut residere possit. aut iniuria eius remedium
acceperit. quia durum est eum qui persequutionem
patitur non recipere & largam beniuolentiam. & hu
manitatem ei esse exhibenda. Omnis synodus dixit uniuersaq.

uniuersaque confutata sunt catholica ecclesia in unō
 uerso orbe diffusa custodire. & suscripserunt qui conuenerant.

INCIPIT SUSCRIPTIO EPISCOPOR

Osius abspania cordubensis. uicentius decapua legatus
 scē ecclesie romane. florentius abspadonis demerita. Cusius
 abspanis decessaria augusta. maximus satustia. Por
 sirus amachedonia de philippis. Euterius aprocia decandos.
 moysius a thesalia de ceberis. Dioscorus detrachia. lucius
 atrachia decanopolim. Euagrius amachedonia de hera
 cliano polim. Iosimus abaccacia de litmedon. Diodorus
 abasia de thenedos. aetius amachedonia de thesalonicum.
 parignonius arardania. descupis. athanasius alexandriae.
 Jonas amachedonia de paracopolim. machedonius ad
 ardania de ulpianus. fortunatianus aquilegensis. heliodorus
 de nicopolim. erius apalestina. cochras abachia.
 ftercorius. decanusia. martyrius abachaia. deneapolim
 seuerus. rauennensis. protasius. mediolanensis. Uerissimus
 agalia de lucduno. palladius. amachedonia de du.
 Alexander. abachia de ceponisma. Tycius abasia.
 demotonis. anianus abspania decassalona. Calipodius
 nea politanus legatus scē ecclesie romane. Domitianus
 abspadonis de asaurica. pretrextatus abspanus
 de barcelona. bassus. amachedonia. dedi ad ecianopolim.
 marcellus. amachedonia. deanquira. asclepius.
 apalestina degaza. protozenis. abachaia. deserdica.
 Ymeneus. a thesalia. de pharatha. Item lucius. ab italia
 de berona. Julius. ab acatia. de thebessem. athenodorus.

EXPLICIT CANON SERDICENSIS.

ab acatia deblatena. Alexander atheralia declarissa.
uitalis ab adachia deaquis ripensis. Trifon ab achia
demacarce. Gaudentius adachia denaiso. Nolipius ab
achia demagari. Caluius adachia ripensi. Decasera martis
Protarcus ab achia de patras. Euthenius appanonius.
Asturius de arabia. Deas apofibus. hieremius ab achia
desechoro. Dionisius ab achia de helida. Yrtacius ab achia
debrixa. martus ab achia desiscia. ualens ad archiapens.
desetto politanus. gerontus amachedonia de brebi. eua
uius ab achia alexander. ab achia. Demoremis & ceteri.
Et subscriperunt omnes epi diuersarum prouinciarum
uel ciuitatum. EXPLICIT CANON CONCILII SERDICENSIS.

INCIPI CANON CARIAQINGENSIS.

POST CONSOLATIONE gloriosissimorum impera
torum honorii .xiiij. & theodosii .viiij. augusti
viiij. kl. iunias carthagine in secretario basilice
fausta. Cum aurelius papa. una cum ualentiano primum
provinciae numidiae faufano ecclesiae potentianae
provinciae italiae picem legato ecclesiae romanae.
sed & legatis diuersarum prouinciarum africanarum.
Id est numidiarum utachem. mauritanie cesariensis. sed
& tripolim & uincenao colositano fortunatiano & ceteris
episcopis prouinciae proconsularis residenabus. CCXVII.
Nec non philippo & asello praesbiteris eque legatis romane
ecclesiae confedisset. Astanabus diaconus. aurelius episcopus dixit.
Post diem praesertatam concilii ut recor damini fratres bea
tissimi multa flagitata sunt. expectantes fratres nostros

Carthagine 3
celebratum.

anno 397.

Naso Turis
Augustinus felix

. qui nunc ad presentem synodum legati aduenerunt. Quae
 gestas necesse est socienter quadere domino. De tante congre
 gationes coetu gratias referimus. super est uitam exemplaria
 niceni concilii quae nunc habemus & a patribus constituta sunt.
 Quam & iam hic adecessoribus nostris eandem synodum firmantes
 uel quae secundum eam formam per omnes clericorum gradus
 summo usque ad ultimum salubriter ordinatae sunt in medio
 proferantur. Ab uniuerso concilio dictum est proferantur.
 Daniel notarius recitauit niceni concilii professio uel statuta
 ita se habent. Et cum diceret faustanus episcopus plebis potentillae
 prouinciae italiae piceni legatus romanae ecclesiae dixit.
 Iniuncta nobis sunt a sede apostolica aliqua per scripturam
 aliqua & iam in mandatis. Cum uero beatitudine tractanda
 sicut in ea gestas superioribus meminimus. hoc est de niceni
 canonibus ut conseruentur & constituta eorum & consuetudo.
 Quia & aliqua ordine & canone tenentur aliqua consue
 tudine firmatae sunt. De his ergo primitus si placeat beatitudini
 urae tractemus. & postea cetera quae acta uel incoacta sunt
 inserta firmabuntur. ut & ad sedem uenerandam rescriptas
 uris intromare possitis. Atque nos ammonuisse apud uenera
 bilem papam euidenter clareat. licet & capitula actionum
 iam inserta sint gestas. De his ergo ut superius dixi. Quid
 urae beatitudini placeat agere debemus. ueniat ergo
 communitorium in medio ut scire possit ura beatitudo quid
 in eo contineatur. ut singula respondeatur. Aurelius episcopus
 dixit proferatur communitorium. Quid fratres & con
 sacerdotis nostri actas nuper alligauerunt.

Et cetera quae acta sunt uel agenda sunt subsequantur.

Daniel notarius recitauit communitorium fratri
faustino & filio philippo & sollo praesbyteris. Iosimus
episcopus uobis commissa negotia non latent uos. Ita ac infra.
Immo quia in uobis praesentia est cuncta per agite.
Maxime cum & hoc nostrum possitis habere mandatum &
uerba canonum quae in pleniorum firmitatem huic com-
munitorio inseruimus. Ita enim dixerunt fratres in concilio
nicheno cum de episcoporum appellatione decernerent.

Placuit autem ut si episcopus accusatus fuerit & iudicauerint con-
gregati episcopi sanctae reregionis ipsius & de gradu suo decernerint
cum & appellasse uideatur. Et confugerit ad beatissimum
ecclesiae romanae episcopum & uoluerit audiri. & iustum putauerit
ut renouetur examen scribere episcopi dignetur. qui in finitima
& propria prouincia sunt. ut ipsi diligenter omnia requirant
& iuxta fidem ueritatis definiant. Quod si quis rogat causam
suam iterum audiri. Et deprecatione sua moueri episcopum
romanum ut elateres suo praesbyterum mittat. Erit in po-
testate episcopi quid uellet & quid existimet. & si decreuerit
mittendos esse. qui praesentes cum episcopo iudicent. Habentes
auctoritatem eius a quo distincti sunt erit in eius arbitrio.

Si uero crediderit sufficere episcopos aut negotio terminum imponant
faciat quod sapientissimo consilio iudicauerit & cum recitare.

Alipius episcopus ecclesiae tagastensis legatus prouinciae nu-
midiae dixit. De hoc iam superius & iam litteris concilii nostri
rescripsimus. & id nos seruaturus profiteamur quod
in niceno concilio constatam est. Adhuc amen

nemonouit quā cum inspiceremus greca exemplaria
 huius synodi nicheni. Ista ibinescio quaratione minime
 inuenimus. Unde petimus uenerationem tuam scāpapa
 aureli. Ut quia hoc authentū cum concilium nichenum
 murbe dicitur esse constantinopolitanū. Aliquos in scriptis
 tuae scītatis mittere digneris. Et non solum ad ipsum
 scm fratrem constantinopolitanum epm. sed & iam alexan
 drinum. & antiochenum uenerabiles sacerdotes qui hoc nobis
 concilium sub sapulatione litterarum suarum dirigant.
 Ut omnis post modum ambiguitas auferatur. Quia non ita
 ut frater faustinus attulit minime inuenimus ista.
 Nos tamen paulis per se uaturos ut ante dixi. Donec
 integra exemplaria ueniant profitemur. Petendus
 autem litteris nrīs & iam uenerabilis ecclesiae romanae
 ep̄s bonifacius. Ut ipsi quoque dignetur ad memoratas
 ecclesias aliquos mittere qui eadem exemplaria debeant
 secundum eius scriptam perferre. Nuncautem memorata
 nicheni concilii qualia exemplaria habeamus. His getas
 sociamus faustinus ep̄s legatus ecclesiae romanae dixit. Nec
 urā scītatis praeiudicat ecclesiae romanae. si uedehoc capitulo
 si uede alius qui ad dicere dignatus est fraternit. & eo ep̄s
 alypius dubios esse canones. Sed ipsa ad scm & beatissimum
 papam nr̄m scribere dignamini & ut ipse integros canones
 inquirent cum urā scītate. De omnibus constitutis trac
 tare possit. Sufficit autem ut & ipse beatissimus ep̄s
 urbis romae sicut & urā scītatis apud se tractat. Ita & ipse
 inquireat ne contentio inter ecclesia nasci uideatur.

Sed magis caritate fraterna deliberare possit ipso resonante
 quid melius obseruare debeat. Aurelius ep̄s dixit.
 Praeter ista quae promissimus actus necesse est ut & iam
 nrae prauitatis litteris sc̄o fratri & consacerdoti nri boni
 fatio. singulaque tractamus plenissima in memur. ergo
 si omnibus placet persecutionē ore omnium condiscamus.
 Uniuersum concilium dixit placet. Nouatus ep̄s legatus
 mauritaniae sitaffensis dixit. Nunc meminimus hoc com
 munitorium. & iam de praesbyteris uel diaconibus conuenerit
 qualiter audiri ab ep̄is suis uel a finitimis debeant quod
 in nicheno concilio minime legimus. Unde hoc ipsum
 iubeat sc̄itasura recitari. Aurelius ep̄s dixit. Recitetur
 ad locum & iam hoc quod depositur. Dahel notarius
 recitauit de appellacionibus aut clericorum id est minoris
 loci ē ipsius synodi certa responsio. De quare quid acturi
 sitis credimus inferenda quod taliter dictam ē. O si uis ep̄s
 dixit. Quod me adhuc mouet reticere non debeo. Si ep̄s
 quis forte in acundus quod esse non debet cito aut aspere
 commoueatur aduersus praesbyterum siue diaconum
 suum et exterminare eum de ecclesia uoluerit. Prouiden
 dum ē. ne innocens damnetur aut perdat communionem.
 Habeat in potestate eiectus ut finitimos interpellat causa
 eius audiat. & diligentius tractetur. Quia non oportet
 negari ei audientiam roganti. Et ille ep̄s qui aut iuste
 aut iniuste eum reiecit patienter accipiat ut negotium
 discutatur. ut aut probetur eius aut emendetur sententia
 & cetera. Cumque recitarentur augustinus ep̄s ecclesiae

ipponiensis prouinciae numidie dixit. Et hoc nos
 ser uaturos profitemur salua diligentiae inquisitione
 concilii nicheni. Aurelius ep̄s dixit. Si hoc & iam omnium
 ur̄ae caritati placet & responsione firmate. Uniuersum
 concilium dixit. Omniaque in nicheno concilio facta sunt
 nobis omnibus placent. Iocundus ep̄s ecclesiae suffitule
 legatus prouinciae bizacene dixit. Quod statutum est
 in nicheno concilio uiolantia quoquam nullatenus potest
 faustanus ep̄s legatus ecclesiae romanae dixit. Adhuc secundū
 professionem sc̄itatis ur̄ae tam sc̄i alippii quam & iam fr̄s n̄i
 iocundi aliqua infirmari credo aliqua firmari quod non
 debeat cum iam indubium ipsi canones uenerint ergo ut
 placeat nobis. Et beatitudinis ur̄ae ad sc̄m & uenerabilem
 ecclesiae romanae ep̄m ur̄a sc̄itas referre dignetur. Ut & ipse
 quod sc̄i agustinus fatuere dignatus ē. deliberare possit.
 Utrumnam & hoc concedendum sit. An readendum hoc est
 de appellacionibus inferioris gradus. Si ergo adhuc indubium
 uent. Et de hoc capitulo iustum est ut beatissime sedis ep̄s
 informare debeat. Si tamen ad probatur canonibus hoc
 inueniri possit. Aurelius ep̄s dixit. Etiam quae dudum
 ur̄ae caritati inuauimus. Nunc patemini exemplaria
 statutorum nicheni concilii. Sed & quae hic salubriter
 antris decessoribus secundum eiusdem concilii formam.
 Uel quae nunc a nobis ordinata sunt recitari & gestas inserri.
 Omne concilium dixit. Exemplaria fidei & statuta nicheni
 synodi quae ad n̄m concilium per beate recordationis
 olim pro decessore tuae sc̄itatis quinter fuit. Caelianū ep̄m

allatasunt sed & que patres exemplaria sequentes
hic confutauerunt. Uel nunc communi tractu statuimus.
his gefus ecclesiasticis inserta manebunt. Ita ut superius
dictum est uenerabilibus uiris antiochene alexandriae
sed & constantinopolitanae ecclesiarum episcopi scribere uera
beatitudo dignetur. Ut exemplaria uerissima concilii nicheni
sub stipulatione litterarum suarum dirigant. Quo declarata
ueritas ea capitula quae in commonitorio presens frater. & eo
episcopi faustanus. sed & conpraesbyteri philippus & asellus
secum adtulerunt. Aut ibidem reperta uobis firmabuntur
aut si non inueniantur. Collecta synodo de hoc in sequenti
tractauimus. Daniel notarius nicheni concilii professionem
fidei uel uis statuta recitauit in concilio africano.

PROFESSIO FIDEI NICHENI

Credimus in unum deum patrem omnipotentem uisibilem
& inuisibilem factorem. & in unum deum in ihm christum filium dei.
Natum de patre unigenitum. hoc est de substantia patris. deum
de deo uero. natum non factum unius substantiae cum patre.
Quod greci dicunt homo uisum per quem omnia facta sunt.
siue quae in caelo. siue quae in terra. Qui propter homines & pro
nostra salutem descendit & incarnatus est passus homo factus est.
& resurrexit tertia die. ascendit in caelos sedet ad dexteram
patris. unde uenturus est iudicare uiuos & mortuos & in spem
Eos autem qui dicunt erat quando non erat. & prius quam
nasceretur non erat. & quia ex nullis extantibus factus est.
Uel ex alia substantia dicentes mutabilem & conuerubilem
filium dei. hos anathematizat catholica & apostolica ecclesia.

STATUTA QUOQUE NICHENI ET

In viginti capitulis similiter recitata sunt sicut in superioribus inueniuntur adscripta. Deinde quae in concilio africanis promulgata sunt acas p̄sentibus inserta noscuntur. Ut quae in nicheno concilio statuta sunt omnimodo seruentur.

Aurelius ep̄s dixit. haec ita apud nos habentur exemplaria statutorum quae tunc patres nr̄i de concilio nicheno secum detulerunt cuius formam seruantes. haecque sequentur constituta firmata a nobis custodientur.

DE TRINITATE P̄DICANDA

Vniuersum concilium dixit d̄o pro patris pari professione fides ecclesiastica quae per nos traditur. In hoc ceti glorioso primitus confidenda est. Tunc demum ordo ecclesiasticus singulorum & consensu omnium asruendus. Ad corroborandas autem fratrum & ep̄iscoporum nr̄orum. nuper promotorum mentes ea proponenda sunt. quae a patribus certa dispositione accepimus. ut trinitatis quam nr̄is in sensibus consecratam retinemus. Patris & filii & sp̄s sc̄i unitatem. quae nullam noscitur habere differentiam sicut didicimus ita p̄populus inseruamus. Item ab uniuersis ep̄is nuper promotis dictum est. Plane sic accepimus sic tenemus. sic docemus fidem euangelicam cum ur̄a doctrina sequentes.

DE CONTINENTIA

Aurelius ep̄s dixit. cum preterito concilio ad continentiae & castitatis moderamine tractaretur. Gradus isti tres qui conscriptione quadam castitatis per consecrationes adnexas. Ep̄s inquam praesbyteros & diaconos. Itaque placuit ut concederetur sacrosanctas ac diuinas sacerdotum nec non & leuitas uel qui sacramentalis diuinis inseruiunt. continententes esse in omnibus.

quo possint simpliciter quod adō postulant impetrare.
 Ut quod aptido cuerunt & ipsa ser uauit antiquitas nos quoque
 custodiamus.

**DE DIUERSIS ORDINIBUS
 AB Uxoribus Abstinentis**

III Faustinus ep̄s ecclesiae potentine prouinciae piceni
 legatus romane ecclesiae dixit. Placeat ut ep̄i presbyteri
 & diaconi uel qui sacramenta contrectant pudicitiae custoder
 ab uxoribus se abstineant ab uniuersis ep̄is dictum ē. placeat.
 Ut in omnibus & ab omnibus pudicitia custodiat. qui altari
 inser uiunt.

DE AUARITIA

V Aurelius ep̄s dixit. Auaritiae cupiditas quam rerum
 omnium malorum matrem esse nemo quis dubitāt.
 Proinde inhibenda est ne quis alienos finis usurpēt aut per
 premium terminos patrum statutos transcendat. Nec omnino
 cuiquam clericorum liceat de qualibet resenus accipere.
 Quamquam non uelle suggestiones quae uel obscurae sunt
 uel sub genere latent inspecte a nobis formam accipiant. Ce
 terum de quibus aperatissime diuina scriptura canxit.

Non est deferenda sententia sed potius exsequenda proinde
 quod in laicis reprehenditur. In multo magis debet in clericis
 praedamari. Uniuersum concilium dixit nemo contra prophetas.

Nemo contra euangelia facit sine periculo. **UT CHRISMA
 A PRAESBYTERIS NON FIAT**

VI Fortunatus ep̄s dixit. In preteritis conciliis statutum meminimus
 esse ut xrisma uel reconciliatio poenitentium nec non
 & puellarum consecratio a praesbyteris non fiant.
 Siquis autem emer serit hoc faciens quid de eo statuendum sit

Aurelius eps dixit. Audiuit dignationem fratris
 & coepit in fortuna quid ad haec dicitur ab uniuersis epis
 dictum est xristi confectio & puellarum consecratio a pres
 byteris non fiat. Uel reconciliare quemquam in publica
 missa praesbytero non licere hoc omnibus placet.

**DE HIS QUI IN PERICULO POSI
 RECONCILIANTUR**

I Aurelius eps dixit. si quis quam in periculo fuerit consecratur
 & se reconciliari diuinis altaribus petierit si epus absent
 fuerit debet utique praesbyter consulere epum. Et si per
 iclitantem eius precepto reconciliare quam rem debemus
 salubri consilio roborare ab uniuersis epis dictum est placet
 quod scitatura necessario nos instruere dignata est.

**DE HIS QUI IN ACCUSATIONE MAIORIS
 NATI UENIUNT ET UT EPUS NULLI
 MINUS LICET ACCUSARE**

II Numidius eps dixit assulutanus. praeterasunt quampturimi
 non bone conuersationis qui existant maiores nati. Uel
 epus passim uageque in accusationem pulsandos debent
 tam facile admitti necne aurelius eps dixit. placet igitur
 caritati urae ut si quis aliquibus sceleribus in reatus est uocem
 aduersus maiorem natu non habeat accusandi. Ab uniuersis
 epis dictum est. si in minoribus est non admittatur placet.

**DE HIS QUI MERITO FACINORUM SUORUM AB ECCLESIA
 CONCREPATIONE PELLUNTUR**

III Augustinus eps legatus prouinciae numidiae dixit hoc
 statuere dignamini ut si quis forte merito facinorum suorum

ab ecclesia pulsifunt. Et siue ab aliquo epō uel p̄bo fuerint
incommuniōe suscepti. & iam ipse pari cum eis crimine
teneatur. obnoxius refugienter sui ep̄i regulare iudicium
ab uniuersis ep̄is. dictum est omnibus placet. **DE PRIS QUI
A PROPRIIS CORRIPIUNTUR EP̄IS.**

X **A**lipius ep̄i legatus provincie numidie dixit. Nec illud p̄ter
mittendum est. ut si quis forte p̄b̄ ab ep̄o suo correptus
in timore uel superbiae inflatus putauerit separatim sacrificia
dō offerenda uel aliud erigendum altare contra ecclesias
ticam fidem. Disziplinam que crediderit non exeat impunitus.
Valentinus prime sedis provincie numidie dixit. Nec
sario discipline ecclesiastice & fidei congruasunt quae frater
noster alipius persecutus est. proinde quid uideatur ur̄ae
dilectione edicite. **SIQUE PR̄B̄ CONTRA
EP̄M SUUM INFLATUS X̄RISMA Fecerit ANATHEMASIT**

XI **A**b uniuersis ep̄is dictum est. si quis p̄b̄ ab ep̄o suo
correptus fuerit. debet utique apud uicinos ep̄os conueni
ut ab ipsis eius causa possit audiri. ac per ipsos suo ep̄o conuolui.
Quod nisi fecerit. sed superbia quod absit inflatus. secernendum
se ab ep̄i sui communionē duxerit. ac separatim cum aliquibus
faciens sacrificium dō obtulerit anathema habeatur
& locum amittat. si queri moniam iustam aduersus ep̄m
non habuerit inquirendum erit. **SIQUE EP̄S
ABSQUE TEMPORE SYNODI IN CRIMINE DEIINUS
FUERIT ADUO DECIM EP̄IS AUDIATUR**

XII **F**elix ep̄s dixit. suggero secundum statuta ueterum
concliorum. ut si quis ep̄s quod non optamus in reatum aliquem

incurrerit & fuerit ei nimia necessitas non posse plurimos
congregare. Ne in crimine remaneat ad uodecim episcopis
& presbiteris. ex episcopis cum proprio suo episcopo audiatur & dia-
conus a tribus. **UT NON LICENT EPISCOPIS
ALIURIMIS ORDINARE SED SINE NECESSITAS
FUERIT UEL A TRIBUS ORDINENTUR**

XII. Aurelius episcopus dixit. Quid ad haec sancta synodus. ab uniuersis
episcopis dictum est a nobis ueterum statuta debere
seruari. Sicuti & in consulto primatus cuiuslibet prouintiae
tam facile non presumunt. Multa congregati episcopi episcopum
ordinare nisi sine necessitas fuerit. Tres episcopi in quocumque
loco sint eius precepto ordinare debebunt episcopum. Et si quis
contra suam professionem uel subscriptionem uenerit in aliquo
ipse se honore priuabit. **UT DE TRIPOLI
UNUS EPISCOPUS IN LEGATIONEM UENIAT ET QUINQUE
IBIDEM A QUINQUE EPISCOPIS AUDIATUR**

XIII. Item placuit de Tripoli propter inopiam prouinciae
unus episcopus in legationem ueniat. & ut ibi presbiteri quinque
audiatur episcopus. & diaconus a tribus ut superius memoratum est.
proprio episcopo residente. **DE diuersis ordinibus ecclesie**
seruentibus ut si quis in causa criminis incurrerit & ab-
nuerit iudicium ecclesiasticum debeat perditari & ut filii
sacerdotum **SPECTACULA SECULARIA**

XV. Item placuit quisquis episcoporum.
presbyterorum & diaconorum seu clericorum cum in ecclē-
sia fuerit crimen infirmitatis uel ciuilibus causa fuerit com-
mota. si relicto ecclesiastico iudicio publicis iudicis.

pur gare uoluerit. & iam si pro ipso fuerit prolata sententia
 locum suum amittat. & hoc in criminali in ciuili uero perdat
 quo deicit. si locum suum obtinere malluerit. hoc & iam
 placuit ut a quibus cumque iudicibus ecclesiasticis ad alios
 iudices ecclesiasticos ubi est uobis maior auctoritas fuerit
 prouocatum. Non eis obstat quorum fuerit soluta sententia.
 Si conuincti non potuerint uel inimico animo iudicasse uel
 aliqua cupiditate aut gratia deprauati. Sane si ex consensu
 partium electi fuerint iudices. & iam pauciare numero quam
 constitutum est non liceat prouocari. Et ut filii sacerdotum
 spectacula secularia non exhibeant sed nec spectent. Licet & hoc
 semper xpianis omnibus indictum sit & ubi blasfemie sunt
 non accedant. **UT NULLUS EPUS PRBIS**
 & diaconus conductor existat. & electores uxores accipiant
 & clerici absint ab usuris & quo tempore uel ipsi ut uirg

CONSECRENTUR.

XVI

Item placuit ut epi & prb. & diaconi non sint conductores
 aut procuratores neque ullo turpi negotio & inhonesto uictum
 quaerant. Quia respicere debent scriptum esse. Nullus
 militans dō implicat se negotiis secularibus. Placuit ut lec
 tores cum ad annos pubertatis uenerint cogantur aut
 uxores ducere aut continentiam profiteri. Item placuit
 ut clericus si comoda uerit pecuniam pecuniam accipiat.
 Si speciem eandem speciem quantam dederit accipiat. & ut
 ante. XXV. ann. etatis nec diaconi ordinentur. & ut lectores
 populum non saluent. **UT UNAQVEQUE**
 prouincia propter longinquitatem prima tem

HABEAT PROPRIUM

VII **P**lacuit ut mauretania sitaensis ut postulat aut primatatem
 provincie numidie ex cuius cetera separatur ut suum habeat
 primatem quem consenti enabur omnibus primatibus provin-
 ciarum africanorum. uel omnibus epis propter longinquitatem
 habere promissa est. **SI QUIS CLERICUS**

ordinatur moneri debet confatuta seruare. & ut corporibus
 mortuorum eucaristia non detur nec baptisma & ut per
 singulos annos per omnes provincias ad concilium metro-

POLITANI CONUENIATUR

VIII **I**tem placuit ut ordinatus epis uel clericis prius ab ordinatoribus
 suis placita conciliorum auribus erum inculcentur ne se
 aliquid contra statuta concilii fecisse penitent. Item pla-
 cuit ut corporibus defunctorum eucaristia non detur;

Scriptum e enim accipite & edite: Cadauera autem nec
 accipere possunt nec edere: Et nec iam mortuos homines
 baptizari faciat presbyterorum ignauia: Pro qua re
 confirmandum est in hac sacra synodo ut secundum nichena
 statuta propter causas ecclesiasticas quae ad perniciam
 plebium sepe ueterescunt: Singulis quibusque annis
 concilium conuocetur & quod omnes provincie quae primas
 sedes habent de concilio suis binos aut quatuor delegerint:
 Episcopi delegatos mittant ut in congregato conuentu
 plena possit esse auctoritas. **UT SI QUIS EPS**

accusatur ad primatem ipsius provincie causa deferatur.

VIII **A**urelius episcopus dixit: Quisquis episcoporum accusatur
 ad primatem provinciae ipsius causam deferat accusator

nec a communione suspendatur cui crimen intenditur.
 Nisi ad ea usque iam dicendam electorum iudicium die
 statuta licentis euocatus minime occurrerit. Hoc est infra
 spatium mensis ex eadem qua eum litteras accepisse confiterit.
 Quod si aliquos ueras necessitatis causas probauerit quibus
 eum occurrere non potuisse manifestum sit cause sue dicende.
 Intra alterum mensem integram habeat facultatem. Uerum
 tandiu post mensem secundum non communicet donec purgetur.
 Si autem ad concilium uniuersale annuersarium occurrere
 noluerit ut uel ibi causa eius terminetur ipse in se damnationis
 sententiam dixisse iudicetur. Tempore sane quo non communi-
 cat nec in sua ecclesia uel parroecia communicet. Accusator
 autem eius sinumquam diebus cause dicende defuerit a com-
 munionem non remoueatur. Si uero aliquando defuerit sub-
 tra hent se refutato in communionem episcopi ipse remoueatur
 a communione accusator. Ita tamen ut nec ipsi adimatur
 facultas cause per agende si se addiem occurrere non noluisse
 sed non potuisse probauerit. Illud uero ut cum agere coeperit
 in episcoporum iudicio si fuerit accusatoris persona culpa-
 bilis ad arguendum non admittatur nisi proprias causas non
 tamen ecclesiasticas asserere uoluerit. **DE PRAES**
BYTERIS uel clericis accusatis.

XX
 Si autem presbiteri uel diaconi fuerint accusati. Adiuucto sibi
 sex uicinis locis proprii episcopi legitimo numero collegarum
 quos ab eodem accusati petierit in idem una secum in presbiteri
 nomine sex in diaconi tres ipsorum causa discutantur.
 Eadem dierum & dilationum & communionem remotionum

& discussionem personarum inter accusatores. & eos qui
accusantur forma seruata. Reliquorum autem clericorum
causas & iam solus episcopus loci agnoscat & firmat. **UT FILII**

XXI **I** clericorum in matrimonio non iungantur hereticis.
Iterum placuit ut filii clericorum genalibus uel hereticis
matrimonio non iungantur. **UT EPISCI UEL CLERICI**
meos qui catholici non sunt nihil conferant.

XXII **E**rat in eos qui catholici christiani non sunt etiam si consanguinei
fuerint perdonationes rerum suarum episcopi uel clerici
nihil conferant. **UT EPISCI** transmare non proficiantur.

XXIII **I**tem ut episcopi transmare non proficiantur nisi consulto prime
sedis episcopi suae cuiusquam provinciae ut ab eo precipue
possint sumere formatam uel commendationem. **UT EPISCI**
scripturas catholicas nihil in ecclesia legantur.

XXIII **I**tem ut praeter scripturas canonicas nihil in ecclesia legatur
sub nomina diuinarum scripturarum. Sunt autem cano-
nicae scripturae. id est genesis. exodus. leuiticus. numeri.
deuteronomium. hiesunaue. iudicum. ruth. regum. libri.
iiii. paralippo menon. lib. ii. iob. psalterium. salomonis
libri. v. Lib. duodecim prophetarum. Esuas. hieremias.
hiezechiel. danihel. tobias. iudic. hester. hestredre. lib. ii.
machabeorum. lib. ii. Noui testamenti. Euangeliorum
libri. iiii. Actuum apostolorum. lib. i. epistole pauli.
xiiii. petri apostoli. lib. ii. iohannis apostoli. iiii. iacobi apostoli
lib. i. iude apostoli. lib. i. Apocalipsin. iohannis. lib. i. Hoc etiam
facti & confacerdotum nostro bonifatio uel aliis earum partium
episcopis pro confirmando isto canone innotescat quia a patribus

ista accupimus in ecclesia legenda. **DE EPIS**
 uel sequentibus ordinibus qui sacrosæ mysteria contrectant

PLACUIT AB Uxoribus sc̄tineri.

XXV

Aurelius ep̄s dixit. Addimus fr̄i km̄i præterea cum de quo
 rundam clericorum clericorum quamuis lectorum
 erga uxores proprias incontinentia referetur. Placuit
 quod & in diuersis conciliis firmatum est. Subdiaconi qui
 sacramenta contrectant. p̄b̄i & diaconi. sed & ep̄i secundū
 propria statuta & iam ab uxoribus secontineant ut tamquam
 non habentes uideantur esse. Quod nisi fecerint ab ecclesiastico
 remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cog
 nisi maturiori ætate ab uniuerso concilio dictum est. Quae
 ur̄a sc̄ita est iuste moderata & sc̄a & dō placita sunt con

XXVI.

Item placuit ut rem eccles̄ nemouenda. Quod si reditus
 non habet & aliqua nimia necessitas cogit hanc insinuandam
 esse primatui prouinciae ipsius. Ut cum statuto numero ep̄m
 utrum faciendum sit arbitretur. Quod si tanta ur̄ge & necessitas
 ecclesiae ut non possit ante consulere saluam uicinos testes
 conuocet. ep̄i curant ad concilium. Omnes referre sup̄ ecclesie
 necessitates. Quod si non fecerit reus dō & concilio uenditor
 honore amisso teneatur. **PR̄B̄I ET DIACONI**

LAICI NE QUALQUA SUSCIPIANT

XXVII

Item confirmatum est ut si quando p̄b̄i uel diacones in aliqua
 grauiore culpa conuicti fuerint. Quae eos a ministerio
 necesse sit remoueri. non eis manus tamquam poenitentibus

uel tamquam fidelibus laicis imponatur. Neque permit-
tendum ut rebaptizari ad clericatus gradu promoueantur.

PRÆSBYTERI ET DIACONI

uel clerici qui causasua adtrans marina putauerint
appellandum in communionem minime suscipiant.

Item placuit ut præbiteri diac uel ceteri inferiores clericim causas
quas habuerint sicut iudicis episcoporum suorum que facta fuerint
Uicini episcopi eos cum consensu sui episcopi audiant adhibiti ab eis episcopi.
Quod si & ab eis prouocandum putauerint non prouocent
adtrans marina iudicia sed ad primates suarum prouinciarum.

Sicut & de episcopis sepe constatatum est. Adtrans marina autem
qui putauerit appellandum anullo intra africam ad
communione suscipiatur.

SI QUIS EX CŌ
municatus ante audientiam communicare presumpserit
ipse in se damnationem protulit.

Item placuit uniuerso concilio ut qui excommunicatus fuerit
pro suo neglectu siue episcopi siue quilibet clericus & tempore
excommunicationis sue ante audientiam communionem
presumpserit. Ipse in se damnationis iudicetur protulisse
sententiam.

DE ACCUSATIO UEL
accusatore: qui in eo loco unde est ille qui accusatur:

Item placuit ut accusatus uel accusator: si metuit aliquam
uim temerarie multitudinis locum sibi elegit proximum
quonon sit difficile testes perducere ubi causa finiatur.

SI QUI CLERICI AB EPIS SUIS

promoti contempserint nec illi manent unde recedere
NOLUERUNT

XXXI

Item placuit ut quicumque clerici uel diaconi pro necessitate
 ecclesiarum non obtemperauerint episcopis suis uoluntatibus eos
 ad honorem in sua ecclesia promouere nec illi ministrent
 in gradu suo unde recedere noluerunt. **S**I QUIS
 clericorum pauper promotus in ordine potes habuerit
 aliquid ecclesie potestatis. **S**UB ICIAT

XXXII

Item placuit ut episcopi presbiteri diaconi uel quicumque clerici qui nihil
 habentes ordinantur & tempore episcopatus uel clericatus
 sui agros uel quae cumque predia nominesuo comparant.

Tamquam rerum dominicarum inuasionis crimine teneantur.
 Nisi admoniti in ecclesia eadem ipsa contulerint. Si autem ipsi
 propriae aliquid liberalitate alicuius uel successione cog
 nationis obuenerit faciant inde quod eorum proposito con
 gruit. Quod si a suo proposito retrorsum exorbitauerint
 honore ecclesiae facti indigni tamquam reprobi iudicantur.

UT PRESBYTERI REM

ecclesiae in qua sunt constituti non uendant & nulli episcopo
 liceat rem tituli matricis ecclesiae usurpare.

XXXIII

Item placuit ut presbiteri non uendant rem ecclesiae ubi sunt consti
 tuta nescientibus episcopis suis. Quomodo & episcopi non liceat uendere
 predia ecclesiae ignorante concilio uel presbiteris suis non ha
 bente ergo necessitatem ne episcopo liceat matricis ecclesiae
 rem tituli sui usurpare. **E**XPLICIT CANON CONCILII CARTAGINENSIS

INCIPIUNT CANONES
 CONCILIORUM DIVERSORUM
 AFRICANAE PROVINCIAE
 NUMERO CXXI

Idem Imperatoribus

et
 euata

Et circa anno
 398. supra
 infra

RCITATASUNT ETIAM
 in ista synodo diuersa concilia uniuersæ pro-
 uinciæ africane trans actis temporibus aureli
 carthaginensis episcopi caelebrata.

Gloriosissimo imperatore theodosio augusto .III. & abun-
 dantia .uē .conf. .VIII. id. octobres .yppone regio in secre-
 tario basilicæ pacis & cetera gesta huius concilii .ideo de-
 scripta non sunt . quia ea quæ ibi statuta sunt in superioribus
 probantur inserta. **DE CONCILIO**

carthaginensi ubi legati ep̄i proconsularis ad concilium
 adrumetani defanantur.

Gloriosissimis imperatoribus arcadio .III. & honorio .II.
 augg . conf. .VI. kl̄rum iuliarum carthagine in hoc
 concilio legati delectati sunt ep̄i proconsulares ad concilium
 adrumetanum. **DE CONCILIO**

carthaginensi ubi multa sunt constituta.

Cæsario & attico . uicē . conf. .V. kl̄ septembres . cartha-
 gine in secretario basilicæ refutate . Cum aurelius
 una cum ep̄s confedisset & adstantibus & iam diaconibus
 aduenientes quoque uictore sene pupianense tuto
 migir pense eu angelo assuritano. **AD LOCUTIO**
 ad ep̄s aureli carthaginensis episcopi.

Aurelius ep̄s dixit . Post diem præstatam concilii
 confedimus ut recor damini fr̄i beatissimi . & arbitra-
 bamur omnium prouinciarum pro africa legationes
 conuenisse ad diem ut dixi præstatam nr̄i tractatus .
 Sed cum sacerdotum nr̄orum epistola byzachenorum

fuisse & recitata · uel quid mecum idem quidem pur
 & diem concilii praeuenerant tractassent urae caritati
 legeretur. Lecta est & iam a fratribus honorata & urbano.
 Quinobiscum hodie concilium participantur legatio sita
 fensis prouinciae defanata frater etiam reginus ecclesie
 uegeti felitane litteras ad paruitatem meam datas. Crescenti
 ani prime sedis ut ipse insinuat numidiarum. Et aureli
 coepiscoporum nrorum in quibus scriptas ura mecum
 caritas recognoscit. Promississe eosdem quod aut ipsi digna
 rentur uenire. At ad hoc concilium fuissent ex more
 defanaturi legatos. Sed hoc quia minime factum uidetur.
 Diu se detineri de longinquo uenientes. Legati mauri
 taniae sita fensis non posse testantur. Et deo frs si urae
 caritati uidetur littere fratrum nrorum bylachenorum.
 Sed & breuiarium quod eidem epistole adiunxerunt adhuc
 coetum conrogatum legantur. ut si qua forte illic manere
 caritatis urae animum possunt in eodem breuiario quae
 diligentius fuerint anim aduersa in melius reformentur.
 Hoc enim frater & coepi nr. Prime sedis uir per spectus
 meritosus grauitatis atque prudentiae. Mizonius
 scribens ad meam paruitatem postulauit si ergo placet
 quae tractata sunt legantur. Et singula ura caritate
 considerentur. **QUOD NIHIL**
 de ypponiensi concilio sit emendandum.

Epigonius episcopus dixit dixit in hoc breuiario quod de
 ceptum est. De concilio ypponiensi nihil arbitramur
 esse emendandum uel assuendum nisi ut dies sanctae pasche

tempore concilii innotescat. **UT EPISCOPI**
 uel clerici non facile filios suos emancipent.

II **V**t epi uel clerici filios suos in sua potestate per emancipatione
 exire non ex. sinant. Nisi demoribus eorum fuerint & de
 etate securi ut possint ad eos iam propria pertinere peccata.

UT EPISCOPI UEL CLERICI

non ordinentur nisi omnes suos fecerint xpianos.

III **V**t epi & prbi & diae non ordinentur prius quam omnes
 qui sunt in domo eorum xpianos catholicos fecerint.

QUOD PRAETER PANEM

et merum mixtum aqua nihil in sacramentis offerre debet.

III **V**t in sacramentis corporis & sanguinis dni nihil amplius
 offeratur quod ipse dni tradidit. hoc est panis & uinum
 aque mixtum primiciuero seu mel & lac. Quod unodie
 sollempnissimo in infantum misterio sol & offerre. Quam
 uis in altario offerantur suam tamen habeant propriam
 benedictionem. ut in sacramento dominici corporis & sanguinis
 disinguantur. Nec amplius in primiciis offeratur quam
 de uis & frumentis.

UT CLERICI

uel continentes ad uidas uel uirgines non accedant.

V **C**lerici uel continentes ad uidas uel uirgines nisi ex iussu
 uel per missu eporum aut prbtorum non accedant. & hoc
 non solifaciant sed cum clericis uel cum his cum quibus epi
 aut prbte iusserit. Nec ipsi epi & prbi soli habeant accessum
 ad huiusmodi feminas sed ubi aut clerici presentes sunt
 aut graues aliqui xpiani.

UT PRINCEPS

sacerdotum non appelletur episcopus.

VI **V**t prime sedis ep̄s non appelletur princeps sacerdotum
aut summus sacerdos aut aliquid huiusmodi sed tantum
prime sedis ep̄s. **UT CLERICI INTA**
bernas nisi peregrinis non ingrediuntur.

VII **U**t clerici edendi uel bibendi causa tabernas non ingredi
antur nisi peregrinationis necessitate compulsi. **UT AIE**
iunius dō sacrificia celebrentur.

VIII **V**t sacramenta altaris non nisi aeiunius hominibus cele
brentur. excepto uno die anniuersario quo cenadn̄i cele
brantur. Nam si aliquorum p̄b̄meretū hō tempore defunc
torum siue episcoporum siue ceterorum commendatio
facienda est solis orationibus fiat. si illi qui faciunt iam
pransi inuentur. **UT IN ECCLESIIIS**
conuiuia minime celebrentur conubia.

VIII **U**t nulli ep̄i uel clerici in ecclesia conuiuentur nisi forte
transcuntes hospiciorum necessitate illic reficiant. populi
& iam ab huiusmodi conuiuio quantum fieri potest prohi
beantur. **DE POENITENTIBUS.**

X **V**t poenitentibus secundam differentiam peccatorum. ep̄i
arbitrio poenitentiae tempora decernantur. & ut p̄b̄i
inconsulto ep̄o non reconciliet poenitentem nisi absentia ep̄i
necessitate cogente. Cuius cumque aut poenitentis publicū
& uulgatissimum crimen est. quod uniuersam ecclesiam
commouerit ante absidam manus ei inponatur.

DE UIRGINIBUS.

XI **U**t uirgines sacre cum apparentibus a quibus custodie
bantur priuate fuerint ep̄i uel p̄b̄i ubi ep̄s absens est

Providentia grauioribus feminis commendentur.

Aut simul habitantes inuicem se custodiant. Ne passim
uagando ecclesiae ledant exatimationem.

DE EGRO

tantibus qui pro se respondere non possunt.

Vtegritantes si pro se respondere non possunt tam uolun-
tatis eorum testimonium supericulo proprio dixerint

baptizentur. ut scenici atque histrionibus ceterisque huius
modi personis reconciliatio non negetur.

DE PAS

SIONIBUS MARTYRUM.

Licet etiam legi passiones martyrum cum anniuersariis
diebus eorum celebrantur.

DE PARUULIS

QUI A PARENTIBUS DONATISTIS BAPTIZATI S

XIII **D**edonatas placuit ut consolamur fratres & consacer-
dotes nostros sircium & simplicianum de solis infantibus

quibaptizantur pene eordem. Ne quod suo non fecerunt
iudicio cum ad ecclesiam dei salubri proposito fuerint conuersi

parentum illis error impediatur ne promoueantur. Sacri autem
ministri. Quibus inferas honoratus & urbanus epi legati

provinciae mauritaniae stasensis dixerunt. Jam dudum
cum apud scitatem uram allegarem ascripta. Dilatatumur

ea contemplatione quod fratres nri aduenire possent de
numidia legati. sed quia non parui dies sunt quibus expec-

tata minime uenerunt. ultra pretermittere quae nobis
mandata sunt. anris coepis non oportet. atque ideo fratres

suggestionem nram libenter admittite. Deside enim
nicheni tractatus audiumus. Uerum est de sacrificiis

inhibendis post prandium. ut aierunt sicuti dignum est

XV

offerantur. & tunc & nunc firmatum est. **DE REBAPTURATIONIBUS & REORDINATIONIBUS UEL TRANSLATIONIBUS EPORUM.**
Illud autem suggerimus mandatum nobis quod & iam incapuensi plenaria synodo uidetur statutum. ut non liceat fieri rebaptizationes reordinationes uel translationes eporum. Nam cresconius uilla regensis ep̄s plebesua derelicta Tubuniensem in biam sit ecclesiam & usque in hodie commonitus secundum quod statutum fuerat relinquere eandem quam inuaserat plebem. Contempsit aduersus istam quae pronuntiata fuerat confirmata quidem audiuimus. sed petimus secundum quod nobis mandatum est. ut dignemini dare fiduciam quod iam necessitatem ipsa cogente liberum nobis sit rectorem prouintiae. secundum statuta gloriosissimorum principum aduersus illum adire. Ut qui in ita admonitionem sc̄itatis ur̄ae ad quiescere noluit & emendare illicitam auctoritate iudiciaria protinus excludatur. Aurelius ep̄s dixit seruata forma discipline non est amabitur adpetitur. si a ur̄a caritate modeste conuentus recedere detractauerit. cum fuerit suo contemptu & contumacia faciente & iam auctoritate iudiciaria conuentus. Honoratus & urbanus ep̄i dixerunt. hoc enim omnibus placet ab uniuersis episcopis dictum est iustum est & placet.

QD EP̄I ORDINARE EPORUM DEBEANT

XVI

Honoratus & urbanus ep̄i dixerunt. & illud nobis mandatum est. ut quia proxime fr̄i nr̄i numidiae duo ep̄i ordinare presumpserunt pontificem. non nisi ad duodecim censeatis celebrari episcoporum ordinationes

aurelius ep̄s dixit. forma antiqua ser uabitur. ut non
 minus quam tres sufficiant qui fuerint defanati ad ep̄m
 ordinandum. Propterea quia in tripoli forte & in ar iuge.
 interiacere uidentur barbare gentes. Nam in tripoli ut
 asseritur ep̄i sunt quinque tantummodo & possunt forte
 de ipso numero uel duo necessitate aliqua occupari. Difficile
 ē enim ut & de quolibet numero omnes possint occurrere.
 Numquid debet hoc ipsum impedimento esse ecclesiasticæ
 utilitati. Nam & in hac ecclesia ad quam dignata est ur̄a
 sc̄tas conuenire. Crebro ac pene per diem dominicam
 ordinandos. Habemus numquid nam frequenter potero
 duodecim uel decem uel non multo minus aduocare ep̄s.
 Sed facile est mihi duos adiungere meae paritate
 uicinos quapropter cernit mecum caritas ur̄a. hoc ipsum
 obseruari non posse.

Q̄D AD DIBEBANT

CONTRADICTUM.

XVII. Sed illud ē. statuendum ut quando ad eligendum ep̄m
 conuenerimus si qua contradictio fuerit ob orta. quia
 talia tractata sunt apud nos non presumant ad purgandum
 eum qui ordinandus est. Tres iam sed postuletur ad numerū
 unus uel duo. & in eadem plebe cui ordinandus est discuti
 antur primo per sone contradicentium. postremo & iam
 illaque obiciunt per tractentur. & cum purgatus fuerit
 sub conspectu publico. Ita demum ordinetur. si hoc cum ur̄e
 sc̄tas animo concordat roboretur ur̄a dignationis respon
 sione. ab uniuersis ep̄is dictum est satis placet.

U T O ECCLESIA CARTAGINIS DIES PASCHÆ NUNCIETUR

XVIII **H**onoratus & urbanus ep̄i dixerunt. Quoniam de communitorio nro omnia tractata noscuntur. Addimus & iam de die pasche nobis esse mandatum. ut de ecclesia semper carthaginensi sicuti ad solē infiruiamur & non sub angusto temporis spacio. Aurelius ep̄i dixit. si scitate urae uideatur qm̄ nos spondisse iam dudum meminimus aut singulis quibusque annis ad tractandum conueniamur. & cum conuenerimus tunc de uulgabitur sc̄ pasche dies per legatos qui affuerint concilio. honoratus & urbanus ep̄i dixerunt. Nunc de praesenti coetupetamus ut litteris prouinciam nram de hac die informare dignemini. Aurelius ep̄i dixit. Ita fiat necesse est.

DE UISITANDIS PROUINCIIS.

XVIII **H**onoratus & urbanus ep̄i dixerunt. & illud nobis uerbo mandatum ut quia statutum in concilio yponienti singulas debere prouincias tempore concilii uisitandas esse dignemini & iam quod de hoc anno secundum ordinem distulisset uel alio anno mauritaniam prouinciam uisitare.

Aurelius ep̄i dixit. Tunc de prouincia mauritania propterea quod in finibus a frice posita sit. nihil statuiamus si quidem uicines sunt barbarico. sed praestitū ut ex abundantia nunc pollicentes uenire possimus ad auram prouinciam. Cogitare enim debetis fratres quia hoc sibi & tripolitani & argitani fr̄i potuerunt exigere si ratio pateretur. U I D I O

CESES NISI EX CONSENSU EP̄I PROPRII EP̄M N ACCIPIANT

XX **E**p̄igomius ep̄i dixit multis conciliis statutum a coetu sacerdotali. ē. ut plebes quae in dio cesibus ab ep̄is retinentur.

Quae ep̄m̄ numquam habuerunt. nisi cum uoluntate eius
 ep̄i a quo tenentur proprios accipiant rectores. id est ep̄m̄
 aduerso qui nonnulli dominatu quodam adepti con
 munem fratrum abhorrent. uel certe cum ad prauidatū
 fuerint quasi in quodam archetyranni casu sibi dominatum
 iudicant. Quod plerique tumidi atque stolidi aduersum
 ep̄os suos ceruices erigunt p̄b̄i. uel conuiuui sibi concinnantes
 plebem uel certe per suasu maligno. ut inlicito fauore
 eosdem uellent sibi conlocare rectores. Quod quidem in sine
 mentis tuae tenemus uotum. frater re legiose aureli qui
 haec sepe oppressisti. non curando tales pettores. Sed propt̄
 eorum malis cogitatus & prae concinnata consilia
 hoc dico non debere rectorem accipere eam plebem que
 in diocesi semper sub iacuit nec unquam proprium ep̄m̄
 habuit. Quapropter si uniuerso sc̄ssimo coetu placet.
 hoc quod pro secutus sum confirmetur. Aurelius ep̄s dixit.
 fratres & confacer dotes n̄ri prosecutioni non obisito. sed
 & hoc me & fecisse & facturum esse profiteor. Circa ossane
 quierint concordet non solum circa ecclesiam carthagini
 ensem. sed circa omne sacerdotale consortium. sunt enim
 plerique conspirantes cum plebibus propriis quas deci
 piunt ut dictum est earum scalpentes aures blandi ad
 seducendum uti osse uite homines uel certe inflati & ab
 hoc consortio separata qui putant propriae plebi incubandum.
 & nonnumquam conuerta ad concilium uenire detrectant.
 sua forte ne prodantur flagitia metuentes. Dico si placet
 circa hos non tantum dioeceses non esse seruandas.

uerum & de propria ecclesia quae illis male fauerit omnino adnitendum. Ut & iam auctoritate publica reciantur atque ab ipsis principalibus cathedris remoueantur. Oportet enim ut qui uniuersis fratribus a toto concilio inhaerent non solum sua uere integro sed & diocesis possideat. At uero qui sibi & putant plebes suas sufficere fraterna dilectione contempta. non tantum diocesis amittant sed ut dixi & iam propriis publica careant auctoritate ut rebelles. honoratur & urbanus epi dixerunt. summa prouisio scizata tuae coheret mentibus singulorum. Et puto omnium responsione ea quae prosequi dignatus es roboranda. uniuersi epi dixerunt placet. placet. **UT ALIENUS CLERICUS MINIME SUSCIPIATUR AB ALIO.**

XXI. **E**pt conius epi dicit. In multis conciliis hoc statutum est & iam nunc hoc confirmatum est a uera prudentia beatissimi frs ut clericum alienum nullus sibi prius & epi. Praeter eius arbitrium cuius fuerit clericus. Dico autem iulianum qui ingratus est di beneficius per meam paruitatem in se conlatis. Ita temerarium & audacem exstasse. ut eum qui a me baptizatus est cum esset puer egenatissimus mihi ab eodem comendatum. Cumque multis annis a me aleretur atque in cret &. hunc ut dixi baptizatum esse in ecclesia mea per manum paruitatis meae. Constat idem in dioecesi apaliensis lector esse coeperat. Immo annis ferme duobus legerat nescio quo contemptu humilitatis meae. Idem iulianus arripuit quem dicit quasi proprium quem suoloci uatantani me inconsulto usurpare. nam & diacem

illum ordinavit. hoc si liceat pateat haec littera anobis
 beaissimi fratres. Siminus tam impudens cohibeatur
 ne se misceat communioni cuiusquam. Numidius ep̄s dixit.
 Si non postulata neque consulta tua dignatione id iudicatur
 fecisse iulianus. Judicamus omnes inique factum atque in
 digne. Quapropter nisi eundem iulianus correxerit. Errorem
 suum & cum satis factione eundem clericum quam fuerat
 ausus ordinare reuocauerit tuae plebi contra statuta con
 cili faciens contumaciae suae separatus a nobis excipietur iudicium.
 Epigonius ep̄s dixit. Etate pater & ipsa pro motione
 antiquissimus uir laudabilis frater & colleganoster uictor.
 Uult hanc petitionem generalem omnibus effici.
UT CARTHAGINENSIS EP̄O UOUE
 uoluerit clericum liceat ordinare.

XXII.

Aurelius ep̄s dixit. Sermo meum admittite fratres.
 contigit nonnumquam ut postulentur ab ecclesiis
 quae prepositas egent. ut p̄b̄is uel ep̄is & tamen memor
 statutorum. Id sequor ut conueniam ep̄m eius atque ei
 inuicem quod eius clericus a qualibet ecclesia postuletur.
 Sed forte in hodierno non reluctati sunt. & ne quando con
 tangat ut reluctentur. Cum fuerit a me in hac causa postu
 lati quem scitis multarum ecclesiarum. & ordinandorum
 curam suscipere. Iustum est ergo ut quemlibet confacer
 dotum conueniam cum duobus e consortio nostro uel tribus
 testibus sin uero in deuotus ex tere quid censet caritas
 ura faciendum. Ego enim cunctarum ecclesiarum digni
 tione di. ut scitis fratres sollicitudinem suscipio.

AFRICANI.

Numidius ep̄s dixit . fuit semper haec licentia huic sedi
 ut unde uell & de cuius nomine fuisset conuentus
 pro desiderio cuiusque ecclesiam ordinare ep̄m . Epi
 gonius ep̄s dixit . bonitas sequestrat possibilitatem .
 Minus enim presumis frater cum te bonum & clementem
 omnibus reddis . habet enim hoc in arbitrio satis est ut
 satisfiat personae unius cuiusque ep̄i . In primam tantum modo
 conuentione si autem quod licet huic sedi uindicandum
 sibi fuerit arbitratus . Necesse habet tu omnes ecclesias
 suffulcire unde tibi non potestatem damus sed tua ad
 signamus . Ut liceat uoluntati tuae & semper tenere quem
 uoles . ut prepositos plebibus uel ecclesiis constituas qui postea
 lata fuerint & unde uoles . Postumianus ep̄s dixit . ne inde
 qui unum habuerit . Numquid debet illi unus ipse p̄b̄it
 auferri . Aurelius ep̄s dixit . sed ip̄s unus esse potest . per
 quem dignatione diuina p̄b̄i multi constitui possint .
 Unus autem ep̄s difficile inuenitur constituendus . Quapropter
 sine necessarium episcopatus quis habuerit p̄b̄m . Et unum
 ut dixisti frater . Habuerit & iam ipsum ad promotionem
 dare debet . Postumianus ep̄s dixit . Ergo si habet alius
 abundantes clericos . Debet mihi alia plebs subuenire . Au
 relius ep̄s dixit . sane quomodo tu ecclesiae alteris subuenis
 per suadebitur illi qui plures habet clericos . & unum tibi
 ordinandum largiatur . **UT EP̄I QUI IN DJO**
 cesibus fuerint ordinati diocesim sibi nullam uindicerit .

XXIII. Honoratus & urbanus ep̄i dixerunt . Au diuinus constitutus
 ut diocesim non mereantur ep̄os accipere nisi consensuerit .

sub quo fuerant confutate. Sed in prouincia nostra cum aliqui forte in diocesi concedente eoe po in cuius potestate fuerant confutate ordinati sunt epi. Etiam diocesis sibi sibi iudicant hoc & corrigi caritate iudicio combuero de cetero debet. Epigonius eps dixit: singulis epis seruati. e. quod dicebat ut ex massa diocesum nulla carperetur diu ut proprium epm habuisset. Nisi ipse consensum adhibuisset concedendi sufficit enim si consenserit ut eadem diocesis permissa proprium tantum epm habeat. Cetera sibi non iudicent diocesis quia exempta defusce multarum sola meriti honorem episcopatus suscipere. Aurelius eps dixit. Non dabitur caritati omniun placere eum quam diocesi concedente epo qui matricem tenet sola. Eandem retinere plebem in qua fuerit ordinatus. Qm igitur uniuersa arbitror fuisse tractata si omnia cum animo uro conuenerunt sermone uro cuncta robore. Uniuersi si epi dixerunt. Omnia nobis haec placuerunt & haec in subscriptione firmamus & suscipimus. Aurelius eps ecclesiae carthaginensis huic decreto consensit & prelecto suscipi. similiter & ceteri epi suscipserunt.

IN HOC CONCILIO STATUTUM EST UT EOS SINE FORMA IN NAUIGENT

Caesario & Attaco uice cons. vi kl julias carthagine placuit ut nullus episcoporum nauigee sine forma primatis gesta inauthenticis qui que in ueniet de concilio isio legatis ad imperatores infra scripta diriguntur episcopi.

+

Post consolationem gloriosissimi imperatoris honorii augusti
 IIII. & iustitiam uē. v. kl. maias. carthagine in secre-
 tario basilice refectus in hoc concilio legationem suscepit.
 Epigonius & uicentius epi ut profugientibus ad ecclesiam
 quocumque reatu inuoluit. Legendi gloriosissimis prin-
 cipibus mereantur ne quis eos audeat abstrahere. In hoc
 concilio legatio destinatur ad romam & mediolanen-
 sem epon. De par uulsi qui apud hereticos baptizati sunt
 & ad imperatorem. **DE IDORUM RELI-**
 quis auferendis & de alius rebus quam plurimis.

+

Post consolationem f. faliconis uē. xvij. kl. iulias cartha-
 gine in secretario basilice refectus. Cum aurelius epi
 suis consessisset adstantibus. Diaconibus aurelius epi dicit
 Ecclesiarum di. per africa constitutarum necessitas esse
 mecum optime nouit caritas ura scilicet fr. & quoniam
 presertim dñi ut ex aliqua parte scietur ura esse & congre-
 gata praesentia uideatur mihi ut haec eadem necessitates
 quas pro sollicitudine nra indagare potuimus in medium
 proferamus. Quas cum adprobauerint ura sinceritas
 sit consequens eligendum esse unum annorum numero
 consacer dotem. Qui auxiliante dño orationibus ueris.
 & has ipsas necessitates suscipere possit & nauiter per-
 agendas implere periturus ad transmarinas itali a partes
 uitam suis fratribus & consacer dotibus nris uenerabili scō
 fratri anastasio sacerdoti mediolanensis ecclesiae. Necessi-
 tatem ipsam ad dolorem atque inopiam nram ualeat
 intamare. Ex his enim sedibus hoc fuerat prohibitum.

quoniam in communi periculo. Prouidendum maxime
 quia tanta indigentia clericorum est. multaeque ecclesie
 ita defertur. sicut ut ne uisum quidem diaconum uel in litterariis
 habere reperiantur. Nam de ceteris superioribus gradibus
 & officiis tacendum arbitror. Quia aut dixi. si ministerium dia
 conum facile non inuenitur. multo magis superiorum honorum
 inueniri posse. certissimum est. Et cotidianos plures dies sunt
 poene emortuarum plebium. Jam non susteneamus quibus
 nisi fuerit aliquando subuentum. grauissimos & inexcusabilis
 innumerabilium animarum periclitum causa apud dm
 mensura est. **UT PARUULI BAPTIZATI**
 donatistas baptizati in catholica clericali ordinentur.

XXI
III

Vnde quoniam superiori concilio statutum esse mecum recognos
 cit. unanimitas ura. ut hi qui apud donatistas paruuli bap
 tizati sunt. Nondum scire ualentes erroris eorum interitum.
 & postea quam ad etatem rationis capacem per uenerunt.
 Agnita ueritate falsitatem eorum abhorrentes ad ecclesiam di
 catholicam per uniuersum mundum diffusam ordine
 antiquo permanens in positionem receptasunt. Debere talibus
 suscipiendum munus clericatus non impedire nomen erroris.
 Cum ueram ecclesiam illorum putauerint ad fidem acce
 dendo & in xpo crediderint & trinitatis sacramenta per
 ciperint. que omnia uera & sca atque diuina esse certissimu
 est. & in his omnem anime spem constitutam. Quamquam
 & hereticorum presumpta audacia ueritatis nomen est
 palliata haec tradere audeat. Quae quoniam simpliciora
 sunt ut premonet beatus apostolus dicendo. Unus deo

+ una fides unum baptismum & iterari non liceat quod
 semel datum oportet. Anathemato nomine erroris recipi-
 antur per manus impositionem. In unam ecclesiam colubam
 ut dictum est. & unam matrem omnium christianorum ubi
 omnia illa sacramenta salubriter & eterna & vitaliter
 accipiuntur. Quae per seueranabum in heresi magnam
 damnationis poenam conquirunt. Ut quod eis in ueritate ad
 & nam uitam consequendum esse luminosius hoc in errore sit
 tenebrosius atque damnosius. Quod fugientes nonnulli
 & matris ecclesiae catholice ubera cognoscentes. Quia
 omnia **scilicet** mysteria **amortu** ueritatis crediderunt atque
 per ceperunt. Quibus sacramentorum rebus cum uita
 bonae pro uita acceperit sine dubio ad officium clericatus
 tales esse adplicandos. & maxime in tanta rerum necessi-
 tate nullus est qui non concedat. Quamquam nonnulli
 eiusdem sectae clerici cum plebibus atque honoribus suis
 ad nos transire desiderant. Quia amore honoris aut per
 suadentia uitam aut retinent ad salutem. sed hoc maiori
 fratrum supradictorum considerationi dimitendum
 censeo. Ut prudentioris uos concilio nre suggestioni ser-
 monem cum per penderint. Quid de hac re eis placeat
 nos informare dignentur. Tantum de his qui infantes
 baptizati sunt. Saet agamus ut nre si placeat in hisdem
 ordinandis consentiant uoluntati. Omnia ergo quae
 superius comprehendimus apud sanctos episcopos agenda esse
 mecum honorabilis fraternitas ura perpendit.

DE RELIQUIIS IDOLORUM

XXV I uel templis ad imperatoribus abolendis.
 In tant & iam alie necessitates are legiosis imperatoribus
 postulande. ut reliquias idolorum per omnem africanam
 iubeant poenitentis anputari. Nam plerisque in locis mari
 timis atque possessionibus diuersis adhuc erroris istius in
 quitas uiget. ut precipiantur scipias deleri & templorum
 quae in agris uel locis abditis constituta nullo ornamento
 sunt. Tabeantur omnimodo. defraui. **UT CLERICI**

XXVI Petendum & iam ut statuere dignentur. ut si forte in ecclesia
 quamlibet causam. Jure apostolico ecclesis imposito agere
 uoluerint. & fortasse decisio clericorum uniparta displi
 cuerit. Non liceat clericum in iudicium ad testimonium
 deuocari eum qui cognitor uel present fuit. Ut nulla ad tes
 timonium dicendum ecclesiastici cuiuslibet persona
 pulsetur. **DE PAGANORUM CONCILIIS AUFERENDIS.**

XXVII Illud & iam pcedum ut qm contra pcepta diuina conuiuia
 multis in locis exercentur! quae ubi ordine gentili ad orac
 tata sunt. Itaut nunc apaganis xpiani adhaec celebranda
 cogantur. Ex qua re temporibus xpianorum imperatoru
 persecutio altera fieri occulte uideatur. Ut in talia
 iubeant. & de ciuitatibus & de possessionibus inpositam
 poenam prohiberi. maxime cum & iam natalibus
 beatissimorum martyrum per nonnullas ciuitates.
 & in ipsis locis sacris talia committere non reformident.
 Quibus diebus & iam quod pudoris est dicere saltationes
 sceleratissimas per uicos atque plateas exercent.

AFRICANI

ut matronalis honor & innumerabilium feminarum pudor.

Deuote uenientium ad sacratissimum diem iniuriis lasci
uienibus appetatur. ut & iam ipsius scē relegionis paene
fugiatur accessus. **DE SPECTACULIS**

ut die dominico uel ceteris scōrum festiuitatibus minime celebretur.

XXVIIII Nec non & illud petendum ut spectacula theatrorum ceterorumq;
ludorum. Die dominica uel ceteris relegionis xpiane diebus
caeleber rimis amoueantur maxime quia scē pas chae
in octabarum die populi ad circum magis quam ad ecclesiam
conueniunt. Deberi transferri deuotionis eorum dies
si quando occurrerint nec oportere & iam quemquam xpianoru
cōgi ad haec spectacula maxime quam his exercendis
quae contra precepta di sunt. nulla persecutionis necessitas.
a quo quam adhibenda est. Sed uti oportet hominem libera
uoluntate subsistat sibi diuinitatis concessa. Corporatoru
enim maxime periculum considerandum est. qui contra
precepta di magni terrore coguntur ad spectacula con
uenire. **DE CLERICIS DAMNATIS**

XXVIII Et illud petendum ut statuere dignetur ut si quis cuiuslibet
honoris clericus iudicio episcoporum quocumque crimine
fuerit damnatus non liceat eum siue ab ecclesiis quibus
presunt siue a quolibet homine defendari. Interposita poena
damni pecuniae atque honoris quonec p̄tatem nec sexum
excusandum esse precipiant. **DE HISTRIONIBUS
XPIANIS FACTIS.**

XXX Et de his & iam petendum ut si quis ex qualibet ludicra arte
ad xpianitatis gratiam uenire uoluerit ac liber ab illa

macula permanere. Noneum liceat aquoquam iterum
adeadem exercenda reduci uel cogi. **DE MANU**
missionibus in ecclesia celebrandis ab imperatore poscendum.

XX **D** emanumissionibus sane in ecclesia dicendis. si idem consacra-
tores per italiam facere reperuntur. nrae & iam erit fiducia eius
torum ordinem sequi. Data plane licentia missi legato utque
cumque digna fide. profatu ecclesiae & salutem animarum
agere potuerit. nos laudabiliter in conspectu dñi accepturos.
Quae omnia scitaturae placente edicite. ut & meam suggesta
onem ratam esse uobis aduertant. & nram omnium consen-
sionem sinceritas eorum libenter accipiat. Ab uniuersis epis
dictum est omnibus placet haecque iniuncta sunt per
agenda & prudenter atua scitate enarrate. **DE EQUI**
II O DAMNATIO EPO

XXX **II** **A**urelius eps dixit. Equitai & iam olim merito suo episcopali
sententiam damnata non arbitror. preter eundam
esse legationis causam ut si forte eum in illis partibus reppe-
rent. sit eidem fratri nro cure pro ecclesiae statu quod
oportuerit uel uel uel uel aduersus eum peragere ab
uniuersis epis dictum est multum placet. & ista profecutio
maxime cum olim damnatus est. Equitai & eius impudens
inquietudo. & profatu & salutis ecclesiae magisque ubiq;
reppellenda. & suscripserunt. aurelius eps ecclesia cartha-
ginensis huic decreto consensi & per lecto suscripti. similiter
& ceteri epī suscripserunt. **IN OCCONCILIO**
leguntur litterae anastasi romani.

Pontificis de donatistas catholicos epōs admonentes.

Vincencio & flabito . uicc . conf . id febr . carthagine
 in secretario basilice refatate . Cum in concilio congregati
 in ecclesia carthaginiensi confedissemus . & africanis omnibus
 prouincis epi . Idest aurelius eiusdem sedis epf cum collegiis
 quos eorum fufcriptio manifeftat . Recitatis epif tot beatiffimis
 & confacer dotefnri anafafi ecclesiae romane epi . Quibus nos
 paterne & fraternae caritatis follicitudine ac finceritate ad
 hortatus est . ut de & hereticorum donatistarum infidus
 & improuitatibus . Quibus africanam ecclesiam catholicam gra
 uiter uexant . nullomodo diffimulemus . Gratias agimus
 dnō nrō quod illi optimo & scō antefi fuo tam piam curam
 promembris xpi quamuis induerit itate terrarum . fed muna
 conpage corporis confatutis in fpirare dignatus est . **ITCŪ**
DONATISTAS LENIUS AGAMUR

XXX
III **D**einde per tractatis & confideratis omnibus quae utilitati ecclesie
 conuenire uidebantur . ad uente atque admonente spū dī
 elegimus commemoratis hominibus quamuis de dominici cor
 poris unitate . In quia & adiffenfiones precifis leniter & pacifice
 agere . ut quantum in nobis est omnibus quieorum communione
 & societate inretatūnt . Per uniuersas prouincias africanas
 poentis innotescant quam miserabili errore deunctisunt .
 Ne forte ficut dicit apostolus nobis in mansuetudine corripien
 tibus diuerfa fententes . O & illidī poententiam ad cognoscendā
 ueritatem . & refipifcant de diaboli laqueis capti uati ab ipfo
 in pifius uoluntate . **DE LITIERIS MITIENDIS**
 iudicibus ut ea quae inter donatistas & maximianistas acta
 sunt innotescant .

XX
III
Itaque placuit ut ex concilio nro littere darentur a iudice
africanos a quibus hoc peti congruum uideretur. ut in hoc
adiuuent communionem matrem ecclesiam catholicam
in quo episcopalis auctoritas contemni in ciuitatibus potest.
Id est ut iudicaria potestate atque diligentia ex fide xpiana.
Quid gestum sit in omnibus locis in quibus maximanistae
basilicas optauerunt qui ab eis scismas fecerunt inquirant
& gestas publicas propter firmam noticiam omnibus necessa-
riam faciant inherere. **UT CLERICI**
donatistarum in ecclesia catholica suscipiantur in clero.

XXX
V
Deinde placuit ut littere mittantur ad fr̄ & coepiscopos
nros & maxime ad sedem apostolicam in qua praeside memo-
ritus uenerabilis frater & collega noster anastasius. quo
nouerit habere africanam magnam necessitatem propter eccles
pacem & utilitatem. Ut & ipsis donatistas quicumque clerici
correctio consilio ad catholicam unitatem transire
uoluerint. secundum unius cuiusque ep̄i catholici uoluntatem
atque consilium qui in eodem loco gubernat ecclesiam.
si hoc paci xpiane prodesse uisum fuerit in suis honoribus
suscipiantur. sicut prioribus eiusdem diuisionibus temporib.
factum esse manifestum est. quod multarum & pene
omnium africanarum ecclesiarum quibus talis error
exortus est exemplatentur. Non ut consilium quod in
transmarinis partibus de hac re factum ē. dissoluatur.
sed ut illud maneat circa eos qui sic transire ad catholicam
uolunt ut nulla per eos unitatis compensatio procuretur.
p quos autem uel omnimodo perfici uel adiuuari manifestis

fraternarum animarum lucris catholica unitas in locis
 quibus degunt uisa fuerit non eis obstat quod contra honores
 eorum quamuis salus nulli interclusa sit intransmarino
 concilio statutum est. id est ut ordinati in parte donati si ad
 catholicam correcti transire uoluerint non suscipiantur
 in honoribus suis secundum transmarinum sed exceptis
 his per quos catholice unitati consuletur **UT LOCATIO**
 addonatis et componende pacis gratia dirigantur.

Denique placuit ut his per actum legati etiam predicande
 pacis atque unitatis sine qua salus christiana non potest
 obtineri numero nostro ad ipsorum donatistarum. siue
 quos habent episcopi siue ad plebes mittantur. per quos omnibus
 innoticiam perferatur quam nihil habeant quod aduersus
 ecclesiam catholicam iuste possint dicere. maxime ut
 manifestum fiat omnibus per gesta. etiam municipalia
 propter documentorum firmitatem. quod ipsi de maxi-
 mianis schismaticis suis egerint. ubi eis diuinitus demon-
 stratur si ad tendere uellent. tam inique. Tunc illos
 ab ecclesiae unitate percisos quam inique nunc clamant
 a se maximianis schisma fecisse. Ex quorum tamen
 numero quos iam plenarius concilii auctoritate dam-
 nauerant. In suis honoribus denuo recipiunt baptismum.
 Quem damnati et exclusi dederant acceptauerant. ut
 uideant quam stulto corde resistant paci ecclesiae toto
 orbe diffuse. cum ista faciant pro parte donati neque
 se istorum quos ita recipiunt communionem propter
 intuitum pacis contaminari dicant et nos contemnant.

XXX
 VI.

+

Id est ecclesiam catholicam & iam in extremis terrarum
per partibus constitutam per eorum communionem
inquinatam. Quos tunc accusantes convincere nequiverunt.

QUI CLERICI ab uxoribus debeant abstinere.

XXXVII **P**reterea cum de quorundam clericorum. quamuis
perga uxores proprias incontantia referetur. Placuit
epos & prbos & diaconos secundum propria statuta.
& iam ab uxoribus continere quod nisi fecerint ab ecclesia facta
remoueantur officio. Ceteros autem clericos ad hoc non cogi
sed secundum unius cuiusque ecclesiae consuetudinem
obseruare debere.

**DE HIS QUI PLEBES
PROPRIAS DERELINQUUNT.**

XXXVIII **R**ursum placuit ut nemini sit licentia facultas relicta
principalia cathedra ad aliquam ecclesiam in dio
ecesiim constitutam se conferre. uel in re propria diutius
quam oportet constitutam curam uel frequentationem
proprie cathedre negligere.

DE INFANTIBUS

XXXVIII **I**tem placuit de infantibus quoties non inueniuntur cer
tissimitestes que eos baptizatos esse sine dubitatione tes
tentur. Neque ipsi sunt per statem detraditis sibi sacra
mentis idonei. Respondere atque ullo scrupulo eos esse
baptizandos. ne ista trepidatio eos faciat sacramentoru
purgatione priuari. hinc enim legatum aurosum
fr̄i nri consuluerunt. qui multos tales ab arbaris
redimunt.

**DIEM PASCHAE
DIEM CONCLINANDUM.**

XL

Item placuit ut dies uenerabilis pasche formatarum
 suscriptione omnibus intamemur. Dies uero concilii
 idem seruetur. Quin ypponiensi concilio constitutus est.
 id. e. x. kl septemb. & scribendum ad singularum quarumque
 prouinciarum primates. ut quando apud se concilium
 congregant istam diem non impediant. **NGINTER**

XLj

Item placuit ut nulli intercessori licitum sit
 cathedra cuius intercessor datus est. Quibus libet & populorum
 studiis uel seditionibus retinere seddare opera ut intra
 annum eidem episcopo provideat. Quod sineglexerit annum
 exempto. inter uentor alius tribuatur. **DE DEFEN**
 soribus ecclesiarum ab imperatore postendis.

XLij

Ab imperatoribus uniuersis uisum est postulandum
 propter afflictionem pauperum quorum molestas
 sine intermissione fatigatur ecclesia ut defensores eis
 aduersus inpotentias diuitum cum episcoporum prouisi-
 sione. delegentur. **DE EPIS** qui ad concilia non occurrunt.

XLiii

Item placuit ut quotiescumque concilium congregandum
 est episcopi. qui neque etate neque egritudine neque
 aliqua grauiore necessitate impediuntur competens
 occurrant. & primatibus suarum quarumque prouin-
 ciarum intametur. Unde uniuersis episcopis. ut. ii. uel. iii.
 turis fiant. Ac de singulis turmis uicissim quot
 quot electi fuerint ad diem concilii instanter
 occurrant. quod si non oportuerint occurrere excu-
 sationes suas intractoria suscribant. uel si post aduentum

f

tractone aliquę necessitates repente forsitan
orte fuerint misirationem impedimentasui apud suum
primatem reddiderint. ecclesie sue communionem
debere esse contentos. **DE CRESCONIO**

CLIII. **D**ecresconio uilla regensi hoc omnibus uisum est
ut hinc quoque primatu numidie intametur. quo
cognoscat memoratum cresconium. scriptis suis con
ueniendum esse ut proximo uniuersali africano conet.
suam pre sentiam non differat exhibere. quod si uenire
contempserit in se cognoscat sententiam promulgandū.

**DE ECCLESIA YPPONIEN
SIUM DIACONORUM.**

XLV **R**ursum placuit qm̄ ypponiensium diaconorum ecclesie
ibi ab his defatuto non est diutius negligenda.
& ecclesie ibi: reuenerunt qui equitū facnerosam
communionem declinauerunt. missis ex presentis con
cilio ep̄s regino alypio augufano materno theasio.
euhodio. placiano. urbano. ualerio. ambiuio. fortunato.
quod uuldeo honorio. ianuario. apto. honorato.
ampelio. uictoriano. euangelo. & rogatiano. conuentis.
& correctis his qui culpabili pertinacia fugam eiusdem
equitū expectandam putabant. Cum omnium uoto
eis ep̄s ordinetur. si autem illi pacem considerare
noluerint. non impediant. in eligendo ad ordinandū.
preposito utilitatem. Tanto tempore ecclesie defatute.

**DE CLERICIS QUI INTRA
ANNUM CAUSAM SUAM**

AGEREN PROCURARINT

XL
VI.

Rursus constitutum est. ut quoties clericos conuictos & confessis in aliquo crimine uel propter eorum quorum ueretundie paritur. uel propter ecclesiae obprobrium aut insolentem insultationem hereticorum atque gentilium si forte causasus ad esse. uoluerint. & innocentiam suam adserere intra annum excommunicationis hoc faciant. si uero intra annum causam suam purgare contempserint nulla eorum uox postea penitus audiatur. **UT DE ALIENO MONAS**

XLVII **I**tem placuit ut si quis de alieno monasterio receptos nec propositos in monasterio nec clericos liceat ordinare. **DE EPIS QUI HERETICOS**

XLVIII **I**tem constitutum est. si quis episcopus heredes extraneos a consanguinitate sua uel hereticos & iam consanguineos aut paganos ecclesiae pretulerit. salutem post mortem anathema ei dicatur atque eius nomen inter dei sacerdotes nullo modo recitetur. Nec excusari possit si interitus defecerit quia utique debuit factus episcopus rei suae ordinationem congruam suae professioni nequaquam differre.

DE MANU MISSIONIBUS

XL VIII **I**templacuit ut de manus missionibus in ecclesia celebrandis ab imperatore petatur. **DE FALSI**

L memoris martyrum. **I**templacuit ut altaria que passim per agros & per uias tamquam memorie martyrum constituantur in quibus nullum corpus aut reliquie martyrum condite probantur ab epis qui locis eisdem presunt. si fieri potest evertantur. si autem hoc per tumultus populares non sinitur. plebes tamen ammoneantur ne illa loca frequentent. ut qui recte sapiunt nulla ibi super fatione de uincta teneantur. & omnino nulla memoria martyrum probabiliter acceptetur. Nisi ubi corpus aut aliquie reliquie sunt. Aut origo alicuius habitationis uel possessionis uel passionis fidelissima origine traditur. Namque per omnia & per manes quas reuelationes quorum libet hominum ubicumque constituantur altaria omnimodo reprobentur. **DE IDO**

LORU reliquis extirpandis.

L I **I**templacuit ab imperatoribus gloriosissimis peti ut reliquie idolatrie non solum in simulacris sed in quibus cumque locis uellucis uel arboribus omnimodo deleantur.

UT AB EPISCOPO CARTHAGI niensi cum opus fuerit omnium episcoporum nomine dicentur & scribantur epistolae.

L II **V**trique littere dictande in concilio placuerunt. uenerandus episcopus qui huic sedi preesideat omnium nomine dictare & subscribere dignetur. In quibus & iam ad episcopos legatos qui per prouincias africanas in causa

A F R I C A N I

donatistarum mittendisunt. placuit litteras dari tenore
 mandati continentes quem non egrediantur. & suscrip
 serunt aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis huic decreto
 consensit & prelecto suscripti. similiter. & ceteri episcopi
 suscripserunt. **IN HOC CONCILIO**
 praeterita decetera firmantur.

† **G**loriosissimis imperatoribus arcadio & honorio augustis
 v. con. ff. vj. kl septemb. In ciuitate mile uitana
 in secretario basilice. Cum aurelius ep̄s ecclesiae car
 thaginensis in concilio uniuersali consedisset. & ad
 stantibus diaconibus. aurelius ep̄s dixit. Qm̄ ecclesiae
 sc̄e unum. ē. corpus omnium que membrorum caput est.
 Unum factus. ē. uolens dō ad hram infirmitatem iuuante.
 ut ad hanc ecclesiam ueniremus dilectionis & fraternitatis
 gratia mutati. unde queso caritatem ur̄am quia ita
 credendum. ē. cunctis ut consensus omnium ur̄m mani
 festetur concordare cum placitis decretorum. Quae iam
 dudum uel ypponiensi synodo firmata sunt uel postmodū
 meliore concilio apud carthaginem definitam. nunc
 quoque nobis ex ordine recitentur. Tunc demum frater
 nitatis ur̄ae concordia luce clarior apparebit. si haec
 quae a nobis superioribus conciliis legaliter definita
 noscuntur. Non solum consensu ur̄o. his actis uerum
 & suscriptionibus manifestatis. sancti pappus episcopus.
 primae sedis numidiae suam manu confirmauerunt suscri
 bendo. & iam nobis placere posse & nr̄e suscriptione
 firmamus. Nicetaus ep̄s primae sedis mauritaniae si assensit d̄e

quaere citata sunt decreta q̄m ratione non carent & sunt
ad probata. Cunctis & iam & meae paruitati haec placent
quae quidem propria suscriptione firmabo. De episcoporum
ordine ut qui posterius ordinati sunt prioribus.

**SECON-
DA UDENIANIG FERRE**

LIII Valerianus ep̄s dixit. supermitti bonum patientiae uestrae
prosequor. ea quae praeterito tempore in ecclesia carthagi-
nensi gestasunt. & suscriptionibus fratrum firmata claruerunt.
& iam nos hoc seruaturus esse. ecclesiae sacam disciplinam.

Ita ut nullus fratrum prioribus suis se aliquando audeat
anteponere. sed officii caritatis id semper exhibitum est
prioribus. Quod ab in se quibus gratanter semper acci-
peretur. hunc ordinem iubeat sc̄itaturus melius uestri
inter locutionibus roborare. Aurelius ep̄s dixit. Non de-
cuerat quidem ut haec repeteremus. Nisi forte existerent
inconsideratae mentes. Quorundam quae ad haec statu-
enda nos acuerunt sensos. sed communis haec causa. e-
quam insinuauit frater & confacerdos noster. ut unus
quisque nostrum ordinem sibi decretum ad d̄o cognoscat.

& posteriores anterioribus deferant necesse in consulas
aliquid agere presumant. Quod dico prout captus
animi mei retinere & eos qui per uerum spreto maioribus
aliquid presumendum competenter esse ab omni concilio
cohercendos. Scippus ep̄s prime sedis numidiae dixit.

Audiuit omnium fratrum praesentia prosecutionem
fratris & confacerdotis n̄ri aurelii quid ad haec respondens
Dataianus ep̄s dixit. quae maiorum decreuit sententia

nrā ad sensui mancipabuntur. ut quae preteritorum
 conciliorum gestas teneantur carthaginensis ecclesiae nrāe
 ad sensione plene apud omnes firma teneantur. Uniuersi
 epī dixerunt. hocordo & apatribus & amaioribus seruatur
 est & a nobis dō propitio seruabitur. saluo & iam iure
 primatus numidiae & mauritaniae.

**DE ARCHIBO
 ET MATRICULA NUMIDIE.**

Deinde placuit omnibus epīs quī in hoc concilio suscripser
 ut matricula & archibus numidie & apud primam sedem
 sit & in metropoli id est constantia. **DE QUOD
 UULDEO EPISCOPO**

LIII. **D**e quod uuldeo etiam centuriensi quī ad uer sarius
 ipsius cum sepe tisset & introduci ad concilium nostrum.
 Interrogatus utrum cum eo uellet apud episcopos experiri.
 primopro miserat & alia die respondit. hoc sibi non placere
 atque discessit. Placuit omnibus epīs ut nullus eidem
 quod uuldeo communicet. Donec causa eius qualem
 potuerit terminum sumat nam adime i episcopatum
 antequam cause eius exitus appareret & nullo xpīano
 uideri iure potuisset. **DE MAXIMINO EPŌ**

LV. **D**e maximino autem bigaiensi & ad eum & ad ipsam plebem
 placuit de concilio litteras dari. ut & ipse ab episcopatu
 discedat & illi sibi alium requirant. **UT EPISCOPI**
 quior dimantur ab ordinationibus suis epistolae accipiant
 quidiem & consulem preferant.

LVI. **D**einde placuit ut quicumque deinceps ordinantur
 per prouincias africanas litteras accipiant ab ordinatorib.

suas manu eorum conscriptas. Continenter consulem
& diem ut nulla altercatio de posteribus uel anterioribus
oriatur. **DE HIS QUI SEMEL**

In ecclesia legerint ab aliis non posse promoeri.
LXXI. **I**tem placuit ut quicumque in ecclesia uel semel legerit
ab alia ecclesia ad clericatum non teneatur. & suscripserit.
Aurelius episcopus ecclesiae carthaginensis. huic decreto consensi
& pre lecto suscripsi. Similiter & ceteri episcopi suscripserunt.
IN HOC CONCILIO QUI
egerint episcopi qui ad transmarina legati directi intamatur.

Gloriosissimo imperatore theodosio augusto. & rum drino.
uic. cons. viii. kl septemb carthagine in basilica secunde.
Cum aurelius episcopus uniuersali concilio consedisset & ad stan-
tibus diaconibus. Aurelius episcopus dixit. Exigente ratione
fraternitas uestra a me a tenuitate ad hoc concilium congre-
gata est. Jam dudum enim sicut uestra sanctitas recordatur
habito concilio. De sanabimus fratres nostros ad transmarina
legatos. Quos oportuit in coetu sanctitatis uestrae per functa
elegationis cursum narrare. & licet externo de hac re
confidentibus nobis praeter gesta ecclesiastica diligentius
qua egerint tractaremur. hodie tamen oportet
tractatum externi diei actus ecclesiasticus confirmari.

DE EPISCOPIS PROVIN

tiarum africae qui non adfuerunt presenti concilio.

Ordonataque rerum deposcit ut primitus de fratribus
nostri & sacerdotibus qui ad hoc concilium uel de bytatio
uel certe de mauritania conuenerunt. Quaeramus

quemadmodum huic concilio decreuerint inter esse
 & offerentibus philo logio testa . uenustiano & feliciano
 epis prouinciae byzacine legationis litteras & recitatis.
 Offerentibus & iamluciano & siluano legatis prouinciae
 mauritaniae sitafensis legationis litteras & recitatis. Au
 relius ep̄s dixit horum scriptorum textus sociabitur gestis.

DE EPIS BYZACENIS

Numidius ep̄s dixit . anim aduertamus fr̄s & co ep̄s nr̄os
 byzacene prouinciae & mauritanie sitafensis ad con
 cilium defuisse legatos . nunc queramus utrum legati
 numidiae aduenerint uel certe prouinciae tripolitane
 uel mauritanie caesariensis.

DE EPIS MAURITANIAE SITAFENSIS

Lucianus & siluanus ep̄i legatos prouinciae . mauritanie
 sitafensis dixerunt . Seroad caesariensis fr̄s nr̄o tracta
 toria uenit . Nam iam & illi uenirent tamen necesse est
 ueniant . & confidimus de animis illorum quia siquid in hoc
 concilio gestum fuerit . & ipsi sine dubio suos concensus
 adhibebunt.

DE EPIS NUMIDIIS

Alpius ep̄s ecclesiae tagastensis dixit . Nos quidem
 de numidia uenimus . ego & sc̄i fratres augustinus
 & possidius sed de numidia legati mitti non potuit .
 Quod ad huc tumultu tironum ep̄i propriis necessitatibus
 in ciuitatibus suis aut impediti aut occupati sum . Nam & iam
 tractatoriam sc̄itatis uale cum ad sc̄m senem sanctippum
 de ferrem in p̄sentia tractati . hoc uisum fuerat ut con
 cilium indiceretur . Quod instructa legatio possit &

ad hoc concilium defunari. sed cum eum posteribus
litteris ammonerem. De impedimento tironum ut su
perius dixi rescriptis propriis excusauit.

DE EPIS TRIPOLITANIS.

De tripolitanis uero fratribus nris hoc potui condiscere quod
dubitatum fratrem nrm defunauerunt legatum sed quia
non potuit occurrere. hoc ad se uerauerunt quidam filii
nri. uenientes de supradicta prouincia quod memoratus
naui se commiserit. Et credendum est accidisse non
nullam de tempestatibus moram quaere tardare
eius aduentum. Tamen etiam circa ipsos sicariatu uise
plac& haec forma seruabitur. & ut placita ad eosdem
concilii transmittantur ab uniuer sis epis dictum est.
Haec quaestatur scitastua omnibus plac&.

LVIII DE CONUENIENDIS DONATISTIS

Aurelius. Quod in tractatu uenit caritatis urae.
epi dixit. Quod in tractatu uenit caritatis urae.
Puto hoc ecclesia factis gefas esse firmandum. Professio
ura omnium hoc de prom sit debere unumquem quem
in ciuitate sua per se conuenire donatistarum ppositos.
Aut adiungere sibi uicinum collegam. Ut pariter eos
in singulis quibusque ciuitatibus uel locis per magis
tratus uel seniores locorum conueniant. hoc si omnib:
plac& edicatur ab uniuer sis epis dictum est omnib:
plac&. Et omni hoc suscriptionem nram firmabimus.
Petimus & iam ut epistolae adiudices de concilio mit
tendis pro omnibus suscribat scitastua. Aurelius. ep̄ dixit.

Si uideatur caritati urae forma conuentionis eorum
recitetur. ut hunc tenorem profectationis omnes si pla-
cuerit teneamus. Ab uniuersis episcopis dictum est. recitetur.
Iteus notarius recitauit forma conuentionis.

L **VIII** **I** **ONATISTARUM.**
Ille episcopus ecclesiae illius dixit. Quid de auctoritate illius
amplissime sedis impetrauimus. Petimus caritatem uram
recitare gestas in nece atque in affectum deduci iubeatis.
Recitata autem iussione atque actis in nece dicant. Ille
episcopus ecclesiae illius dixit. Quid ergo nobis ad concilio
ecclesiae catholice mandatum sit ad donatistas per-
uram grauitatem perferendum audire & actis inserere
& ad eos perferre dignamini. Eorumque responsionem
rursus apud actura nobis insinuare. Conuenimus uos
ex concilio in catholica auctoritate. misside uestra
correctione gaudere cupientes. Considerantes domini cari-
tatem. Quid dixit beati pacifici quoniam ipsi filii uocabuntur.
& admonuit per prophetam & iam his quid dicunt se fratres
nostros esse. Dicerent nos debere fratres esse. Hanc ergo paci-
ficam ex caritatem uenientem communionem nostram
contemnere non debetis. Ut si quid ueritati habere uos
arbitramini non dubitatis adserere. Id est ut congre-
gato uostro concilio. Deligatis ex uobis quibus causam
adseruonit urae committatis. ut & nos possimus hoc facere
ut & iam de nostro concilio deligantur. Quicum eis quod
diligentis confutato loco & tempore quicquid quaerimus

est. Quod ur̄a anobis separata communionem. cum
 pacem discutiant. Et tandem aliquando adiuuante
 dñō nro finem ueter nosus error accipiat. Ne propter
 animositatem hominum infirmę anime. Et ignari
 populi sacrilega dissensione dispareant. Si enim hoc
 fraternę acciperetis ueritas facile delucescat. Si autem
 hoc facere nolueris differentiaę ur̄aę facere innotescat.
 Cumque recitata esset ab uniuersis ep̄is dictum est.

satis placeat hoc fiat. & suscripserunt. Aurelius episcopus
 ecclesie carthaginensis. Huic decreto consensi & pre
 lecto suscripti. similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.

HÆC SYNODUS ADUERSUS
 donatistas legationem ad principes dirigit.

Gloriosissimo imperatore honorio aug. vi. cons. xvi.
 kl iul carthagine in basilica regionis secunde. In hoc
 concilio legationem susceperunt. Theasius. & euodius
 contra donatistas in quo concilio insertum est. communi
 torium quod ita se continet. **QUALE CŌMO**
NITORIUM ACCEPERUNT LEGATI CONTRA DONATISTAS.

Lx. **C**ommonitorium fratribus theasio & euodio legatis ex carthagi
 nensi concilio ad gloriosissimos re legiosissimos que principes.
 missis cum dñō auxilio piissimos imperatores adierint.
 eis insinuent. Quem admodum plena fiducia secundum
 superis am concilium donatistarum praepositas actis munici
 palibus sunt conuenti. ut si confiderint de assertionibus
 suis electis ex suo numero aliquibus idoneis nobiscum.

pacifice conferunt. & mansuetudine xpiana siquid ueritatis tenerent non ambigerent demonstrare. Quoniam sinceritas catholice quae iam pridem superioribus temporibus claruit. Nunc quoque per impericiam uel pertinaciam resistenibus innotescere. Sed quia differentia premebantur nihil poene ausi sunt respondere. unde quia impletum est erga eos episcopale ac pacificum officium. Et illi qui ueritati respondere nequieuerunt ad immanes uiolentias sunt conuersi. Ita ut multos episcopos multosque clericos aut delatari taceamus insidius oppresserint. Ecclesias & iam aliquas inuasserint aliquas inuadere. per temptauerint ipsorum iam clementiae est consulere aut ecclesia catholica quae eos re religioso utero genuit. & fidei firmitate nutriuit eorum & iam protectione muniatur. Ne temerari homines religionis temporibus infirmos populos terrendos preualeant. Quoniam secundo deprauare non possunt. Nota est enim & sepe legibus conclamat ac circum cellio numquam furunt detestabiles manus. Quae & iam ipsorum relegio-
 212 fissimorum supra principium frequentibus sanctorum
 213 condemnata est. Aduersus quorum furorem possimus non insolita nec abscriptarissimam alienam petere presidia. Quando apostolus paulus sicut in apostolorum actibus fidelibus notum est factosorum conspirationem militari & iam submouit auxilio sed nos illud poscimus ut catholice ecclesiarum ordinum per ciuitates singulas & uicinarum quorumque possessorum per diuersa loca sine ulla

disimulatione tutio prebeatur. Simul & iam
petendum uallam legem que a re legiose memorie eorum
patre theodosio de aurilibris decem in ordinatores uel ordi
natos hereticos seu & iam in possessores ubi eorum congregatio
deprehenditur promulgata est. Ita deinceps confirmari
percipiant ut in eos ualeat contra quos propter eorum in
fidias catholici prouocatio contestationem deposuerint.
Ut hoc saltem terrore absismatico uel heretico prauitate
deficiant. Qui consideratione eterne supplicii emendari
corrigeque dissimulant. Petendum & iam ut lex qua here
ticis uel ex ordinationibus uel ex testamentis aliquid capi
endi aut relinquendi denegat facultatem. Ab eorum quoque
pietate accensus repetatur. Ut eis relinquendi uel sumendi
ius adimat qui per tinatis furore cecati. In donatistarum
errore perseverare uoluerint. Ceterum illis qui con fide
ratione unitatis & pacis se corrigere uoluerint absque inter
dictis huius legis capiende hereditatis aditus pateat. Si
adhuc in errore heretico constituti aliquid ante donationis
uel hereditatis obuenit. His sane exceptis qui lite pulsati
putauerint ad catholica transeundum. Quia de talibus
credibile est non metu caelestis iudicii potius quam terreni
commodi auiditate unitatem catholicam preoptasse.
Ad haec autem omnia presidio opus est potestatum suarum
quarumque prouinciarum. Sane pro utilitate ecclesie.
Quicquid intellexerint prodesse agendi & imperandi
liberam decernimus legationem. Illud preter ea

Africani

cunctis nobis placuit ut littere de coetunro ad gloriosis-
simos imperatores & eminentissimas potestates dirigantur.
Quibus instruantur nro omnium consensum ad beatissimu
comitatum legator anobis esse director. Sed quia isdem
litteris ab omnibus subscribi tardissimum est. Nisi sin-
gularum suscriptionibus eadem epistole honorentur.
Petimus frater aureli ut isdem tuacitas nro omniu
nomine suscribere dignetur. Et suscriberunt.

Aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis. huic decreto
consenti & suscripsi. Similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.
Littere & iam ad iudices mittendae sunt. ut donec dñs
legatus ad nos redire permittat tuitiones per ordines
ciuitatum. & possessores prediorum ecclesiae catholice
in partiant. adiungendum & iam de equitio ut in probitas
eius quasi sibi iussacer dotum in prouissime uindicat.

Ab ypponiensi diaritorum repellatur littere & iam
ad ep̄m romane ecclesiae comendatione legatorum
mittendae sunt uel ad alios ubi fuerit imperator. Et
suscripserunt. Item aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis
huic decreto consenti & prelecto suscripsi. Similiter
& ceteri ep̄i suscripserunt. **IN HOC SYNODO
QUAESTIATUTIASUNT BREUIS DECLARATIADNEXUS.**

Stilicone iterum & anthemio uccc cōss̄. x kl̄ sept̄
carthagine in basilica regionis secunde. huius concilii
gesta ideo non ex integro descripsi. Qm̄ magis ea que
in tempore necessaria fuerunt quam aliqua generalia.

constituta sunt sed ad instructionem studiorum
eiusdem concilii breuem digessi. **BREUIS**

CAUSA RUM.

LX **V**t libera legatio ab omnibus prouinciis ad concilium
dirigatur admixtionem legati & littere propter liberam
dirigendam legationem destinare precepta sunt. Ut
quia apud carthaginem tantum unitas facta est. Dentur
etiam littere ad iudices ut & alii prouinciis & ciuitatibus
operam impendi iubeant unitati. ut gratiarum actiones
de carthaginensi ecclesia per uniuersa africa de exclu
sione donatistarum cum ep̄m litteris ad comittatum
mittantur. Recitate littere pape innocenti. ut episcopi
ad transmarina pergere facere non debeat. Quod hoc
ipsum episcoporum sententia confirmatur. ut propter
gratiarum actionem exclusionem donatistarum.

Duo clerici ecclesie carthaginensis ad comittatum mit

**tantur. IN HOC CONCILIO QUAE
CONSTITUTIS SUPERIORIBUS CORRIGUNTUR.**

Gloriosissimis imperatoribus honorio. vii. & theodosio. ii.
Iterum augusto cons̄s idurionu carthagine in basilica
regionis secunde. Cum aurelius ep̄s unacum episcopis suis
consecrasset adstantibus diaconibus. Qm̄ constitutum
fuerat in concilio ypponiensi ut singulis annis contrahe
retur concilium africe plenarium. Non tantum hic
apud carthaginem. uerum & iam per diuersas prouincias
suo ordine. & hoc reseruatam est ut iudicemus aliquando

innumidia aliquando imbitatio atque hoc laboriosū
omnibus fratribus uisum est. **CONCILIUM**
UNIUEKSALE NONNISINECESSITATE FACIENDUM.

LXII **P**lacuit non sit ultra fatigandis fratribus anni uer-
saria necessitas sed quoties exegerit causa cōmunis.
Id est totius africe undecumque ad hanc sedem de hac re
datelittere fuerint congregandam esse synodum. In ea
prouincia ubi oportunitas per suaserit. Cause autem
quae communes non sunt prouincis iudicentur.

UT AB ELECTIS IUDICIBUS
PROUOCARE NON LICEAT.

LXIII **S**i autem fuerit prouocatum eligat qui prouocauerit
iudices & cum eo & ille contra quem prouocauerit
ut ab ipsis deinceps nulli liceat prouocare. **DELE**

GATIONIBUS DIUEKSAKŪ PROUINCIARUM.

Cum uniuerse legationes diuersarum prouinciarum
ad legarentur gratissime accepte sunt. Id ē numidiarū
bylacenorum mauroorum sitensium. Itemque cesarien-
sium sed & tripolitanorum. **UT AB IMPERATORIB;**
postuletur aduocatorum defensio pro causis ecclesiae.

LXIII **P**lacuit & iam ut petant ex nomine prouinciarum
omnium legati perrecturi uincentius & fortunatianus
a gloriosissimis imperatoribus ut dent facultatem
defensores constituendis cholafticos qui mactus sunt uel
immunere defensiones causarum ut more sacerdotū
prouinciae. Idem ipsi quidem defensionem ecclesiarū

susceperint. habeant facultatem pronegotiis
ecclesiarum quoties necessitas flagitauerit uel ad ob-
sistendum obrepentibus uel ad necessaria suggerenda
ingredi iudicium secretaria.

**UT SIT LEGA-
TIO LIBERA.**

Placuit ut legationem liberam habeat ad comitatum nisi-
dilecta legati. **PROTESTATIO MAU-
ROKUM SONTIFICUM DE PROMOSO.**

Protestatos esse p̄terea mauros cesarienses constat
primo suum per principales ciuitates thigauensis con-
uentum litteris eorum fuisse. ut secundum principalia
scita plenario concilio sup̄ presentiam faceret. & ut oport-
uit requisitus primo suus repperitus non est. sicuti diaconi
renunciauerunt. sed quia poposcit idē mauri de plenario
concilio oportere litteras de sanari ad uenerabilem
fratrem senem innocentium. Has placuit mita ut ag-
noscat requisitum primo suum in concilio & minime fuisse
repperitum. **DE PLEBIBUS QUAE NŪ-
QUAM EP̄S HABUERUNT.**

LXV. **P**lacuit & illud ut plebes quae nunquam habuerunt
propriis episcopos nisi ex concilio unius cuiusque prouinciae
& primatis atque consensu eius ad cuius dioecesim eadem
ecclesia pertinebat. Decretis fuerit minime accipiant.

DE PLEBIBUS UEL DIOECESIB;

EX DONATISTIS CONUERISIS.

LXVI. Sane uille plebes quae conuerse sunt ad donatistas

& habuerunt episcopus sine dubio inconsulto concilio habere mereantur. Quae autem plebes habuerunt episcopus & de defuncto uoluerint non episcopus proprium habere sed alicuius episcopi dioecesim pertinere non eis esse denegandum nec non & illud suggestum est. quod plebes ante legem imperatorum de unitate lata. Quicumque conuerterentur episcopi ad catholica ipsi eas obtinere debeant. uerum a lege unitatis & deinceps oporteat uniuersas ecclesias uindicare sibi episcopus catholicos. Eorum locorum ad quos locos sub hereticis pertinebant uel conuersorum hereticorum & dioeceses & si que forte sunt instrumenta ecclesiae uel ad eius ius pertinetia. Qui uero aliqua usurpauerunt post legem usurpata conueni refutauerunt. **DE SUGGESTIONEM MAURENTII EPI.**

LXVII. **A**d suggestionem uel postulatum episcopi maurentii. Cum lecta fuisset schida quam obtulit episcopus placentanus qui per sona legati numidiarum gestat secundum sententiam eiusdem placentani recitata est in conspectu episcoporum. & cum quererentur hi quo ad esse uoluit adiacom proforibus. Id est seniores anouagermani ac minime inuenirentur secundo uel tertio requisita. Propterea censuit sanctum concilium ut littere ad eundem senem sancti appum praerogentur. Quonouerit uoluntati plebis memorate nullomodo iniuriam episcopi subcumbendum. maurentius episcopus dixit. Quoniam requisita sunt seniores anouagermani secundo ac tertio. & non sunt inueni quibus precepta erant.

aprimate utoccurrerent aduenerabile concilium
 quodnunc agitur idibus iunius suiabsentiam procurarunt
 Idcirco decernat ex hac re aliquid sc̄tasura . ne sub molesta
 calumniae ipsorum innocens uidear laborare. Concilium
 sc̄m statui debuisse quidem secundum censuram sacer dotale
 ex hoc concilio aduersus contumaces fertisententia sed quia
 mansuetudo ecclesiastica seruanda est in omnibus causis pro
 miserunt ad senem sanctappum & ut nouerint iudices de con
 concilio electos sine dilatione considerare debere in ciuitate
 thuburtisensi ut negotio congruum adhibeatur exam̄.
 Maurelius ep̄s dixit. Iudices peto sc̄m senem sanctappum.
 sc̄m augustinum . florentium . theasium sansutium secundū
 & posidium . hos decerni mihi iubeatis sc̄m concilium concessit
 iudices postulator . Reliquos autem iudices ad complendū
 numerum necessarios eligenabus ipsi senioribus anoua germanj .

Senex sanctappus curauit decernere. **DE PACI
 FICANDIS ECCLESIAE
 ROMANAE ET ALEXANDRINAE.**

LX
viii. **P**lacuit etiam ut de dissensione romanae atque alexan
 drinae ecclesiae ad sc̄m papam innocentium scribatur.
 Quoutraque ecclesia intra se pacem quam precepit dñs
 teneat. **DE HIS QUI UXORES AUT
 UTROSDEM TUNT UT SIC MANEANT.**

LX
viii. **P**lacuit ut secundum euangelicam & apostolicam disci
 plinam neque dimissus ab uxore neque dimissa a marito
 . alteri coniugatur . sed ita maneat . Aut sibi & reconcilietur .

Quod si contempserint ad poenitentiam redigantur.

In qua causa in legem imperialem petendam promul-

gari. **DE PŒCIBUS AD ALIARE DICENDIS**

† LXX.

Placuit & iam hoc ut preces que probate fuerint in concilio siue prefationes. siue commendationes seu manus impositiones ab omnibus celebrentur. Nec alie omnino contra omnino fidem proferantur. sed quae cumque cum prudentioribus fuerint conlatae dicantur. **DE HIS QUI PUBLICORUM IUDICIUM COGNITIONEM AB IMPERATORE PROPOSUERINT.**

LXXI.

Placuit ut quicumque ab imperatore cognitionem iudiciorum publicorum petuerit honore proprio priuetur. si autem episcopale iudicium ab imperatore postulauerit nihil ei obstat.

DE HIS QUI CUM IN AFRICA NON COMMUNICANT

UOLUERUNT TRANS MARE SUBIRE.

Quicumque autem communicant. si in africa intrans marinis ad communicandum obrepserit iacturam clericatus excipiat ut per gentes ad committatum causam suam uel carthaginensi uel romano pontifici.

INSINUARE PROCURENT.

LXXII.

Placuit ut quicumque ad committatum ire uoluerit in forma quae ad urbem rome ecclesiae mittatur in metur. ut inde & iam ad committatum formatam accipiat. quod si accipiens ad romanam tantummodo formam. & tamen necessitatem quae ad committatum pergere a communione remoueantur. Quod ibi rome ei repentina necessitas

orta fuerit ad committatum per gendi. Ad legem apud
 ep̄m urbis romę ipsam necessitatem. & de hoc scripta
 eiusdem romani ep̄i perferat formate autem quae
 a primatibus uel a quibus cumque ep̄is clericis propriis
 dantur. habeant diem pasche quod si adhuc eiusdem anni
 pasche dies incertus est. Ille precedentis adiungatur
 quomodo solet post consulatu in publicis gestis ascribi. Placuit
 & illud ut aduersus donatistas & paganos uel eorum super
 fationes legati missi de hoc glorioso concilio. Quicquid
 uale per uiderint de gloriosissimis principibus impetrent.
 Placuit & iam petiti omnium ep̄orum ut ep̄istolis omnibus
 de concilio dandis sc̄ta stua sola suscribat. & suscripser.
 Aurelius ep̄s carthaginensis huic decreto consensit & pre
 lecto suscripsi. Similiter & ceteri ep̄i suscripserunt.

CONCIL. CONTRA PAGAN. HERETICOS

Basso & philippo uuā cons̄. xvi kl̄ iat. carthagine
 in secretario basilice resatute in hoc concilio legatione
 iterum suscepit fortunatianus ep̄s contra paganos & here
 ticos.

ITEM CONCILIUM CONTRA PAGANOS ET HERETICOS.

Basso & philippo uuā cons̄. iii. id̄ octobris carthagine
 legationem resatutus & florentius ep̄i contra paganos
 & hereticos. Et tempore quo seuerus & macharius
 occisunt. & propter eorum causam euodius theasius
 & uictor ep̄i caesisunt.

CONCILIO DE COGNITIONE EPISCOPI.

Gloriosissimis imperatoribus honorio . viii . & theodosio . iiii . augustorum . consr . xviii . kl iut . carthagine in basilica secunda . In hoc concilio placuit ut non sibi unus ep̄s iudicet cognitionem gestahuius concilii . Ideo non descripti . Q̄m̄prouincię non uniuersale caelebratū est .

CONCL̄ CONTRA DONATISTAS

Post consulatum gloriosissimis imperatoribus honorio . viii . & theodosio . iiii . augustorum . xviii . kl iut . carthagine in basilica regio secunde . In hoc concilio legationem susceperunt contra donatistas . Florentius . possidius p̄sidius & benenatus ep̄i . eotempore quo lex data est . ut libera uoluntate quis cultum xp̄ianitatis excipere .

CONCL̄ CONTRA HERESĒ PELAGII ET CELESTINI .

Lxx
v

Gloriosissimis imperatoribus honorio augusto & theodosio . viii . consr . kl mai carthagine in secretario basilice fausta cum aurelius ep̄s uniuersali concilio confedisit & adstantibus diaconibus . Placuit omnibus ep̄iscopis quorum nomina & suscriptiones indite sunt in sc̄a synodo carthaginiensis ecclesie constitutis .

Q̄D ADAM N̄ SIT FACTUS AD ōMORTALIS .

Lxx
vi

Vt quicumque dicit adam primum hominem mortalem factum ita ut siue peccaret siue non peccaret moreretur in corpore . hoc est de corpore exire non peccato merito sed necessitate nature anathemasit .

Q̄D PARUULI IN REMISSIONE PECCATORUM BAPTIZENTUR

Lxx
vii

Item placuit ut quicumque paruulos recensentes abuteris .

matrū baptizandos negat. aut dicit in remissionem
 quidem peccatorum eos baptizari. Sed nil ex adam trahere
 originalis peccati quod lauacro regenerationis expietur.
 unde fit consequens ut ne in forma baptismatis in remissionem
 peccatorum. Non uera sed falsa intellegatur anathemasit.
 Quoniam non aliter intellegendum est quod ait apostolus.
 per unum hominem peccatum intrauit in mundum & per
 peccatum mors. Et ita in omnes homines pertransiit in quo
 omnes peccauerunt nisi quem admodum ecclesia catholica
 ubique diffusa semper intellexit. Propter hanc enim
 regulam fidei & iam paruuli qui nihil peccatorum in se
 ipsis adhuc committere potuerunt. Ideo in peccatorum
 remissione ueraciter baptizantur ut ne in generatione
 mundaetur quod generatione traxerunt.

**QD GRATIA
 DI NON SOLUM REMISSIONEM TRIBUIT SED
 ETIAM PRESTAT ADIUTORIUM NE PECCETUR.**

LXX
VIII. Item placuit ut quicumque dixerit gratiam di quae iusta
 ficatur per ih̄m xp̄m dñm nr̄m ad solam remissionem pecca-
 torum ualere que iam commissasunt. Non & iam adiutorium
 ut non committatur anathemasit.

**QD GRATIA XPI
 NON SOLUM SCIENTIAM TRIBUIT QUID AGAM
 SED ETIAM DILECTIONEM NOBIS INSPIRATUR
 QUOD SCIMUS IMPLERE UALEAMUS.**

LXX
VIII. Item quisquis dixerit eandem gratiam di per ih̄m xp̄m
 dñm nr̄m. propter hoc tantum nos adiuuare ad non
 peccandum. quia per ipsam nobis reuelatur & aperitur

intelligentia mandatorum ut sciamus quid appetere
 quid vitare debeamus autem pro illa nobis prestari
 ut quod faciendū cognouerimus & iam facere diligamur
 atque ualeamus anathemasit. Cum enim dicat apostolus
 scientia inflat caritas uero edificat. ualde impium est ut
 credamus a te que inflat nos habere gratiam xpi. Et ad
 eam que edificat non habere cum sit utrumque donum di.
 & scire quid facere debeamus & diligere ut faciamus. ut
 edificante caritate scientiam non possit inflare. sicut
 autem de dō scriptum est. quidoc & hominem scientiam.
 Ita & iam scriptum est caritas ex dō est. **QŪSINGŪI**

LXXX **I** **GRATIA NIHIL BONI POSSIT IMPLERE.**

Item placuit ut quicumque dixerit ideo nobis gratiam iusta
 ficationis dari ut quod facere libero iubemur arbitrio
 facilius possimus implere per gratiam. Tanquam & si gratia
 non daretur. Non quidem facile sed tamen possemus & iam
 sine illa implere diuina mandata anathemasit. De fructibus
 enim mandatorum dñs loquebatur ubi non ait. sine me
 difficilius potestis facere. sed ait. sine me nihil potestis facere.

QUOD NON SOLUM HUMILIS
S^d UERAX SCŌRUM VOX ISTA EST SI DIXERIMUS

LXXXI **I** quia peccatum non habemus nos ipsos sed uicimus.
 Item placuit ut quod ait sc̄s iohannes apostolus. si dixerimus
 quia peccatum non habemus nos ipsos decipimus & ueritas
 in nobis non est. Quisquis sic accipiendum putauerit ut dicat.
 propter humilitatem non oportet redici. Nos non habere peccati

non quia ueritas est anathematis. Sequitur enim apostolus
 & adiungit. Si autem confessi fuerimus peccata nostra fidelis est
 & iustus qui remittat nobis peccata & mundet nos ab omni
 iniquitate ubi satis apparere hoc non tantum humiliter sed
 & iam ueraciter dicit. Poterat enim apostolus dicere. Si dixerim
 non habemus peccatum nos ipsos extollimus & humilitas in nobis
 non est. Sed cum ait. Nos ipsos decipimus & ueritas in nobis non est.
 Satis ostendit eum quid dixerit se non habere peccatum. non
 uerum loqui sed falsum. **Q̄D IN ORDINE S̄C̄I**

PRO SEDICANI DIMITTENOBIS DEBITA NŔA.

LXXX
II
Iemplacuit ut quicumque dixerit in oratione dominica
 ideo dicere sc̄os. Demittenobis debita nŕa. ut non pro seipsis
 hoc dicant quia non est eis iam necessaria ista pettio sed pro
 aliis qui sunt in suo populo peccatores. Et ideo non dicere
 unumquemque sc̄orum. Demitte mihi debita mea sed de
 mitte nobis debita nŕa ut hoc pro aliis potius quam se iustus
 petere intellegatur anathematis. Sc̄i enim & iustus erat
 apostolus iacobus cum dicebat. In multis enim offendimus
 omnes. Nam quare additum est omnes nisi ut ista sententia
 conueniret. & psalmo ubi legitur. Ne intres in iudicio cum
 seruo tuo. qm̄ non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuent.
 Et in oratione sapientissimo salomoni. Non est homo
 qui non peccauit & in libro sc̄i iob in manu omnis hominis
 signat ut sciat omnis homo infirmitatem suam. Unde & iam
 daniel sc̄s & iustus. Cum in oratione pluraliter diceret.
 Peccauimus iniquitatem fecimus & cetera que ibi ueraciter

& humiliter confitetur ne putaretur quemadmodum
quidam sentiunt hoc non de suis sed de populis suis potius dixisse
peccatis. Postea dixit cum orarem & confitere peccata mea
& peccata populi mei dno dō meo. Noluit dicere peccata nostra
sed populis suis dixerit & sua. Inmiserunt istos qui tam male
intellegerent tamquam propheta preuidit. **Q̄D UERAX EST**

LXXX
III

ASCIS DICATUR DE MIHI ENOBIS DEBITA NOSTRA
I templacuit ut quicumque ipsa uerba dominice orationis
ubi dicimus demitte nobis debita nra. Ita uolunt a scis dici ut
humiliter non ueraciter hoc dicitur anathematis. Quis enim
ferat orantem & non hominibus sed ipsi dno mententem qui
labiis sibi dicit. Dimitte uelle & corde dicit quae sibi demittantur
debita non habere. **DE PLEBIBUS CONuersis**

LXXX
III

AD DONATISTIS
I templacuit quoniam quidem ante aliquod annos ecclesia
plenario concilio confutum est. ut quaecumque ecclesiae
in diocesi confutata ante leges de donatistas lazar catholice
facte sunt ad eas cathedras pertineant. Per quarum ep̄
factum est ut catholice unitate communicarent. Post
leges autem quaecumque communicauerunt. Illuc pertineant
quo pertinebant cum eem̄ in parte donati. Sed quia multe
contrauersie postea inter ep̄m de dioecibus ortae sunt
& oriuntur. Quibus tunc minus uidetur esse prospectum
nunc isto concilio sc̄o placuit ut ubi cumque catholica fuit
& pars donati & ad diuersas cathedras pertinebant. Quo
cumque tempore illic unitas facta est uel facta fuerit.

siue ante leges siue post leges ad eam cathedram
pertineant. Aliquam catholica quae iam ibi fuerat per-
tinebat. **DE DIOECESIBUS QUALITER**
eas diuidant inter se epi tam catholica quam qui ex donati
parte conuersi sunt. **LXXXV.**

Ita sane ut si epi ex donatistis ad catholicam unitatem
conuersi sunt equaliter inter se diuidant easque sic fuerint
inuenta. Ubi ambepartes fuerunt id est utalia loca ad illu
alia ad illum pertineant. Ita ut ille diuidat qui amplius
temporis in episcopatum habet & minor eligat. Quod si
forte unus fuerit locus ad eum pertineat quem pler eligerit.
Quod si forte antiqui catholici suum uoluerint & illi suum qui ex
donati parte conuersi sunt plurimorum uoluntas paucioribus
preferatur. si autem partes aequales sunt maioris temporis
epo deputetur. si autem ita plurima inueniuntur in quibus
ambepartes fuerunt ut non possint equaliter diuidi. uelut
si in pari numero fuerint distributis eis locis qui partem
habent numerum. Quicumque locus remanserit hoc in eo
seruetur quod superius dictum est quam de uno tractaretur
loco. **UT SI QUANDO DIOECESIM EPS**

LXXXVI. ab heresim liberant triennio possideri nullus eam repetat.
Item placet ut & iam si quisquam post leges aliquem locum
ad catholicam unitatem conuerterit. si eum per triennium
meminere petente retinuit. ulterius ab eo non repetatur.
Si tamen per ipsum triennium fuit eps qui possit repetere
& tacuit. si autem non fuit non preiudicetur matri.

Sed liceat cum locus acceperit ep̄m qui non habebat
ex ipsodie intra triennium repetere. Itemque si fuerit
ep̄s ad catholicam ex donati parte conuersus non ei pre
iudicet. Prefinitum tempus sed ex quodie conuersus
est habeat per triennium potestatem repetendi loca
quoad ipsam pertinebant cathedram. **DE HIS QUI**

LXXX
VII

I ad se putant pertinere inconuenis his a quibus tenentur fuerint.
templacuit ut quicumque ep̄i plebes quas ad suam cathedram
estimant pertinere. Non ita repetunt ut causas suas
ep̄is iudicantibus agant. sed alio retinente intruerint
siue uolentibus ~~siue uolentibus~~ plebibus causasque detri
mentum patiantur. Et quicumque iam hoc fecerunt
si nondum est inter ep̄os finita contentio sed adhuc inde con
tendunt ille inde discedat quem confiteri preter missis
iudiciis ecclesiasticis intruisse nec sibi quisque blandiantur.
Si a primatē ut retineat litteras impetrarit. sed siue habeat
litteras siue non habeat conueniat eum qui tenet. & eius litteras
accipiat ut eum appareat pacifice tenuisse ecclesiam ad se
pertinentem. si autem ille aliquam questionem retulerit
per ep̄m iudices causam finiatur. siue quos eis primates dederint
siue quod ipsos uicinos ex consensu delegerint. **DE HIS**

LXXX
VIII

I qui plebes ad se pertinentes negligunt.
templacuit ut quicumque negligunt loca ad suam cathedram
pertinentia in catholicam unitatem lucrari conueniantur
a diligentibus uicinis ep̄is ut dare non morentur. quod si
intra sex menses adie conuentionis non effecerint qui potuerit eas

lucrari ad ipsum pertineat. Ita sane ut si ille at quem
 pertransisse uidebantur probare potuerit. magis illius
 electam negligentiam fuisse preuentam ut eomodo eius
 cura sollicitior uetaretur. Cum hoc iudices episcopi cognouerint
 sue cathedre loca resatuant. sane si epi inter quos causa
 uersatur. Diuersarum sunt prouinciarum ille primatur
 de iudices in cuius prouincia est locus de quo contenditur.
 si autem ex communi placito uicinos iudices elegerint aut
 omnium sententia sequantur aut duorum. **quod electior.**

IUDICIUM SENTENTIAS SPERNENDI BEI.

LXXX
VIII

A iudicibus autem quos communis consensus elegerit
 non liceat prouocare. & quisquis prouocatus fuerit pro
 contumaciam nolle obtemperare iudicibus. Cum hoc prime
 sedis episcopo fuerit probatum de litteras ut nullus ei communique
 episcoporum donec obtemperet. **ut si episcopus negle**
 gat suam dioecesim communionem priuetur.

XC

S in matricibus cathedris negligens fuerit aduersus hereticos
 conueniatur a uicinis episcopis diligenter ab eis suam negligentiam
 demonstraretur ut se excusare non possit. Quod si ex die quo con
 uenitur intra sex menses. si in eius prouincia exsecutio fuerit
 & non eos ad unitatem catholicam conuertendor curauerint
 non ei communiqueatur donec adimpleat. si autem exsequitor
 ad loca non uenerit non ascribatur episcopo. **de episcopis**

XCI

S i autem probatum fuerit eum de communionem illorum
 fuisse mentitum dicendo eos communicasse. quos eos sciente

non communicasse confiteri. etiam episcopatum
amittat. **DE PRIS ET CLERICIS UT N**

XCII. **I**ntemplacuit ut p^rbⁱ diaconi uel ceteri inferiores
clerici incausis quas habuerint. fidei iudicis episcoporum
suorum quesi fuerint uicini epi eos audiant & inter eos
quicquid est firmant adhibita ab eis ex consensu ep^orum
suorum. Quod si & ab eis prouocandum putauerint non
prouocent nisi ad africana concilia uel ad primates pro
uinciarum suarum. Ad uiam marina autem qui putauerint
appellandum a nullo intra africam in communionem
suscipiatur. **DE UIRGINIBUS ETIAM**

MINORIBUS UEL LANDIS
XCIII. **I**ntemplacuit ut quicumque ep^orum necessitate pericu
tantis pudicitie uirginalis cum & uel peccator potens uel
raptor aliquis formidatur uel sic etiam aliquo mortis
periculoso scrupulo compuncta fuerit non uelata moriatur
aut exigentibus parentibus aut his ad quorum cura pertinet
uel auerit uirginem. seu uelauit inter .xxv. annos etatis
non ei ob sit concilium quod de isto amorum numero con
fatum est. **NE DIUTIUS EPITENEANT**

XCIII. **I**ntemplacuit ne diutius uniuersi epⁱ qui ad concilium congre
gati sunt tenerentur ob uniuerso concilio iudice ter nos.
De singulis prouinciis eligi. & electi sunt. De prouincia cartha
ginensi. uicentius fortunatianus & clarus. De prouincia

numidia alypius agufanus & refutatus. Deprouincia byza
 ana cum scō sene donatiano primare. crisconius iocundus
 & emilianus. Demauritania sitifensis seuerianus asiaticus
 & donatus. Deprouincia tripolitana plautius qui ex more
 legatur unus est missus qui omnes cum scō sene aurelio uni
 uersa cognoscat aquopetatur uniuersum concilium ut tunc
 siue gefas quae confecta iam sunt. siue episcolis ipse subscribat
 & subscriperunt. aurelius ep̄s ecclesiae carthaginensis. huic
 decreto consensi & prelecto subscripsi. similiter & ceteri subscrip
 serunt. **ITĒ CONCL̄ HUIC INTERFUIT
 ECCLESIAE ROMANĒ LEGATIO.**

Post consulatu gloriosissimorum imperatorum honorio .xii.
 & theodosii .viii. augg. .iii. kl. iun̄ carthagine in secretario
 basilice refutata est. Cum aurelius ep̄s unacum faustiano eccl̄s
 potentiane. prouinc̄ italie pinicem legato romane eccl̄s
 uincenti oculi sitano fortunatiano neapolitano mauriano
 utiparenti adeodato. simidico pentadio carpitano rufiniano
 muruensi p̄textato sicilibbensis quod uult deo ucrensi candido
 abbritano gallomano uanen̄si legato prouinc̄e proc̄. alyppio
 thaḡ augustano ypponiensium reḡ & possidio calamensi.
 legḡ prouinc̄e numidie maximiano aquiregensi iocundo
 suffetulensi. maximiano suffetulensi & hilarino horreo
 cellor̄ legato prouinc̄e bizacene notauo sitifensi & leone
 obtensi legato prouinc̄e mauritanie sitifensi. Nicello ru
 surrenti laurentio uositano & numeriano rusguniensi legato
 prouinc̄e mauritanie chesariensis ab uniuersali concilio
 iudicibus dilectis ad fratibus diaconibus consedis &c.

S. Aug.

Et quibusdam peractis multi epi ceterorum peragendorum
 memorasse conquerentur. sustinere non posse & ad proprias
 ecclesias festinare. Placuit uniuerso concilio ut ab omnibus
 elegerentur & singulis quibusque prouincis qui propter
 alia peragenda residerent. & factum est ut hi adessent
 quorum suscriptiones eos adfuisse testantur. **QD EXCO
 MUNICATI AD ACCUSATIONE ADMITTI N DEBEANT**

XCV.

Placuitque omnibus qm̄ superioribus conciliorum decreta
 de personis quaenon admittendefunt ad accusationem clericorum
 iam confitutum est & que personę non admittentur non ex
 pressum est. Idcirco definimus etum rite ad accusationem non
 admitti qui postea quam excommunicatus fuerit in ipsa ad
 huc excommunicatione confitatus. siue sit clericus siue
 laicus accusare uoluerit. **QD SERUI ET LIBERTI**
 omnes qui infames personę non debeant accusare.

† XCVI.

Item placuit ut omnes serui uel proprii liberti ad accusatione
 non admittantur. uel om̄s quos ad accusanda publica crimina
 leges publice non admittant. Omnis & iam infame maculis
 aspersi. Id est hinc riones acturpitudinibus subiectę personę.
 heretici & iam siue pagani seui iudei. sed tamen omnibus quibus
 accusatio denegatur in causis propriis acusandi licentia
 non neganda. **UT QUI UNUM CRIMEN**
 non probauerit ad alterum admitti non debeat.

XCVII.

Item placuit quotiescumque clericis ab accusatoribus
 multa crimina abiciuntur & unum ex ipsis de quo prius
 egerit probare non ualuerit ad cetera iam non admittatur.
QUI TESTIMONIA ADMITTIENDIS

XCV III. **T**estes autem ad testamonia admittendos qui nec accusa-
tionem admittunt precepta sunt uel etiam quos ipse accusator de sua
domo produxerit ad testamonia autem intra annos .xiiij.
etatis sue non admittatur. **DE EPISCOPIS QUI EX**

XCV III. **I**tem placuit ut si quando episcopus dicat aliquem sibi soli proprium
crimen fuisse confessum atque illi negat. Non putet ad ini-
uriam suam episcopus pertinere quod illi soli non creditur. & si disci-
pulo propriae consuetudine sed dicat negantia nolle communicare.

**UT NON TEMERE QUIS QUAM
COMMUNIONE PRIUET EPISCOPUS**

C. **Q**uamdiu excommunicato non communicauerit suus episcopus
eidem episcopo ab alio non communicetur episcopus. ut magis ne
dicat in quemquam quod alio documentis conuincere non potest.
Aurelius episcopus dixit. Juxta statuta totius concilio congregati
& in e medio citatus sententiam. placet facere rerum omnium
conclusionem. uniuersitati designati & digesta huius diei
tractatum ecclesia gesta suscipiunt. Quae uero adhuc ex-
pressa non sunt. die sequenti per fratres nostros faustanum episcopus
philippum & asellum presbyteros uenerabili fratri & co-
episcopo nostro bonifacio scribemus & suscripserunt. Aurelius
episcopus his gestis statutorum apud nos habitis suscriptis. fau-
stinus episcopus ecclesie potentane provincie piceni legatus
ecclesie romane his gestis suscriptis. Alypius episcopus thagaf-
tensis legatus provincie numidie his gestis suscriptis. **D**
Agri episcopus ypponiensis legatus provincie numidiae his
gestis suscriptis. Possidius episcopus calamensis legatus

aug.

prouinciae numidie hisgetas suscripsi. uincentius cula
 sitanus hisgetas suscripsi. fortunatianus neapolitanus his
 getas suscripsi. Pentadius carpetanus hisgetas suscripsi.
 Rufianus maxentis hisgetas suscripsi. Quodualdeus uerentis
 hisgetas suscripsi. Candidus germanie hisgetas suscripsi. Callo
 nius utichentis hisgetas suscripsi. maximianus aquentis his
 getas suscripsi. Iocundus suffetulentis legatus prouinciae
 byzacene hisgetas suscripsi. maximus legatus prouinciae
 byzacene hisgetas suscripsi. Hilarinus horreo celenis
 legatus prouinciae eiusdem hisgetas suscripsi. Ninellus
 rusurianentis legatus prouinciae cesariensis hisgetas suscripsi.
 numerianus rusguriensis legatus prouinciae caesariensis
 hisgetas suscripsi. Leomocentis legatus prouinciae cea
 riensis hisgetas suscripsi. Aluis leo legatus prouinciae
 sitafentis hisgetas suscripsi. Et ceteri epi ducenti decem
 & septem suscripserunt. Philippus prbte ecclesiae romane
 hisgetas anobis recolectas suscripsi. Asellus prbte legatus
 ecclesiae romane hisgetas suscripsi quae per nos directas.

INCP EPIS TL ABO MNICONCIL

africano ad bonifatium urbis rome epm per fausanum
 epm philippum & asellum prbi legatus eccle romane

DIRECTA

Ci. **D**omino beatissimo & honorabili fratri bonifatio aureliur
 ualentanus prime sedis prouinciae numidie & ceteri
 qui praesentes adsumus numero ducenti decem & septem
 ex omni concilio africe. quoniam dno placuit ut de his
 quinobis cum egerunt scilicet fratres nri coepiscopi fausanus

114
& conpresbyteri philippus & assellus. Nunc beatae memorie
epo to simo aquo ad nos mandata & litteras attulerunt.
sectu auenerationi quae in eius locum es diuinitus constitutus
humilitas nra suscribere. Eabreuitate insinuare debemus
quae utrorumque concordia terminatae sunt. Nee aquae pro
lixis gestorum uoluminibus continentur. In quibus salua
quidem caritate. Non tamen sine paruo altercationes labore
demorati sumus ea gestis delibantes. quae nunc ad causam
pertinent quamquam & ille si adhuc esset in corpore hoc acci
pere gratius quouideret pecatius terminatum domine
frater. Apianus prbt decius & ordinatione & excommuni
catione fuerat exortum. Non solum siccenti uerum & iam
totius africanae ecclesiae non leue scandalum de omnibus
erratis suis ueniam petens communioni est restitutus. Prior
autem coepi nre siccentis urbanus quod in eo corrigendum
uisum est sine ulla dubitatione correxit. Qui uero paci & qui
eti ecclesiae non tantum ad praesens sed & iam in posterum
prospiciendum fuit quoniam talia multa precesserat. ut uel
similia uel & iam grauiora deinceps preuaricari oportere.
Placuit nobis ut de siccenti ecclesia retentio salice & honore
gradus sui prbt remouetur apianus. & accepto epistolio
ubicumque alibi uellet & posse presbyterii munere fun
geretur quod eidem ipsi per litteras proprias postulanti.
sine difficultate concessimus sine priusquam haec causa
isto termino clauderetur. Inter aliquediu turnis discip
tationibus uersabamur quia rogatio ipsa poscebat. ut
apud acta ecclesiastica a fratribus nris. faustano coepo

Africani

& philippo atque asello conpresbyteris quaereremus
ut promerent. Quicquid eis nobiscum agendum fuisset
miunctum. Nonnulla quidem sine ulla scripto prosecutus
uerbis. sed cum id potius flagitaremus quod in litteris ferrent
communitorium protulerunt. Quod recitatum nobis & iam
gestis quae secum ad uos deferuntur est allegatum in quo eis quattuor
quedam nobiscum regenda mandata sunt. unum de appella
tionibus episcoporum ad romane ecclesie sacerdotem. Alteru
ne ad comitatum episcopi in por^{tane} nauigent. Tertium de tractandis
presbyterorum & diaconorum causis apud finitimos episcopos
si quis excommunicati perperam fuerant. Quartam de
urbano episcopo excommunicando uel & iam romam euocando.
Nisi ea quae uidebantur corrigenda corrigerent. Quorum
omnium de primo & tertio id est ut romam liceat episcopi pro
uocare. & ut clericorum cause apud suarum prouinciarum
episcopos finiantur. Tam priore anno & iam litteris nostris ad eundem
uenerabilis memorie Iosimum episcopum data sinuare cura
uimus. ut ea seruare sine ulla eius paulisper fineremus.
usque ad inquisitionem statutorum concilii nicheni. & nunc
de tua poscimus scititate ut quem admodum eam apud nicheam
a patribus acta uel constituta sunt. sic ea a nobis facias custodiri.
& ubi ad uos ista quae in commonitorio adtulimus faciunt ex
erceri. Id est si episcopus accusatus fuerit & iudicauerint con
gregati episcopi regionis ipsius ut de grado suo eicerent eum.
Et appellasse uideatur & confugerit ad beatissimum eccle
sie romane episcopum & uoluerit audiri & iustum putauerit
ut renouetur examen. scribere his episcopi dignetur qui in finitima

& propinqua prouinciasunt. ut ipsi diligenter omnia
requirant. Et iuxta fidem ueritatis definiant quod si is qui
rogat causam suam. Iterum audiri deprecationes sua mouerit
epm romanum ut latere suo prim mittat. Et in potestate
epi quid uellit & quid efame. Et si decreuerit mittendos esse
qui pnter com epis iudicent. habentes auctoritatem eius
a quo defanati sunt erit in suo arbitrio. si uero crediderit sufficere
epm ut negotio terminum inponant. faciat quod sapientis
simo suo consilio iudicauerit. Item de presbiteris & diaconibus.
si epus quis iracundus quod esse non debet cito aut aspere como
ueatur aduersus prim si uero diaconum suum. & exterminare
cum de ecclesia uoluerit. prouidendum ne innocens damnetur.
aut perdat communionem. Habeat potestatem eiectus ut
finitimos interpellat & causa eius audiatur & diligentius
trahatur quia non oportet ei negari audientia roganti. & ille
epus qui aut iuste aut iniuste reiectus patienter accipiat ut ne
gotium discurratur ut aut probeatur eius aut emendetur
sententia. haec utique ad aduentum uerissimorum exem
plariorum nichemiconali inserta gestasunt. Quae si bique
admodum ipso quod apud nos fratres ex apostolica sede
directa allegauerunt communitorio continentur. eo
que ordine uel apud uos in italia custodirentur. Nullo modo
nostalia qualia commemorare iam nolumus uel tollerare
cogeremur. sed credimus adiuuante misericordia dñi
dñi quod tua sūtate romane ecclesie presidente. Non
sumus iam istum typum passuri. & seruabuntur erganos
quaenobis etiam non differemus custodiri debeant.

African

Cum frater caritate quae secundum sapientiam atque iustitiam quam tibi donauit altissimus. & iam ipsi prospicere esse seruanda si forte aliter se habent canones concilii nicheni. Quamuis enim plurimos codices legeremus. sed nusquam in nicheno concilio in latinis codicibus legimus. Quemadmodum in supra dicto communitorio in directa sunt. Tamen quia hic in nullo codice greco ea potius inuenire ex orientalibus ecclesiis ubi perhibentur eadem decreta. Posse etiam authentica reperire magis nobis desideramus afferri. Pro qua re tuam tuam quoque uenerationem obsecramus ut scribere & iam ipsi digneris ad illarum partium sacerdotes. hoc est ecclesiam antiochie alexandriae & constantinopolitanae. & si alius eam tui placuerit scitati ut inde ad nos idem canones apud niceam ciuitatem a patribus consueta ueniant. Te potissimum hoc beneficium cunctis occidentalibus ecclesiis in domino adiutorio conferente. Quis enim dubitabit exemplaria esse uerissima coniecta in greca nicheni synodi congregati. Quaedam diuersis locis & de nobilibus grecis ecclesiis ad lata & comparata concordant. Quod donec fiat haec quae in communitorio supra dicto nobis allegata sunt. De appellationibus episcoporum ad romane ecclesiae sacerdotem. & de clericorum causis apud suarum prouinciarum episcopos terminandis. Nos usque ad probationem seruaturus esse profiteamur. & beatitudinem tuam ad hoc nos adiuturam in domino uoluntate confidimus. Cetera uero quae in nostro synodo gesta uel firmata sunt. quoniam supra dicti fratres nostri faustanus coepiscopus philippus & asellus presbiteri secum ferunt. si dignatus fueris

tua enota facient sc̄itaa. & aliam manu dñsm̄ tenobis annis
 plurimis custodiat beatissime frater. Suscripserunt nobis quoq:
 alypius augustinus possidius marinus & ceteri epi. EXPLICIT Amen.

INCIPIUNT RESCRIPTA AD CONCL

africanum cyrilli alexandri epi authentica concilii nicheni
 translata de greco per innocentium pr̄bm̄ transmiserunt que
 & iam epistole cum eodem concilio nicheno per memoratum
 pr̄bm̄ innocentium & marcellum subdiaconum ecclesie carthaginensi
 sc̄o bonifatio episcopo ecclesie romane sub die.

VIKL DE CB SUNT DIRECTA

CII Dominis honorabilibus sc̄is fratribus coep̄is. Aurelio.
 ualentino. sed & omni sc̄e congregationi carthaginensi
 synodo congregatae. Cyrillus salutans in dō caritatem ur̄am
 scriptam uenerationis ur̄e. multa habentia quaerimonia
 cum omni letitia per filium nr̄m innocentium pr̄b̄ suscepti.
 quibus a nobis speratis ut de sc̄m̄ nr̄e ecclesie uerissima exemplaria
 ex authentica synodo apud nichenam ciuitatem metropolim by
 thimie a sc̄is patribus constituta atque firmata sub nr̄e fidei
 professione ur̄e dilectioni porrigamus. unde dñm̄ honorabiles
 fratres salute p̄eunte necesse habui per harum latorem filium
 nr̄m innocentium pr̄bm̄ fidelissima exemplaria ex authentica
 synodo in nichena ciuitate bythimie habitare caritati dirigere.
 Quod & in ecclesiastica historia requirentes inuenietis. De
 pascha uero ut scripsistis nuntiamus uobis. XVII. KL mai
 nos futura indignone celebrare. & aliam manu dñs̄ & dñsm̄
 sc̄am̄ ur̄am congregationem custodiat quod optamus
 Km̄i fratres. **INCIPIT EPISTOLA XI TITIEPI**

CONSTANTINO POLYTANIA DE OSDE

CIII. Dominis scis merito beatissimis fratribus coepis aurelio ualentano uel ceteris carissimis in synodo apud carthaginem habita confatutis. Atacus episcopus per filium toferum marcellum subdiaconum uirum scripturae dilectionis cum omni gratiarum actione suscepti. Domino gratias agens quod merui tantorum fratrum benedictione perfrui dominis beatissimis fratribus. Scripsit sane ut ueterissimos canones apud niceam ciuitatem metropolim bithiniae a patribus confatutos. Sub fidei ad sapulatione dirigam. & quis est qui communem fidem uel statuta a patribus firmata suis fratribus denegat. quadere per eundem filium meum marcellum subdiaconum nimium fesanantem. Sicut statuta sunt in nicea ciuitate a patribus canones in integro ut uisus est direxi petens ut prome plurimum uera sancta congregatio orare iubeat. Et aliam manu dominum salutem ueram custodiat quod optamus sancti fratres.

INCIPIT EXEM PLARIA CONCILII

nicheni directa sub die. vi. kl. Decis post consulato gloriofissimorum imperatorum honorii. xii. & theodosii. v. augustorum bonifatio urbis romae. epo.

CIII. Credimus in unum deum patrem omnipotentem uisibilem nec non & inuisibilem creatorem & in unum dominum nostrum ihesum christum filium dei. Natum ex patre unigenitum hoc est & substantia a patris. Deum ex deo lumen ex lumine deum uerum ex deo uero natum non creatum eiusdem cum patre substantiae per quem omnia facta sunt caelestia & terrena qui propter nos homines & propter salutem nostram descendit & incarnatus est & homo factus passus est & resurrexit tertia die ascendit in caelum uenturus

inde iudicare uiuos & mortuos & in sp̄m̄ sc̄m̄. Eos uero qui
dicunt erat tempus quando non erat & qui ex nihilo factus
uelex alia substantia uelessentia esse aut mutabilem aut conuer-
ubilem filium didicunt anathematizat catholica & apostolica
ecclesia. Hic symbolo fidei & iam exemplaria statutorum eiusdem
concilii nicheni. a memoratis pontificibus annexa sunt. Sicut
superius per omnia continentur. Quatenus hic ea iterum con-
scribi necessarium non esse credimus. **INCIPIT EPISTOLA**
concilii africani ad papam celestinum urbis episcopum.

Cv **D**omino dilectissimo & honorabili fratri celestino. aurelius
palatinus antonius tuus seruus dei terrenus. fortunatus
martinus. ianuarius obtatus celacius donatus theasius uincen-
tus fortunatus & ceteri qui uniuersali africano concilio
carthaginis affuimus. Obtaremus siquidem admodum sc̄itar
tua de aduentu a piari letatos uos fuisse. missis per conp̄b̄m
m̄m̄ leonem litteris inuolauit. Itanos quoque de eius purgatione
haec scripta cum letitia mitteremus esse & profecto & nra
& nra modo alacritas certior nec p̄propeta uiderentur. que
adhuc de audiendo quam de auditu p̄cesserat adueniente sane
ad nos sc̄o fratre & coep̄o nro faufano concilium congregauimus
& credidimus ideo cum illo missum. Qm̄ sicut per eius operam
praesbyterio ante redditus fuerat. Ita nunc posse & de tantis
criminibus atthabracenis obiectis colaborante purgari.
Cuius tanta actam immania flagitia decursum nri concilii
examen inuenit. ut & memorati patrocinium potius quam
iudicium ac defensoris magis operam quam dicitatoris
ius fatiam superarent. Nam primum quantum obfaterit

Africani

†
omni congregatione diuersas iniurias ingerendo. quasi
ecclesiae romanae asserens priuilegia. & uolens cum anobis
in communioni suscipi. Quemtua sc̄tas credens appellasse
quod probare non potuit communioni reddiderat. Quod
minime tamen licuit quod & iam gestorum melius lectioni
cognoscas. Triduano tamen laboriosissimo agitato iudicio cum
diuersis idem obiecte afflictoissimi quereremus. uel moras
coep̄nri faustam uel tergi uersiones ipsius apiarii. Quibus
nefandas turpitudines occulere conabatur. Osi iudex iustus
foras & longanimis magno conpendio resecauit. tertiore
quippe ac pudiore obstinatione compressa. Quatantum liuidu
caenum impudentia negationis uolebat obruere donro eius
consuetam coartante. & occulta quae nullus corde
tantam quam in uoluntate criminum iam damnabat. & iam
hominibus publicante repente in confessione cunctorum
obiectorum flagitiorum. dolosus negator erupit. Et tandem
de omnibus incredibilibus obprobriis ultroneus seipse conuicit.
Atque ipsam quoque nram spem quae cum & credebamus & ob
tabamus. De ampudendis maculis posse purgari conuertat
ingemuit. Nisi qm̄ istam nram mesuram uno tantum solatio
mitigauit. quod & nos laborare diuturnioris quesiōnis
absoluit. & suis uulneribus qualem cumque medellam
& similita actus consuetudine reluctantē confessione puidit.
Domine frat̄ p̄fato itaque de uite salutationis officio in pen
dio de p̄camur. ut deinceps ad uas aureas hinc uenientes non
facilius admittat. Nec anobis excommunicatos in com
munionem ultra uellat excipere. quia hoc & iam nicheno

concilio definitum facile aduertet. uenerabilitas tua nam
 & si inferioribus clericis uell laicis uideatur ibi precauere.
 Quantomagis hoc de episcopis uoluit obseruari. nec in sua prouincia
 communionem suspensi. At tua scitatem pro populo uel indebitam
 uideantur communioni refutari. Presbyterorum quoque
 & sequentium clericorum improbare fugia sicut indignum
 est repellat scitastua. Quia & nulla patrum definitione hoc
 ecclesiae derogatum est. africanae & decreta nichena siue in
 inferioribus gradibus clericos. Siue ipsos episcopos suis metropolitanis
 aperitissime commiserunt. Prudentissime enim iustissime
 quae uiderunt quaecumque negotia in suis locis ubi ortasunt
 finienda. Nec unicuique prouidentia gratiam scilicet. De futura
 qua equitas christi sacerdotibus. & prudenter uideatur & con
 stantissime teneatur. maxime quia unicuique concessum est.
 si iudicio offensus fuerit cognitorum ad concilia suae prouinciae.
 uel etiam uniuersale prouocare nisi forte quisquam est qui
 credat unicuique & possedimentum examinis inspirare iustitiam
 & innumerabilibus congregatis in concilium sacerdotibus
 denegare. Aut quomodo ipsum transmarinum iudicium
 ratum erit. Ad quod testium necessarie personae uel propter
 sexum uel propter senectutem infirmitatem uel multas alias
 impedimentas adduci non poterunt. Nam ut aliqui tamquam
 atque scitatis latere mittantur. Nullo inuenimus patrum
 synodo confutatum quia illud quod pridem per eundem
 coepiscopum nostrum faustanum. tamquam ex parte nicheni concilii
 exinde transmissis in conciliis uerioribus. quia accipiuntur
 nichena scilicet cyllillo coepiscopo nostro alexandrinae ecclesiae

& uenerabili atque constantinopolitano antistite exau-
 thenaco missis. Quae & iam antehoc per innocentium prbm
 & marcellum subdiaconos per quos ad nos ab eis directa sunt. uenera-
 bilis memoriae bonifatio epō decessori uro anobis transmissa sunt.
 In quibus tale aliquid non potuimus reperire. Executores
 & iam clericos uros quibusque potentibus nolite mittere. Nolite
 concedere ne fumosum typhum seculi in ecclesiam xpi qua elucet
 simplicitas & humilitatis diem. Om̄ uidere cupientibus presertim
 uideamur inducere. Nam de fratre nro fustano amoto iam
 profuis nefandis nequitus de xpi ecclesia dolendo a piario
 securi sumus. Quod eum prouitatem ac moderatione tua esca-
 tatur. salua fraterna caritate ulterius in africa minime patiantur.
 Et alia manu dñi nri sc̄itatem uram seu longiore orantem
 pro nobis custodiat domine frater. **EXPLICIT**
AFRICANI CONCILII. INCIPIT
EPISTOLA DECRETALIS PPAE
 SIRICII SIRICII HIMERIO EPŌ TARRACONENSI SALUTEM.

Siricius papa Successor
 Damasci a. 385.
 obiit. 398.

Directa ad decessorem nrm sc̄e recordationis damasum
 fraternitatis tuae relatio. meam in sedem ipsius constitutum
 quia sic dñs ordinauit. Inuenit quem cum in conuentum fratrum
 solita tuae legeremus tantum inuenimus quae reprehensione
 & correctione sint digna. Quanta obtinemus laudanda
 cognoscere. Et quia necesse nos erat in eius labores curasque
 succedere. cui per di gratiam suscepimus in honorem facti
 ut oportebat. primitus meae profectionis indicio ad
 singula prouidentis aspirare digna tua est. Consultationi
 tuae responsum competens non negauimus quia officium nri

consideratione non ē nobis dissimulare. Non est tacere
 libertas quibus maior cunctis xpiane religionis zelus
 incumbit. Por tamur honora omnium qui grauantur quin
 immo haec portat in nobis beatus apostolus petrus quinos
 in omnibus ut confidimus administrationis suae protegit & tuetur
 heredes. **DE ARRIANIS N̄ REBAPTIZANDIS.**

Primataque pagine tuae fonte signata baptizatos ab impis
 arrianis plurimos ad fidem catholicam festinare. & quosdam
 defraatribus nris eosdem denuo baptizare uelle quod non licet.
 Cum hoc fieri & ap̄ts uet̄ & canones contradicant. & post
 cassatum ariminense concilium missa ad prouincias auene
 rante memorie predecessoris meo liberio generalia decreta
 prohibeant. Quos nos cum nouatianis aliisque hereticis
 sicut est in synodo constitutum. per inuocationem solam sepo
 formis sp̄s episcopalis manus impositione catholicorum
 conuentui sociamus. Quod & iam totus orientis occidentis que
 custodit a quo tramite. uos quo que post hac minime con
 uenit deuiare si non uultis anro collegio synodali sententia
 separari. **UI PRÆTER PASCHA**
 & pente costen bapasma non celebretur.

Sequitur de diuersis baptizandorum pro ut unicuique
 libitum fuerit improbabilis & emendata confusio quae
 anris sacer dotibus quod commota dicimus non ratione auc
 toritatis alicuius. sed sola temeritate p̄sumitur ut passim
 a libere natalibus xp̄i seu apparitionis. nec non & aposto
 lorum seu martirum festiuitatibus innumere. ut assensu
 plebes baptismi mysterium consequantur. Cum hoc sibi

priuelegium apud nos & apud omnes ecclesias dominicum
 specialiter cum pentecosten suo pascha defendat. Quibus
 solis per annum diebus ad fidem confluentibus generalia
 baptismatis tradi conuenit sacramenta. His dumtaxat electis
 qui ante quadraginta uel eo amplius dies nomen dederint.
 & ex orationibus condanisque orationibus atque ieiuniis fuerint
 expiati. Quatenus apostolica illa impleatur preceptio. ut
 expurgato fermento ueteri noua incipiat esse conspersio.
 sicut sacra ergo paschalem reuerentiam in nullo dicimus
 esse minuendam. Ita sanctorum quinecundum loqui poter
 per etatem uel his quibus in qualibet necessitate opus fuerit
 sacriunda baptismatis. Omniuolumus caelestis succurri.
 ne ad hanc perniciem tendat animarum. sine gato desi
 derantibus fonte salutari. Exiens unusquisque de seculo
 & regnum perdat & uitam. Quicumque & iam discrimen
 naufragii hostilitatis incursum obsidionis ambiguum uel
 cuius libet corporalis. Egritudine desperationis inciderint
 & sibi unico credulitatis auxilio poposcerint subueniri.
 Eodem quo posant momento temporis expetite regene
 rationis premia consequantur. Actenus erratum in hac
 parte sufficiat. Nunc prestatam regulam omnes teneant
 sacer dotes qui nolunt ab apostolice petre. super quam
 xpi uniuersalem confluxit ecclesiam soliditate diuelli.

DE APOSTATIS. III.

Ad iectum est & iam quosdam xpianos ad apostasiam
 quod dici nefas est transeuntes. & idolorum cultu

ac sacrificiorum contaminatione profanatos. quos xpi corpore & sanguine quod dudum redempti fuerant renascendo iubemus abscidi. & si resipiscentes forte aliquando fuerint ad lamenta conuersi. His quamdiu uiuunt. agenda poenitentia est & in ultimo fine suo. Reconciliationis gratia tribuenda quia docent edno. Nolo mortem peccatoris tantum ut conuertatur & uiuat. **QUOD NON LICEAT** alterius sponsam ad matrimonium iura sortari.

iiii. De con iugali autem uelatione requisitis. sedis sponsatam aliu puellam alter in matrimonium possit accipere. hoc ne fiat modis omnibus inhihemus quia illa benedictio quam nuptiarum sacerdos inponit apud fideles cuiusdam sacrilegi inftar est si uellat transgressione uioletur. **DE HIS QUI** poenitentiam minime seruauerunt.

v. De his uero non incongrue dilectio tua apostolicam sedem creditit consulendam. Qui acta poenitentia tamquam canes ac sues admonitis profanos & uolutabra redeuntes. & militie circulum & ludicras uoluptates & noua coniugia & inhihibitos denuo appetuere concubitus. Quorum professam incontinentiam generati post absolutionem filios prouiderunt. De quibus quia iam suffugium non habent poenitendi. Id duximus decernendum ut solam tra ecclesiam fidelibus oratione iungantur. Sacre misteriorum celebritati quamuis non mereantur inter sint. Ad dominice autem mensae conuiuio segre gentur. ut hac saltem defrictione correpti & ipsi in se sua errata castigent. & alius exemplum tribuant quatenus ab obscenis cupiditatibus retrahantur. quibus tamen

quoniam carnali fragilitate ceciderunt. uatico munere
cum ad dñm ceperint proficisci. per communionis gratiam
uolumus subueniri. quam formam & circa mulieres quae se
post penitentiam talibus pollutionibus deuinxerunt.

DE MONACHIS ET VIRGINIBUS PROPOSITUM NON SERUANTIBUS.

VI

Preter ea monachorum quosdam atque monacharum
ab iecto p̄posito sc̄itatis in tantam proteſtaris demerſos esse
lasciuam. ut prius clanculo uelut sub monasteriorum p̄textatu.
Inlicita acta sacrilega se contagione miscuerint. Postea uero in
apruptum conscientiae desperatione perducti. De illicitis comple
xibus libere filios procrearunt. quod & publice legis & ecclesiastica
iura condemnant. haſigitur impudicas detestabilesq; personas
a monasteriorum coetu. Ecclesiarumque conuentibus eliminandas
eſſe mandamus. quatenus retruſſe in ſuis erga ſaculis tantum facinus
continuo lamentatione deflentes. purificatorio poſſint poeni
tudinis ignis de quo quere. ut eis uel ad mortem ſaltem ſolius
miſericordiae intuitu per communionis gratiam poſſint indul
gentia ſubuenire. **DE CLERICIS INCONTINENTIBUS:**

VII

Veniamus nunc ad ſacratissimos ordines clericorum quos in uene
rande reſegionis iniuriam. Itaper uſas prouincias calcator
atque confuſos caritatis inſinuante repperimus. ut hieremie
nobis uoce dicendum ſit. Quis dauid capiteo aquam aut oculis
meis fontem lacrimarum & flebo populum hunc die ac nocte.
Si ergo beatus propheta ad lugenda populi peccata non ſibi ait
lacrimas poſſe ſufficere. quanto nos poſſumus dolore percelli.
Cum eorum qui in nro corpore compellimur facinora deplorare.

Quibus precipue secundum beatum ~~beatum~~ paulum. Infantia
cotidiana & sollicitudo omnium ecclesiarum indefinenter incūbit.
Quis enim infirmatur & non infirmor quisscandalizatur & non ego.
Plurimos enim sacerdotēs xpi atque leuitas post longa consecrationis
sue tempora tam de coniugis propriis quam & iam de turpicuita sobole
didicimus procreasse. & crimen suum hac prescriptione defendere
quam ueteri testamento sacerdotibus ac ministris generandi facultas
legitur adtributa. Dicat mihi nunc quisquis ille est sectatur libidinū
p̄ceptorumque uitiorum. si festinat quia in lege moysi passim sacris
ordinibus ad dōnrō laxata sunt frenaluxoriae. Cur eos quibus
committebantur sc̄a sc̄orum promouēdicent. sc̄a estote quia & ego
sc̄i sum dñi dñi. Cur & iam procul a suis domibus annouicissimē
in templo habitare iussi sunt sacerdotes. hac uidelicet ratione ne uel
cum uxoribus possint carnale exercere cum mercaum ut conscientie
integritate fulgentes. Acceptabile dōmunus offerrent quibus
expleto deseruita omnisque tempore uxori usus solius successionis
causa fuerat relaxatus quia non ex alia nisi ex tribu leui quisquam
ad i ministerium fuerat p̄ceptus admitti. unde & dñi ih̄s cum nos
suam lustrasset & aduentu. In euangelio protestatur quia legem
uenerit implere non soluere. & ideo ecclesiam cuius sponsus ē.
forma fugat ut uoluit splendore faciare. ut in die iudicii cum
rursus ad uenerit sine macula & ruga eūm poscat. sicut per apostolū
suum insinuat repperire quarum sanctorū om̄s sacerdotes
atque leuitę insolubili lege confringimur ut adie ordinationis
nr̄e sobrietati ac pudicitie & cordanra mancipemur & corpora.
Dum modo per omnia dōnrō in his quae cotidie offerimus
sacrificis placeamus. Quia autem in carnes sunt dicente electionis

ua sed placere non possunt. uos autem iam non estis in carne
 sed in spiritu. Si tamen spiritus sanctus habitat in uobis. & ubi poterit nisi
 in corporibus sicut legimus. sanctus spiritus habitare & qui aliquanti
 de quibus loquimur ut uas carnis retulit ne lapsos esse se deflent.
 Hisa conditione misericordiam dicimus non negandam. ut sine
 ullo honoris augmento in hoc quod de te casunt quam diu uixerint
 officio perseuerent. si tamen post hac continenter se studuerint
 exhibere. In uero qui in licito privilegio excusatione nituntur
 ut sibi afferunt ueteri hoc lege concessum. Nouerint se ab omni
 ecclesiae facio honore quo indigne uisunt. Apostolice sedis auc
 toritate deiector. Nec unquam posse ueneranda adirectare
 miseria a quibus se ipsi. Dum obscenis cupiditatibus in hiant
 pribauerunt. & quia exempla presentia cauere nos promouent
 in futurum. qui libet episcopi presbiteri atque diaconi. quod non optamus
 deinceps fuerit talis inuentus. Jam nunc sibi omnem per nos
 indulgentiae additum intellegat obseruatum. quia ferro
 necesse est excidantur uulneraque fomentum non senserint
 medicinam. **DE CLERICIS QUAE
 DE ANTI PROMOUERI.**

VIII Dicimus & iam licenter ac libere in exploratae uitae homines
 quibus & iam fuerint numerosa coniugia ad praefixas digni
 tates. prout cuiusque libuerit adspirare. Quod non tantum
 illis qui ad haec immoderata ambitione perueniunt. quantum
 metro politanis specialiter pontificibus imputamus. Quidam
 inhibita ausibus conhibent dominum. Quantum in se est precepta
 contemnant. & ut taceamus quod alius suspicamus. ubi
 illud est quod dominum data per moysen lege constituit dicens.

Sacerdotes mei semel nubant. & alio loco sacerdos uxorem
uirginem accipiat. Non uiduam non repudiatam non mere-
tricem. Quod secutus apte ex parte secutore predicatur unius
uxoris uirum. Tam sacerdotem quam diaconum fieri
debere mandauit. Quae omnia ita uirarum regionum despicit
untur episcopi. Quasi in contrarium magis fuerint constituta. &
quia non est nobis de huiusmodi usurpationibus neglegendum.
Nemo indignatus domini uox iusta corripiat quae dicitur. uidebas
furem & curtebas eum & popebas tuum cum adulteris
portionem. Quid ab uniuersis post haec ecclesiis sequendum sit.
Quid uitandum generali pronuntiatione determinamus.

DE CLERICO CONUERSATIONE.

VIII. **Q**uicumque itaque se ecclesiae uouit obsequium a sua in-
fantia ante pubertatis annis baptizari & lectorum
debet ministerio sociari qui accessu ad adolescentiam usque
ad tricesimum aetatis annum si probabiliter uixerit una
tantum & ea quam uirginem communiter per sacerdotem
benedictione percipere. uxore contentus ac colitus
& subdiaconus esse debet. postquam ad diaconi gradum si se ipse
primis continentia praesente dignum prouerit accedat.
ubi si ultra quinque annos laudabiliter ministrari congrue
praeter byterium consequatur. Exinde post decennium
episcopalem cathedram poterit ad ipsam. si tamen per haec
tempora integritas uitae huiusmodi eius fuerit approbata.

DE GERANDEUIS.

X. **Q**uero iam aetate grande uis melioris propositi con-
uersatione prouocatus ex laico ad sacram militiam

peruenire festinat. Desiderius sui fructum non aliter
 obtineat nisi eo quod baptizatur tempore factam lectorum
 aut exorcistarum numero societur. si tamen eum unum habu-
 isse uel habere & hanc uirginem accepisse constat uxorem.
 Quidum imitari fuerit expleto biennio per quinquennium
 aliud acolitur & subdiaconus fiat. & sic ad diaconatum si per haec
 tempora dignus iudicatus fuerit proueat. Exinde iam
 accessu temporum praerbyterium uel episcopatum si eum cleri
 ac plebis euocauerit electio non in merito sortietur.

**quod clericus qui secundam
 duxerit deponatur.**

XI

Quisquis sancti clericus aut uiduam aut certe secundam
 coniugem duxerit omni ecclesiarum dignitate
 priuilegio mox nudetur. Laici tantum sibi communionem
 concessa. quam ita demum poterit possidere. si nihil postea
 quod hanc perdat admittat. **quae feminae
 cum clericis habentur.**

XII

Feminas uero non alias esse patitur in domibus clericorum
 nisi si eas tantum quas proprias solas necessitudinum causas
 habitare cum hisdem synodus nichena permissit. **de monachorum promotione.**

XIII

Monachos quoque quos tamen morum grauitas & uitae
 ac fidei infirmitas sancta commendat clericorum officio
 adgregari. & optamus & uolumus ita ut quintus trices-
 simum aetatis annum sunt in minoribus per gradus singulos
 crescente tempora promouentur ordinibus & sic ad diacon-
 atum uel praerbyterium insignia mature aetatis consecratione

perueniant. Nec salus ad episcopatus culmen ascendant.
 Nisi in his eademque singulis dignitatibus superius prefiximus
 tempora fuerint custodita. **QUOD POENITENS
 NON FIT CLERICUS.**

XIII Illud quoque nos par fuit providere ut sicut poenitentiam
 agere cuiquam non conceditur clericorum. Ita & post peni-
 tentiam ac reconciliationem nullum quam laico liceat honore
 clericatus adipisci. Quia quamuis sint omnium peccatorum
 contagione mundati. Nulla tamen debent gerendorum
 sacramentorum instrumenta suscipere. quid dum fuerint
 uasa uitiorum. **UT SI PER IGNORANTIAM
 poenitentes dicamus uel uidue maritus clerici factus fuerit
 NON PROMOUATUR.**

XV Et quia his omnibus quae in reprehensionem ueniunt sola
 excusatio ignoracionis obtenditur. Cum nos inter im solius
 pietatis intuitu necesse est clementer ignoscere. Quicumque
 poenitens quicumque digamus quicumque uidue maritus
 ad sacram militiam indebite & incompetenter inrepsit. Hac
 sibi condicione a nobis ueniam intellegat relaxatam. ut in
 magno debeat computare beneficio si adempta sibi omni spe
 promotionis. In hoc quoque inuenitur ordine perpetua
 stabilitate permaneat. scilicet post hac prouinciarum om-
 nium summi antistes. quod si ultra ad sacros ordines quem
 quam de talibus crediderint adsumendum. & de suo & de eoru
 statu quos contra canones. & interdicta nostra prouexerint.
 congruam apostolica sede promendam esse sententiam.
 Explicuimus ut arbitror frater carissime uniuersa

finis ept pap. simoni

quaedigestasunt inquerellam. & ad singulas causas de quibus
per filium nrm bassianum prbm ad romanam ecclesiam. utpote
ad caput tuum corporis retulisti sufficientia quantum opinio
responsa reddidimus. Nunc frater nraas tuae animum ad ser
uandus canones & tenenda decretalia constituta magis ac magis
incutamus. ut haec quae ad tua consultiare scripsimus omnium
coepiscoporum nrorum perferri facias notitiam. & non solum
eorum qui in tua sunt diucesi constituta. sed & iam ad uniuersas
carthagenenses ac boeticas lusitanas atque gallicas uel eos
qui uicinis tibi conlimitant. hinc inde prouincis haec quae a nobis
sunt salubri ordinatione. disposita sub litterarum tuarum pro
secutione mittantur. & quamquam statuta sedis apostolice uel
canonum uenerabilia definita. Nulli sacerdotum dñi ignorare
sibi liberum. ut illi uis tamen & pro antiquitate sacerdotum tui dilec
tionis esse admodum poterit gloriosum. haec quae ad te speciali
nomine generaliter scriptasunt. per unanimitatis tuae sollici
tudinem in uniuersorum fratrum nrorum notitiam perferantur.
Quatenus & quae a nobis non insulse sed prouide sub nimia
cautela & deliberatione sunt & salubriter constituta in teme
rata permaneat. & omnibus in posterum excusationibus
aditus qui a nulli apud nos patere poterit inferuatur.

dat. iij. id. feb. arcadio & bauto. **UOCŒ CONSŒ**
INCIPIT EPISTOLŒ REGULARIS PAPI INNOCENTII.

Innocecius decentio epō egubino salutem in xpo aeterna ecclesi
astica ut sunt ab aetate apostolorum tradita. Integra uel lent
seruare dñi sacerdotes. Nulla diuersitas nulla uarietas in ipsi
ordinibus & consecrationibus haberetur. sed dum unusquisque

Mortuus a. 417.
15 annis post. sub
arcadio etc.

14 *Incipit ept pap innocenti.*

non quod traditum est sed quod sibi uisum fuerit. hoc exifamat. ee.
tenendum. In deuersa indueris locis ue ecclesiis aut teneri
aut celebrari uidentur. hac fit scandalum populis. Quidum nesciunt
traditiones antiquas. humana psumptione corruptas putent sibi
aut ecclesias non conuenire aut ab apostolis uel apostolicis uiris
contrarietatem inductam. Qui enim nesciat aut non aduertat.
Id quod a principe apostolorum petro romane ecclesie traditum e.
ac nunc usque custoditur ab omnibus debere seruari. nec super
duci aut introducti aliquid quod aut auctoritate non habeat.
Aut aliunde accipere uideatur exemplum. Presertim cum sit
manifestum in omnem italiam. gallias. hispanias. africanam atque
sicilicam insulasque inter iacentes. nullum in futuris se ecclesie
nisi eos quos uenerabilis apl petrus aut eius successores constat in
sacerdotes aut legant. si in his prouinciis ab us apostolorum
inuenitur aut legitur inuenisse. docuisse. Qui si non legunt
quia nusquam inueniant. Oportet nos hoc sequi quod ecclesia
romana custodit. aqua eos principum accepisse non dubium est.
Nedum peregrinis a fertionibus fudeant capud in sationem
uideantur omittere. se pedilectionem tuam ad urbem uenisse
ac nobiscum in ecclesia conuenisse non dubium est. & quem
morem uel in consecrandis miseris. uel in ceteris agendis
arcanis teneat cognouisse. Quod sufficeret & arbitraret ad
informationem. si precessores tui minus aliquid aut aliter
tenuerint satis certum habere nisi de aliquibus consulendos
nos esse duxisset. Quibus idcirco respondimus non quod te
aliqua ignorare credamus. sed ut maiore auctoritate
uel tuas in futuris uel si quis romane ecclesie in sationibus

errant. aut communeas aut iudicare non differas. ut scire
ualeamus qui sint qui aut nouitates inducunt aut alterius ecclesie
quam romane existamant consuetudinem esse seruandam.

DE PACE POST CONFECTA MYSTERIA DANDA.

I Pacem igitur asserit ante confecta mysteria quosdam populi
imperare uel sibi inter sacerdotes tradere. Cum post omnia que
aperire non debeo pax sit necessaria indicenda. per quam
confit & populum ad omnia que in mysteriis aguntur atque in
ecclesia celebrantur. prebuisse consensum ac finita esse pacis
concludentis signaculo demonstrantur.

DE NOMINIBUS ANTE ECCE SACERDOTIS RECITANDIS.

II Denominibus. **+** uero sectandis antequam pretem sacerdos faciat atque eorum
oblationes quorum nomina recitanda sunt sua oratione comenda.
Quam super fluum sit & ipse pro tua prudentia recognoscat. ut
cuius hostiam necdum do offerat eius antefit. nomen in sinu
quam uis illi incognitum nihil sit. prius uero oblationes sunt
commendande. Actunc eorum nomina quorum sunt edicenda
ut inter sacramenta nominentur. non inter alia que ante
premitum ut ipsi misteris uiam futuris praecibus apperi
amus. **QONDEBEANT BAPTILATI NISI LABE PIS CSIGNARI**

III De confignandis uero infantibus manifestum est. Non ab alia
quam ab epō fieri licere. Nam prbt licet sint sacerdotis ponti
ficatus tamen apicem non habent. Hoc autem pontificibus
soli debere ut uel confignent uel paraclitum spm tradant.
Non solum consuetudo ecclesiae facta demonstrat. uerum illa
lectio actuum apostolorum que asserit petrum & iohannem
effedi rectos quia baptizati tradant spm scm. Nam prbt

seu extra ep̄m seu pre sente ep̄o cum baptizant x̄ristmate
 baptizatos unguere licet sed quod ab ep̄o fuerit consecratum.
 Non tamen frontem ex eodem oleo signare quod solus debetur
 ep̄i cum tradant sp̄m paraclitum uerba uero dicere non possum.
 Non magis proderet uideat quam ad consolationem respondere.

Q̄D & ITE OMNIBUS SABBATO IEIUNETUR.

Sabbatum uero ieiunandum esse ratio euidentissima demonstrat.
 Nam si diem dominicum ob uenerabilem resurrectionem
 dñi nr̄i ih̄u xp̄i non solum in pascha celebramus uerum etiam
 per singulos circulos ebdomadarum ipsius diei imaginem
 frequentamus. Ac si sexta feria propter passionem dñi ieiunamus
 sabbatum pretermittere non debemus quin
 tristitiam atque letitiam temporis illius uidetur inclusus.
 Nam utique constat apostolum biduo isto & immerore fuisse
 & propter metum iudeorum seculuisse. Quod utique non
 dubium est in tantum eos ieiunasse ^{biduo} memoratur ut tra
 ditio ecclesie habeat ut biduo sacramenta pentus non cele
 brari. quae for ma utique per singula tenenda est ebdomadae
 propter id quod cum memoratio die illius semper est cele
 branda. quod si putant semel atque uno sabbato ieiunandum.
 Ergo & dominicum. & vi. f. semel in pascha erit utique
 celebrandum. si autem dñi diei. ac vi. f. per singulas ebd̄
 reparanda imago est. Dementis est bidui agere consuetu
 dinem sabbato pretermissa cum non disparem habeat
 causam. A. VI. uidelicet feria in qua dñs passus est
 quando & ad inferos fuit. ut tertia die resurgens redderet
 letitiam post biduanam. Tristitiam precedentem

Non ergo nos negamus. vi. f. ieiunandum sed dicimus & sab̄b
hoc agendum quia ambobus trinitatem ap̄tis uel his qui xpm
secuti sunt indixerunt. Qui die dominico hilarati non solum
ipsum festiuissimum esse uoluerint. uerum & iam per omnes
ebdomadas frequentandum esse duxer. **DE FERMENTO
CITATIS PR̄BI DIRIGENDUM.**

De fermento quod die dominica per titulum mittimus super flue
nos consulere uoluita. Cum om̄s ecclesie nr̄e in ciuitatem
sint confatute quarum pr̄bi quia die ipso propter plebem
sibi creditam nobiscum conuenire non possunt. Idcirco fer
mentum a nobis confectum per acolathus accipiunt. ut se ante
communione maxime illa die non iudicent separator. quod
per parroecias fieri debere non puto quia non longe portandas
sacramenta. nec nos per amitteria diuersa confatutas pr̄bis
definamus & pr̄bi eorum conficiendorum ius habeant atq;
licentiam. **DE ENERGU MENIS BAPTIZANDIS.**

VI. **D**e his uero baptizatis qui postea demonio aut uitio aliquo
aut peccato interueniente arripiuntur. quae si uel dilectio
tua si a pr̄bo uel diacono possint aut debeant consignari.
quod hoc nisi ep̄s precipere non licet & nam e manus inponenda
omnino non est nisi ep̄s auctoritatem dederit id efficiendi.
ut autem fiat ep̄i est temperare ut manus ei uel a pr̄bo uel
a ceteris clericis inponatur. Nam quomodo id fieri sine magno
labore poterit ut longe confatutus ener guminus ad ep̄m
deducatur. cum sit talis casus ei in itinere acciderit nec fieri
ad ep̄m nec referri ad sua facile possit. **DE POS
NITIENIIBUS.**

VII. **D**e poenitentibus autem qui sibi ex grauioribus commissis
siue ex leuioribus poenitentiam gerunt . si nulla inter
ueniat egritudo . **V PER ANTE PASCHA .**

Eis remittendum romane ecclesie consuetudo demonstrat .
Ceterorum deponere fumando delectorum sacerdotis
est iudicare . ut attendat ad confessionem penitentis & ad fletus
atque lacrimas corrigentis actum iubere dimitti . Cum uiderit
congruam satisfactionem . sanis qui egritudinem inciderit
atque usque ad desperationem deuenit ei . Est ante tempus
pasche relaxandum ne de seculo atque communionem discedat .
**DE EPISTOLA S. IACOBI APTI
IN QUAE PRO INFIRMIS ORARI PERCUTITUR**

VIII. **S**ane quoniam de hoc sic uti de ceteris consulere uoluit dilectio
tua adiecit . & iam si filius meus celestianus diaconus in epistola
sua esse a tua dilectione positum . Illud quod in beati apostoli
iacobi epistolam conscriptum est . Infirmatur quis in uobis inducat
presbiteros & orem super eum unguentes eum oleo in nomine dñi .
& oratio fidei saluauit infirmum & suscitauit illum dñs . & si in
peccatis fuerit remittetur ei . quod non est dubium de fidelibus
egrotantibus accipi . uel intellegi debere qui scō oleo chrismatis
per ungui possunt . qđ ab epō confectum non solum sacerdotibus
sed omnibus ut xpianis licet in sua aut suorum necessitate
unguendum . Ceterum illud superfluum uideamus adiectum .
ut de epō ambigatur quod presbyteris licere non dubium est .
Nam idcirco praesbyteris dictum est quia epī occupationibus
aliis impediti ad omnes languidus ire non possunt . Ceterum
si ep̄s aut postea ut dignum ducit aliquem a se uisitandum

negantur.

& benedicere & tangere *chrisma* sine unctione potest
cuius est ipsum *chrisma* conficere. Nam poenitentibus reliqua
sacramenta istud fundi non potest qui agnus est sacramenta.
Quomodo unum genus putatur posse concedi. his igitur fr̄
carissime omnibus quaetua dilectio uoluit a nobis exponi.
prout potuimus respondere cura uimus ut ecclesia tua romanam
consuetudinem aqua originem ducit seruare ualeat atque custodire.
Reliqua uero que scribi fas non erat. Cum ad fueris interrogati
poterimus edicere. Erit autem potentie dñi & iam id procurare
ut & tuam ecclesiam & clericos nros qui sub tuo pontificio diuinis
famulantur officis bene instituas. & alius formam tribuas
quam debeant imitari. Data xiiii. kl̄ apl̄ theodosio augusto
vii. & pelladio. uñccss. **EXPLICIT DECRETIS**

Epistola pape innocenti. Incipit eiusdem alia.

Innoce[n]tius uictorio ep̄o rano manensi salutem. & sit tibi fr̄
carissime pro merito & honore sacerdoti quo plurimum
polles. uiuendi & docendi ecclesie sc̄e regule nota sunt omnia
neque est aliquid de quod sacris lectionibus tibi minus collectum
esse uideatur. Tamen quia romane ecclesie normam atque
auctoritatem magnopere postulata. uoluntate tua e morem
admodum gerens de gesta uite & morum probabilium disciplinas
annexas litteris meis misi. per quas aduertant ecclesiarum
regionis ure populis quibus & regulis xpianorum uita. In sua
cuiuscumque professione debeat contineri qualisq; seruetur
in uerbis romane ecclesie disciplinae dilectionis tue a ppeleber
finitas. & confacer dotes nros qui in illis regionibus propriis
ecclesie p̄sident. Regularum hunc librum quasi didascaliam

cum atque monitorem sedula insinuare ut & nos cognoscere
 & ad fidem confluentium mores. ualeant docendi soliditate
 formare. Aut enim propositum suum ex hac r̄a congruenti
 lectione cognoscant. Aut si quid adhuc desideratur facile poterit
 ex bona imitatione supplere. Incipiamus igitur ad iudicium
 sc̄o apostolo petro. per quem & apostolatus & episcopatus
 in xp̄o cepit exordid. ut quoniam plures sepe emer serunt
 cause que in aliquantis non erant cause sed crimine. Ut de cetero
 sollicitudo sit unicuique sacerdoti in sua ecclesia curam huius
 modi habere. Sicut ap̄t̄s p̄dicat paulus talem ecclesiam dō exhibendā
 Non habentem maculam aut rugam ne alicuius mor̄ uide ovis
 afflati conscientiam̄rā contaminata uiolatur. propt̄r eorū igitur
 qui uel ignorantiam uel desidia non tenent ecclesiasticam disci-
 plinam & multa non p̄sumenda p̄sumunt. Recte postulasti
 ut illis partibus istius modique tenet & ecclesia romana forma
 seruetur. Non quod noua precepta aliquamperentur. Sed
 ea quae per desidia aliquorum neglecta sunt. Ab omnibus
 obseruari cupiamus quae tamen apostolica & patrum traditione
 sunt confirmata. Scriptum ē namque a te solonocenser. 33.
 ad timotheum paulo monente. fate & tenete traditiones nr̄as
 siue per uerbum siue per epistolam illud certe tuam debet & mente
 uehementius excitare. ut ab omni labe seculi istius immunis
 antedī conspectum securis inueniaris. Cum multum enim creditur
 plus ab eo exigatur. Ergo qm̄ non pro nobis tantum sed pro populo
 xp̄i cogimur prestare rationem. Disciplinā dī sc̄ifica populum
 erudire debemus. Existerunt enim nonnulli qui statuta maiorū
 non tenentes ⁱⁿ castitatem ecclesie sua p̄sumptione uiolant.

populi flabore sequentes & diuicium non timentes. Ergo
 ne silentio nro ex his amemus his prebere consensum. Dicent dno.
 uidebas furem & currebas cum eo. haec sunt quae deinceps in
 tuitu diuini iudicii. Omnem catholicum epm expedit custodire.

**QUOD EXTRA CONSCIENTIAM METRO
 POLITANON ORDINETUR EPS.**

VIII.

Primum ut extra conscientiam metropolitaniepi nullus
 audeat ordinare. Integrum enim iudicium est quod plurimoru
 sententia confirmatur. Nec unus epi ordinare psumat ne furta u
 beneficium praesertim uideatur. hoc enim & a modo nicheno
 constitutum atque definitum. **QUI AD CLERUM**
 admitti non possunt & ad clericorum cause ad propriis ter

MINENTUR EPISCOPIS.

X

Item si quis post remissionem peccatorum in gulum militiae secularis
 habuerit ad clericatum admitti omnino non debeat. si quae aut
 cause uel contentiones inter clericos tam superioris ordinis quam
 & iam inferioris fuerint exorte. ut secundum synodum nichenam
 congregatis eiusdem prouintiae episcopis. Turgium terminetur
 nec aliquid liceat sine praedictio tamen romane ecclesiae.

Relictis his sacerdotibus qui in eadem prouincia die ecclesiam nutu
 diuino gubernant. ad alias conuolare prouincias quod si quis
 forte psumpserit & ab officio cleri submotus & iniuriarum
 reus ab omnibus iudicetur. si autem maioris cause in medio
 fuerit deuoluit ad sedem apostolicam sicut synodus statuit
 post iudicium episcopale referatur. **UT UIUAM**

CLRS NON DUCAT UXOREM.

XI.

Vt uiduam clericus non ducat uxorem. quia scriptum est

Sacerdos uxorem uirginem accipit & non uiduam non eiecitā .

Itemque ad sacerdotium labore suo & uite prouitate con-
tendit . Cauere debet ne hoc p̄iudicio impeditur peruenire

non possit . **UT SUI LAICUS UIDUAM DUXERIT CLER. N̄ FIAT.**

XII **V** his qui uiduam licet laicus duxit uxorem . siue ante baptismum
siue post baptismum non admittantur ad clerū . quia eodem
uicio uidetur exclusus . In baptismo autē crimina dimittuntur
non acceptę uxoris consortium se laxatur . **UT CLER. N̄ SIT**
QUI SECUNDUM HABUERIT.

XIII **N** e his qui secundam duxerit uxorem clericus fiat quia scriptū ē .
unius uxoris uirum . & iterum sacerdotēs mei semel nubant . &
alibi sacerdotēs mei non nubant amplius . Ac ne aliquibus excusa-
retur ante baptismum . si forte quis accepit uxorem & eade seculo
recedente alteram duxit in baptismo esse dimissum satis erat
a regula . quia in baptismo peccata remittuntur . non acceptarū
uxorum numerus aboletur . Cum utique uxor ex legis p̄cepto
ducatur in tantum ut & in paradiso cumparentes humani generis
coniungentur ab ipso sint dō benedicti . & salamon dicat adō
p̄parabitur uiro uxor quam formam & iam sacerdotēs om̄s
seruare uisus ipse demonstret ecclesie . satis enim absurdum est
aliquem credere uxorem ante baptismum acceptam post baptismū
non computari . Cum benedictio que per sacerdotem super
nubentes imponitur . non mater iam delinquendi dedisse . sed
formam tenuisse legis adō antiquitus infirmitate doceatur
quod si non putatur uxores reconputanda quae ante baptismū
ducta ē . ergo nec filii qui ante baptismum geniti sunt pro
filii habentur . **UT ALTERIUS CLERICUS**

ORDINARE NULLUS P̄SUMET EP̄S

Vt de aliena ecclesia clericum ordinare nullus usurpæ nisi cuius ep̄s p̄sibus exortatus concedere uoluerit. hoc & iam synodus statuit in nichena ut abiectum ab altero clericum altera ecclesia non recipiat.

QUOD SACERDOTES ET LEUITÆ CŪ MULIERIBUS COIRE NŌ DEBEANT.

XV **V**t uenientes a nouationis uel motibus per manus tantum in positionem suscipiantur quia quamuis ab hereticis tamen in xp̄i nomine baptizati sunt. præter eos qui si forte a nobis ad illos transeuntes re baptizati sunt. hi si resipiscentes & ruinas suas cogitantes redire maluerint. sub longâ penitentiæ satisfactione admittendi sunt.

XVI **P**ræter ea quod dignum & pudicum & honestum est tenere ecclesiã omnimodo debet ut sacerdos & leuitus cum uxoribus suis coeant. quia ministri cotidiani necessitatibus occupantur. scriptum est enim sciēstote quoniam ego sc̄s sum dn̄s d̄s uester. Nam prius temporibus de templi d̄i sacerdotes annouicissus non discedebant. sicut de zacharia legimus. nec domum suam omnino tangebant. quibus utique pp̄t subolis successionem uxori usus fuerat relaxatus. quia ex aliatribu p̄ter ex femine aaron ad sacerdotum nullus fuerat p̄ceptus accedere. quanto magis hi sacerdotes uel leuitus pudicitiam ex d̄i coordinationis suae seruare debeant. quibus uel sacerdotum uel ministerium sine successionem est. nec præterit dies quæ uel a sacrificiis diuinis uel baptismatis officio uacant. Nam si paulus ad corinthios scribit dicens. Abstinet uos a tempore ut uacatis orationi. & hoc utique uacat p̄ceptum multo magis sacerdotes quibus & orandi & sacrificandi iuge officium est semper debebunt ab eiusmodi consortio abstinere. qui si contaminatus

fuerit acarnali concupiscentia quopudore uel sacrificare forsitan
 usurpauit. Aut qua conscientia quomerito ex audire succredit.
 Cum dictum sit. Omniamunda mundis conquinatis autem & infidelibus
 nihil mundum. sed fortasse licere hoc credit quia scriptum est unus
 uxoris uirum non permanentem in concupiscentiam generandi dixit.
 sed propter consuetudinem futuram. neque enim integros corpore non ad
 misit. qui ait uellem autem omnes sic esse sicut & ego. & aperit
 declarat dicens. Qui autem in carne sunt dō placere non possunt.
 uos autem iam non estis in carne sed in spū. **QUOD MONACHS**
 si clericus factus fuerit propositum suum seruare debeat.

XVII **D**emonachis quid iam morantes in monasteriis postea ad clericatus
 ordinem per uenerint non debere eos a priori p̄posito deuiare
 aut enim sicut in monasterio fuit & quod diu seruauit in meliori gradu
 positus admittere non debet aut si corruptus postea baptizatus
 & in monasterio sedens ad clericatum ordinem ~~ordinem~~ accedere
 uoluerit. uxorem omnino habere non poterit. quia nec benedicti
 cum sponsa potest iam ante corruptus. quae forma seruatur in
 clericis maxime cum uetus regula hoc habeat. ut quisque corruptus
 baptizatus clericus esse uoluit & sponderet se uxorem omnino non
 ducere. **UT EX CURIALIBUS CLERICUS**
 non fiat propter uoluntates quas diabulo inuentas exhibere epellitur.

†

XVIII **P**reter ea frequenter quidam ex fratribus nostris curiales uel quibus
 libet publicis functionibus occupatos clericos facere contendunt.
 Quibus postea maior tristitia cum dereuocandis eis aliquid ab im
 peratore p̄cipitur quam gratianascitur. De abscito constat enim
 eos impis munus uoluptates & iam exhibere quas diabulo inuentas
 esse nondubium est. & ludorum aut numerum apparatus

aut preesse aut for sitan inter esse . sic certe in exemplum sollicitudo
 & tristitia fratrum . quam in sepe pertulimus imperatore presente
 cum pro his sepius rogaremur . quam ipse nobiscum positus cognouit
 quibus non solum inferiores clerici excusantibus . uerum & iam
 iam in sacerdotio constituta ingens molestia ut redderentur
 instabat . **DE VIRGINIBUS UELATIS
 SI DEUIAUERIT.**

XVIII

Item qui xpo spiritualiter nubunt & a sacerdote uelantur .
 si postea uel publice nupserint uel se danculo corruerint . non
 eas admittendas esse ad negendam poenitentiam . nisi si cui se
 iunxerat de mundo recesserit . si enim de hominibus hec ratio
 custoditur ut quaecumque uiuente uiro alteri nupserit habeatur
 adultera nec ei agende poenitentiae licentia concedatur .
 Nisi unus ex his fuerit defunctus quantum magis de illa tenenda est
 quae ante immortalis sponso coniunxerat . & postea ad humanas
 nuptias transmigravit . **DE VIRGINIBUS NON
 UELATIS SI DEUIAUERINT.**

XX.

Haec uero quae nec diuina sacra uelamine tecte tamen in proposito
 uirginalis est per se simulauer permanere . licet & uelatae
 non fuerint si for tenebuntur his agenda aliquando tempore
 poenitentiae . e . quia sponso eius ad no tenebatur . si enim inter
 homines sol & bonae fidei contractus nulla ratione dissolui .
 quantum magis ista pollicitatio quam cum deo pepigit solui sine
 uindicta non poterit . Nam si aptr paulus quae a reposito
 uiduetaas discesserant . Dixit eas habere damnationem
 quia primam fidem irritam fecerunt . quanto potius uirg
 quae priori promissioni fidem frangere sunt conatae .

Haec itaque regula frater karissime si plena uigilantia
 fuerit ab omnibus discipulis obseruata cessauit ambitio
 dissensio conquiescit. Heresis & schismata non emergunt. locum
 non accipit diabolus seruiendi. manebit unanimitas iniquitas
 superata calcabitur ueritas spiritali feruore flagrauit. Pax
 predicata labiis cum uoluntate animi concordauit. Implebitur
 edictum apostoli ut unanimes unum sentientes permaneamus
 in xpo. Nihil per contentionem nobis neque per inanem gloriam
 uindicantes. Non hominibus sed dno saluatori placentes.
 Cui est honor & gloria in secula seculorum amen.

Innocentius exuperio ep̄o tolosano salutem. Consulem te b̄ frat̄
 karissime quid de proposita specie unaquaque sentirem. pro
 captu intelligentiae meae quae sunt uisa respondi. Quid sequendū
 uel quod hic illis ratio persuaderet uel auctoritas lectionis
 ostenderet. uel custodia seriet temporum demonstraret. Et quidē
 dilectio tua in futurum secuta prudentium ad sedem apostolicam
 referre maluit quid deberet de rebus dubiis custodire. potius
 quam usurpationem p̄sumpta quae sibi uiderentur de singulis obanere.

Cur enim magis pudendum putemus dicere aliquid quam omnino
 nescire. mihi quoque ipsi de consolatione docilitas accedit. ut
 per scrutatas rationibus ad proposita respondere compellar
 eo que fit. ut & aliquid semper addiscat qui postulatur ut doceat.

Proponam igitur singula subiciamque responsum. **DE IN
 CONTINENTIA SACERDOTUM
 UEL LEUITARUM.**

Proposuita quid de his obseruari debeat quos in diaconi
 ministerio aut officio presbyterii positos incontinentes.

esse aut fuisse generata filii prodiderunt. De his & diumarum
 legum est disciplina & beate recordationis uiri sirici epi
 monita euidencia commendarunt. ut incontinentes in officis
 talibus positi. omni honore ecclesiastico priuarentur nec ad
 mittantur ad tale ministerium. quod sola continentia oportet
 impleri. Est enim uetus admodum sacre legis auctoritas
 iam inde ab initio custodia. Quod in templo annouicissimu
 diuisi sua habitare praeceptum sunt sacerdotes ut seruientes
 sacris oblationibus puros & ab omni labe purgatos sibi iudicent
 diuina mysteria. Neque eos ad sacrificia fas sit admitti.
 qui exercent uel cum uxore carnale consortium quia scriptum e.
 Sci estote quia & ego scis sum dñs dñs uester. Quibus utique
 propter subolis successionem. propterea uxoris usus fuerat
 relaxatus quia ex alia tribu ad sacerdotium nullus fuerat
 pceptus accedere. Quantomagis hi sacerdoter uelle uitae
 pudicitiam ex die ordinationis suae seruare debent. Quibus
 uel sacerdotium uel ministerium sine successionem est. Nec
 pterit dies quauel sacrificiis diuinis uel baptismatis officio
 uacent. Nam si paulus ad corinthios scribit dicens. **Abstinetis**
 uos ad tempus ut uacetis orationi & hoc utique laicis his
 preceptum multo magis sacerdotes quibus & orandi & sacri
 candi iuge officium est. semper debent ab huiusmodi
 consortio abstinere. Qui si contaminatus fuerit carnali con
 cupiscentia quo pudore uel sacrificare usur pauit aut qua
 conscientia quo uemero exaudiri se credit cum dicitur sit
 omnia munda mundis. Conquinatis autem & infidelibus
 nihil mundum. sed fortasse hoc licere credit quia scriptum e.

cuius uxoris uirum non permanente in concupiscentiam
 generandi hoc dixit. sed propter continentiam futuram neque
 enim integros corpore non admisit quia uellem autem omni
 fic esse sicut & ego & aperte declaratur dicens. Quia autem in carne
 sunt deo placere non possunt & habentem filios non generaliter dixit.
 Sed ea plena dispar & diuisa sententia est. Nam si ad aliquos
 forma illa ecclesiasticae uite pariter & discipline quae ab episcopo
 sericio ad prouincias committitur non probabitur peruenisse.
 his ignorantia uenia remittetur. Ita ut de cetero poenitentia
 incipiant abstinerere. & ita gradus suos in quibus inuenta fuerant
 sic retinent ut eis non liceat ad potiora conscendere. Quibus in bene
 ficio esse debet quod hunc ipsum locum quem retinent non
 amittant. si qui autem scit se formam uidentem missam a sericio
 deteguntur. neque statim cupiditates libidinis abiectis. Illi sunt
 modi hominibus submouendi qui post admonitionem cognitam
 proponendam arbitrati sunt uoluptatem.

DE UL TIMA POENITENTIA

XXII **E** hoc questum est quid de his obseruari oporteat qui post
 baptismum omni tempore incontinentiae uoluptatibus dediti
 in extremo sine uite suae poenitentiam simul & reconciliationem
 communionis exposcunt. De his obseruatio prior durior posterior
 interuenientem misericordia inclinatio est. Nam consuetudo
 prior tenuit ut concederetur poenitentia sed communio negaretur.
 Nam cum illis temporibus crebre persecutiones essent. Ne
 communionis concessa facilitas homines ad reconciliationem
 securus non reuocaret & a lapsu. merito negata communio est
 concessa poenitentia ne tota poenitentia negaretur. & durior est.

remissionem fecit temporis ratio. Sed postquam dñi noster
 pacem ecclesiis reddidit. Jam ter ore depulso communionem
 dari ab euntibus placuit. & propter dñi misericordiam quasi
 uaticum profecturus. & nemo uationi hereticis negantibus ueniã
 asperitatem & duriciam subsequi uideamur. Tribuitur ergo
 cum poenitentia extrema communio. Ut homines huiusmodi
 uel in supremis suis permitte saluatoris nro a perpetuo
 exilio uindicerentur. **DE ADMINISTRATORIBUS.**

XXIII.

Quaesitum etiam est super his qui post baptismum administra-
 uerunt & aut tormenta sola exercuerunt. Aut etiam capitale
 protulerunt sententiam. De his nihil legimus a maioribus definitum.
 memnerant enim ad potestates has fuisse concessas. & propter
 uindictam noxio rem gladium fuisse permisisum. Et dimisit
 terium esse datum in huiusmodi uindictam. Quomodo igitur
 reprehenderent factum quod auctore dño uiderent esse. concessum.
 De his ergo ita ut actenus seruatum est. si habere mus ne aut
 disciplinam euertere aut contra auctoritatem dñi uenire uide-
 amur. Ipsis autem in ratione reddenda gestasua omnia serua-
 buntur. **QD UIRICUM AD ULTERIS N' CONUENIANT.**

XXIII.

Et illud desideratum sciri cur communicantes uirum adulteris
 uxoribus non conueniant. Cum contra uxores in consortio ad-
 ulterorum uirorum manere uideantur. super hoc xpiana
 ad uterum in uo que sexu pari ratione condempnat. sed uiros
 suos mulieres non facile de adulterio accusant. & non habent
 latentia peccata uindictam. uiri autem liberius uxores ad
 alteras apud sacer dotes deferre consuerunt. & ideo mulieribus
 proclito earum crimine communio denegatur. uirorum aut

latente commissio non facile quisquam ex suspicionibus
 abstinetur. qui utique submouebitur si eius flagitium detegat.
 Cum ergo par causa sit interdum probatione cessante uindicta
 ratio conquiescit. **quod qui preces**

uel criminales dictant habeantur immunes.
XXV Illud etiam scitari uoluiti antequam dictantibus liberum conce
 datur utique post baptismi regenerationem a principibus
 poscere mortem alicuius uel sanguinem de reatu. quam rem
 principem numquam sine cognitione concedunt. sed ad iudices
 commissa ipsa uel crimine semper remittunt. ut causa cognita
 uindictentur quaecumque sit ori fuerint de lagata. aut absolu
 tio aut damnatio pro negotii qualitate proferatur. & dum
 legum improbos exercetur auctoritas erit dictator immunis.

quod hi qui intercedente
SEMONSTRENTUR

XXVI De his etiam requisit dilectio tua quinterueniente repudio
 alius matrimonio copularunt. Quos mutroque parte
 adulteros esse manifestum est. qui uero uel uxore
 uiuente quam uis dissociatum uideatur esse coniugium
 ad aliam copulam festinar. neque possunt adulteri non uideri
 in tantum ut etiam heperione quibus tales coniuncti sunt.
 etiam ipse ad uterum commissse uideantur. secundum illud
 quod legimus in euangl. Quid misert uxorem suam & duxerit
 aliam moechatur. similiter & quid missam duxerit moechatur.
 & ideo omni a communione fidelium abstinentos. De parentibus
 autem aut propinquis eorum nihil tale statui potest nisi.

Nisi intertores illiciti consortii fuisse detegantur. **QUI LIBRI
INCANON RECIPIANTUR.**

XXVII. Qui uero recipiantur incanonem scripturarum breuis
adnexus ostendit. haec sunt ergo quae desiderant amoneri
uoce uoluita. moysi libri quinque. id est genesis. exodus.
leuiticus. numeri & deuteronomium necnon & iherosolimitanae
& iudicum & regnorum libri quattuor. simul & ruth ppha
libri sedecim salomonis libri quinque praeterum. Item
historiarum iob liber unus. tobis unus. hesai. unus. iudit
unus. machabeorum duo. hesdre duo. Paralypomenon duo.
Item noui testamenti euangeliorum libri quattuor. aptorum
pauli epistole quattuordecim. ept ioh tres. epis petri due.
Epistola iude. epis iacobi actus aplos. apocalypsin ioh. Cetera
autem quae uel sub nomine mathie siue iacobi minoris uel
sub nomine petri & ioh quae quodam leuitio scripta sunt sub
nomine andree quae anexo charide & leomida philosophis uel
sub nomine thome. & si quae sunt alia non solum repudianda
uerum & iam noueris esse damnanda. **DLXXII**

MARIEI S I L I C O N E I I

& anthemio. cons. epistulae pape innocenti. IIII. Incipit
eiusdem papae innocenti ad felicem epm nucerianum.

Innocentius felici epo nuceriano mirari non possumus dilectione
tuam sequi instituta maiorum. Omniaque quae possunt aliqua
recipere dubitationem ad nos quasi ad capud atque ad apicem
episcopatus referre. ut consulta uidelicet sedis apostolica
ex ipsis rebus tuis certum aliquid faciendum. quae pronuncia
quod nos & libenter accipimus & dilectionem memorem

alia

canonum probamus. scriptura igitur quod seruoore fidei quo
 pollet & amore scē plebis uel reparaueris ecclesias dī uel nouas
 quas que conseruaueris. sed in his clericos quos constituas non habere.
 Aliquos uero murtos aliquos dicamus esse ad quod sc̄p uimus
 prudente uirum debis uoluisse consulere. Que omnibus sunt certa
 ratione conperta. ergo non quasi ignoranti dicimus sed in alius
 forsitan occupatos istud oblitus esse uos dicimus.

+

S I Q U I S U O L E N S P A R T E M S I B I

corpore amputauerit clericus esse non potest nolens autem potest.

XXVII **Q**uingitur partem cuiuslibet & digiti sibi ipse uolens abscedit.
 hunc ad clericum canones non admittunt. Cui uero casu aliquo
 conugit dum aut operi rustico curam impendit. aut aliquid
 faciens si non sponte percussit hos canones precipium & clericus
 fuerint & si in clero fuerint reperti non abici. In illis enim
 uoluntas est iudicata que sibi ausa fuit ferrum inicere quod
 salic & alii id facere dubitare non possit. In istis uero casus.

ueniam meruit. **Q U O D D I C A M U S**
A D C L E R I C U M A D M I T T I N O N T O S S U N T.

XXVII **D**edignis autem nec consulidebuit quod manifesta sit lectio
 apostoli. unius uxoris uirum ad sacerdotium siue ad clericatum
 admitti debere. & hanc ipsam tamen si uirginem accepit
 nam ea que habuerit ante uirum licet & defunctus sit. tamen
 si clerico postea fuerit copulata clericus qui eam accepit
 esse non poterit. quam lege cautum est. non uiduam non
 abiectam habere posse coniugem sacerdotem.

Q U I D E L A I C I S A D C L E R I C U M
D E B E A N T P R O M O U E R I.

XXX. De laici si uero relegio tua consoluit quod canones ordinare prohibeant . certum est quidem hoc regulas ecclesiasticas continere . sed non ita definitum est ut de omnibus sic laicis constitutum . Neque enim clerici nasci & non fieri possunt . sed de signata sunt genera de quibus ad clericatum peruenire possunt . Id est si quis fidelis militauerit . si quis fidelis causas egerit . hoc est postulauerit . si quis fidelis administrauerit de curialibus autem manifesta ratio est . Quoniam & si inueniantur huiusmodi uiri quidebeant clerici fieri . tamen quoniam sepius ad curiam repetantur . Cauendum ab his est propter tribulationem que sepe de his ecclesie peruenit . **QUI DE LAICIS** possunt clerici fieri hic aperte concubina prohibetur .

XXXI. Laici uero qui habentes uxores baptizati sunt ac sic semper fuerint ut oppinio eorum nullo bacallent . ut aut clericis iuncti sunt heserint si non concubam non pelicem nouerint . si non omnibus bonis operibus uigilarint non prohibentur huiusmodi ad clericatus sorte adsumi .

DE TEMPORIBUS MORANDIS IN CLERO .

Ita sane ut neos tempora a maioribus constituta seruentur . Nec cito quilibet lector cito acolitus cito diaconus cito sacerdos fiat . quam minoribus officis fidiu perdurent & uitae eorum pariter & obsequia conprobantur . ut ad sacerdotium postea emeritis stipendiorum merita ueniant . Nec precipiant quod uitae probata meretur accipere . quoniam ergo certa definitione constituta est . quidebeant amitti . qui uero probari ex his omnibus quos uide dignatio tua non posse reprobari . Eligere debetis quos clericos

facias. si enim nullam gratiam hominibus aut beneficium
prestare uelimus tales inuenire possumus. De quorum adsump-
tione nec incurrere nec erubescere ualeamus. **EXPLICIT**

**EPIS PAPA INNOCENTI III. IN
CIPIT EIUSDEM. V.**

Innocentius maximo & seверо episcopus presbiter ecclesiarum canonum
norma nulli esse debet & incognita sacerdoti qui a se sciri haec a ponti-
fice satis est indecorum maxime cum alius relegeosus & sciatur
& custodienda esse ducatur. Nuper maximilianus filius noster
agens in rebus cuiusmodi querellam detulerit libelli eius series
adnexa declarat. **quod II. QUINTE PRESBY**
terio filios genuerint remoueri ab officio debeant.

XXX
III **Q**uia de fidei ac discipline deductus non patitur ecclesia pullum
ab indignis presbiteris quos in presbyterio filios asserti procreasse quod
non licet exponerem nisi in ossemuram prudentiam legis totius
habere notitiam. & deo frater Kmi libelli qui subiectus est tenore per-
specto eos quae talia perpetrasse dicuntur iubebitur in medio collocari
discussisq; abiectionibus quae ipsi presbiteris impinguntur. si conuicti
potuerint a sacerdotali remoueantur officio. quia qui scinon sunt
sca temptare non possunt atque alieni efficiantur a ministerio
quod uiuendo mlicite pulluer. miramur autem haec eorum
dissimulare episcopus ut aut cohibere aut nescire esse inlicita iudicentur.

EXPLICIT. INCIPIT EIUSDEM PAPA

innocenti. VI. quod post penitentiam nullus possunt ad clerum admitti.

XX
III **I**nnocentius a gapito machedonio & mariano episcopi apulis. multa
in prouincia contra canones ecclesiarum decreta quae maiorum
usurpant plurimis & relationes diuersorum & suggestiones.

fidissime retulerunt. quae quidem possent facile refectari. si in his nominibus auctores. quidam aut magis aut obsequentibus gratia prestare nituntur. Relegationem uolunt ordinesque corrumpunt ac sic uenit ut indigni qui que honores suscipiant ecclesiarum & admittantur ad clerum. Quae nec inter laicos quidem dignum locum habere merentur sicut nunc dato nobis libello monstratum est modestum quendam multa criminibus in uolutam. propter quae & iam poenitentiam egisse dicitur non solum clericum effectum quod non licet. uerum & iam ad episcopatus apicem tendere. Cum canones apud nichenam constituti poenitentiam & iam ab infimis officiis clericorum excludam. & ideo frs Kmi per specto tenore libelli eum iubebitur presentari ac si uere constituerit talem qualem libellus adfirmat non solum ad ambitione sed & iam a clericatus remoueatur officio.

EXPT. INCIP. EIUSDE PAPA E. VII.

de bubalio & tariano damnatis a prouincialibus episcopis quorum sententiam sedis apostolica retractare curauit.

XXXV.

Innocentius frater in christo salutem in domino sempiternam. Innotuit quod correntio sofronio flauiano machedonio prosdocio & aristeo episcopis per machedoniam constitutis moraco episcoporum nostrorum maximiani & eumeni uel potius inportunitas temporum fecit ut uos iteratis de bubalio & tariano quaerentiam & nos iterum homines perditissimos insurgeremus. sed ut possum paucioribus uerbis malorum tantorum immitabor compendium & strictam quae in uolumine litterarum uestrarum conspexerim retractabo. graue non potuit uideri piissimis mentibus uestris cuiuscumque retractari iudicium. Quia uertitas exagitata sepius magis splendet in luce & per nices reuocata.

in iudicium grauius & sine poenitentia condemnatur. Nam
 fructus diuinus est iustitia sepius recensari fr̄s Km̄i uerum illud
 uideo mouissime animos uros quod in multis bubulius sepe falla
 cis deprehensus obiecerit. Exemplaria fictarum quasianobis litte
 rarum cum pro consuetudine hominis nihil quo profert &. Jam
 fidem dignissimum uidetur sed si leatur omne iam de tali negotio
 murmur & conuicti diabuli ipsi anhelitus conprimantur. subiun
 ximus autem his priores litteras quas per memoratos ep̄os miseram.
 Quibus ita plenaria sententia nrorum sensum designata est ut ad
 relegentur nihil ambiguum nihil requirendum in accusa de cetero
 repetatur. hanc autem paginola nram sollicitius credentibus ep̄is
 relegendum mitate ut sciant plenissime quid sit de bubalio & tauri
 ano. Ceterisque pronunciatum ut seruent quid digni ammonitiones
 cauere a talibus ne talia sortiunt. **EXPT. INCIPIT USQ̄**

PAP. VII. DETERMINIS MINIME TRANSFERENDIS.

(XXV) Innocentius florentino ep̄o tiburtinensi non semel sed aliquoties
 clamat scriptura diuina transferri non oportere terminos
 a patribus constitutos quia nefas est. si quod alter semper possederit
 alter inuadat. Quod tuam bonitatem frater & coep̄nt ut sus
 adferri perpetrasset. Nam non montanam siue feliciensem parro
 chiam ad suam dioecesim. a maioribus pertinentem inuasisset
 acque illic diuina celebrasse mysteria. Inconsulto eodem ac
 nesciente non sine dolore conquestus est. Quod si uerum est non
 leuiter te incurrisse cognoscas. unde si declinare cupis tante
 usurpationes in iudicium nris uteris admonitus te conuenit ab
 sanere. Certe si aliquid tibi credit iustitiae suffragari. Integris
 hominibus & in prius tantum manentibus post dies uenerabiles

pasche adesse debetis. ut memorati possis intentionibus respon-
dere parabusque in medio collocatus quid antiquitas autuernas
habeat requiramus.

SICHIUS UXOR FUERIT

abducata in captiuitatem & alteram maritus acceperat
reuerente prima secunda mulier debet excludi.

XXX
VII

Innocentius probo conturbatio procelle barbarice facultat
legitimitate casum. Nam bene constat matrimonio inter
fortunium & ursam captiuitatis incursum fecerat neuum nisi
relegitimitatis statuta prouiderent. Cum enim in captiuitatem
ursam mulier teneretur. Aliud coniugium cum restituta for-
tunus memoratus in hisse cognoscitur sed fabore dñi reuerse ur-
sanos adit & nullo diffidente uxorem sememoratis esse per-
docuit. quare domine fili merito in iustis statumus fide catholica
suffragante illum esse coniugium. Quod erat primitus gratum
diuina fundatum. Conuentumque secundum mulieris prioris
super facte nec diuortio eiectione nullo pacto posse esse legitimum.

AD AURELIUM CARITATEM

sem & augustinum ypponiensem episcopus scripta saluatoria plena

CARITATE. XXXVIII.

Innocentius aurelio & augustino episcopi acceptissimi mihi germani
conpresbyteri. Illo recursus uacuis officio nostro esse non debuit.
per caros enim salutare karissimus natalis quodammodo nobis
uidetur & consequens. Caudere igitur in dño uram germani-
tatem amantissimi. cupimus & pro nobis pari addm uota repen-
dere precamur. Quia ut benenofas communibus & aternis
plus agimus orationibus quam singularibus aut priuatis.

AD IULIANAM NOBILEM eiusd.

PAPAE SCRIPTA EXHORTATORIA.

XXX
VIII **S**ingulare membrum ecclesiae tuae re legionis amplitudinem
existere. & a nobis reuerentissime coli satis est omnibus manifestum.
Impro autem apice nobilitatis multo nobiliorem ecclesiae deuo
tionem inpendis & magis letaxpi agnitione preceptis eius ob
temperas. & inde potius exultas quam a tan generis flore iactaris.
summe uirtutis est uicisse gloriam carnis & magne est xpi gratiae
nobilitatem moribus superasse domina filia merito inlustris.
Certaigitur existens dilectissima uite huius quaecumque sunt
spacia & nis diuinis que officiis inlustrare contende. ut qui
signem te praeserat reddat sibi per secula clariorem.

A D AURELIUM EP M CARITHAGINENSIS DE PASCHA.

XL **I**nno centius aurelio caritatis nrp officium nullo inter uallo
dirimitur & iam sic artha nullus apices fertur. uiuitem in spiri
talis gratia alternis in cordibus & amore mrim confouet sacer
dotalis ipsa societas. Cur ergo indignum est unitatem eccles
custodire. Item que omnes pariter & sentiamus & pronunciamus
frater karissime. Has ergo litteras de ratione paschali alterius
dico futuri anni per scripsi. Nam cum antediem .xi kl darum
aprilium poenelund .xvi. colligatur. Nam quippiam minus
est item que antediem .iiii kl darum earundem ueniat uice
sima tertia ex tertia .xi kl darum memoratarum die festa
paschalia celebrandum. Quoniam in uicesima tertia luna
nullum pascha unquam antepascha factum esse cognoscimus.
sententiae meae exposui atque dixi tenorem cognoscimus
imprudens meae eritque consorti mihi frater cum una
nimis & consacer dotibus nrif. hanc ipsam rem in synodo.

relegio fiffima retractare ut finihil difpofitioni noftrę
 refultat nobis pleniffime aperteque referbar quoddeliberatam
 pafchalem diem Jam diem ante ut moris eft feruandam fuo
 tempore proferbamur. conpřbm autem archidannum quam
 uifno uerim quodlibentiffime ac more fufcipias confueto
 tamen ex habundantibus pofitulo ut eum inter tuos habere
 digneris. **DE ANTHIOCENE ECCLES**

XLJ.

Innocentius bonifacio přbo ecclesia anthiocene quamuis quam
 priusquam ad urbem perueniret romam beatus apofolus petrus
 fup prefentę inluftrauit. uelut germana ecclefie romanę diuife
 ab eadem alienam eſſe non paſſa eſt. Nam miſſis legatis ita pacem
 poſtulauit & meruit ut eum uia gra nos fuiſor dinibus ad locis in te
 merata ordinatione quam acceptant amemorato ſuſciperent.
 & iohannis ſcē memorię uel clericos uel laicos munum colligeret atq:
 congregaret promittens. Ipſius ciuitatis epſ frater miſ alexando
 & iam ſiquiſ forte uel a nobis uel aliunde potefioris ordinationis
 ad eosdem aduenerit ſe fine contrauerſiam recepturum. hoc
 nomen epſ memorata inter quieſcentes epſ recitarum. Cui re inof
 nouerit tradidit ſemanus frater kariffime & eos in nrā uifcera
 inrecepiffe ne diu membra quaerereque ſiuerant ſanitatē ab uni
 tate corporis haberentur aliena. Omnia uero que per ordinē
 geſta ſunt filius meus diaconus paulus harum ſcilicet portatur
 litterarum & tuę dilectioni poterit enarrare ut & gaudium
 communem nobiſcum habeas & eos in formes qui pro ataci par
 tibus interuenire conſuerunt. **AD ALEXANDRŪ**

XLII.

ANTIOCHENŪ EPſ DE PACE.
Innocentius alexandro epſo quam grata mihi quam pia

quam necessaria legatio tua scitate frater karissime.
ad nos directa fuerit gestorum ipsorum replicatione cognoscer
uolunt enim conprbent casianus hanc amicitiarum nra^m
pagnulam per conprbent nrm paulum nicholaum diaconum
& petrum subdiaconum filios nros quasi primitas pacis nrae
conscripti. saluto itaque & tuam mihi in xpo germanitatem
& omnem illam qua et tecum tam bene sentit ecclesiam nosque
ut factis & alloquamini. Per te crebrius litteris & frequenter
de ura salute letificetis. Dabit enim ut confidodns totus nos
praetera temporis dispendia amantissimo litterarum conlo

quo repensare. **DE ATTICO CONSTANTINOPOLYIANO EPO.**

XL
III
Innocentius maximiano ep^o miramur prudentiam tuam scripta
ad aetacum ep^m constantinopolitane urbis a nobis & prosecutione
propria & dato libello qui subter adnexus est postulare a quo
nec missas ullas saltem epistolae ad nos. uel aduram synodum utiq;
per alia. Idque non petenti est tunc tribuendum quod debeat
de p^o nationibus discussa ratione concessum communionem sus
pensa restituitur. Demonstrant causas quibus id cederat iam esse
deteras & proficenti condiciones pacis impletas quod neque
apud nos neque apud nos ut pdixi atticus missis a quibus suorum
uel dicere uoluit uel demonstrare completum. quem admodum
antiochens ecclesie frater & coep^o n^o alexander digna legatione
& prosecutus est & probauit. quibus hominibus utique inter esse
dignatus cognouit quem admodum singillatim omnia scriptoru
n^orum antehac de causa beatissimi iohannis quodam epⁱ n^o
discusserim utque illi in omnibus satis euidenter monstrauerint
unuer sam quae apud antiochiam fieri debuerant fuisse completa.

quorum amplexati pacem utique fidem fecimus & magnum
 tramitem omnibus eandem postulatur is ostendimus si modo
 qua ediscussa sunt atque completa & iam ipsi se pro suo loco fuisse
 uel conplesse aliquando monstrauerint communionem que
 uti a legatione solemniter defanata sibi rogauerint redhiberi
 expectamus ergo & professionem memorata de completis omnibus
 conditiombus quas diuersis temporibus pdiximus & petitionem
 communionis ut recte & petenti & probato se eandem mereri.
 Reddamus frater karissime nam de omnibus plenissimas ad
 sciam fratrem nr̄m. **SYNODUM DUDUM**

XLIII.

precepta. incipit eiusdem pape item alexandro antiocheno ep̄o de qua
 Apostolicis fauoris gratia magnopaci usque ad nos decore resplen
 dit. Tantumque lucis gaudiorumque infulsit fidelibus ut diuinitas
 maximas laudes maiores nos debere fateremur. plusque ad
 iocundati sumus quod discussis omnibus lateribus actionum. tue
 fraternitatis ita totum pietate ac paciencia gestam cognouimus
 ut in omnibus dn̄m laudaremus. successumque ipsum ideo pres
 utum tuis laboribus uideamus quod tota uirtute pacis amor
 existens eam requisitam inueneris & reper tam summam caritatem
 seruaueris. Cum ergo omnes tuum p̄cipue circa illos qui quondam
 paulini atque euagri ep̄orum censea fuerant nomine. habeo
 summam uotorum meorum cum antequi neu. purgatio tui temporis
 tuisque meritis prorogatur. quorum & iam illos eiusdem nominis
 quinitalia merita clericatus acceperant. censu bono que a gra
 uam retinere susceptam. & quia nos ter conp̄bt cassianus gratum
 dixit. Tui fore dignationi si meo consilio inciuitate ur̄a cleri
 catus ordinem ducere censerentur. statim propter beniuolentiã tuã

promissa que memorata ut inter ceteros sacerdotes ministrosque
 quincuniatate sunt adnumerentur frater karissime. Libenter
 preterea de episcopo elpidio atque pappo. Cognoui quod sine quefactione
 suas ecclesias recuperauerint. & multum in gestis ut subiectas
 tantur. sollicitus inquisi sibi utrum omnibus esset conditionibus.
 satisfactum in causa beati & ueredito digni sacerdotis iohannis. & cum
 per singula adseruato legatorum ex uoto completa esse facerentur.
 Gratias agens domino communionem ecclesie uisum ita recepta ut
 preme feram apostolice sedis condiscipulos primos dedisse
 ceteris uiam pacis in qua firmatos uos. nosque domini christi ita benigni-
 tate amplexabitur. utque communi & ut nullo de cetero in
 illamento uellauit cuiusquam contentationis pudore pulsetur.
 Scripta autem a cacepi quoniam cum uisum sunt porrecta suscepimus.
 Ne per uiam iniuriam ille qui olim a nobis suspensus fuerat
 repudiaretur. & tamen satis habunde in actis statuimus secum
 dignanter relegere procurabis. Quid in eius persona debeat
 custodiri. ut si per omnia uisum consilium acibus quae tam sanctis se ro-
 gauit esse communem profectur sine fauore uisum nostroque
 iudicio communionis ac litterarum a nobis gratia prorogata
 suscripserunt uiginti episcopi italie. **IDEM PAPAM**
 alexandro episcopo quod prime sedis beate petri antiochiam
ESSE MEMORATUR.
XLV Et tonus & honor a nobis atque frater nitate impositus necessarii
 tractatus causas induxit. Quod litteris uel communitorio uisum.
 ut dat sancti spiritus gratia respondere possimus. Reuoluentes itaque
 auctoritatem nichene synodus quae una omnium per orbem
 terrarum mentem explicat. sacerdotem que censuit de antiochene

ecclesia cunctis fidelibus nedixerim sacerdotibus esse necessarium
 custodire . qua super dioecesim suam predictam ecclesiam non
 super aliquam prouinciam recognoscimus confuturam . unde aue-
 rimus non tam procuuitatis magnificentiam . hoc eidem attributum
 quam quod prima primi apostolis sedis esse monstratur . ubi & nom-
 accepit re legio xpiana . & qua conuentum apostolorum apud se
 fieri celeberrimum meruitqueque urbis rome sed non cederet &
 nisi quod illa in transitum meruit ista susceptum apud se consum-
 matumque gaudet . Itaque arbitramur frater karissime ut si cum metro-
 politanus auctoritatem ordinis singulari . sic & ceteros non sine
 permisa conscientia que tuasinas episcopos procreari . In quibus hec
 modum recte seruabis ut longe positos litteris datis ordinari censas
 ab his qui nunc ^{suo} eos tantum ordinant arbitrati . uicinos autem si e famas
 ad manus in positionum tue gratie statuas peruenire . Quorum
 enim te maxime expectat cura papue tuum debent mereri
 iudicium . **quod non oportet textum secundum**
 confutata imperatorum duos esse metropolitanos episcopos .

XLVI **N**am quod sciscitaris utrum diuisis imperiali iudicio prouincis
 ut due metropolis fiant . sic due metropolitani episcopi debeant
 nominari . non ergo uisum est ad mobilitate necessitatem mun-
 danarum . De ecclesia commutari honoresque aut diuisiones
 perpetuas quas pro suis causis faciendas duxerit imperator . Ergo
 secundum priscanum prouinciarum more metropolitanos episcopos
 conuenit numerari . Cyprius sane ad feri soli mariane impietatis
 potentia fatigatos non tenuisse nichenos canones in ordinandis
 siue episcopis . & usque adhuc habere presumptum ut suo arbitrati
 ordinent . Neminem consulentes quocirca per suademus eos

ut curent iuxta canonum fidem catholicam sapere atque
 manum cum ceteris sentire prouincis ut appareat sp̄s sc̄i gratia
 ipsos quoque ut omnes ecclesias gubernari. **QUOD**
ARRIANORUM CLERICI
 non sint suscipiendi in suis officis quamuis eorum baptismus quod catholica
CONSTAT CONFIRMET ECCLESIA.

XL VII **A**rrianos praeter ceterosque eiusdem modi pestes quia eorum
 laicos conuersos ad dñm sub imagine poenitentiae ac sc̄i sp̄s
 sc̄i ficatione per manus impositionum suscipimus. non uideur
 clericos eorum cum sacerdotum aut ministrorum cuiuspiam suscipere
 dignitatem. qm̄ quibus solum baptismus ratum esse promittimus.
 Quod utaque in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i perficitur. nec sōn
 sp̄m eos habere ex illo baptismo illisque miseris arbitramur.
 qm̄ cum a catholica fide eorum auctores desisterent perfectionē
 sp̄s quam acceperant amiserunt. nec dare tunc plenitudinem possunt
 quae maxime in ordinationibus operatur quam per impietatis suae
 perfidiam potius quam fidem dixerim perdidit. qui fieri potest
 ut eorum profanos sacerdotes dignos xpi honoribus arbitremur
 quorum laicos imperfectos ut dixi ad sc̄i sp̄s percipiendam gratiam
 cum poenitentiae imagine recipiamus. Grauitas itaque tua haec ad
 notitiam coeporum uel per synodum si potest uel per harum recita
 tionem faciat peruenire utque ipse tam necessario per contactus er.
 & nos elimare respondimus communi omnium consensu studioq;
 seruetur. **ITEM PPAE ACACIO UERO**
 eae ep̄o de cō iohanne constantinopolitano episcopo.

XL VIII **A**d gaudere litteris frater nitentiam de receptis paulini uel
 euagri ep̄orum clericis populisque & de refectis helpidio.

atque pappo coepis percentumur & uel sero recepte pacis gratiam
 refouere. postposita omnia contentione peruidimus. unde has
 ad presertim fratrem & coepimur alexandrum reddendas
 tuae transmisiimus unanimitati uidelicet. ut si omni similitudine
 omni emulatio tandem nomen scilicet mirandiepi quam de omnibus
 eiusdem communionis participes acua animositate discessit. has
 nre societatis recipias litteras frakme modo ut omnia que hic actas
 firmata sunt apud mediatorem nrm amabilem alexandrum ore
 proprio ut communicantem conuenit fatearis. ut enim haec nobis
 unanimitatis caritatisque causa uenerabilis est. sic in heret & sollicita
 ne quid oblicum aut subficuum in quoquam residerenoscatur. expte.

+

XL

VIII

+

IT PAP DE BONO SLACIS QDIUDAEISSINI CONPARANDI.

Innocentius Laurentio epó senienti diu mirati sumus dilectionis tuae
 litteris lecat hereticos photam uenena sectantes in territorio dilec
 tionis tuae non solum esse. sed & publice sibi conuentacula in aliquorú
 possessionibus pparare. Cum de totopene orbe nusquam tam multi
 quam ad uos delegerint habitare. quorum doctrine nefariae
 auctor marcus dudum de urbe pulsus. Temeritatis tanta est ductus
 audacia ut primum sibi inter eos uindicta locum sed ne ulterius
 debacchandi habeant facultatem. & animas simplicium ac rusticia
 norum secum in gehennam eude sanatis sunt trahant. Actum est
 aduersus eos a defensoribus ecclesiae nre quod eos possint expellere
 ut qui xpmdm ex patris substantia ante scia negant genitum
 hic cum iudeis quicum deitatem negauerunt. & nunc usque
 negant participium habendam nationis tuum est frater kmé
 que precepta sunt non senius agere ne plebem tibi creditam dis
 simulatione deperdas & incipias dco deperditas reddere raaonem.

ITEM PAPAE DE SUSCIPiENDIS.

Iclerici quos bonosiar antequam damnaretur ordinasse cognoscitur.
 Innocentius, marciano epō nasisano superiore tempore sitamen
 recte reor mōnime tam ad dilectionem tuam quam ad fr̄ & co
 epōs nros raphum & ceteros huiusmodi litteras de clericis nasisan
 sibus transmississe. his uidelicet qui se ante damnationem bonosi
 adsererent. Ab eodem t̄m p̄rbos quamdiu ordinatos ut si relicto atq;
 damnato eius errore uellent ecclesie copulari libenter reciperentur.
 Ne forte qui essent digni recuperande salutis sine eodem deperirent.
 uerum nunc in rauennat̄ urbe mihi confutato propt̄ romanipopuli
 necessitates creberrimas. Germanio qui se asserit esse p̄rbm atq;
 lupentius qui se diaconum dicit. multorum talium quasi legatione
 suscepta preces sua dolores proprios exprimere gefauerunt.
 Afferentesse quidam ecclesias in dilectionis tuae confiduas parro
 chus retinere. sed tuam communionem non potuisse mereri.
 Gaudelicet & ratione qua rufacus quidem nomine iterata ordi
 natione p̄rb̄terium suscepisset & non leui impedimento fit. Dū
 aut illi dolent huiusmodi hominem in ecclesia retineri. aut ille
 si peccare debere in alios arbitretur quem in se agnoscat esse peccatū.
 Et quamuis de eadem re plenus littere meae contineant quas superius
 memorauī. Tamen & iam nunc admonendam duximus frater
 nitatem tuam. ut si uere constat aliquos ante damnationem bonosi.
 Ab eodem ordinatos postea uoluisse uel nunc uellere uer̄ te eos
 recipendos esse censemur. maxime commemorati asserant
 se in tantum anteriore tempore ordinatos. ut sc̄e recordationis
 uirum cornelium ep̄m sirmensis urbis. Nec non & fratrem n̄m
 nicezam aliosque nonnullos fuisse praesentes. cum honoribus.

quos se habere memorant auferentur. unde frater kme
 sieorum. assertio fidem recipit ueri. suscipiendos esse ambigere
 non debet quos tam diu ecclesias sibi creditas passus est retinere.

EXPLICIT INCIPIT EPISTOLA PAPAE.

Innocentius rufino & eusebio & ceteris episcopis machedonibus & dia
 conibus in domino salutem. magna me gratulatio habuit cum post
 tot discrimina totius uita dixerim mundi. ut talis archidiacon
 urarum portator litterarum ex illis partibus ad nos usque directus
 aduenit. quem cum uidissemus illico ut oportebat percontanti
 de uro statu sumus. uerum ubi reperimus uos ex sententia de gere
 do nro uberes gratias retulimus quod uos famulos suos suisque
 altaribus seruentes. & in aduersus tuetur & in prosperis
 gubernare dignatur. quicum tradidisset epistolas eas pre
 cepi illico retenseri. In quibus multa esse per uidi que fauore
 mentibus nris indicere. fecerunt quenos non modicum
 dubitare. utrum aliter putaremus an ita illa essent posita
 quemadmodum personabant. Quaecum sepius repetam
 fecissem ad uera sedi apostolice atquam relatio quasi ad caput
 ecclesiarum missa currebat fieri iniuriam. cuius adhuc in
 ambiguum sententia duceretur. Unde de quibus iam dudum
 scripsisse memini. Nunc iterare formam argumentis eui
 dentioribus germinata percontatio ura. compellit. **UIST**
SACERDOS UEL QUI LIBET EX

L.T. **E**clero uiduam uxorem duxerit uel abiectam suam perdat officiu.
 os qui uiduam accepisse suggeruntur uxores non solum clericos
 effectos cognoui. uerum & iam ad imfulas summi sacerdoti
 peruenisse. quod contra legis esse precepta nullus ignorat.

Nam cum moyses legis lator dicitur & sacerdos uxorem uirginem accipere. hac enim hoc preceptum aliquod putaretur ambiguum addidit. Nouidnam neque eiecit. Contra quod preceptum diuina auctoritatem subnixum. Nulla defensionis mandati alterius opponitur nisi consuetudo uera. quae ut ipsa fatemini ex ignorantia utere cum iudicium non ex apostolica traditione & ratione integra constat. Nos autem omnesque per orientem occidentemque ecclesias nouerit uera dilectio haec penitus non admittit nec ad ultimum ecclesiae faci ordinis locum tales adsumere & si reperi fuerint submouere. **UT SI QUIS** cathecumini habuerit uxorem & defuncta ea iam post baptismum acceperit alteram clericus esse non possit.

Deinde ponitur non dicitur oportere digamum eum qui cathecumini habuerit atque amiserit uxorem si post baptismum fuerit aliam sortitus eamque primam uideri que nouo homine copulata sit. Quia illud coniugium per baptismi sacramentum cum ceteris criminibus sit ablatum. Quod cum de uanaque dicitur certe si res habuerit in uetere positus homine uxores erit ei. Que post baptismum quarta est. sic inter preteritis prima uirginis que nomen accipere. Quae quarto ducta est loco. quis oris itud non uideat contra apti esse preceptum. Qui aut unius uxoris uirum oportere fieri sacerdotem. sed obicitur quod in baptismo quicquid in uetere homine gestum est sit solutum. Dicite mihi cum pace uera loquor. Criminata tantum dimittantur in baptismo. An & illa quae secundum domini precepta accipi inuitata complentur. uxorem ducere crimen est. aut non est crimen. si crimen est ergo profata ueniam dixerim. erit auctor

in culpa qui ut crimina committerentur in paradiso. cum ipse
 eos iungeret & benedixit. si uero non est crimen quia quod dicitur iunxit
 nefas sit crimen appellari. & salomon addidit. & enumeratio
 preparatur uiro uxor. Quomodo creditur inter crimina esse
 dimissum. Quoddam auctore legitur consummatum. Quid de tabi
 filius per censetur. Numquid censetur non erunt admittendi
 in hereditatis consortio qui ex ea suscepti sunt. Quae ante baptismum
 fuit uxor eruntque appellandi uel naturales uel spurii. Quia
 non est legitimum matrimonium. Nisi illud ut nobis uidetur quod
 post baptismum adsumitur. Ipse dominus cum interrogaretur a iudeis
 si licere dimittere uxorem atque exponere & fieri non debere
 addidit quod ergo dicitur iunxit homo non separabitur. Aene de his locu
 tus esse credatur. Quae post baptismum sortiantur meminimus.
 Hoc & a iudeis interrogatum & iudeis esse responsum. quae & solli
 citus quaero si una eademque sit uxor eius qui ante catechumini
 postea sit fidelis. filiosque ex ea cum esset catechumini suscepit.
 ac praeterea alios cum fidelis utrum sint fratres appellandi. an non.
 Habeant postea defuncto patre heredes eundem hereditatis confor
 tium. Quibus filiorum nomen regeneratio spiritalis creditur
 abstulisse. Quod cum ipsa sentare atque iudicare absurdum est
 quae malum ratio est hoc defendi & uacua magis opinione iactari.
 Quam aliqua auctoritate roborari cum non possit inter peccata
 deputari quod lex precepit & lex iungit. Numquid si quis cate
 chumini uirtutibus studerit humilitatem secutus fuerit pacien
 tiam tenuerit elemosinas fecerit mortuos defunctorum qualibet ratione
 eripuerit. adulteria exhorruerit castitatem tenuerit. Quaero
 si haec cum fuerit factus fidelis amittat qui a per baptismum

totum quod uetus homo gesserat putatur auferri . aspicias gentile .
 hominem cornelium orationibus atque elemosinis reuelationem
 petrumque ipsum uidisse . Numquod per baptismum haec illi ab
 lata sunt . propterea baptismum uidetur esse concessum . si ita cre
 ditur mihi credite non modicum erratur . Quia quicquid bene gesta
 fuerit . & secundum precepta regalia custoditum non potest facientibus
 deperire nuptiarum . ergo copula quia di mandato perficitur . Non
 potest dici peccatum & quod peccatum non est . solui inter peccata
 omnino debet . Eratque integrum presumere aboleri non posse
 prioris nomen uxoris . Cum nondimissum sit pro peccato . quia ex
 di sit uoluntate completa .

**QD N AD MITTANTUR
 CLERICI AB HERETICIS ORDINATI .**

III Ventum est ad tertiam questionem que proposita difficultate longi
 orem exiit disputationem . Cum ostendamus ab hereticis ordinatos
 uulneratos per illam manus impositionem . habere capud ubi uulnus
 infixum est medicina est adhibenda quod possit recipere sanitatem .
 Que sanitas post uulnus secuta sine cicatrice esse non poterit . Atque
 ubi poenitentiae remedium necessarium est . Illic ordinationis
 honorem locum habere non posse . Nam sicut legitur . quod te uigenti
 immundus immundum erit . Quomodo et tribuetur quod mundicia
 ac puritas consuebit accipere ad quiescimus . Quod uerum est certe
 qui quod non habuit dare non potuit . Damnationem utaque quam
 habuit per prauam manus impositionem dedit . & qui particeps
 factus est damnato quomodo debeat honorem accipere inuenire
 non possum . sed dicit uera ac iusta legitimi sacerdotis benedictio
 auferre omne uicium quod auicioso fuerat amictum . **QD IN**
 ordinationibus crimina uel uitia non bene credantur auferri .

LIII

Ergo si ita est ad placentur ad ordinationem sacrilegi adulteri atque omnium criminum rei qui benedictionem ordinationis crimina uel uita putantur auferri. Nullus sit poenitentiae locus qui ad potest prestare ordinationem quod longa satisfactio prestare consuevit. Sed hinc lex est ecclesiae uenientibus ab hereticis qui tamen illic baptizati sunt per manus impositionem. Laicatum tamen tribuere communionem. Nec ex his aliquem in clericatus honorem uel exiguum subrogare.

quod hi qui a bono heretico ordinati sunt propterea sint recepti nescandalum remanent ecclesiae.

LV

Aduero hi qui catholica adhaerentia transierunt quos non aliter oportet nisi per poenitentiam suscipi apud uos. Non solum poenitentiam non agant uerum etiam honore comulantur. sed an si frater quondam noster aliorumque sacerdotum summa deliberatio haec fuit. ut quos bonos ordinauerat nec in eodem remaneret ac fieret. Non mediocriter scandalum ordinati reciperentur. uicimus ut opinor ambigua iam ergo quod pro remedio ac necessitate temporis factum est. Constat primitus non fuisse ac fuisse regulas ueteres quos ab apostolicis aut apostolicis tradita ecclesia romana custodiam. Custodiendas que mandat his que eam audire consueuerint sed necessitas temporis id fieri magnopere postulabat. Ergo quod necessitas per medio repperit. Cessante necessitate debet utique cessare pariter quod urgebat. Quia illius est ordo legitimus alia usurpatio quam ad praesens fieri tempus impellit. sed canones apud nicheam constituti de noua tamen fieri permiserunt. Prius ille canon a patribus institutus ponendus est. ut possimus ad uertere uel quid uel qualiter ab eisdem sensum sit uel preceptum. De his inquit qui nominant se ipsos catharos id est mundos & aliquando

ueniunt acatholicam ecclesiam . placuit scē & magne synodo
 ut accepta manus impositione sic maneat in clero . Possunt uerē
 dicere de desolis hoc nouatianis esse p̄ceptum nec ad aliarum
 heresum clericos pertinere . Nam si utique de omnibus ita de-
 finirent addidissent anouatianis . Aliisque hereticis reuertentes
 debere in suum ordinem recipi . Quod si ita esset & iam illud
 maxime quod de paulianis dictum est poterit confirmare .
 Aquibus uenientes & iam baptizati p̄cipiunt . numquidnam
 cum de paulianis iubent om̄i qui ab hereticis reuertitur er̄
 hoc exemplo baptizandi . Quod cum nullus audeat facere de ip̄is
 tantum esse p̄ceptum ratio ipsa demonstrat . Denique bap-
 tizatos ita ab euangelista philippo petrus & iohān solam manu
 impositione consummant . Illos uero quos ap̄t̄s paul̄ iohān
 baptizate baptizatos repperit . Interrogauitque an sp̄m̄ sc̄m̄
 suscepissent fatentibus que se illud nequidem nomen audire
 iussit eos baptizari non posse . & aliter sola aqua lotos
 baptizari in nomine patris & filii & sp̄s̄ sc̄i . Necessariū
 per uideri . Ita & de nouationis tantum iussum esse lucida mani-
 festatione per legitur . Quod idcirco diuinctum esse ipsis duobus
 heresibus ratio manifesta declarat . qui a paulianis in no-
 mine patris & filii & sp̄s̄ sc̄i minime baptizant . Nec apud ipsos
 de unitate potestatis diuine hoc . ē . patris & filii & sp̄s̄ sc̄i que sc̄o
 aliquando commota est . & ideo de omnibus segregatis haec
 sola electa est cuius tunc crederent concedendum . Quia nihil
 in patris & filii & sp̄s̄ sc̄i sacramento peccarent . si quis uero
 de catholica ad heresim transiens aut fidelis ad apostasim
 reuertens . & resipiscens redire uoluerit . numquid eadem rationem

poterit ad clericum permitta. quorum commissum non nisi
 longa paenitentia poterit abhōre nec post penitentia
 clericum fieri. Ipsicanones sua auctoritate permittunt
 unde constat quid catholica ad bonosum transire damnatum
 atque se passisunt uel cupuerunt ab eodem ordinari. Non
 oportuisse ordinationis ecclesiae face suscipere dignitatem.
 qui commune omnium ecclesiarum iudicium deserentes suam
 peculiariter in bono uanitatē sequendam esse duxerunt
 sed multos constat uim passos atque multos adtractos repug
 nantesq: ab eodem ordinatos. Dicat mihi uolo quisque hoc
 credit si non post ordinationem bono interfuit. Cum conficeret
 sacramenta si communioni eius participatus non est. si
 factam discendentibus de eius pessimo conciliabulo ad eccle
 siam rediit is et alius potest habere colorem aliquem excusa
 tionis. Ceterum qui post annum aut mensem ad ecclesiam
 retherunt. Intellegimus eos qui a catholicam nouer
 se propter uitā suā non posse suscipere ordinationem
 idcirco ad illum perrexisse qui passim & sine ulla discussi
 one ordinationes inlicitas faciebat. Credentes se posse per
 istam infatuationem locum in ecclesia catholica repperire
 de quo antea desperarent. Nunc illud quod super est interrogo
 qui post mensem aut amplius rediit. Cum se p̄b̄m ab bono
 confideret ordinatum. si non sacramenta confecit. si non
 populo tribuit. si non missas secundum consuetudinem
 compleuit. quid de his censeatis queso pro matris aperitis.
 A summam certe qui nihil ab bono acceperunt rei sunt
 usurpatē dignitatis. qui conficiendorum sacramentorū

fibi uindicauerunt aut non uindicauerunt auctoritatem
 atque id se putauerunt esse quod de his nulla fuerat regulari
 ratione concessum . **QUOD IN ECCLES**
 peccatum populi multum soleat preterita .

LVI. Per uide ergo dilectionis ac tenus talia transisse & aduertite
 quod utaque ut dictis necessitas imperauit . In pacem ecclesiarum
 constitutas non p̄sumere sed ut sepe accidit quoties a populis
 aut a turba peccatur . Quia om̄s propter multitudinem
 non potest uindicari . In utamum soleat transire priora ergo
 dimittenda diuini iudicio . & de reliquo maxima sollicitudine
 precauendum . **Q̄S SUB RECIUM PUGRI**
 apostolice sedi & suam in melius sententiam commutari
 quando damnationem photini re scindit .

LVII. Veniatunc ad maximum quasi quodam thema photinum & qd̄
 mihi anxium est ac difficillimum maiorum meorum reuoluam
 sententias fuerat de illo quo pacto . ut & iam ipsi commemi
 nis aliquid utique grauius constitutum . uerum quoniam
 id per timore falsum ut assertas subreptum huic sedi & eli
 cium per insidias demonstratis quare ad salutem redit .
 ueniam nos hunc in tantum uobis adnitenabus . post con
 demnationem more apostolico subrogamus tanasque uis
 adseruonibus uobis que tam bonis tam caris nondare
 consensum omnibus duris rebus . durius arbitramur . pro
 ura ergo arbitratione fr̄s km̄i & sententia ac postula
 tione ep̄m photinum habetote . Lactum est ita consatuere
 ut de p̄camini & nr̄am in melius conuersam sententiam
 labore uel testimonio nr̄o compute uotas suscipite .

Neque eustadium a me sepius comprobatum nolite expectare
 ut diaconi gratia exoletur . sollicitos enim uos pro salute
 libenter audio contra capud & iam si faciendum est non libenter
 admitto . Cum manum porrigitis uobiscum porrigo . Cui porrigo
 mecum porrigitis . haec enim ad corintheos apostolica est decla-
 rata benignitas ut in uno spiritu ductam ac reductam sententiam
 bonis semper indifferenter sequantur . Nam fateor haec me
 primum res bene habere erga eustadium diaconum . quod
 nec contra fidem quicquam locutus sit nec loquentem admiserit
 nec ad mortem crimen aliquod commississe uel iactatum
 umquam uel fictum recognouerim & qui in his saluus est . si
 quo pacto conuersationes amabiles non habet habendus est .
 ut minus pro tempore dilectus non ut inimicus est amatus diabulo
 in perpetuum mancipandus . Cognosco illum inter illas
 similitudines ac turbinis contra multorum studia non dico qualia
 diuersa sensisse . & cum hinc res calamitates quae ipse emen-
 datus sint . adhuc dyzomani & cyriaci subdiaconorum non
 potuisse apud uos emendationem reuiuiscere . Conpescite
 queso ab illo praedictasque quorum cumque uidetis animos
 ac non iniustas emulationes . ut ipse apud nos integer apud uos
 cum suis reparatus mereatur pacem non fictam per uidentem
 caritatem . Omnibus igitur uobis ac singillatim occurrat
 caritas & uinculis quae nullis modis christo soluuntur uobiscum
 pariter in perpetuum non exa legatur in domino . **EXPT**
CONSTITUTA PAPAE INNOCENTI
INCIPIT CONSTITUTA ZOSIMI PAPAE
QUONIAM MONACHI UEL LAICI NISI

Incipit confectura. Lo Limi epi

PER GRADU SECCLS NDEBEANT
XSUMUSACERDOTIUM PUGNIRE

Incessit Innocen
tio. a. & 4.º
Baro.

Zimus epi urbis romae hysicio epo salonitano. exegit
 dilectio tua pceptam apostolice sedis inquopatrum
 decreta consentiunt. & significat nonnullos ex mona
 chorum coetu quorum solitudo quamuis frequentia
 maior est. sed & laicos ad sacerdotium festinare. hoc autem specialit
 & subprode cessoribus nrís & nuperanobis interdictum constat
 litteris ad gallias hispaniasque transmissis in quibus regionibus
 familiaris est ista psumptio. Quamuis nec africa super hac ad
 monitione nra habeatur aliena. Ne quis penitus contra patrú
 pcepta. quia ecclesiasticis disciplinis inbutus per ordinem
 non fuisse. & temporis ad probatione diuinis sapendus eruditus.
 Nequaquam ad summum ecclesiae sacerdotium adspirare pre
 sumer&. & non solum in eo ambitio inefficax haberetur. uerú
 & iam inordinatores eius ut carerent eo ordine quem sine ordine
 contra pcepta patrum crediderant psumendum. unde miramur
 ad dilectionem tuam statuta apostolice sedis non fuisse plata.
 Laudamus igitur propositum constantia & uestré kmie.
 Nec aliud de pontifici censura ueteris auctoritatis genus expec
 tandum fuit. Quam ut talibus ambitionibus pro pceptis patrú
 improcactu fidei constutatus occurreres. Igitur siquid auc
 toritatis quod nos inopinamur estamas defuisse. supplemus
 obstitate talibus ordinationibus obstitate superbie & arro
 gantiae. uenientatecum faciunt pcepta patrum tecum apostolice
 sedis auctoritas. si enim officia secularia principem locum
 non uestabulum actionis ingeris. sed per plurimos gradus

examinati temporibus deferunt. qui ille tam ad rogans
 tam impudens inuenitur. ut in celsa militia quae propensius
 ponderanda est. & sicut aurum repetas ignibus explorandum.
 factam duxisse desideret. Cum tyro ante non fuerit & prius uelle
 docere quam discere adsuasciat in dñicaferis. In lectorum primitus
 gradus diuini rudimenta ser uita. nec illi uile sit exorata
 a colophum subdiaconum per ordinem fieri ne hoc saltu sed
 factis maiorum ordinatione temporibus. Jam uero ad praesby
 terii fastigium talis accedat. ut & nomen etatis impleat &
 meritum probitatis sapendia ante acta testentur. Jure inde
 summi pontificis locum sperare debet. factum hoc nimia remissio
 confacerdotum nostrorum qui pompam multitudinis querunt.
 & putant ex hac turba aliquid sibi dignitatis adquiri. hinc
 possim numerosa popularitas & iam his locis ubi solitudo est.
 talium repperitur dum par roeas extendi cupiunt. aut quib:
 aliud prestare non possunt diuinos ordines largiantur.
 Quod oportet districta semper esse iudicii. Rarum est enim
 omne quod magnum est. **QUOD SI QUIS INTER
 DICTA DIS PEXERIT GRADUS IN PERICULO SUBIACEBIT.**

III Proinde nos ne quid meritis dilectionis tuae derogemus ad te
 potissimum scripta direximus. quae in omnium fratrum & co
 episcoporum nostrorum facies ire nota ciam. Non tantum eorum
 qui in ea prouincia sunt sed & iam qui uicinis dilectionis tuae
 prouinciis adiunguntur. socii & quisquis hoc postposita
 patrum & apostolicae sedis auctoritate neglexerit. a nobis
 districtius uindicandum ut loci sui minime dubitet sibi
 non constare rationem si hoc putat post tot prohibitiones

impune posse temptari contumelie enim studio fit.

quicquid interdictum toties usurpatur. **QUAE
INSINGULISCLERICGRADIBUS
TEMPORASINTPREFIXA.**

Haec autem singulis gradibus obseruanda sint tempora:
si ab infantia ecclesia facis ministerus nomen dederit in
lectores usque ad uicesimum & octauum annum continuata ob
seruatione perduret. si maior iam & grandeuus accesserit
tamen ut post baptismum statim diuine militie desiderat
mancipari. si uenter lectores si uenter exorcistas quin
quenno teneatur. exinde a colothus uel subdiac quattuor
annis. & sic ad benedictionem diaconatus. si meretur accedat
in quo ordine quinque annis. si in culpat se gesserit herere
debebit. exinde suffraganeatus sapendur per tot gradus
dati proprie fidei documentis presbyterii sacerdotium
poterit promereri. De quo loco si eum exactior ad bonos mores
ut produxerit. summum pontificatum sperare debebit.
hactamen lege seruata ut nequedigamus. neque poenitentis
ad hos gradus possit admitti. sane ut & iam defensores ecclesie
qui ex laicis sunt supradicta obseruatione teneantur si meruerint
esse in ordine clericatus. **DNI. VIII. KEMAR
dat. m. honorio. xij. & theodosio. viij. augg. & conf.**

**INCIP. EPT. ZOZIMI EPI AD PRBOS
RAUENNE DIRECTA.**

Zozimos commonitorium presbyteris & diaconibus qui
rauenne sunt. exlatione fratris nris archidami presbyteri
qualiter suscepti sitis uel quid egeritis agnouimus ut qualiter

illi suscepti sunt qui contra canones aduersum nos ad comi-
tatum mesio. Quia audentes temeritate irruerunt atque
haec quae nunc in scriptis olim scripta feceramus. eorumque
iniuriose miserunt respondentes epistolis. sed quod non potuerunt
rei in sua hoc est in nostra ecclesia romana cum nostris conprobis
commorari. haec aduersus illi tradendas litteras destinabimus.
In quibus decreto nostro sanximus memoratos perturbatores.
Omnium ab apostolicae nostrae sedis communione alienos fuisse
atque nostra subscriptione prolatam sententiam suscepisse.
illos etiam qui effrenato facto consilioque ad sensum comodare
uoluerunt. utraque caritati est estimare qualiter habeantur.
Quibus hoc obicere uos debetis quod iuxta canonum precepta
fortiter incurrite. & qualiter probos non decet rebelles
existere temptauerunt. uos tamen monemus in speculis esse
debere. nequa eorum prorumpat audacia quos anathe-
matizatos sancta & apostolica ecclesia. De his uero qui eorum
societatis iunxerunt quid de eis agere debeamus. Cum re-
uersi fueritis consilio meliori tractabimus & aliam a manu dabit.

V. Non. Octob. honorio. xij. & theodosio. vii. aug. cons.
EXPLC. CONSTITUTA ZO SIMI.
supplicatio papae bonifacii ut constituatur a principe
quatenus in urbe romanorum quam per ambitum
ORDINETUR ANTIISTES.

Succedit Zosimo
418. I

Bonifacius episcopus honorio augusti ecclesiae meae cuius in
meum sacerdotium uobis res humanas regentibus deputavit
cura confringit. Ne causa eius quamuis adhuc corporis
incommoditate detineat propter conuentus quia sacerdotibus

140
Incipit supplicatio papae bonifacii.

uniuersis & clericis & xpi anissime principis desim. siquidem
secus quam oportet eueniat non uos id facere. quicuncta equa
moderatione componitis sed nos per nr̄m tacentes desidiam
uidebimur quod ciuitatis quietem. ecclesie pacem peruertere
ualeat amisisse. Cum enim humanis rebus diuine cultor^{re} legiosis
dn̄o fauente. presidias nr̄as culpauerit si non id subura culpauerit
si non id subura gloria. Quam certum est diuinis semper rebus animo
promtuore fauisse firmo & stabili iure custodiat. Quod per tot
amorum seriem & sub illis & iam principibus optinuit. quos nulla
nr̄e regionis cura constringit. Id est felicitas & sub ur̄o imperio
clementie minime quaesum inlicita formidentur. Ipsa enim ecclesia
deuotionem tuam xpi anissime imperator. meo quidem sermone
sed in uenerabili appellat affectu. quam xpi d̄s nr̄. ur̄i fidus rector
& gubernator imperii. unidesponsa tam sibi & intactam uirginem
seruat. neā aliquos paciamini insidiantium procellarum fluctus
inlidi. & quietam faciem tempestatis insolite tumoretur bari
gloriosissime. & tranquillissime imperator auguste. Ipsa uero
queum desponsata ur̄a tamen mater est ecclesia. hac pietatem
ur̄am legationem quam suis sacerdotibus commisit. Appellat pre
terita p̄sentiaque repetit. uobis inquit re legiose imperantibus
modo totus est populus. tam fidus d̄o quam tibi qui est principi xp̄iano.
Ecce enim inter ipsa mysteria inter preces suas quas prouit̄ felicitate
dependit imperii. Teste apud quem & decuius sedea ḡtur sc̄o petro.
solicitis pro re legionis obseruantia uocibus clamant. Cum sollicita
petitione miscetur. aratione hos in uarias res semel euulsa distrahit
acultu solito. temptatore sollicitante discordia agere & pluribus
princeps xpi anissime. nisi apud thesaurum esse secura causarum.

Et in oppressionibus idolorum in hereticorum correctionibus
fidei tua diuino cultu pariter cum imperio semper florente uicisse.
Habeat refugium tue mansuetudinis animum. Cum si uale regionis
ueneratione coniunctum. Cum quicquid huic proficiat uos agatis
conferatis fratribus. & cum sacerdotibus meis probatissimis uiris.

Ame & ab omnibus qui ecclesiam faciunt. ista mundi legatio
quibus precamur. sacre causae reue regionis prosequentes murbe
urae mansuetudinis hoc animo quo postea latas annuitis. In per
petuum statui uniuersalis ecclesiae consulas. **DATI**
RTIUE. INCIPIT RESCRIPTUM

honoris augusti ad bonifatium papam romanum in quo statuitur
ut si denique romae epi ordinati fuerint duo ambo de ciuitate pelluntur.

Victor honorius inclutus triumphator semper augustus
sco ac uenerabili bonifatio pape urbis aeternae. scripta beati
tudinis tuae deuota reuerentiae gratulatione suscepimus.
quibus recensere egimus omnipotentis deo maximas gratias quod
sci moniam tuam post longum incommodum optate redditione
didicimus sanitati. & ideo reuerentibus uenerabilibus uiris
gaudium nostrum. sacrorum apicum ad testatione signamus ac
petamus ut cotidianis orationibus apostolatus tui studium
ac uotum suum circa salutem atque imperium nostrum dignetur
inpendere. Illud autem pietatis nostrae satis placitum esse cognosce
quod sci moniam tua de ecclesiarum aut populi perturbatione
sollicita est quae ut aliqua ratione possis euenire. satis clementia
nostra credidit esse prouisum. Denique predicante beatae uirtutis
id ad cunctorum clericorum notitiam uoluimus peruenire.
ut si quid forte reue regionis tuae quod non optamus humana forte congerit

Sciant omnes ambitionibus esse cessandum ac siduo contra
 fate merita te certantum fuerim ordinati. Nullum ex his
 futurum penitus sacerdotem sed illum solum in sedem
 apostolicam permanensurum. quem ex numero clericorum
 noua ordinatione diuinum iudicium & uniuersitatis consensus
 elegerit. unde idolo seruandum est. ut omnis tranquillam
 mentem & pacificos animos. ex serenitate nre admonitione
 custodiant. Nec aliquid seditionis conspirationibus temptare
 conentur. Cum certum sit nulli partium sua studia profutura.

**EXPLICIT EPISTOLA BONIFATII EPI
 URBISSIME ADEPISCOPOS GALLIE DE MAXIMO EPO DIUERSIS
 CRIMINIBUS ACCUSATI.**

Bonifatius eps patrodo remigio . maximo hilario seuro
 ualero . iuliano castorio leontio . constantino . iohanni
 montano . marino . mauricio . & ceteris eps per gallias &
 septem prouincias confutatis ualentis nos derici ciuitatis
 ad ierunt . Proponentes per libellum criminaque maximum
 testis . tota prouincia asserunt commississe . De delegata toties
 cognitione illum confutata subter semper fugisse iudicia .
 Nec confusum conscientia se fuisse ut hies & innocens exami
 natis omnibus purgaretur . Quae toties decreta ex nrarum
 quoque catharum instructione cognouimus . Qui e contrario
 probauit de se illa quae dicta sunt . Qui ad ea confutanda cum
 essent innumera adecessoribus meis prouincialis delegata
 cognitio . Conuentus & iam dicitur euitasse & adesse minime
 uoluisse . & nullus dubitat quod ita iudicium nocens subter
 fugit . Quemadmodum ut absoluator qui est innocens querit .
 sed astuta cauillatio eorum qui uersutias agendum credunt
 esse consiliis . Numquam innocens nom & accipiet .

Confiteatur enim de omnibus quisquis se subter fugere iudicium
 dilationibus putat. ueniat tamen aliquando ille qui talis perhibetur
 in medium. Nec prodeest illi toties latuisse toties subter fugisse.
 Quem sua actus & commissis quocumque fuerit eaque obiciuntur
 illi si uera sunt criminapersecuntur. Debueram quidem nam nunc
 dignam pro eius accusatis in iudicio ac abus qui cognitionem
 & decretum iudicium se pede clinando. credidit in ludendum ferre
 sententiam. Ac ne aliquis prece quem forsitan iudicaret. & sibi
 qui absens est licet sit que sitis anobis reseruatam esset. Nihil dicere
 malimus inter capedinem temporis data differri. Cum haec
 etiam eius accusatores assererent. De cuius intentionibus & moribus
 sic securum maximum tantomagis damnanda comittere quanto
 tardius se constat iudicio presentaret. Quem manicheorum
 in uolutum caligine arguunt turpi secta olim. Ita nee um possit
 abluere animum sordidasse in probatione obiecerit. Gesta
 synodalia proferentes. & commissis in uolutum undique flagrant
 nullum eum sanctis habuisse respectum quem furore suo & insana
 temeritate ad secularium quoque iudicium tribunalia subditum
 questionem. quod in uilique persona turpissimum est obicere
 peruenisse homicidii damnata adferunt gestas prolatas in mediis
 Et hunc talem post tanta taliaque commissis episcopatus. Adhuc
 sibi nomen in suis labulis uindicare in propriis ciuitatis infamia
 nimis doloribus conquiruntur. & scilicet nomen uindicando sibi
 uelle pollueret. Ideoque frater Kmi qui audiendus hic presentare
 se noluit. Ne conuictus forsitan ab accusantibus secleris possit.
 Dignatandem aliquando presentatus episcopali iudicio pronun
 ciationis congrue ferri. sententiaquam quam illi cum haec
 edocta fuerint. Que quo huius nominis esse iactura qui pudorem
 numquam habuisse sacerdoti perhibetur. & locum suum modico

14
benefati.

quidem tempore custodisse dilationem dedimus. & decreuimus
ur̄n debere intraprouinciam esse iudicium. & congregare
synodum antediem kalendarum nouembrium. ut si adesse uoluerit
p̄sentis confidit ab obiecta respondeat. si adesse neglexerit
dilationem sententiæ de absentia non lucretur. Nam manifestū
est confiterieum de crimine. quindulto & toties delegato iudicio
purgandi se occasione non utitur. Nihil enim inter est utrum
in p̄senti examine omnia que dicta sunt conprouentur. Cum ipsa
quoque pro confessione procurata toties constet absentia. Nos
autem per omnes prouincias litteras dirigemus. Ne excusationem
sibi ignorantis obtendat. ut ad prouinciam uenire cogatur
& illic se constituto p̄sentare iudicio. Quicquid autem ur̄a caritas
de ac causa duxerit decernendum. Cum ad nos relatum fuerit
nr̄a ut condecet necesse est auctoritate firmetur.

D A T
SUBD. ID IUN MONAXIO UC CONSUL
ut in una quaque prouincia nemo contempto metropolitano
EPISCOPUS ORDINETUR.

III. Bonifatius ep̄s ur̄ bisrome hilario ep̄o narbonensi difficilem
quidem fidem querimonis commodamus. Quarum sacerdoter.
dn̄i pulsam intentio. maxime cum eos locuntur quippiam contra
patrum statuta temptasse. Sed frequenter hasasserit sicut nunc
multitudo causandum. Ecce enim ut caritas tua recognoscit
ex subditas lutubensis ecclesie. Clero ordo uel plebis praecessuas
uell acrimas ad nos quantum datur intellegi. magnocum dolore
miserunt dicentes. Coep̄m̄m̄ patroclum suapetitione cessante
in locum decedentis ep̄i nescio quem in aliena prouincia. preter
missio metropolitano contra patrum regulas ordinasse. Quod
nequaquam possumus ferre patienter. Quia conuenit nos pater
narum sanctionum diligentes esse custodes. Nulli & enim

explíc. ept. pap. bonifati.

uidetur incognita synodi constitutioni caene. quae precipit
ut eadem propria uerba ponamus. Per unamquamque prouinciá
ius metropolitanus singulos habere debere. Ne cuiquam duas
esse subiectas. Quod illi qualiter credendum non est seruandum
scó spú subsequente sibi m& censuerunt. Unde fr. kmie sita res sunt
& ad ecclesiam supradictam prouincietae lim includat. Nra auctori
tate communitate communitas. Quod quidem facere sponte
deberet desideris supplicantum & uoluntate respecta ad eundem
locum in quo ordinatio talis celebrata dicitur metropolitani iure
munitus & pceptonibus nrís fretus accede intellegens arbitrio tuo.
secundum regulas patrumque cumque faciendas sunt a nobis esse
concessa. It ut per actis omnibus apostolice sedis quicquid statueris
tereferente clarescat. Custodius prouinciæ ordinationem lic& esse
mandatum. Nemo ergo eorum terminos audax temerator excedat.
Ne aliquid in illorum contumeliam partibus suisque sibi in uidentur
concessa defendat. Cess& huiusmodi pressa nra auctoritate
p sumptio eorum. Qui ultra digitum suæ limitem dignitatis ex
tendunt. Quod idcirco dicimus ut auertat caritas tua ad eos
canonum pcepta seruare. Ut ita constitutio quoque nostra
definiat. Quatenus metropolitani sui unaqueque prouincia
in omnibus rebus ordinationem semper expectet. **DAI.V.**
V. ID. FEB. DD. NN. HORIO. XIII.
& theodosio. x. cons. Expt. pap. bonifati. Incipit decreta
pap. celestani. num. xxj. de prospero & hilario qui quosdam
galliae probis accusant pellagii sectores.

Succesit Bonifacio
423.

Dilectissimis fratribus uenerio. marino. leontio. auxonio.
archadio. filitiano. & ceteris galliarum epis. celestanius apostolica
uerba pcepta sunt. apud iudeos atq; gentes sine offensione
non esse debere. hoc quis quis xpianus est. tota animi uirtute

custoditum quodcumque sit non parum periculi illum manere poterit
 antedñ qui hoc decretat & iam fidelibus exhibere. Nam qualiter nos
 quae neminem perire uolumus ita contriscent. Quae auctoribus xpianis
 percellunt animos xpianos. Dominicus in euangelio sermone dicitur. At
 enim ipse saluator. Quod expediat scandalizandi unum de pusillis
 in maris profunda demergi. & ideo quaesitius iam pena queramus. Cui
 tale supplicium legimus expedire filium p̄ sentes prospero. Hilarius
 quorum circa dñm sollicitudo laudanda est. Tanta metuo quibus
 p̄bis illicitere quid dissensionem ecclesiarum studeant. sunt apud nos per
 secuta ut in disciplinae quaesiones uocantes in medium pertinaciter eos
 dicant. p̄dicare aduersaria ueritati. sed uere dilectioni iustus imputamus.
 Quando illi supra uos habent copiam disputandi. Legimus supra magistrū
 non esset capulum. hoc est non sibi debere quem quam iniuriam doctorū
 iudicare doctrinam. Nam & hoc ipsos ad dñm positos nouimus addo
 cendum cum sit. Dicente ap̄t eister tuis locus intra ecclesia deputandus.
 Quid illic specie est ubi magister tacentibus hi locuntur. Qui sita ē.
 eorum discipuli non fuerunt. Timeo ne conhibere sit hoc tacere. timeo
 ne magis ipsi loquantur qui per mittunt illi stabiliter loqui in talibus
 causis nocere & suspitione tacetur nitas. Quia occurrere & ueritas si falsitas
 displicere; merito namque causa nos respicit. si silentio faueamus
 error. Ergo corripiantur huiusmodi non sit his liberum habere
 prouoluntate sermonem. Desinat sita res sunt in cessere nouitas. ue
 tustatem. desinat ecclesiarum quietem inquietudo turbare conantur.
 sepe naufragio mergere quos in portum stantes statio facit
 fida securus. fida quippe ē. omnium statio. Quorum perfectas
 gressibus uesigia non induitur. Rescribitur ad apostolicam p̄
 dica sedem. haec ipse nobis quae temptat perturbatio conquerentes
 habetote fr̄s km̄i. pro catholice plebis pace tractatum. sciant se
 sita men cessentur p̄bi dignitate uobis esse subiectos. sciant

Handwritten marginal symbol consisting of a vertical line with a circle at the top and a hook at the bottom.

finis decreta papae celestini.

quod sibi omnes qui maledocent - discere magis ac magis competat quam docere - Nam quid in ecclesiis uos agitis si illi summam teneant predicandi. Nisi forte illud obsistat - quod non auctoritate non ad huc ratione colligitur. Ut aliqui fratrum nostrorum nuper de laicorum consortio in conlegium nostrum forsitas si amissi - Nesciant quid sibi debeant uindicare super his multa iam dicta sunt eotempore quod ad fratres statuenda dedimus scripta. Responsum nunc tamen repetentes sepius admonemus. Ut tententur huiusmodi qui laborant per terra aliud quam illent iussit agricola seminare. Nec tamen mirari possumus si haec erga iuuentem huiusmodi temptare audent. Quin tamen etiam quiescentium fratrum dissipare. **DESCO**
epo augustano mira laudis adseruatio.

Augustinum scilicet recordationis uirum per uita sua - utque meritis in uera communione semper habuimus nec unquam hunc sine suspitionis saltem rumor asperit. Quem tamen scientiae olim fuisse meminimus uanter magistris etiam amicitiae semper decessoribus haberentur. Bene ergo de eorum in commune senserunt - utpote qui ubique cunctis et amor fuerit et honori unde resistatur talibus quos male crescere uideamur. Nefas est haec patre religiosa animas - quarum afflictione quia membrana sunt - Nos quoque conuenit macerari quamuis maneat hos beatus promissa. Quicumque perbantur persecutionem propter iustitiam susanere - quibus quid promittat dominus in futurum sequens sermo declarat. Non est agentium causa solatarum uniuersae salis ecclesiae quacumque nouitate pulsatur. Itaque legamus haec ipsa uobis quae nobis non placent displicere. Quod ita demum probare poterimus - si inposito improbi silentio - de talis in posterum querella cessauit. De uos in colomet custodiat fratres karissimi. **INCIPIT EPISTOLA DE GRADU APOSTOLICE EPORUM AUCTORITATE**

Quia nonnulli qui catholico nomine gloriantur - Indignis hereticorum sensibus se uel prauiate siue in perita demorantur.

Purissimus disputatoribus obuiare presumunt. & cum pellagium
 atque celesianum anathematizare nondubitent. magistros tamen
 pastores tamquam necessarium modum exarserint obloquuntur.
 Et aque tantummodo sequi & probare proficiuntur. Quae sacratissima
 beatae petri sedes petri contra inimicos gratiae per ministerium presulū
 suorum sanxit. & docuit necessarium fuit diligenter inquirere. Quid
 rectores romane ecclesiae de heresi quae eorum temporibus exorta
 fuerit iudicarent. & contra nocentissimos liberi arbitrii defensores.
 Quid de gratia sentiendum esse censuerint. Ita ut & iam africanorum
 conciliorum quasdam sententias iungeremus. Quas utique suas fecerant
 apostolica auctoritas cum probarunt. Ut ergo plenius quoniam aliquo dubitant
 instruantur consuetudine sanctorum patrum compendioso manifestamus
 iudicio. Quo si quis non nimium est contentiosus. Agnoscat omnium
 disputationum conexionum ex hac subdiarum auctoritatum breui
 tate pendere. Nullamque sibi contradictionis super esse rationem
 sic catholicis credat & dicat. **QD AD AM OMNES**

I homines leserte nec quemquam nisi xpi gratia possunt saluari.
 In purgatione ad omnes homines naturalem possibilitatem & inno
 centiam perdidisse. & neminem de profundo illius ruinae per liberum
 arbitrium posse consurgere nisi cum gratia miserantis et exercit.
 Pronunciante beate memorie papae innocencio ac quod edicente in epistula
 ad carthaginiense concilium. liberum enim arbitrium ille per pessur
 dum suus inconsultus utitur bonis. Cadens in purgationis profunda
 demersus est. & nihil quemadmodum exinde surgere posse inuenit.
 suaque in xpi libertate deceptus huius ruinae latens & aduentus.
 Qui per noue regenerationis purgationem. Omne preterita
 uitium sub baptismatis lauacro purgauit. **QUO D NEMO**

si bonus nisi uiribus nisi participatione eius qui solus bonus est.
Neminem esse per semetipsum bonum nisi participationem suam donante

qui solus est bonus. Quod in eisdem scriptis eiusdem pontificis sententia
 pro testatur dicens. Numquid nos deorum post haec rectam mentibus
 aefamemus. Quae sibi seputant debent quod boni sunt. Nec
 illi considerant cuius cotidie gratiam consequuntur. qui sine ullo tota
 se adsequi posse confidunt. **QD NISI GRATIA DOMINI**
 continua iubemur insidias diabuli superare non possumus.

VI

Neminem etiam baptismatis gratia renouatum idoneum esse ad supe
 randas diaboli insidias. Et ad euincendas carnis concupiscentias.

Nisi per cotidianum adiutorium dOMINI per se uertantiam bene conuerationis
 acceperit. Quod eiusdem antistitis in isdem paginis doctrina confirmat
 dicens. Namquam uis hominem redimere a peccatis ille peccatis
 tamen sciens iterum posse peccare ad reparationem sibi. quemadmodum
 possit illum. & post ista corrigere multa seruabit. Cotidianam praesentem
 illa remedia quibus nisi freta confisi que nitamur nullatenus humanor
 uincere poterimus errores. necesse est. enim ut quo auxiliante uin
 amus eo iterum non adiuuante uincamur. **QD PRO XPIM**

VII

LIBERO BENEUTATUR ARBITRIO.

Quod nemo nisi xPIM libero beneutatur arbitrio. Idem magister
 in epistula ad milite uitanum conalium. Data praedicat dicens. Ad
 uertet tandem. opus uis simarum mentium per uer sadocctrina. qUOD primu
 hominem ita libertas ipsa decepit. ut dum indulgentia frenis eius
 utitur. In prauaricationem praesumptione conaderet. Nec ex hac
 potuit erui nisi ei prouidentia regenerationis statum pristane
 libertatis xPIM dOMINI reformasset aduentus. **QD OMNIA**
SCORUM MERITA DONASINT DOMINI.

VIII

Quod omnia studia & omnia opera ac merita scORUM addENT gloriam
 laudem que referenda sint. quia nemo aliunde ei placeat
 nisi ex eo quod ipse donauerit. Inquam nos sententiam dirigit
 beate recordationis pape Iosimi regularis auctoritas cONscribens

ad totius orbis epōs ait. Nos autem in simplicitate omnia enim bona
 ad auctorem suum referenda sunt. unde nascuntur ad fratrum & co
 epōrum nrōrum conscientiam uniuersa retulimus. hunc autem ser
 monem sincerissime ueritatis luce radiantem tanto atri epī honore
 ueneratū sunt. ut ita eundem uirum scriberent. Illud uero quod in
 litteris quas in uniuersas prouincias curata esse mittendas posuisti dicent.
 Nos tamen in simplicitate & cetera sic accepimus dictam ut illos qui contradi
 aduitorium extollunt humani arbitrii libertatem destricto gladio
 ueritatis uel uelut cursum transiens amputaret. Quid enim tam libero
 fecit arbitrio. quam quod uniuersa in nrōe humilitatis conscientiam
 retulit. & tamen in simplicitate factum esse fideliter. sapienter que
 uidit ueraciter fidenter que dixit. Ideo utique quia pparatur
 uoluntas ad nō. & ut bonum aliquid agant pater nisi inspirationibus suorū
 ipse tangat corda fideliorum. Quotquot enim in spū di aguntur u
 fili sunt di. ut nec nostrum deesse sentiamus arbitrium. & in bonis
 quibusq; uoluntatis humane singulis motibus. magis illius ualere
 non dubitemus auxilium. **QUOD OMNIS SCĀ**
 cogitatio & motus pię uoluntatis ex dō sit. **VIII.**

Quod ita dī in cordibus hominum atque in ipsolibero operetur
 arbitrio. ut scā cogitatio piū consilium omnisque modis
 bonę uoluntatis ex dō sit. Quia per illum aliquid boni possumus
 sine quo nihil possumus. Ad hanc enim nos pfectionem id est doctor
 instituit. Quicum ad totius orbis epōs de diuine gratię optulacione
 loqueretur qđ ergo ait. Tempus interuenit quo eius non negamus
 auxilio. In omnibus igitur actibus causisq; cogitationibus motibus
 adiutor & protector orandus ē. superbum est enim ut quicquam
 sibi humana natura psumat. Clamante apto. Non est nobis conluctatio
 aduersus carnem & sanguinem sed contra principes & potestates
 aeris huius contra spiritalia nequitia in caelestibus & sicut pfeiterū dī

Infelix ego homo qui meliberabit de corpore moras huius
 gratiadi per ih̄m xp̄m dñm nr̄m. & iterum gratiadi sum id quod sum.
 & gratia eius in me uacua non fuit. sed plus illis omnibus la^{te}raui. Non
 ergo autem sed gratiadi mecum. Quod gratiadi non solum peccata
 dimittat sed & iam adiubet. Nec committantur & lex impleatur.
 Non sicut ait pelagius facile quasine gratiadi.

DIFFICILIS POSSE IMPLERI.

[X]

Illud & iam quod in tra carthaginensis synodi decreta constat ut est
 quasi proprium apostolice sedis amplectamur. Quod salic & tercio
 capitulo definitum est. ut quicumque dixerit gratiam di quia
 iustificamur per ih̄m xp̄m dñm nr̄m. Ad solā remissionem peccatorū
 ualere quae iam commissasunt. Non & iam ad adiutorium ut non
 committantur anathemasit. & iterum quarto capitulo ut quisq̄
 dixerit gratiam di per ih̄m xp̄m. Propter hoc tantum nos adiuuare
 ad n̄ peccandū quia p̄ ip̄sū nob̄ reuelatur & aperitur intellegentia
 mandatorū. Ut sciamus quid appetere & quid utare debeamus.
 Non autē illā nob̄ prestari ut quod faciendū cognouimus & iam
 facere diligamus atque ualeamus anathemasit. Cum enim
 dicat apostolus scientia inflat caritas uero edificat. Ualde impiū ē.
 ut credamus ad ea quae inflat non habere gratiā xp̄i. & ad ea
 quae edificat non habere. Cum sit utrumque donum di & scire
 quid facere debeamus. & diligere ut faciamus ut edificante sci
 entia non possit inflare. sicut autem de dō scriptum est. Qui
 docet hominem scientiam. Ita & iam scriptū ē. Caritas ex dō est.
 Item quinto capitulo ut quisquis dixerit. ideo nobis gratiam iusta
 ficationis dari. Ut qd̄ facere pliberū iubeamur. arbitrium
 facilius possumus implere p̄ gratiam tāquā & si gratiā n̄ daretur.
 Non quidem facile sed tamen possumus & iam sine illa implere
 diuina mandata. anathemasit. De fructibus enim mandatorū

dn̄s loquebatur ubi non ait. sine me diffilius potestis facere.

Sed ait. sine me nihil potestis facere. **QUO O SEDIS**

apostolice omnes orationes xp̄i gratiā resonant quæ genus humanū ab æternam damnationem reparatur.

Preterea beatissime & apostolice sedis inuolabiles sanctiones quibus nospiissimi patres p̄fecte nouitatis elatione deiecta. & beneuoluntatis exordia. & incrementa probabilium studiū. & in eis usque in finem p̄seuerantia ad xp̄i gratiam refferre docuer̄. obsecrationū quoque sacerdotalium sacramenta respiciamus. quæ ab apostolis tradita in toto mundo atq; in omni catholica ecclesia uniformiter celebrantur. ut legem credenti lex statuat supplicandi. Cū enim sc̄arū plebium p̄sules mandata sibi & legationem fungantur. Apud diuinam clementiam humani generis agunt causam. & tota secum ecclesiam congemescere postulant & p̄cari. Ut infidelibus donetur fides. ut idolatrie ab impietatis sue liberentur erroribus ut audeis ablato cordis uelamine lux ueritatis appareat ut heretici catholice fidei p̄ceptaone resipiscant. ut schismatici sp̄m rediuiue caritatis accipiant. ut lapsis poenitentiæ remedia conferantur. ut deniq; cathecumnis ad regenerationis sacramta p̄ductis celestis misericordie aula referatur. hæc aut̄ n̄ p̄ finctorie neque inanit̄ ad n̄o p̄ta rerū ipsarū monstra effectus. Quomodo quidem ex omni errorū genere. plurimos d̄s dignator ad trahere quos eruditos de potestate tenebrarum transferat in regnū filie caritatis sue. & ex uasis ire faciat uasa misericordie q̄ ad o totam diuini operis esse sentatur. Ut hæc efficienadō gratiarum sempactio laudisq; confessio pro illuminatione talium uel correctione referatur. **QUO Q̄ RATIA D̄I**

& iam baptizandorum testetur instituta purgatio cum exorcismis exufflationibus sp̄s ab eis abiguntur immundi.

Illud & iam q̄d circabaptizandos in uniuerso mundo sc̄a ecclesia

Expliciunt auctoritates.

uniformiter agit. Non occiso contemplamur intuitu. Cum siue paruuli
siue iuuenes ad regenerationis ueniunt sacramentū. N̄ prius fontem uitę
ad eum quam exorcismis & exufflationibus clericorum sp̄s ab eis
immundus abigatur. Ut tunc uere appareat quomodo princeps mundi
huius mitatur foras & quomodo prius alligatur foras. & deinceps uasa
eius diripiuntur in possessionem translati auctoris. Qui captiuam ducti
captiuitatem & dat dona hominibus. His ergo ecclesię factis regulis.
& ex diuina sumpas auctoritate documentis. Ita adiuuante dño confir-
mauimus ut omniū bonorū affectum atque operū & omniū studiorū
omniumq; uirtutum. Quibus ab initio fidei addm̄ tenditur dñi pro-
fitemur auctorem. & n̄ dubitemus ab ipsius gratia om̄a hominis merita
p̄ueniri. P̄ quem sit ut aliquid boni & uelle incipiamus & facere. quod
itaque auxilio & munere dñi non auferetur liberum arbitrium. sed liberatū
ut de tenebroso lucidum de prauo rectum. De languido sanum. de impru-
dente sit p̄uidum. tanta enim est erga om̄s homines bonitas dñi. ut n̄
uella esse meritaq; sunt ipsius dona. & pro his que largitus est. & n̄
p̄mia sit donaturus. Agit quippe in nob̄. ut quod uult & uellimus
& agamus. Nec ociosa. eē in nob̄ patitur quę exercendo non negligenda
donauit ut & nos cooperatores simus gratię dñi. Ac si quid in nob̄
ex n̄ra uiderimus remissione languiscere. Ad illum sollicitę recur-
ramus. qui sanat om̄s languores n̄ros. & redim̄ & de meritu uitam
n̄ram. & cui cotidie dicimus ne inducas nos in temptationem sed
liberanos a malo. **Q̄D PROFUNDIORES**
que questiones ne contemnende sint nec poenitent adserendę.

XIII.

Profundiores uero difficiliore que partes incurrentiū questionū
quas latius p̄tractarunt qui hereticis resister̄. sicut non audemus
contempnere ita n̄ necesse habemus adseruere. quia ad confitendā
gratiā dñi cuius operi ad dignationem. Nihil penitus subtrahendum
ē. satis sufficere credimus quicquid secundum p̄dictas regulas

apostolice sedis nos scripta docuerit. ut prorsus non opinemur
catholicam quodam paruerit prefixis sententis esse contrarium.

EXPLICIT AUCTORITATES

preteritorum sedis apostolice epi scorum de gratia ad liberam voluntatis:

Celestani uniuersis epis per biennensem. [arbitrio.]
& narbonensem prouinciam constitutis in dno salutem. Cuperemus
quidem de ueraru ecclesiarum ita ordinatione gaudere ut congratulemur
potius de profecto quam aliquid commissum contra disciplinam ecclesi-
asticam doleremus. Ad miram & iam letitiam & benefacta pueniunt
& memoris aculeis nosque fuerint malefacta compungunt. Nec silere
possumus. cu hoc ut ab inlicitis reuocemus aliquos officii nri puocemur.
infantia in speculis ad o constituta ut uigilantem re diligentiam con-
probantes. & que quo hercenda sunt reseremus. & que obseruanda
sinciamus. & quamuis circa longinquam spiritalis cura non defect
sed se poma quano men di pdicatur extendit nec notitiam nram
subter fugiunt. que in uersionem regularum non uelle prruptionis
auctoritate temptantur. **QD N DE BEANT SACERDOTES**
aut clerici amicti palleis & p canca lubis in eccis ministrare.

XIII Dicimus enim dñi sacerdotes sup fatioso potius cultui inseruire.
quem mentis uel fidei puritati sed n miru si contra ecclesiasticum
morem faciunt qui in ecclesia non creuer. sed alio uenientia mi-
tinere secum haec in ecclesiam. Quae in alia conuersatione habu-
erant intuler. Amicti pallio & lumbos p canca credunt se scē
scripture fidem. N per spm sed littera completuros. Na si adhuc
ista precepta sunt ut talit seruarentur. Cur n fiunt pariter
que secuntur. ut lucerne ardentes unacumbaculo tentantur.
Habensuum ista mysterium & intellegendibus ita clara sunt.
ut eamagis quadece significatione seruentur. Na in lūborum
p cinctione castitas. In baculo regim pastoralem in lucernis

ar denabus boni fulgor operis de quo dicitur sic opera tua luceant
 indicatur. habent tam̄ istum forsitan cultū more potius quam
 rationem. sequentes qui remotioribus habitant locis & p̄cul aceteris
 degunt. unde hic habitos in ecclesiis gallicanis ut tot annorū tantorūq;
 pontificum in alterum habitum consuetudo uertatur. Discer
 nendi a plebe uel ceteris summus doctrina a non ueste conuersatione.
 N̄ habitū mentis puritate non culta nam si fraudere incipiamus
 nouitati traditum nob̄ a patribus ordinem calcauimus. Ut locum
 sup̄ uacuus sup̄ fictionibus faciamus. Rude sergo fidelium mentes
 ad talia non debemus inducere. Docendi enim sunt potius quam
 ludendi. Nec imponendum eorū. ē. oculis sed mentibus infundenda
 p̄cepta. Erant quidem multaq; pro disciplina ecclesiastica uel
 ipsius rei dicere ratione possemus. sed ab his ad alia deuocamur.

Q̄D NULLI SIT ULTIMA PENITENTIA DENEGANDA

XV

Ag nouimus enim poenitentiam morientibus denegari nec illorum
 desideris annui. qui obitus sunt temp̄ hoc animis sup̄ capiunt remedio
 subueniri. horremus fateor tante impietatis aliquem repperiri.
 unde dī pietate desperet̄ quasi non possit ad se quo uis tempore concur
 rentia succurrere. & p̄ditantem sub onere peccatorum hominem
 perdere quo se ille expedire desiderat. & liberari quid hoc rogo aliud ē.
 quā morientem mortem addere eiusq; animum. suam credulitatem
 ne absoluta esse possit occidere. Cū d̄ ad subueniendum parati simus
 inuitans ad poenitentiam. sic p̄mittat peccatori inquit quacumque
 die conuersus fuerit peccata eius n̄ reputabuntur ei. & ideo iterum
 nolo mortem peccatoris sed tantam conuertatur & uiuat. salute
 ergo homini adimit quisquis mortis p̄terea tēp̄ poenitentiam
 denegari. & desperauit de clementiā dī qui eum ad subueniendū
 moriendum morientem sufficere. uel momento posse non credit
 p̄didit. Latro in cruce p̄mum ad xpi dextera pendens. sicut illum

unius hore penitentie non iubiſſet. Cum eſſet in poena penitentie
& per unius ſermonis promiſſionem habitaculum paradisi dō pro
mittente promeruit. uera ergo addm̄ conuerſio in uultibus poſitorū
nōte potius ē. eſamanda. quam tēp̄r̄ prophēta hoſtaliter adſerente.
Cū conuerſus in gemueris tunc ſaluus eris. Cum ergo dñs ſit cordis in
ſpector quouis tempore non eſt deneganda poenitentie poſtulanti.
Cum illi ſe obliget iudici cum occulta omnia nouerit reuelari.

QUOD PER GRADUS ECCLE

ſiaſacos ad episcopatus debeat officium peruenire.

XVI. Ordinato ſuero quosdam fr̄i km̄i ep̄i qui nullis eccleſiaſticis ordinibus
ad ante dignitatis ſaſagium fuerint inſtituti. Contra patrum decreta
huius uſurpatione qui ſe hoc recognoſci feciſſe didicimus. Cum ad
episcopatum hiſ gradibus quibus frequentiſſime cautum eſt debeat
peruenire ut minoribus inſtituti officii ad maiora firmentur. Debet
enim ante eſſe diſcipulus quiſquis dactor eſſe deſiderat. ut poſſit
docere quod dicit. Omnis ſuit inſtitutio ac ad ita quotendit ſe ratione
confirmat. Qui in minimis operā dederit p̄ceptor. eē. n̄ poteſt
litterarum qui non per ſingula ſapendia creuerit. a demeritum
ſapendii ordinem non poteſt peruenire. ſolum ſacerdotium inter
iſta rogo uilius eſt quod ſacilius tribuitur. cum difficilius impletur.
ſed iam n̄ ſatis ē. Licet ordinare quod nullus fieri ordo per mitat.
ſed etiam quorū crimina longe late que p̄ om̄s penes nota puincias
ordinantur. Daniel enim nuper miſſa relatione ex orientalibus
ad nos parabus ad omni q̄ tenuerat uirginū monaſterio nefarius ē.
obiectionibus accuſatus. multa demultaſ obiecta flagitia in qua
nam later & terrarū parte queſitus eſt. ut iſiſque innocentię confi
deret & contra ſe iudicium poſtulatum minime declinat. miſſe
ad arelatenſem ep̄m p̄ fortunatū ſubdiaconū p̄ceptioneſ ut ad
iudicium deſanaretur episcopale tantis grabatur teſamoniſ.

tanta facinorū accusatione pulsatus. sacrarū ut dicitur uirgē
 pollutus incesto ep̄s adfertur ordinatur. In nr̄is libellis criminis
 continentur. quorum ad uos quoque exemplaria direximus in
 pontifici dignitatem. hoc temp̄ quo ad causam dicendā missis
 a nob̄ litteris uocabatur obrep̄it sacronomini absitiniuria factus.
 Uthanc dignitatem tali dando amiserit ordinator quā eam oba
 neat ordinatus cui conuicto sociabitur. Qui eum sibi credidit
 largiendo pontificiū sociandū. Qualis enī ip̄s sit quisquis tales
 ordinari ostendit. his ergo in medium nunc deductis cū plerique
 ur̄m sint. qui apostolice sedis statuta cognouerint nob̄ cum tēp̄
 aliquando uersati addisciplinę normam nr̄is conuenta ad orta
 tionibus omnia frater nitas ur̄a euocare festin&. **QD̄ UNAQUEQUE**
 prouincia suometro politano debeat esse contenta.

XVII **P**rimum ut iuxta decreta canonū unaqueque prouincia suometropoli
 tano contenta sit. ut decessoris nr̄i data ad narbonensem ep̄m contenta
 constituta. Nec usurpationi locus alicui sacerdoti in alterius conce
 datur iniuria sit concessi sibi contentus. unusquisq; limitibus alter
 in alterius prouincia nihil p̄sumat. Nec emertat in suis ecclesiis
 peregrini & extranei & qui uideantur ad exclusionem eorum. qui bene
 de suorum ciuū merentur testimonio p̄ponantur. Nenouumq; dā
 deco ep̄i fiant institutū uideatur esse collegium. **QD̄ NOLENTIB:**
 clericis uel populis nemo debeat episcopus ordinari.

XVIII **N**ullus in uitas detur ep̄s clericis plebis & ordinis consensus & desi
 deriū requiratur. Tunc alter de altera eligatur ecclesia. fide
 ciuitatis ipsius clericis cui. ē. ep̄s ordinandus nullus dignus qd̄
 euenire n̄ credimus potuerit inueniri. Primū enī illi rep̄bandis
 ut aliqui de alienis ecclesiis merito p̄ferantur habeat unusquisq;
 siue fructum militię in ecclesiam. In qua suā pomā officia trans
 egit & atem in aliena stipendia minime aliter obrep̄at.

Nec alii debitam alter sibi audeat vindicare mercedem: sic facultas clericis retinendi si se uiderint pergrauari. & quos sibi ingeri extraneis uersis cognouerint non timeant refutare. qui si non debitum premium uel liberum deo qui eos rectorus est debent habere iudicium. **QD AB IN** licitis sit ordinationibus abstinendum.

XVI
III **A**bsineatur etiam ab illicitis ordinationibus nullus ex laicis nullus digamus nullus quis si uidetur maritus aut fuerit ordinetur. sed in reprehensibilis & qua lem elegit apostolus fiat. Per moysen dicitur dominus precepit uirginem accipiat sacerdos uxorem. subsequitur & supplet apostolus eodem locutus spiritu. unius uxoris uirum de uere episcopatum consecrari episcopum ad hanc ergo eligantur formulam sacerdotes. & si que facti sunt ordinationes illicitas remoueantur quoniam stare non possunt nec discussionem nostram subter fugere potuerunt. Quamuis latere se gestarent qualiter peruenirent. ut nulla re religionis reuerentia obscuritate fuscetur. Non sit uana gloria paleat episcopalem morem qui episcopi sunt sequantur. Danhel ut diximus qui accusationem pontificali honore subter fugere se posse credidit. & ad fastigium tantum accusatores suos latendo peruenit. Ascendit sursum cetum interim senouerit segregatum. Quis in re iudicio debet obicere. si conscientia sue nouit confidentiam obtinere. maxiliensis uero ecclesie sacerdotem quid dicitur quod dictum nefas est. In necem fratris taliter gratulatur. ut huic qui eius sanguinem cruentatus aduenerat portionem cum eodem habiturus occurreret exuro eum audiendum collegio delegamus. **DNI VII K T AUG FELICE** & tauro consis quod nulli sacerdoti canones liceat ignorare.

XX **C**elestianus uniuersis episcopi per apuliam & calabriam constitutus nulli sacerdoti uos liceat canones ignorare nec quicquam facere quod patrum possit regulis obuiare. Quae enim nobis res digna seruari bitur. si decretalium normam constitutorum per aliquorum libito licentia populis permissa frangatur. **QD NON CONUENIAT**

contentas clericis ecclesiarum de laicis epōs ordinari.

XXI

Audiuimus quosdam propriis de facultatē rectoribus ciuitatē
epōs sibi petre uelle de laicis. Tantumque fastigiū tā uile credere.
ut hoc nō quonondō sed seculo militauerūt. Nesciamem nos posse
conferre nō solū male de suis clericis in quorū contemptu hoc faciunt
iudicantes sed denobis pessime quos credunt hoc posse facere. sen-
tentes quā nūquā auderent si non quorundam illic hic consentiens sententia
conhiberēt. Itā nihilque frequentius s̄ decreta proficiunt. ut hoc
quasi nunquā de hac parte scriptum fuerit ignoretur. Quid p̄derit
p̄ singula clericos stipendia militasse & omnem egisse in dominicis
castris & atem. si qui his p̄ futuris sunt ex laicis requiruntur. qui
uacantes s̄cto. & omnem ecclesiasticū ordinē nescientes. saltu p̄pero
in alienū honorem ambiunt. Immoderata cupiditate transcendere.
& in aliud uite genus calcata reuerentia ecclesiasticę discipline transire
talibus. Itaq; qui uirū n̄rī id. ē. canonū gubernacula custodiamur
necesse ē. obuiemus hisq; frat̄nitatē tuā epistolis cōmonemus.
Ne quis laicum ad ordinem clericatus admittat. & sinat fieri unde
& illum decipiat & sibi causas generet. Quibus reus constitutus
decretalibus fiat. **Q̄D DOCENDUS SII POPULUS N̄ SEQUENDUS.**

XXII

Docendus ē. populus n̄ sequendus nosq; sine caunt eos quid
liceat quidue n̄ liceat cōmonere. N̄ his consensū p̄bere
debemus quisquis uero conatur fuerit temptare p̄hibita
sententia & censura sedis apostolicę minime de futuram. Quae enim
sola admonitionis auctoritatē n̄ corrigimus necesse est p̄se
ueritatem congruentem regulis uindicemus per totas. hoc
ergo que p̄prius rectoribus carent ecclesias uolumus innotescat.
ut nullus sibi spe aliqua forsitan blandiatur in ludat.

OXI. XII. KL. AG. FLORENTIO ET

diomifio con fr̄. ex p̄te papae celesiani. Incipit pap̄ leonis decreta.

Leo ep̄s urbis rome uniuersis ep̄is p̄ campaniam picenū tusciam.
 ut p̄ uniuersas p̄uincias constitutis in dñō salutem. ut nob̄ gratulationem
 facite ecclesiarū fiat salubri dispositione compositas. Ita n̄ leui nos more con-
 tristat quod a aliqua contra constituta canonū & ecclesiasticā disciplinam.
 presumpta uel cōmissa cognoscimus. que si n̄ quadebemus uigilantia refecemus.
 Illiquino speculatores esse uoluit excusare n̄ possumus. p̄mittentes
 sincerū corp̄ ecclesie quod ab omniparū macula custodire debemus. Ambi-
 endū in p̄ba contagione foedari. Cū ip̄a sibi membrorū p̄ dissimulationem
 conpago n̄ congruat. **UT NULLUS EP̄ORŪ SERUŪ**
 alterius addericatus officium promouere presumat.

Non admittuntur passim ad ordinē sacrū quibus nulla nataliū nulla morū
 dignitas suffragatur. & qui a dominis sui libertatē consequi uolunt potuer-
 ad fastigiū sacerdoti tāquā seruilis uilitas hunc honore capiāt p̄uehantur
 & p̄batio possit creditur. Quidominosuo nec dū p̄bare se potuit. Duplex itaq;
 in hac parte reatus ē. q̄d & sacrū ministeriū talis conforti uilitate polluitur.
 & idomnō quantum ad inlicitate usurpationis temeritate p̄ uerē iura soluuntur.
 Ab his itaq; fr̄s km̄i om̄s uir p̄uincie abstineant sacerdotes. & n̄ tantū ab his sed
 ab aliis & iam qui originalia utaliciu condicione obligatis uolumus tēperari.
 Nisi forte corū p̄cepto aut uoluntate accesserit. Qui aliquid meos iudicant poter-
 tant. Debe tenim. ee. immunis ab aliis quidiuine militie fuerit adgregandos.
 ut a castis dominicis quibus nom̄ eius adscribitur. nullis necessitat uinculis
 abstrahatur. **UT QUI CŪQUE AD SACERDOTIŪ**
 uel uiduarū mariti uel habentes numerosa coniugia p̄ moti fuerint ab
 omnibus ecclesiasticis officiis arceantur.

Qualis uero cum uicique constituerit natalium honestas & morum esse
 debet sacri altaris ministerio sociandus. & apostolonos docente & diuina
 p̄ceptone didicimus. & canonū regulis a quibus plerosque fratrum declinasse.
 & penitus diuasse repperimus. Nam constat ad sacerdotiū p̄uenisse
 uiduarū maritos. quosdam & iam quibus fuerint numerosa coniugia

Et ad omnem licentiam uita liberior ad sacrum ordinem passim patefactis
 ad tibi fuisse pmissos. Contra illa beati apti uocem quazalibus exclamat dicens.
 unius uxoris uirum. & contra illud antique legis preceptum quod dicitur & cauetur
 sacerdos uirginem uxorem accipiat non uiduam. non repudiatam. hoc ergo quicumque
 tales ammissi sunt ab ecclesiasticis officis & sacerdotali nomine apostolice sedis.
 auctoritate iubemus arceri. ne hoc enim sibi potuerit uindicare. cuius scapacer
 per hoc quod illis obfiterat. Non fuerit huius discussionis curam nobis specialiter
 uindicantes. ut si qua forsitan de his commissas corrigantur. Ne liceat ultra
 committi. & nequa excusatio de ignorantia nascatur. Quamquam ignorare
 nunquam licuit sacerdotem. Quod canonum regulis fuerit definitum.
 Haec ergo ad puincia nostras per innocentium legitimum & segetium fratres & coepiscopos
 nostros scripta direximus. ut quem mala pullulasse noscuntur radicitus
 euellantur. & messis dominicam uizania nulla corrumpant. Ita
 enim fructum uberem que sit sincera prestabunt. sicut aquenata segetem enecare.
 consuerunt diligentius amputentur. **quod uis uirum non solu**
 deri exigere non debent sed ne clauici christiani.

III **N** hoc quoque propter eundem esse duximus quosdam lucriturpis cupiditate
 captos usurariam exercere pecuniam & fenore uelle dicescere. quod nos
 dicameos que sit in clericali officio constitutos. sed & in laicos cedere qui christi
 anos sediccupiunt condolemus. Quod uindicare acrius in eos qui fuerint
 confutati decernimus. ut omnis peccandi oportunitas adimat.

UT **C**LERICIS nec suo nec alieno nomine foenus exercereat.
III **I** llud etiam duximus per monendum ut si cui non suo iza non alieno nomine
 aliquis clericorum exercere foenus ad temptat. Indecens enim est crim
 suum commodis alienis inpendere. foenus autem hoc solum aspiceret exercere
 debemus. ut quod hic misericorditer tribuimus ab eodem qui multiplicat
 & impetuum mensurare tribuere & recuperare ualeamus. **UT SI QUIS**
 sacerdotum contra hoc interdicta fecerit a suo officio submouend.

IV **H**oc itaque admonitione denuntiat. quod si quis fratrum contra haec

constituta uenire temptauerint. & prohibita fuerit ausu admittere.
 a suo renouerit officio submouendum. Nec communionis nr̄e futurū esse
 confortem qui soluit. eē. noluit disciplinē. neq̄ uero sit qd̄ p̄termissum a nob̄
 forte credatur omnia decretalia constituta. Tam beatę recordationis
 innocenti quā omniū decessorū nr̄orū. Quę de ecclesiasticis ordinibus & canonū
 promulgatā. disciplinis. Ita ut in dilectione custodiri debere mandamus. ut
 si qui similla cōmiserit ueniam sibi deinceps nouerit denegari. **Q̄. VI**

Lid oct̄b̄ maximo iterum & paterno cons̄.

Leoni uersis ecclesiis p̄ italę prouincię constitutis in dñō salutem. In con
 foraum uos nr̄ę sollicitudinis aduocamus. ut uigilantia pastoralis nequid
 diabolice licere possit a stude cōmissis. ubi gregibus diligentius consulatis.
 Ne his quid nō misericordia reuelante p̄ nr̄am curā ad nr̄is ouibus morbus
 abicitur. Nec dum uobis p̄monitis & adhuc quid agatur ignaris puras
 sedis p̄ gatecclesias. & suarum furtū cumculos inueniat latebrarum.
 Ne quod a nob̄ murbe exanguitur tenebrosis apud uos radicibus seminetur.

Plurimos impietatis manicheę sequaces & doctores murbe inuesti
 gatio nr̄a repperit uigilantia diuulgauit auctoritas & censura coher
 cuit quos potuimus em̄dare correximus. & ut damnarent manicheum
 cū p̄dicationibus & disciplinis suis. publicane eccl̄e professione & manus
 sue scriptione compulimus. & ita de uoragine impietatis sue confessor
 penitentiam concedendo leuauimus. Aliquantuero qui ita sede mer ser
 ut nullan his auxiliatis possit remedium subuenire. sub dita legibus
 secundum xp̄ianorū principiū constituta. Ne sc̄m greges sua contagione
 polluer̄. P̄ publicos iudices p̄petuos exilio relegati. & omā que tam
 in scripturis quā in oculis traditionibus suis. habent p̄fana uel turpia
 ut nos & populus quid refuger̄ aut uitare. Oculis xp̄iane plebis
 cet tamini manifestatione pro bauimus. At eo ut ipse qui eorū
 dicebatur ep̄s a nob̄ tentus proder̄. flagitiosa in suis mysticis
 qua tenuer̄. sicut gestor̄ uos series poterit edocere.

Ad instructionem enim uram & iam ipsa direximus. Quibus lectis omnia
 quae a nobis deprehensas nosse poteritis. & qualiquantos debis quos ne ab
 soluerentur artior reatus inuoluerat cognouimus au fugisse. Ad dilec
 tionem uram epistolam misimus ut affecta certior sciasura sollicitur agere
 dignetur. & cautus nec ubi manichee pueritias homines plebes uras
 facultate ledendi. & huius sacrilegi possint inuenire doctores. Aliter
 enim nobis commissos regere non possumus. Nisi hos quis perditores & perditia zelo
 fidei dominice deuulgetur. persequamur & uiam inuicibus ne peras haec
 latius deuulgetur. se ueritate qua possumus abscondamus. unde orator
 dilectionem uram obtestor & moneo. ut quae debetis & potestatis sollici
 tudine uigiletis ad inuestigandos eos. Nec ubi occultandi se retereant
 facultatem. ut enim habebit ad deum digne remunerationis praemium quidili
 gentius quod ad salutem commissis sibi plebis proficiat fuerit executus.
 Ite ante tribunal domini de reatu neglegentiae se non poterit excusare. Quicumque
 plebem suam contra sacrilege persuasiones auctores noluerit custodire.

**DNI III KLE FEB THEODOSIO XVIII
 ET ALBINO UICC CONS**

Leo uniuersis episcopis per silicium constat in domino salutem. Diuinis preceptis
 & apostolicis monitis imitatur. ut per omnia ecclesiarum statu impigro
 uigilemus effectu. Ac si quid usquam reprehensione inuenitur obnoxium.
 Clerici sollicitudine aut ab ignorantia imperitia aut presumptionis
 usurpatione reuocemus. manente tamen dominice uocis imperio. quod bea
 tissimus apud petrus trina repetitione misere sanctionis inbuitur.
 Et christi oues qui christum diligit pascant. Ipsius sedis cui per abundantiam
 diuinae gratiae per se uis reuerentia coortamur. ut periculum desiderantiam
 possumus declinemus. Ne professio summi apostoli qua se amore domini
 esse testatus est. Non inueniatur in nobis quam neglegenter
 pascens toties committat gregem. Coniungitur summum non amare pastorem.

quod prohibetur in die epiphaniarum

epi.

BAPTISMUM CELEBRARI

Cum ergo mihi de caritate vestrae ac ubi fraterna affectione sollicito
 certat indicis innotuerit. uos meo qđ inter sacramenta ecclesie principale ē
 ab apostolice institutionis consuetudine discrepare. Ita ut baptismi sacramenti
 numerosius indie ephiphanię quā paschalis ep̄i celebretur. miror uos
 uel p̄ces foret uros tā inrationabilem nouitatem usurpare potuisse. Ut confuso
 temp̄e utriusque misterio nulla ēē differentiam crederetis. Inter diem
 quoad oratus ē. xp̄i magis & diem quo resurrex̄ xp̄i a mortuis quoculpa
 nullomodo potuisset incēdere. si unde consecrationē honoris accipias inde legem
 totius obseruantię sumeretis. & beato apt̄ p̄tri sedis que ubi sacerdotalis mā. ē.
 dignitatis ēē. ecclesiasticę magistra rationis. A cuius uos regulis recessisse
 minore possēt equanimitate tolerare. si aliqua cōmunionis nr̄e increpatio
 p̄cessisset. Nunc autem quia nō desperatur correctio seruanda ē. mansuetudo.
 uel & uix ferenda sit in sacerdotibus excusatio. que p̄tendat inscientiam.
 malum scām & censurā necessariā temperare. & ratione uos aptissime
 ueritas inferuere.

quod cunctis uobis per

ordinem rerū p̄ incarnationem dñi nr̄i saluata sacramenta degesta sunt.

Semp̄ quidem in s̄no concilio diuansit humani generis in cōmutabiliter p̄
 ordinata reparatio. sed ordo rerum p̄ xp̄m ih̄m dñm nr̄m tēporaliter gerendarū
 in incarnationem uerbi sumpsit exordium. unde aliud tēpus ē. quoad nūc ante
 angelo beata uirgo maria fecundandam se sp̄m s̄c̄m credidit & concepit. Aliud
 quo salua integritate uirginē ā puer editus exaltante gaudio celestium mis
 trorum pastoralibus indicatur. Aliud qđ infans circumciditur. Aliud
 qđ hostia p̄ea legalis offertur. aliud cum. iij. magidaritate noui sideris
 incitata imbecilem ab oriente pueniunt. & adorant paruulū in sacro
 munerum oblatio uenerantur. Nec idē s̄ dies quibus impio herodi.
 Ordinat ad iumentis in egyptū trans latine subtractus ē. uel quibus ab
 egypto in galileā mortuo p̄secutore uocatus ē. Inter has autē dispensa
 tionū uarietates accedunt augm̄ta corporea. Crescit dñs sicut ē uangelista

testatur pfectibus & gratiæ per dies pasche in templum hieru
salem cum parentibus uenit. & cum ab eis & a societate redeuntium.
Sedens cum senioribus & inter admirantes magistros disputans inuenitur.
Rationemque mansionis sue reddens. Quid. é. inquit qd querebatis me
nesciebatis quod in patris mei oportet & me esse. significant eius esse filium
cuius est & templum. Jam uero cum in annis maioribus aptius declarand
baptis mum pcuratoris sui iohannis expeuit. Quidditatis eius remansit
ambiguum quando baptizato dno ihu sps scs in columbe specie super eu
descendit & mansit. Audita de celis patris uocedicens. tu es filius meus
dilectus in te bene bene conplacui. Quae omnia ideo quantum potuimus
breuitate pferimus. Ut notu sit dilectionis uis & uniuersos xp̄i dies in nu
meris consecrator fuisse uirtutibus. & in cunctis eius actionibus sacramentoz
mysteria coruscasse. Sed aliter quidque signis denunciam aliter rebus
impleri. Necque cumq; numerantur in operibus saluatoris ad tempus
potest pertinere baptismatis. Nam si etiam illa que post beati iohannis
lauacrum ad no gesta cognouimus sub in discreto honore colamus
omni a tempora continuatis erunt deputanda festa. Quia omnia sp̄ plena
miraculis. uerum qui xp̄i sapientiæ & intellectus. Ita apt̄s & totus
ecclesie erudiunt magistros. ut in xp̄iana obseruantia nihil in ordinati
nihil patereat esse confusum. Discernendes cause sollempnitatem.
& in omnibus insatias patrum principumq; mōrū. Rationabili
seruanda destrictio quia non aliter unus grex & unus pastor sumus.
Nisi quem admodum apt̄s docet. Id ipsum dicamus om̄s. si unus aut
pfecta in eodem sensu & in eadem sapientia. **QD IN BAPTISMO**
mors pueniat interfectione peccati & sepulturam triduanam
imitetur. trina demersio & ab aquis eleuatio sic uelut resurrectio de sepulchro

Quamuis ergo & illa que ad humilitatem. & illa que ad gloriam
pertinent xp̄i. In unam concurrant eandemq; psonam totaq;
qd in illo & uirtutis diuine é. & infirmitatis humane ad noscē

reparationis tendat affectū. Proprie tam̄ morte crucifixi. & in resur-
 rectione mortui potentiam baptismatis nouam. Creaturam conced& exuere
 ut in renascentibus & mors xpi operetur & uita. Dicente beato aplo. a p
 ignoratis. Quia qui eūq; baptizati sumus in xpo ihū in morte ipsius baptizati
 sumus. Consepulti enim sumus cū illo per baptismū in morte. Ut quomodo
 surrexit xpi a mortuis p̄ gloriam patris. Ita & nos in nouitate uitae
 ambulemus. si enim conplantati facti sumus similitudinem orationis eius
 simul & resurrectionis eius erimus. & cetera quae laurus magister gentiū
 ad commendandū sacramētū baptismatis disputauit. ut appar& ex huius
 doctrine spū regenerandis filiis hominū. & in diuinos adoptandis illum
 diem & illud tempus dectum. In quo p̄ similitudinem formāq; mysterii.
 eaque geruntur in membris hisque in ipso. Capite gesta congruerent.
 Dum in baptismatis regula & mors interuenit interfectione peccati.
 & sepulturā triduanā imitatur trina demersio. & ab aquis leuatio re-
 surgentis instar. ē. de sepulchro. Ipsa igitur operis qualitas doc& cele-
 brande generaliter gratiae diem legitimum esse & in quo orta. ē. & uirtutis
 maneris. & speciei actionis ad cuius rei confirmationem plurimum
 ual&. Quod ipse dñs sibi xps posteaquam resurrexit a mortuis. discipulis
 suis in quibus om̄s ecclesiarū p̄sules docebantur. & formā & potestatem
 tradidit baptizandi dicens. Euntes docete om̄s gentes baptizantes eos
 in nomine patris & filii & sp̄s sc̄i. De quo utiq; eos & iam ante passionem
 potuiss& & instruere. si sipprie uoluiss& & intellegi regenerationis
 gratiam ex sua resurrectione coepisse additur. sane huic obseruatione.
 & iam pentecosten exaduentus sc̄i sp̄s sacra sollempnitas. Quae de paschalis
 festa pend& araculo. & cū ad alios dies alia festa p̄maneat. haec sep-
 adeum diem qui resurrectione dñi. ē. insignis occurrit. Porrigens
 qd̄ ammodo auxiliantē gratiae manū & eos quos adie pasche aut
 molestia infirmitatis aut longinquitas itineris. aut nauigationis
 difficulta interclusit. Inuitatis ad quibus lib& necessitatibus.

impediti desiderii sui effectum dono sc̄i sp̄s consequantur. Ipse enim unigenitus
 infidei credentium & in uirtute operū nullam inter se & sp̄m sc̄m uoluit eē.
 distantiam. Quia nulla ē. diuersitas in natura dicens. Rogabo ego patrem
 & alium paraclēsum dabit uobis. ut uobiscum sit in x̄nū sp̄m ueritatis.
 & iterum. Paracletus autem sp̄s sc̄s quē mittet pater meus in nomine meo
 ille uobis dabit omnia. & suggeret in uerba quecūq; dixi uobis. & iterum.
 Cum uenerit ille sp̄s ueritatis ille diriget uos in omnem ueritatem. Cum
 itaque ueritas xp̄i sit & sp̄s sc̄s sp̄s ueritatis nomenque paraclēti. ut que sit
 proprium non de simile est festum. ubi unum est sacramentum.

QUOD BEATUS APOSTOLUS PETRUS

in die pentecosten uirorum tremilia baptizauerit.

X Hoc autem nos non ex nra persuasione defendere. sed ex apostolica
 auctoritate seruare satis idoneo probamus exemplo. sequentes
 beatum ap̄tm petrum qui in ipsodie quo omnem credentium numerum
 promissus sp̄s sc̄s repleuit aduentus trium milium populorū sua p̄dica
 tione conuersū lauacro baptismatis consecrauit. Quod sc̄a scriptura que
 ap̄tor actus continet & fidei historia docet dicens. His uultus conpunctis
 corde. & dixerat ad petrū. & ad reliquos ap̄tos. Quid faciemus uiri fr̄s.
 petrus uero ad illos. Poenitentiam agite & baptizetur unusquisque
 in nomine ih̄u xp̄i in remissione peccatorum uirorum.
 Et accipietis donum sc̄i sp̄s uobis enim est repromissio & filius ueteris
 & omnibus qui longesunt quoscumque ad uocauerit dñs dñt. Aliis
 & iam pluribus uerbis testificatus ē. & exortabatur eos dicens. sal
 uamini a generatione ista praua. Qui ergo reciperent sermonem eius
 baptizati sunt. & apposite sunt in illa die anime circiter tria milia.

QUOD HÆC DUO TEMPORA

id est pascha & pentecostē ad baptizandū a romanopontifice legitima sunt p̄fixa.

XI Unde quia manifestissime patet & baptizandis in ecclesiis dicitur hæc
 duo tempora. De quibus locutus sumus esse legitima dilectionem

uram monemus. Ut nullos alios dies huius obseruantie misceatis.

QUOD OMNITEMPORE HUIUS

quae necessitate mortis urgentur. id est egritudine obsidionis per-
cutionis & naufragii debeant baptizari.

Quia si sunt alia quoque festa quibus multa in honore dei reueren-
tia debeatur. Principalis tamen & maximi sacramenta custodi-
enda nobis est mistica & rationalis exemplatio. Non interdicta licentia
quam baptismo tribuenda quolibet tempore per ictantibus subuenitur.
Ita enim ad has duas festiuitates nexa sibi & atque cognatas in quo lumini.
& in pacis securitatem de gentium libera uota differimus. ut in mortis
periculo in obsidionis discrimine. In persecutionis angustiis in amore
naufragii nullo tempore hoc uere salutis singulare praesidium cuiquam denegem.
siquis autem epiphaniae festiuitatem quae in suo ordine debito honore uene-
randa est. ob hoc existimat privilegium habere baptismatis. Quia hoc quidam
putant quod in eandem diem dominus ad baptismum sancti iohannis accesserit. sciat
illius baptismi aliam gratiam aliam fuisse rationem nec eundem
peruenisse uirtutem. Quae per se spiritum renascuntur. De quibus dicitur.
Quoniam ex sanguine neque ex uoluntate carnis neque ex uoluntate
uiri sed ex donata sunt. Dominus enim nullius indigentis remissione peccati
nec quaerens remedium renascendi. sic uoluit baptizari quomodo & uo-
luit circumcidi. hostiamque pro se mundationis offerri. Ut qui factus erat
ex muliere. sicut apostolus ait. fieri & sub lege quam non mouerat soluere
sed implere & implendo finire. & sicut beatus apostolus praedicat dicens. finis
autem legis christi ad iustitiam omnium credentium baptismi autem sui in se condidit
sacramentum. Quia in omnibus primatum tenens sed docuit esse principium.
& tunc regenerationis potentiam sanxit quando de latere ipsius pro-
fluxerit sanguinis redemptionis & aqua baptismatis. sicut ergo uetus
testamentum nouae sanctificationis fuit. & lex per moysen data est. Gratia autem
& ueritas per ipsum christum facta est. sicut diuersa sacrificia una hostia.

reformatarunt. & multorum agnorum occisio illius immolatione
 finita est. De quo dicitur. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccatum mundi.
 sic & ioh non xpi sed xpi p̄uus. N̄ sponsus sed sponsi amicus fuit. Ad eos
 fideles & non sua querens sed que ihu xpi. Ut se profiteretur ad soluenda
 calciamta pedum eius indignum. Qm̄ ipse quidem baptizatus & in aqua
 in poenitentia. Ille autem baptizatus esset in sp̄u sc̄o & igni. Quid duplici
 potestatem & uitam redderet & peccata consumeret. His itaque
 fr̄i km̄i tot actantur existentibus documentis quibus omniā biguitate
 submotę uidentur agnoscat in baptizandis electas. qui secundum
 apostolicam regulam & exorcismis scrutandi & ieiunio sc̄ificandi.
 & frequentibus s̄ p̄dicationibus inuendi. Duotantum tempora id est
 pascha & pentecosten esse seruanda. hoc uere in dicimus caritati. ut aposto
 licis institutis nullo ulterius recedatis excessu. Quia mutuum post hac
 esse non poterit. si quisquam apostolicas regulas in aliquo crediderit
 neglegendas. **UTOESICILIA T̄NIS ĒP**
 annis singulis de ep̄is adie. iij. kl̄. oct̄o rom̄a sociandi synodo in dissimulant̄ occurrit

XIII **Q**uarum illud primitus per custodia concordissime unitatis exiguntur
 ut quia saluberrime a sc̄is fratribus constitutum ē. binos in annis singulis
 debere esse conuentus. Terni semper ex uobis addiem. iij. kl̄. oct̄o roman
 fraterno concilio sociandi. Indissimulant̄ concurrant. Qm̄ adiuuante
 gratiadi facilius poterit p̄uideri. & in ecclesiis xpi nulla scandala nulli
 nascantur erroris. Cum coram beatissimo petro ap̄to id s̄ep̄ in cōmune
 tractandum sit. ut omnia ipsius constituta canonum que. Decreta apud
 om̄i dñi sacerdotet̄ inuolata permanean̄. haec autem que inspirante dño
 insinuanda credidimus. per fr̄i & coep̄os n̄ros uacallū & paschasium
 ad uram uolumus noticiam puenire. Quibus referentibus cognos
 camus quam reuerent̄ a uobis apostolice sedis instituta seruentur.

DATA XII KL̄ NOŪ CALPODIUS

& arda bure. con fr̄i quod om̄i cuius lib̄ & ordinis clericus qui catholicam

deserens heretice se communione miscuerit si ad ecclesiam reuersus

in eo gradu que erat sine promotione permaneat.

Leo ep[iscopu]s urbis rom[ane] ianuario ep[iscopu]s aquilensi lecti frat[er]nitatis tue
 litteris iugore fidei tue. Quem olim noueramus agnouimus. Congratu-
 lamur tibi quod ad custodiam gregem xpi pastoralis curam uigilanter
 exsequeris. Ne lupi qui sub specie ouium subintrarunt
 befuali se uita simpliciter quosque delacerent. & non solum
 ipsi nulla correctione perficiant. sed & iam ea que sunt sana corrumpant.
 Quod neui per te possit obtinere fallacia dilectione tua duximus como-
 nendum. Insinuantes ad anime periculum pertinere. si quisquam de his qui
 nobis in hereticorum atque scismaticorum secta delapsus. & se utrumque heretice
 communionis contagione macularit. Resipiscens in comunione
 catholica sine professione legitime satisfactionis habeatur. saluberrimu[m]
 enim & spiritali medicine utilitate plenissimum est. ut siue p[ro]bi
 siue diaconi uel subdiaconi aut cuiuslibet ordinis clerici qui se corrector
 uideri uolunt. Atque ad catholicam fidem quam iam pridem amiserant
 rursum reuera ambiunt. Prius errores suos & ipsos auctores errores
 damnata a se sine ambiguitate fateantur. & sensibus prauis & iam
 peremptis. Nullam sperandi super sit occasio. Nec illum membrum
 talium possit societate euolari. Cuius potius illis professio propria coepert
 obuiare. Circa quos & iam illam canonu[m] constitutione[m] precipimus
 custodiri. ut in magno habeant beneficio si adempta sibi omni spe
 promotionis in quo inueniuntur ordine stabilitatem perpetuamaneant.
 si tamen iterata tinctione non fuerint maculati. non plebem apud
 d[omi]n[u]m noxam incurrit qui talibus ad sacros promouendos ordines iudicabit.
 Quod sicut grandi examinationem promotio conceditur. Inculpat
 multo multo magis non debet licere suspectis. Promde dilectio tua
 cuius deuotione gaudemus iungat curam sua[m] dispositionibus nostris
 & de operam utar cum spe te ac uelociter impleantur. Que ad totum

incolomitatem & laudabiliter suggesta sunt & salubriter ordinata.
 Nam autem dubit & dilectio tuanos. si quod non arbitramur neglecta
 fuerint. que p̄custodia canonum & p̄fidei integritate decernimus
 uehementius cōmouendos. quia inferiorum ordinem culpe ad nullor
 magis referendū sunt. Quam ad desider negligenterq; rectores qui
 multam sepe nutriunt p̄salen tiam. Dū necessariam
 dissimulant adhibere medi cinam. **ΟΧΤΗΚ**

LIAN ALYPIO ET ARDABURE CONS
 Leo rusticus ep̄o narbonensi subdit responsionibus & ad eiusdem
 consulta rescripsit epistolae fraternitatisque. quas hermes archidia
 detulit libenter accipi. Diuersarū quidem causarū conexio multa
 plures. sed non ita patiente legentis honoratas ut aliquid earum
 inter concurrentes undique sollicitudines fuerit p̄termissum. Unde
 totius sermonis allegatione concepta. & gestasque in episcoporum
 honorate tūq; examine confectas recenset. Sabiniā & Leonis p̄b̄is
 actionisue intelleximus fiduciam defuisse. Nec iustam sup̄ esse
 querimoniam. Qui se ab inchoatis disceptationibus sponte subtraxerunt.
 Circa quosquam formam quā uenensuram debeat tenere iustitiae tuo
 relinquomoderamini suadent tamen caritatis oratu. Ut sanandis egris
 spiritalem debeat adhibere medicinam. Et dicente scriptura. Noli esse
 nimis iustus. miratur agas cum eis qui zelo pudicitiae uidentur modum
 excessisse uindictae. Ne diabolus quidem cepit adulteros de adulteriis.
 ex utroque uultibus. miror autē dilectionē tuam intantum scandalorū
 quacumq; occasione nascentium aduersitate ab ubari. ut uacationem
 episcopatus laboribus p̄ obtare tēdicar. & malle in silentio atque
 otio uitam degere. Quā in his que tibi commissas p̄manere. Dicente uero
 dño. Beatus qui per se uera uertit usq; in finem. Unde et beata per
 seuerantia nisi de uirtute patientiae. Nam secūd̄ apostolicā p̄dicationē
 omnes qui uoluerint in xp̄o p̄uiuere p̄secutionem patientur.

Quae non in eo tantum computanda est quae contra christianam pietatem
 auferro aut ignibus agitur aut quibus cuique supplicis cum persecutione seuitia
 suppleant. & dissimilitudinet morum & contumaciae inoboedientium & malignarum
 tela linguarum. Quibus conflictationibus cum omnia semper membra pulsantur.
 & nulla piorum portio a conflictatione sit libera. Ita ut nec periculis negotia
 circum neclaboris. Qui inter fluctus maris nauem diriget si gubernator
 abscedat. Qui ab insidiis luporum custodiat oues. si pastor cura non uigilet & qui
 denique latronibus obstitet & furibus. si speculatorem in prospectu explora
 tionis locutum ab intentione sollicitudinis amor quietis abducat. Perma
 nendum ergo est. in opere credito & in labore suscepto constanter tenenda est.
 iustitia. & benigna praesentia demerita odio habeantur peccata non homines.
 corripiantur tumidi. Tollerentur infirmi & quod seuerius castigari
 necesse est. non seueritas plectatur animo sed emendationis. Ac si uehementior
 tribulatio incuberit. Non timida expauescamus quasi illi aduersitati propriis
 uiribus resistendo. Cum & consilium nostrum & fortitudo sit christi ac sine quo nihil
 possumus. Per ipsam uincitiam possumus qui confirmant praedicatorum euangelii
 & sacramentorum ministros. Ecce ego inquit uobiscum omnibus diebus usque
 ad consummationem saeculi. & iterum haec inquit locutus sum uobis ut in me pacem
 habeatis. In hoc autem mundo tribulationem habebitis. sed confidete quia ego
 uicam mundum quem pollicitationes quia sine dubio manifestes. Nullis debemus
 scandalis infirmari ne electionis uideamur ingrati. Cuius tam potentia
 adiutoria quam uera promissa. De consolationibus autem dilectionis tuae quas
 separatam conscriptas. Archiepiscopus tuus detulit quid sentiendum sit
 inter praesentes oportunius querere. si nobis conspectus tui copia proue
 niret. Nam cum quaedam interrogationis modum uideantur excedere. In
 tellego eas conloqui aptiores esse quam scriptas. Quia sicut quaedam sunt
 quae nulla post ratione compelli. Ita multae sunt quae aut per consideratione
 praesentium aut per necessitate rerum oporteat temperari. Illa semper conditione
 seruata ut nihil quae uel dubia fuerint aut obscura id nouerimus sequendum.

Quod nec preceptis euangelicis contrarium nec decretis sanctorum inueniatur
aduersum. **INCIPIUNT AD INQUISTIONES**
eiusdem episcopi subiecta responsa quod non habeantur episcopi quos nec clericos
elegit nec populus exquisiuit nec prouinciales episcopi consecrarunt. si qui
tamen clerici ab his pseudo episcopis ordinantur rata potest ordinatio talis existere.

XV **N**ulla ratio sinit ut inter episcopos habeantur. qui nec a clericis sunt electi nec
a plebibus expetiti nec a prouincialibus episcopis cum metropolitani iudicio consecrati.
Unde cum sepe que suo de male accepto honore nascatur. Quis ambigat
nequaquam ista esse tribuendum quod non doceatur fuisse conlatum. si qui
autem clerici ab istis pseudo episcopis in ecclesiis ordinati sunt qui ad proprios
episcopos pertinebant. & ordinatio eorum consensum & iudicio presidentium facta est.
potest rata haberi. Ita ut in ipsis ecclesiis perseverent. Alter autem uana
habenda est consecratio. que nec loco fundata est. nec auctoritate monita.

QUOD PRÆBES AUT DIACONUS SINE ALIO CRIMINE
PLAPSI FUERINT NON POSSINT PER MANUS IMPOSITIONEM PENITENTIAE REMEDIUM CONSEQUI.

XVI **A**lienum est a consuetudine ecclesiastica ut qui in presbyteriali honore
aut diaconi gradu fuerint consecrati. In pro crimine aliquo suo per
manus impositionem remedium accipiant poenitendi. Quod sine dubio ex
apostolica traditione discendit. secundum quod scriptum est. sacerdos si pecca
uerit quis orabit pro illo. unde huiusmodi lapsis ad peremerendam misericor
diam dei. priuata est. expetenda secessio ubi illis satisfactio si fuerit digna
sit & iam fructuosa. **QUOD DIACONI Sicut EPIS**

XVII **L**ex continentiae eadem est. altaris ministris que episcopis atque presbyteris qui cum
essent laici. siue electores licito & uxores ducere & filios procreare potuerunt.
sed cum ad predictos peruenissent gradus. ceperunt non licere quod licuit. unde
ut de carnale fiat spiritale coniugium. Oportet & eos non dimittere uxores.
& quas non habeant sic habere. quo & salua sit caritas conubiorum & cessent
opera nuptiarum. **QUOD ALIUD SIT UXOR ALIUD**

157
Incipiunt inquisitiones eiusdem epi.

concupiscit necorret quisquis filia sua in matrimonium concubinam habentem tradiderit.

Non omnis mulier in coniuncta uxor est uiri. Quia nec omnis filius heres est patri. Nuptiarum autem foedera inter ingenuos sunt legitima. & inter
eguales & multo prius hoc ipsum dno constatuente. Quam initium romani
iuris existeret. Itaque aliud est uxor aliud concubina. sicut aliud ancilla
aliud libera. Propter quod & iam apt ad manifestandum harum personarum
discretionem testimonium ponit ex genesi. Ubi dicitur abrahae eice an
cilla & filium eius. Nemo enim heres erit filius ancillae cum filio meo isaac.
Unde cum societas nuptiarum ita ab initio constituta sit. ut propter sexuum con
iunctionem quae habetur in seipso ecclesie sacramentum. Dubium non est.
tam mulierem non parere ad matrimonium. In qua docetur nuptiale non
fuisse mysterium. Igitur cuiuslibet loci clericus si filiam suam uiro habentem
concupiscit in matrimonium dedit. Non ita accipiendum est quasi eam con
iugato dederit. Nisi forte illa mulier & ingenua facta & dotata legitime
& publicis nuptiis honestata uideatur. Pater no arbitrio uiris cuncte
care culpa. si mulieres quae a uiris habebantur in matrimonio non fuerint.
Quia aliud est nupta alia concubina. **QVONIAM NON SIT CONIUGII**
duplicatio quando ancilla relicto uxor adsumitur.

XVI
III **A**ncilla matorona abicere & uxorem certe ingenuitatis accipere
non duplicatio coniugii. sed profectus est honestatis culpanda sit.
Sanct alium negligentia sed non penitus desperanda. ut trebris cohor
tationibus incitati quod necessarie expetuerint fideliter exsequantur.
Nemo enim desperandus est dum in hoc corpore constitutus est quia
nonnumquam quod diffidentia etatis differatur consilio maturio
re perficitur. **DE COMMUNIONE PRIUATIS & ITA DEFUNCTIS.**

XVII **H**orum causadi iudicio reseruanda est. in cuius manu fuit ut alium
obitus usque ad communionis remedium differatur. Nos autem quibus
uiuentibus non communicauimus mortuis communicare non possumus.
DE HIS QUI POENITENTIAM AGERE DIFFERUNT

Dissimulatio haec potest non de contemptu esse remedii sed de metu
gravius delinquendi. Unde poenitentia quae dilata est cum fiducia
sua peccata non negetur. ut quomodo ad indulgentiae medicinam
anima uulnerata perueniat. **quod oportet alicui**
qui promittit ueniam postulat & iam multas licet abstinere.

XXII. Aliud quidem est debita iusta reponere aliud propria profectiois
amore contemnere. sed in licitorum ueniam postulantem
oportet & iam licet abstinere. Dicente aplo. Omnia licent sed non omnia
expediunt. unde si poenitentiam habent causam quam neglegere forte
non debent. & melius expetit qui se ecclesiasticum quam forense iu-
dicium. **quod poenitentia** nulla lucra negotiationis exercere conueniat.

XXIII. Qualitas lucri negotiantem aut excusat aut arguit quia est honesta
que facta & turpis. Uerum tamen poenitentia ut illius dispendia pati-
quam periculis negotiationis obstringi. Quia difficile est inuenire
uenditaeque commercium non interuenire peccatum. **quod ad militiam**
secularem post poenitentiam rediri non debeat.

XXII. **II.** Contrarium est omnino ecclesiasticis regulis post poenitentiae actionem
redire ad militiam secularem. cum aplo dicat. nemo militans deo
implicat se negotiis secularibus unde est liber laqueis diaboli qui se
militiam mundana uoluerit implicare. **quoniam ad uilis**
CENS si urgente quocumque periculo poenitentiam gessit
& non se continet uxoris potest remedio suscipere.

XX. **V.** In adulescentia confutatus si urgente aut metu mortis aut captiuitatis
periculo poenitentiam gessit & postea tamen lapsum in continentia
euentalis copulam uxoris elegit. Ne tamen fornicationis incurreret.
Rem uideatur fecisse ueniam si propter conjugem nullam omnino cogno-
uerit in quod tamen non regulam omnino cognouerit in quod tamen non
regulam confutauimus. sed quid sit tollerabilius aestimamus. Nam
secundam ueram cognitionem nihil magis ei congruit qui poenitentiam

gestit. Quam castitas per seuerans & mentis & corporis.

quōs iquis propositū monachi

deseruerit publice sit poenitentiae satisfactione purgandus.

Propositam monachi proprio arbitrio aut uoluntate susceptam
deferri n̄ potest atq; peccato. qđ enim quis nouit dō debet & reddere.
Unde qui relicta singularitatis p̄fessione admilitiam uel ad nuptias
deuolutus ē. publice poenitentiae satisfactione purgandus est. Quia
& innocens milicia & honestam potest esse coniugū electionem
meliorum deseruisse. transgressio est. **quō puelle**
que n̄ coacte sed uoluntate propria uirginitatis p̄positū suscepit
delinquant cū nupserint & si nondū fuerant consecrate.

Puelle que non parentum coacte imperio sed spontaneo iudicio
uirginitatis p̄positam atque habitum suscepit. si postea nuptias
eligunt p̄uaricantur. & iam si nondum eis gratia consecrationis accessit.
Cuius utique non fraudarentur munere si n̄ p̄posito permanerent.
DE HIS quibus dubiū ē. utrū baptismū p̄ceperint necesse ē. utre.

S nullae extant indicia inter p̄p̄inos aut familiares. . . nascantur.
Nullatenus clericos aut uicinos quibus hu de quibus queritur bap-
tati fuisse doceantur agendum. ut renascantur nem. amfeste perant.
In quibus qđ non ostenditur gestum ratio non sinit ut uideatur iteratū
quia ut possunt meminisse. Quod ad ecclesiam ueniebant cū parentibus
suis possunt recordari. Anqđ ab eorum parentibus dabatur acceperint.
sed si hoc & iam ab ipsa memoria alienum ē. conferendum eis uidetur.
Quod conlatum esse nescitur quia non temeritas interuenit pre-
sumptionis ubi est diligens pietas. **QUOD EOS**
qui se baptizatos agnoscunt sed in qua fide nesciunt p̄ manus impositionē suscipi.

Hii autē de quibus scriptis n̄ se baptizatos. nesciunt. . . conueniant
sed cuius fidei fuerint qui eos baptizauerunt senescire p̄fiteantur.
unde qm̄ quolibet modo formam baptismatis acceperunt.

baptizandi non sunt. sed p[er] manus impositionū uirtutem sp[iritu]s sci-
quam ab hereticis accipere non potuer[unt]. catholicis copulandi s[unt].

**DE HIS QUI CONUIUIO GENTILIUM
ET ECCL[ESI]IS IMMOLATICIS USI SUNT.**

XXX

Siconuiuiosolo genitalium & eccl[esi]is immolaticis usi sunt possunt
ieiunius & manus impositione purgari. ut deinceps ab idolo thyras
abstinentes sacramentorū xp̄i possunt esse participes. si autem
aut idola adorauer[unt]. aut homicidiis uel fornicationibus contamina-
ti sunt. Ad communionem eos nisi p[ro] poenitentia publicā nō oportet
admitti. **QUOD SEMPER TESA LONICENSIS**

antistes uices apostolice sedis impleuerit.

XXXI.

*Leo Magnus
• Quibus. Quibus
Sixto III. anno
• electus 440.*

Leo ep[iscopu]s urbis romę anastasio ep[iscopu]o tesalonicensi. quanta frater mi-
tatis tuę beatissimi petri auctoritate commissa sunt. & qualia
etiam nr̄a tibi fauoresint credita. si ueritate per spiceres
& iusto examine ponderaris. multum possemus de inuente tibi
solicitudinis deuotio negaudere. Qm̄ sicut p[re]cessores mei p[re]-
cessoribus tuis. Ita etiam ego dilectionis tuę priorū secutus ex-
emplum. uices mei moderaminis delegaui. ut curam quam
uniuersis eccl[esi]is principaliter ex diuina institutione debemus
imitatis nr̄e mansuetudiner adiuuares. & longinquis anobis
p[ro] uincis p[re]sentiam quodāmodo nr̄e uisitacionis impenderes
& conuenerit oportunoq[ue] p[ro]spectu p[ro]mitti tibi esse & agnoscere quid
in quibusq[ue] rebus uel tuo studio componeres uel nr̄o iudicio
referuares. Nam cum maiora negotia & difficiliorē causarum
exitus liberum tibi esse & sub nr̄e sententię expectatione suspendere.
Ne ratio tibi necessitas fuit in id mensuram tuam excedere deu-
andi. Abundant enim apud te monitorū scripta nr̄orū. quibus te
de omnium actionū temperantia frequenter instruximus.
Ut cōmendatas ab xp̄i eccl[esi]as per exortationem caritatis.

ad salubritatem audientie prouocaris. Quia & si plerumque existunt
inter negligentes uel desider fr̄. Quae oporteat maiore auctoritate
curari. sicut ament e. adhibenda correctio ut semper sit salua dilectio.
Unde & beatus ap̄t̄s paulus ad ecclesiam facum regimen timotheum inuenit
dicit. seniore non crepaueris sed obsecra ut patrem iubenet ut fr̄s anis
ut matres iubenulas ut sorores. In ut omnimoda castitate qua moderatio
si quibuscumque inferioribus membris ex apostolica institutione debetur.
Quanto magis fratribus & coep̄s nris sine offensione reddenda est. ut licet
nonnunquam accidant quae in sacer dotalibus sunt reprehendenda p̄sonis.
plus tamen ergo corrigendos agat beniuolentia quam seueritas plus quo
hortatio quam comotio. plus caritas quam potestas. sed ab his qui que
sua sunt querunt non que xpi ih̄u facile ab hac lege disceditur. & dum
dominari magis quam consulere subditis placeat honor inflat superbiam.
& q̄d p̄uisum e. ad concordiam tendit ad noxam. q̄d ut necesse habemus
radicere n̄ de paruo animi dolore procedit. in ipsum enim quod amodo
trahi in culpam sentio. Cū te a traditis tibi regulis in modice discedisse
cognosco. Qui situa ex infamationis paruum diligens erasme e. saltem
fame parcere debuisti. neque tuotantum facta sunt animo nro uiderent
gesta iudicio. Relegat fraternitas tua paginas nras omniaq; ad tuos
emissa maiores. A postolice sedis p̄sulam scripta p̄currat & uel a me
uel a p̄decessoribus meis inueniat ordinatum quod acce cognouimus. ee.
p̄sumptam ueniam namq; ad nos cū ep̄is prouincie sup̄ fraterno fuerat uacat.
Beteris epyri metropolitanus anastet. & de indignissimam ad afflictione
quam tulit lacrimabili actione conquestus e. coram adstantibus
diaconibus suis qui querellis flebilibus nihil contra referendo eaque
nob̄ ingerebantur. fide non curare monstrabant. Legebatur quoque
in litteris suis quasidem diaconitui deculer. q̄d fr̄s attacus uel salonica
uenisset. Quodq; concessū suum & iam scripture p̄fessione signat fecit.

pro Veteris
B. pro V.
gr̄. usq;
no et lat̄. usq;
ad. Lips. de p̄o
num. h̄. q̄
p̄fferre. ab.

Ut de illo non aliud a nobis possit intellegi quam proprii arbitrii & spon-
 taneę deuotionis fuisse qđ uenerat quoque cartulando oboedientię spon-
 sione conscripserat. In cuius tamen cartule mentione signũ p̄debatũ in iurata.
 N̄ enim necessarium fuerat ut obligaretur scripto. qui oboedientiam suã
 ipsam uoluntari aduentus p̄bat officio. Unde de plorationibus supradicta
 hæc uerba epistule tue testimonium p̄buer. & p̄ hoc quod non ē catholicam
 nudatam ē illud qđ silentio fuerat ad opertũ. Ad ita misericordie & hillynci p̄-
 fectionem & sublimissimam inter mandatorũ apices potestatem in exhibitionem
 insontis anastasi incitatam. ut missa executione terribili que omnia sibi officia
 publica. ad affectũ preceptionis adiungeret & a sacris ecclesie aditas nullo ut
 falso in simulatus crimine extraheretur sacerdos. Cui non ob molestiam
 egritudinis n̄ obseuitiam gemis darentur inducie. sed inter asperũ & peri-
 culis plenũ p̄ inuias nives agere cogere tur. qđ tanta laboris tanta que dis-
 criminis fuit ut ex his qui ep̄m comitatis quidã defecisse dicantur. multũ
 stupeo fr̄ sed & plurimũ doleo qđ meum de quomihil amplius indicauerat
 quã qđ euocatus adesse differet & excusationem infirmitatis obtenderet.
 Tã atrociter & tam uehementer potueris comoueri p̄sertim cũ & iam
 sitale aliquid mereretur. Expectandũ tibi fuerat quid atque consulta
 rescriberem. sed ut audeo metu tuos exequi sine disimulatione p̄perata.
 nec moderatiõnis nr̄e aliud disponere scripta sumpsisset faciendi. In
 quo factum ē. licentiam n̄ habere an forte aliquid tibi facinus innotuerat.
 & metropolitano ep̄m noui apud se criminis pondus urgebat. Ad hoc
 quidem alienum ab illo esse & iam tũ nihil ei obiciendo confirmasset
 sed & iam siquid graue intollerandũ que comitteret nr̄a erat. expectanda
 censura. ut nihil prius ipse decerneret quam qđ nob̄ placere cognosceret
 uices enim nr̄a sit atque credimus caritati ut in partem si uocatus sollicitu-
 dinis n̄ in plenitudinem potestatis. Unde sicut multũ nos ea que accepit
 curata letificant. Itanimum ea que s̄ p̄perata agesta contristant.

& necesse est postularum experimenta ciuium sollicitius p̄spici
& diligentius p̄caueri. Quatenus p̄sp̄m caritatis & pacis om̄i n̄ismateriae
scandalorum de ecclesijs dñi quas ubi comendauimus auferatur. preminente
quidem nullis p̄uincis episcopatus tui fastigio. sed amputato totus usurpa
tionibus excessum. **UT METROPOLITANIS** suauera seruentur.

LXX **I**gitur secundum sc̄orū patrū canones sp̄u dī conditos & totius mundi reuerentia
consecratos metropolitanos singularū p̄uinciarū ep̄os quibus ex delegatione
nr̄a. fraternitatisque curam p̄tenditur ius tradite sibi antiquitas dignitas
innumeratim habere decernimus. Itaque regulis p̄ statutis nulla aut negle
gentia aut p̄sumptione discedant. **UT METROPOLI**

LXX **I**taque uisum quatenus rectores obierint de substituendis ep̄is. haec forma seruetur.
III **I**stis qui ordinandi sunt. & iam sibi bonae uitae testimonio fulceantur. N̄ lucus
non neophytus nec secunde coniugis sit maritus. Aut qui unam quidem habeat
uel habuerit sed quam sibi uiduam copulari. sacerdoti enim tā excellenti est electio.
ut haec quae malis membris ecclesie n̄ uocantur ad culpam. Immutamen
habeantur illicita. **Q̄D SUBDIACONIS CARNALE**
CARNALE CONUBIŪ DENEGETUR.

XX **I**taque extra clericorū ordinem constitutis nuptiarū societati & procreatione
III **I**storum. fraudis sit liberum arbitriū ad exhibendā tam p̄fecte conueni
entiam puritatem. Ne subdiaconem quidem conubiū carnale conceditur ut & qui
habent sint tanquam n̄ habentes. & qui n̄ habent p̄maneam singulares.
Q̄d si in hoc ordine qui quartus est. ac apice dignū est. custodiri. Quanto magis
in primo uel secundo tertio uel ser uandū est. ne uel leuitico aut presbyteriali
hono re. Aut episcopali excellentia quisquam idoneus p̄sta
metur. qui se a uoluptate uxoris necdum frenasse detegitur. **UT NULLIS**
INUITIS ORDINANTIS IGES.

XX **C**ū ergo summi sacerdotes electione tractabitur ille omnibus p̄ponitur

quem clerici plebisque concessus concorditer postularint. Ita ut si in aliam
 forte personam partium seu vota diuiserint. metropolitanam iudicio saltem
 proponatur. qui maioribus & studiis iuuatur & meritis. tantum ut nullus
 iniuris & non petentibus ordinetur. ne cuius episcopi non optatum aut contemnat
 aut odere. & fiat minus relegendum quam conuenit cum non liceat habere
 quem uoluit. **UT METROPOLITANUS EPISCOPUS**
 de electo quem est ordinaturus episcopi ad thesalonicensem pontifice referat
 & de metropolitano electo similiter prouinciales episcopi.

XXX
VI

De persona autem consecrandi episcopi & de clero plebisque consensum metropoli-
 tanus episcopus ad fratrem nostram tuam referat. Quodque in prouincia bene placuit scire
 reficiat ut ordinationem rite celebrandam tua quoque firma & auctoritas
 Quare ceteris dispositionibus nihil more aut difficultatis debet afferre. ne
 gentibus domini diu desit cura pauperum. metropolitanus uero defuncto. cum
 in loco eius alius fuerit subrogandus prouinciales episcopi ad curiam metropolim
 conuenire debent. ut omnium clericorum atque omnium ciuium uoluntate
 discussa ex presbyteris eiusdem ecclesie ut ex diaconis optimus eligatur.
 De cuius nomine ad tuam notitiam prouinciales referant sacerdotes impletur
 uota poscentium. Cumque de his placuit tibi quoque placuisse cognouerint.
 sicut enim iustas relationes nullis dilationibus uolumus fatigari. Ita nihil
 permittimus arguente presumi. **UT BINIS PER ANNUM**
 prouincialia episcoporum concilia celebrentur & si res difficilis emergerit
 nec fuerit thesalonicensis episcopi iudicio terminata ad romanum referatur anastatem.

XXX
VII

De conciliis autem episcopalis non aliud indicamus quam sancti patres salubriter
 ordinarunt. ut scilicet boni conuentus per annos singulos habeantur. In quibus
 de omnibus querellis que in diuersis ecclesie ordinibus nasci
 ad solam indicentur. Ac si forte inter ipsos qui presentem de ^{causa} de maioribus
 quod absit peccatis causa nascatur quae prouinciali nequeat examine desiniri
 fratrem nostram tuam de totius negotii qualitate metropolitanus tuus iure instruet

ut sicoram positas partibus nec tuo fuerit res opita iudicio ad hunc

cognitionem quicquid illud e. transferatur. **UT SI QUIS**

epf suam deserens ciuitate maiore sede abitus causa petierit nec illa obtinere poterit

ET SUA CARE RE DEBEBIT.

XXXVIII Siquis aut epf ciuitatis sue mediocritate despecta administrationem loci
celebrioris ambiert. & ad maiorem^{se} plebem quacunque ratione transferent
acathedra quida pellantur aliena sed cathedra & ppria ut nec illis psideat
quos pauertiam concupiuit. Nec illis quos p supbiam sperant. suis
igitur terminis quisque contemptus sit nec supra mensura iuris sui affectus
augeri. **UT NULLUS ALIENUM CLERICUM**

solicitare uel tenere psumat suo epō n̄ preuenite consensu.

XXXIX Alienum clericum inuito epō ipsius nemo suscipiat nemo sollicitus nisi
XLIII forte ex placito caritatis id inter tandem accipientemq; conueniat.
Nam grauis iniurie reus est qui defraus ecclesia id qd e. ualuis aut p̄tiosius
aude uel abicere uel tenere. Itaq; si in trapunciam res agatur trans
fugam clericum de ecclesia sua metropolitanus redire compellat. si aut
longius recessit tui p̄cepti auctoritate reuocabitur. ut ne cupiditati
nec ambitioni occasio relinquatur. **UT NE UOCANDIS**

provincialibus epif ad the salonicensē pontifice moderatio conseruetur
ne sub hoc colore sacerdotalis honor contumelias addicatur nec amplius
quam bini depunctis epif quos metropolitanus pbauerint dirigantur.

XL In euocandis aut. acce epif moderatissimū esse te uolumus. Ne p̄ maioris
diligentie speciem fratris gloriari uidearis iniuriis. unde sic causa aliqua
maior erit ob quam rationabile ac necessarium sit frater nū aduocare
conuentum. Binos de singulis prouincis epof quos metropolitanus credi
derint. ee mittendos ad frater nitatem tuā uenire sufficiat. **UT N̄**
AMPLIUS ab statuto concilii tempore quā dies .xv. remorentur
epi & si in eos denegatio fuerit ob orta contentio cunctarū romano pontificis

subiectionum insinuatione pandantur ut ab eo quoddam placuerit ordinetur.
XLII | Ita ut apud futurum tempus non ultra quindecim dies qui conuenerint retardentur.
 si autem meo quodcumque fratribus tractandum definiendum uocredideris. Diuersa eorum
 fuerit aut uoluntate sententia ad nos omnia subgestorum confirmatione ferentur.
 ut remota ambiguitatibus quodamplaceat decernatur. Ad hunc enim finem omne
 effectum in curaque dirigimus. ut quod ad unitatem concordie & quod ad custodiam
 pacis & discipline nulla dissensione uioletur nulla dissidia neglegatur.
 & teigatur frater dilectissime & eos frater quid etiam offenduntur excessibus.
 Cum tamen in similibus sit omnibus materia querellarum hortor & moneo ut quae
 placuit ordinata salubriterque disposita. Nulla concertatione turbentur
 unusquisque proximo suo placeat in bonum ad edificationem. Non enim poterat
 unitatis nostrae firma esse compago. Nisi nos ad inseparabilem soliditatem un
 culum caritatis adformarent. Quasi sicut in uno corpore multa membra ha
 bemus omnia membra non eundem actum habent. Itamulta unum corpus
 sumus in christo. singula autem alter alterius membra. conexio totius corporis
 unam sanitatem unam pulchritudinem facit. & haec quidem conexio totius
 corporis unanimitatem requirit. sed praecipue exigit concordia sacerdotum.
 Quibus & dignitas communis non est tamen ordo generis est. quoniam & inter
 beatissimos apostolos in similitudine honoris fuit quedam discretio potes
 tatis & cum omnium par esse electio unitatem datum est. ut ceteris praemineret.
 De qua forma episcoporum quoque est. ordo distinctio & magna ordinatio pro
 utrum est. Ne omnes sibi omnia uindicarent sed essent in singulis punctis.
 singuli quorum inter fratres haberetur prima sententia. & rursum quidam
 in maioribus urbibus constituti. sollicitudinem eius susciperent ampliore.
 pro quos ad unam petri sedem uniuersalis ecclesiae cura conflueret. & nihil
 usquam a suo capite desideret. Qui ergo scit sequibusdam praepostam
 non moleste ferat aliquem sibi esse praetatum sed ob obedientiam quam exigit & cum
 ipse dependat. & sicut non uult grauis oneris sarcinam ferre. Ita non audiat

alimporabile pondus imponere. Discipulienim sumus humilis & mitis
magistri dicentis. Discite a me quamtassim & humilis corde & inuenietis
requiem animabus uris. Juguem meum suauis est. & honor meus leuis est. Quod
quomodo experiemur nisi & illud inobseruanti ueniat quod idem dicit ait. Qui
maior est uirum erit minor seruus. Quia autem se exaltauerit humiliabitur & qui se

L humiliter exaltabitur. **EXPLICIT INCIPIT EIUDEM.**

conicete epo aquilensi salutem. Regressus ad nos filius meus ad eodatur
sed & ipse diaconus dilectionem tuam poposcisse memorauit ut de his auctori
tatem apostolicę sedis acciperet. Que quidem magnam difficultatem diudica
tionis uidentur afferre. sed pro inspectione temporalium necessitatum
adhibenda curatio est ut uulnera que ad uersione hospitalitatis in laza sunt rele
gionis maxime ratione sanentur. **QD DEBEANT FEMINE Q:**
aut uiris nupsierant alius regressus decapuitate uiris prioribus copulari
in quod factum est unusquisque recipiat.

XLII Cum ergo per bellicam cladem & per grauisimos hospitalitatis intursus. Ita
quedam dicant diuisa esse coniugia ut abductis in captiuitatem uiris femine
eorum remanserint desitute. que uiros proprios aut interemptos putarent.
at nunquam ammonitionem crederent liberantur & a maioru coniugum soli
tudine cogente transierint. Cumque nuntiationem rerum auxiliante dno
in meliora conuersa. Nnulli eoru qui putabantur perisse
meorum. merito caritastua uidetur ambigere quid demulie
ribus que alius iuncti sunt uiris anobis debeant ordi nari.
sed qui anobis nouimus scriptu ad no iungitur mulier uiro. & iterum
pceptum agnouimus. ut quod dicitur iunxit homo non separat. Necessse est
ut legitimarum foedera nuptiarum sed inter grande credamus. & re
motus malis malisq; hospitalitatis intulit unicuique id quod legitime habuit
restitueretur. Omnisq; scudis pcurandum est. ut recipiat unusquisque
quod proprium est. **QD N PROBEIURESSE**

culpabilis quia uxorem capti in matrimonio uideatur esse sortitus.

XL
III. **N**ec tamen culpabilis iudicetur. & tamquam alienis iuris personis quae per sonam eius mariti qui in non esse extimabantur adsumpsit. sic enim multa quae ad eos qui in captiuitatem ducti sunt pertinebant inuis alienum transire poterunt. & tamen plenum iustitiae ualdem reuersis propria reformarentur. Quod si in mancipiis uel magis aut etiam in domibus ac possessionibus recte seruatur. Quam magis in coniugiorum redintegratione. faciendum sit. ut quod bellica necessitate turbatum est pacis remedio reformetur. **UT SI UIRI** de captiuitate regressi in temperantia uxorū offensio non fuerint & uoluerint eas in coniugium recipere liberam habeant facultatem.

XL
III. **E**t ideo si uiri post longam captiuitatem reuersi ita in dilectione suarum coniugiarum perseuerent ut eas cupiant in suum felix confortium. Omitendum est & inculpabile iudicandum quod necessitas inuitat & refutandum quod fide poscit. **UT SI MULIERES AD PRIORES** maritos redire noluerint uelut in pie ecclesiastica communione priuandae sint.

XL
V. **S**icutem aliquae mulieres ita posteriorum uirorum amorem capere ut in his coherere quam ad legitimum redire consortium. merito sunt notandae. ita ut ecclesiastica communione priuentur. quae de excusabili contaminatione criminis elegerunt. Ostendentes in se ipsa incontinentia placuisse quod iusta remissio poterat expiare. redeant ergo in suum statum uoluntate redintegratione coniugia. Neque ullo modo ad obprobrium male uoluntatis oritur quod conditio necessitatis extorsit. Quia sicut haec mulieres quae reuera ad uiros suos noluerunt impietate habenda. Ita illae quae in affectum ex dolo in certum redeunt merito sunt laudandae.

CAPTIUIS AUT TERRORIS AUT PR

non ueneratione cibos immolatio sedere compulsis penitentia concedenda.

XL
VI. **D**e his autem christianis quibus eos a quibus fuerant capti uita immolatio cibis adferuntur esse palliat. consultationis caritatisque hoc etiam

respondendum esse credidimus. ut poenitentiae satisfactione purgentur.

Quae nã temporis longitudinem quã cordis compunctione pensanda est. & siue hoc error. excoꝛteru siue famis sua ferre non dubitetur. Abolendum cũ huius modi cybus p̄ metu aut indigentia n̄ p̄ legionis ueneratione fit sumptus.

q̄d̄ huiusmodi ITERATIONE BAPTISMI

uel ui uel amore coacti animos inclinat̄ poenit̄ sint subleuandi remedio ita ut senilis p̄tatis periculorũ quoq; & egritudine ceterarũq; necessitatũ habeatur sollicita consideratione respectur.

Huiusmodi de quibus similiter dilectio tua nos credidit consulendos qui ad iterandum baptismum uel metu coacti uel errore transducti sunt. & nunc se contra catholicę fidei sacramtũ egisse cognoscunt. ea esse custodienda moderatio que in societatem nrã n̄ nisi p̄ poenitentię remedium & in p̄positionem episcopalis manus cõmunionis recipiant unitatem. Tempora poenitudinis habita moderatione tua confortanda iudicio. prout conuerforũ animos insperant. ee. deuotus pariter & iam habentes & tatis senilis inuitũ & periculorũ quorũque aut egritudinũ respicientes necessitates in quibus siquis sita grauit̄ urgetur. ut dum adhuc poenit̄ & de salute ipsius desperetur. oportet

si p̄ sacerdotale sollicitudinẽ cõmunionis gratia subueniri. **UT HUIUS AB** hereticis baptizat̄ sola sc̄i sp̄s inuocatione firmentur.

Nam huiusmodi baptismũ ab hereticis acceper̄ cũ baptizat̄ antea non fuissent sola sc̄i sp̄s inuocationem p̄ inpositione manũ confirmandi sunt. Quia formam unitũ baptismi sine sc̄ificationis uirtute sup̄ser̄. & hanc regulam ut sc̄ias seruandũ in omnibus ecclesiis p̄dicamus ut lauacrũ semel mitũ nulla iteratione uioletur. Diceme ap̄to. unus d̄s. una fides unũ baptisma cuius ablutio nulla iteratione t̄meranda est. sed uiximus. sola sc̄ificatione sp̄s sc̄i inuocanda. ut q̄d ab hereticis nemo accipit. ac catholicis sacerdotibus consequatur. hanc aut̄ epistolam nrã quã ad consultationẽ tuẽ frat̄nitas emissimus ad om̄s fratres & compuncti a leuor̄ ep̄os facias p̄uenire. ut omnũ obseruantię data p̄suauctoritas.

D. XLI. KL. AP. CONS. MAIORIANI

aug. incauta lupicani ep. leoumuer. sic ep. p. cessariense mauritaniam confutatus.

**XL
VIII.**

Cum de ordinationibus sacerdotum quedam apud uos in licet usurpata crebrior ad nos comoneantur sermo proferretur ratio pietatis exegit. ut pro sollicitudine quam uniuersae ecclesiae ex diuina institutione dependimus. rerum fide studeamus agnoscere uicem curentis proficiat uanob. & contra sacerdotum potentia delegantes qui secundum scripta que ipsi ad uos direximus. De episcopis quorum culpabilis ferebat electio quid ueritas habere & inquiret. Nobis quoque omnia fideliter indicare. unde qui a idem plenissime notatis nostrae uirtutis eserauit. & sub quibus qualibus que rectoribus quedam christi plebes in partibus quinque caesariensis habeantur sincere nobis relatione patefecit necessarium fuit uadolorem cordis nostri. quo per dei eorum gregum periculis estuamus. Datis nunc quoque ad dilectionem uestram litteris promeremus. minutis tantum apud uos pro occasione. temporis impatiata ambientum praesumptione. aut multum ualuisse popularem. ut indignis quibusque & longe extra sacerdotale meritum confutatur. pastorale fastidium gubernatione ecclesiae lederetur. Non est hoc consulere populis sed nocere nec prestare regimen sed augere discrimen. Integritas enim praesidentium salus est subditorum & ubi est incolomitas obedienciae ibi sana est forma doctrine. Principatus autem que aut sedatio exoritur contulit aut ambitus occupauit. Etiam si moribus utque acibus non offendit. Ipsi uero tamen in uisui est. peritiosus exemplo & difficile est ut bono pagantur exitu. que malos sunt inchoata principio. quod si in quibus liber ecclesiae gradibus prouidenter scienterque curandum est. uandem domo nihil sit inordinatum nihilque pro posterum. quanto magis elaborandum est. ut in electione eius qui supra omnes gradus confutatur non erretur. Nam tota uis familiae dei sciat & ordo nutabit. si quod requiritur in corpore non inueniatur in capite. ubi est illa beata pauli apostoli praesumpti emissa proceptio. quam per sonum amothey omnium christi sacerdotum numerus eruditur. & unicuique nostrum dicitur manus cito nemini inposueris neque communice peccata alienis. quid est cito manus

imponere nisi integritatem auitatis ante tempus examinis ante meritum oboe
 dienae ante experientiam laboris discipline sacerdotale honorem tribuere n̄ p̄bat.
 & quid ē. communicare peccatis alienis nisi talem effici ordinarium. Quasi ille ē.
 qui non meruit ordinari. sicut enim boni operis sibi comparat fructū seruare tenet
 & in eligendo sacerdotem iudicium. Tragraui semetipsum efficit damno qui in suū
 collegium adsumit indignum. Ne ergo cuiquam persona p̄mittendū ē. quod
 in fructus generalibus contineatur nec putanda est honor ille legitimus qui fuerit
 contra diuine legis p̄cepta conlati dicente enim ap̄to. ut inter alias electionis
 regulas si ep̄s ordinetur. quem unius uxoris unū fuisse confiteri. tū sacra
 sep̄ habita ē. ista p̄ceptio. ut & iam de muliere sacerdotis eligendi. eadem intel
 leretur seruanda condicione fortitilla priusquā in matrimonium eius ueniret.
 Qui aliam n̄ habuit sed uxore alterius uiri esse experta coniugū. Quis igitur
 dissimulare tollerare audeat qd̄ in tantis sacramta p̄petratur iniuriam. Cū huic
 magno uenerando q̄ misterio ne diuine quidem legis statuta defuerint. quib:
 euidenter ē. definitū ut uirginem sacerdos accipiat uxorem. & alterius
 conuēsaui coniugis que uxor futura ē. sacerdotis. enim in sacerdotib:
 figurabatur xp̄i eccl̄e sp̄itale coniugū ut qm̄ uir capud. ē. mulieris discat
 sponsauerbi n̄ alium uirū nosse quā xp̄m qui merito unā elegit unā diligit
 & aliā p̄ter ipsā suo consortio n̄ adiungit. si ergo & iam in ueteri testamento
 haec sacerdotaliū coniugiorū forma seruata ē. Quantomagis sub euangelii
 gratia confitenti apostolice debemus seruire p̄ceptis. ut quālibet quis bonis
 moribus p̄ditur & sanctis operibus inueniatur ornatus. Nequaquā tam uel
 ad diaconi gradū t̄ ad p̄sbyterii honorē uel ad ep̄iscopatus culm̄ accendat.
 si aut ipsum n̄ unius uxoris uirū. aut uxore eius n̄ unius uiri fuisse claruerit.
 monente uero apostolo atque dicente. & hu aut p̄bentur primi & sic ministrent.
 Quid aliud intellegendum putamus nisi in his prouectionibus n̄ solū atri
 moniorū casamoniā sed & iam laborū merita cogitemus. Ne ut ab ap
 tismo nouellis aut a seculari actū repente conuersis officium pastorale.

credatur. cum per omnes gradus milicie xpiane de incrementis perfectiū debeat
 famari. An possint cuiquā maioracōmitti. merito beatorū patrū uenerabilis
 functiones cum de sacerdotū electione loquerentur. Eosdem ut ad eos sacris
 administrationibus censuerint. Quimultotēp̄ per singulos officiorum gradus
 p̄ uerū experimētū sui p̄hibile p̄buisent. uniuersūque testimoniū ut eius actū
 suorū ratio p̄hiberet. si enim ad honores mundi sine suffragio temporis sine
 merito laboris indignū ē. p̄ueniri. & notari ambitus solent quos p̄bitatis
 documenta n̄ adiubant. Quam diligens & quam prudent habenda est dispen
 satio diuinorū numerū & celestiuū dignitatū. Nemaliquo apostolica
 & canonica decreta uolentur & his ecclesie dñi regenda credatur. Quile
 gitimarum institutionū nesci & totius humilitatis ignari n̄ ab infimis
 sumere incrementū sed a sumis uolunt habere principū. Cū ualde iniquū sit
 & absurdum ut imperita magistris noui antiquis & rudis p̄ferantur
 emeritis. In domo quidem magna sicut apl̄s disserti necesse ē. ut uas ad uera
 sint quedam aurea & argentea quedam uero lignea & ficilia. sed horū
 ministeriū p̄ materis qualitate discernitur. nec idem ē. p̄torū usus
 & uilium. Nam inordinata est om̄a. si ficilia aureis & ligneis & ficilibus
 eorum hominum species figuratur. Quinullis adhuc uirtutibus nitent
 ita aureis & argenteis hu sine dubio declarantur qui per longe eruditionem
 ignem & p̄ fornacem diuturni laboris excocti. aurū p̄batū & argentū
 purū. ēē meruer. Quibus si merces p̄ deuotione non redditur. Omnis
 ecclesiastica disciplina resoluitur omnis ordo turbatur. Dū nec des
 quinullū subier ministeriū p̄ uerso eligentium iudicio in debitū obtinent
 principatum. Cū ergo inter uos tantū uoluerint auidia populariū
 aut ambitus sup̄borū ut n̄ solū laicus sed & iam secundarū uxorū uiros
 aut uidiuarū maritos ad officium cognoscamus pastorale p̄ uerū.
 Nonne aperatissime exagunt cause ut ecclesie in quibus ista cōmissio sit
 iudicio seuetiore purgentur. & n̄ solū uirtales p̄sules sed & iam inordina
 tores

conuuluo competens pferatur. sed carum fratri nos hinc mansuetudo
 clementie hinc censura iustitiae. Et quia uniuersae sedis apostolice
 pietatem ita nrām temperare sententiam. uti utinam pondero
 delictorū. Quorum unq; n̄ unamensura ē. quōsdā credamus utiq;que
 tolleranda. quōsdam uero poenitus amputanda. eos enim qui uel secundar
 nuptias inierit uel uiduarū se coniugio sociarūt. Nec apostolica nec le
 galis auctoritas sacerdotium obtinere pmittit. Et multo magis illū
 si fuerit in uero iudicio confutatus. Quisicut ad nos relati ē. duarum
 simul est maritus uxorū. uel illud quia uxorē demissus alteram duxisse
 phibetur. Ceteros uero quorū puertio hoc tantū reprehensionis incurrit.
 Qd̄ ex clauis ad officiorū episcopale dilecti sunt. neq; ex hoc qd̄ uxores habent
 poss̄ esse culpabilis. susceptum sacerdotiū tenere pmittimus n̄ p̄iudicantes
 apostolice sedis statuta. Nec beatorū patrū regulas resoluentes quibus
 inlubriter constitutū ē. Ne primū. aut duo. aut iii. in ecclesia gradu
 quisquā laicorū quibus libet suffragis fultus ascendat. prius quā ad hoc
 meritum p̄ legatima iugmenta pueniat. quod enim nunc utiq; patimur
 esse ueniale. multū postmodū esse non poterit. si quisquā id quod nunc
 interdiciunt usurparit. Quia remissio peccati n̄ dat licentiā delinquendi.
 Neq; potuit aliquaratione concedi fas ē. amplius impune committi. Cū
 itaq; de omnibus fere que fratris nr̄i potentia relicta continebat. plenissime
 dilectionem urām p̄ dauid fratrem & coep̄m nr̄m. qui & sacerdotio merito
 nob̄ ē pbatus & moribus uideatur instructū. sup̄ ē fr̄s ut concorditer
 salubres suscipiat. oriat. Et nihil p̄ contentione agentes sed ad omne
 fructum deuotiones unanimes diuini & apostolicis constitutionibus
 paratis. Et nullo patiamini pudentissima canonū decreta uolari.
 Que enim certarū remissimus consideratione causarū antiquis dem̄ cept
 custodienda sunt regulis. neq; a tempus pia lenitate concessimus iusta
 postulatione plectamus. In eo specialius & p̄pensius commouendi qui
 in ep̄ ordinandis scōrū patrū statuta neglexerūt. & refutare debuerunt

FINIS DECRETA PAPAE LEONIS.

consecrarent. unde si qui epi talem consecrauerint sacerdotem
 n̄ liceat. ee. qualem. Etiam si ali quomodo danū p̄p̄ri honoris seu seruit.
 Ordinationis tamen uis ulterius n̄ habebunt nec umquā eis sacramento intereunt.
 Quod neglecto diuini iudicio in merito prefater. Illud sane qd ad sacerdo
 tale p̄tinet & dignitatē. Inter om̄a uolumus canonū statuta seruari. ut n̄
 in quibus libet locis neque quibus cūque castellis. & ubi ante nos fuer̄ epi conse
 crantur. Cum ubi minores & plebes minores que conuentus presbiterorum
 cura sufficiat. Episcopalia autē gubernacula n̄ nisi maioribus populis
 & frequentioribus ciuitatibus oporteat p̄dere nequo scōrū patrū diuinitus
 inspirata decreta uetuer̄ uinculis. & possessionibus uel obscuris & soli
 tariis municipis tribuatur sacerdotale fastigiū. & honor audebent ex
 celsiora. cōmitti. Ipsa sui numero sitate uilescat. Quod nunc in sua dio
 cesim necessitatis epi factū ee. cautus ē. & rationabiliter postulauit. ut
 si epi eorum locorū in quibus non debuerant ordinari humana conditione
 decesserint. loca ipsa ad uis eius antestiter̄ & inuale. ē. ut sacerdotalis
 dignitas inconsiderata ordinata sit. facilitate sup̄flua multiplicatione
 minuat. De his autē que magno uirginitatis p̄posito confitute. bar
 baricam p̄tulere uolentiam cōtegritatem pudoris n̄ animo sed corpore
 p̄dider̄. Canobis uidetur seruanda moderatio ut neque inuidiarum
 deiciantur gradu. nec in sacrarū & p̄seuerantiū uirginū numero
 censeantur. Quibus se in omnibus uirginalibus p̄seuerant. & a samonie
 soliditate mente custodiunt sacramentorū non ē. neganda cōmunio
 quam iustū ē. illas in eo uel argui uel notari quod non uoluntas amittat.
 sed uis hostilis eripuit. Causam quoq; lupicini epi illic iubemus
 audiri cum multū & sepius postulanti cōmunionē. ac rationem reddimus.
 Qm̄ cū ad nr̄am iudiciū puocasset in merito eum pendente negotio
 ac cōmunionē uidebamus fuisse suspensū adiectū & iam illud est qd
 huic temere sup̄ordinatus esse cognoscitur. quā debuit ordinari
 antequam lupicinus in p̄senti positus. aut confutatus. aut certe confessus

iuste possit subiacere sententiae autuocantem locum: admodum disciplina
ecclesiastica exigit. his qui consecratur accipere: si quis uero alie emer-
serint causeque ad statum ecclesiarum & ad concordiam pertineant sacerdotum.
Ilic sub amore dñi uolumus uenialiter. & de componendis atq; conpositis
omnibus ad nos relatio plena mittatur ut ea quae iuxta ecclesiasticum morem
iuste & rationabiliter fuerint definita nostra quoque sententia roborentur.

OXI. III. IOAC'S. EXPLIC. DECRETA .
PAPAE LEONIS. INCIPIT REGULA E

papae hilarii flabio basilisco & herminero. uicē.

*Successor Leonis
magno. 467.*

Sabbie .xvi. kalendarum decembriarum resedente uirouenerabili hilario
papa in basilica sanctae marie & maximo taurinum ciuitatum prouinciae
gallarum ingenuo a ebridonensi prouinciae. medionense prouinciae sunt.
saurnio ambinionensi prouinciae. Petro portuensi. Paulino.
aquebiensi. Primo. atellano. Paladio. salpitano. Gaudenzio abi-
censi. romanus. sothere. neapolitano. Tiburtio. capuano. Gaudenzio.
syllatano. Felice. lunensi. Cubodio. trifanensi. Eusebio. semensi.
maioriano. ascensi. Iusto. faberino. Felice. sepontano. Concordio. barino.
uirano. Casario. castano. Ianuario. presertano. Constatiano.
aquinato. Adeodato. cumano. Pretextato. interamiano. Triberio.
curium sabinorum. Claudio. pausolano. Gerontio. conerino. Adeo-
dato. uelliderno. Lucifero. tiferinis metauris. Chrispiano. subau-
gustano. Romanus. albanensi. Serbodei. numentano. Florentio.
talesino. hilario. amerino. Candidus. tiburtino. Paulus. foronouano.
Eusebio. suirino. Apuleio. tarquinensi. Gaudenzio. atremano.
Asterio. gabinati. Proiecto. nepesino. Asterio. florocluidenti.
Philippus. numanati. Gaudenzio. uecconensi. Resatuto. & octabio. afris.

**RESIDENTIBUS ETIAM UNI
uersis PRIBYS ADSTANTIBUS
quoque DIACONIBUS HILARUS**

epi ecclie catholice urbis rome synodo p[re]sident dixerit.

I Quoniam re legioſus ſcōſpū congregante conuincitur oritur. Ut que aique p[ro]diſciplina eccleſiaſtica ſunt neceſſaria. cura diligentiore tractemus. ſi placet fr̄i ea que ad ordinandū tenorem p[er]tinent. Juxta diuine legis p[re]cepta & incenorū canonū conſtituta. Ita ut uiuant d[omi]no memnia cum manu ſolidemus. Ut nulli faſſit ſine ſc[ri]ptis ſui periculo uel diuinis conſtitutiones uel apoſtolice ſedis decreta temerare. Quia nos qui pot[er]iſſimi ſacerdotas adminiſtramus officia. Taliu[m] transgreſſionum culpa reſpicit & ſi in cauſa ſc[ri]pti deſider fuerimus inuenta. Quam minime quod timere debemus. qualiter commineatur d[omi]ni negligentie ſacerdotum. ſiquidem reatu maiore delinquit qui potiori honore p[ro]fruitur. & grauiora facit uitia peccatorū ſublimitas dignitatū. Cauendum ergo imprimis e[ſt] ne ad ſacratos gradus ſicut geſus prioribus ante p[re]ſcriptū e[ſt]. quiſquam qui uxorem n[on] uirginem duxit aſpiret. Repellendus & iam quiſque in ſecunde uxoris nuptias. contra apoſtolica p[re]cepta conueniet in ſc[ri]ptis quoque litterarū. nec n[on] aliqua membrorū damna perpeſſi. & hi qui ex penitentibus ſunt ad ſacros ordines aſpirare n[on] audeant. Quiſque talū conſecrator ex cetero factū ſuū ipſe diſſoluet. & quod commiſit in licite aut ad ceſſoribus ſuis inuenit admiſſum. ſi p[ro]p[ri]o periculo uult uitare damnabit. Nos enim in nullo uolumus ſeueritatem uitam exerceſe. ſed qui in cauſa ſc[ri]pti contumacia uel delictu deliquerit aut ipſe quod perperam fecit abolere noluerit. in ſe quicquid malū non reſecarit inueniet. Quod uide in ceptis poſſit t[er]renat[ur] cuſtodiri. ſi placet om[ne] ſententias & ſubſcriptiones p[ro]p[ri]as commodare. Ut ſinodali iudicio aditus claudatur in licite.

AB UNIUERSIS EPIS ET PRAESBYTERIS ADCLAMATUM EST.

Ex audix p[er] h[il]ario uita. d. vi. haec confirmamus hec docemus d. viij. haec tenenda ſunt hec ſeruaanda ſunt. d. v. doctrine ur̄e gratias agimus. d. x. ita ut in perpetuo ſeruent.

rogamus. D. xv. p. dominum petrum ut in perpetuo seruentur rogamus.

D. viii. haec p. sumptionum quam fiat. D. x. qui haec uisio lauerit in semine &

D. vii. & factio silentio. **HILARUSEPS DIXIT.**

Preterea frs. noua & inaudita sicut ad nos missis de hispanis epistolis sub certa relatione puenit. In quibusdam locis per ueritatē semina subinde nascuntur. Deniq. nonnulli episcopatum quā nisi meritis pcedenibus datur. Non diu in unum sed hereditariū putant esse conpendium & credunt. sicut res caducas atq. mortalis ita sacerdotium uelud legati aut testamentario iure posse dimitti. Nam pleriq. sacerdotet immortis confinio constituti in locum suum feruntur. Alios designatis nominibus subrogare ut scilicet non legitima expectetur electio. sed defuncti gratificatio p. populi habeatur ad sensu. Qd quam graues sit est amate. atq. ideo si placet & iam hanc licentiam generaliter de ecclesiis auferamus. neq. tunc pe. dictu est homini se putat debere qd dī est. Ita ut qd ad nos pliatū ē. ad uiam & iam possit puenire notitiam. hispaniorum fratru ut eo p. rōnōrū scripta legantur. Paulus notarius recitauit.

BEATISSIMO ET APOSTOLICA REUERENTIA

anobis in xpō colendo pap. hilario astantibus & uniuersi epī cīra consis. prouincie.

III Quoniam curam apostolatus uester de punciarū suarū sacerdotibus gerat filio nō miseri uincensio duce puncię nrę referente cognouimus. Cuius impulsu uocū nō in ausu scribendi p. n. ad uocatione surrexit. Ergo prouinciali litterario sermone debita corone urę obsequia deferentes. Hisque sumus ut indignatione que ceteros & iam humilitatem nrām in orationibus uris in mīte habere dignemini. Beatissime & apostolica reuerentia in xpō anobis colende pater. Illud specialius dep. cante ut factū nō qd tū uoto pene omīs p. uicis que exemplo uetustatis innotatū nrām defertur. Per pensis adsertionibus nrīs roborare dignemini. & cum legeret ab uniuersi epīs & p. r. b. s. ad delatū ē. ex auct. xpē hilario uita dictū ē. x. haec p. sumptionum quā fiat. D. vi. que dī sunt ab homine dari non possunt. D. ē. vi. p. dominū petrum ut in perpetuum seruentur. D. v. haec ut reseruentur rogamus.

Hilarus ep̄s dixit lege. paulus notarius recitauit. ep̄s uero. hiensium
 ciuitatis. sc̄i nundinarius sortem expleuit conditionis humane. hic ep̄s
 uenerabili fratris n̄o hermeo quem ipse antea in dio eccl̄e suanobis
 uolentibus confatu erat. Derelinquens ei q̄d potuit habere p̄uip̄tas
 sub p̄meuoluntatis arbitrio in locum suū ut subfatu eretur optauit.
 sed defuncti iudicium in eius meritū non uacillat. & cum legeret & p̄bis
 ep̄s ec̄o sessu surgens dixit. Illud licuit hoc non licuit successoris d̄s dat.
 Auctoritate ur̄a resistite huic rei p̄ apostolatū ur̄m. hilarus ep̄s dixit.
 p̄ curaque ceperat. paulus notarius recitauit. siquidem omnis clerus
 & plebs eiusdem ciuitatis & optami & plurimi p̄uinciales. ut idem eius locū
 obseruare & a nob̄ sperauer̄ dato consensu. nos cogitantes defuncti iudicium
 & p̄bantes eius uitam. & eorum nobilitatē atq; multitudinem qui petebant.
 simul & utilitatem ecclesie memoratē optimū duximus. Ut tanto
 sacerdoti qui addiua migrauerat non minoris meriti subfatu eretur
 antistes p̄sertim cum ecclesia illius municipii. In qua antefuerat ordinatus
 semp̄ huius ciuitatis ecclesie fuisse dioecesis confidat. Ergo suppliciter
 p̄camur apostolatū ur̄m. ut humilitatis n̄re q̄ diu sc̄e a nob̄ uidetur factū
 ur̄a auctoritate firmeat. Tandudum sane que facta fueramus litteris n̄ris
 de p̄sumptione siluan̄ ep̄i. Coniramur q̄ nulla apostolatus ur̄i responsū
 suscepimus. Nunc haec eadem suggerentes petamus. Ut quid si p̄ his rebus
 nos dignemini informare. & ne forsitan p̄neglegentiam portitoris aut
 p̄longinqui itineris difficultatem humilitatis n̄re ad uos scripta n̄ potuerint
 ex hoc negotio puenire & iam suggestionem n̄ram malumus iterare
 & subscrip̄o. Orantem p̄ nob̄ sc̄m̄ apostolatū ur̄m iugiter uo diuina con
 feruet & p̄nitat nob̄ omnibus & ecclesie sup̄. Domine uere n̄ & apostolice
 papa hilarus ep̄s dixit. alia ep̄stola recitetur. paulus notarius
 recitauit. **HILARUS EP̄S DIXIT.**

Domno beatissimo & apostolica reuerentia a nob̄ in x̄po colendo papa e
 hilario ascanius & uniuer̄s ep̄i tarraconensis prouinciae. IIII.

Etiam si nulla ex parte necessitas ecclesiastica discipline expe-
 dum reuerentibus fuerat. illud privilegium sedisur̄ quo susceptis
 regni clauibus post resurrectionem saluatoris p̄ totū orbem beatus
 simpetri singularis p̄dicatio uniuersorū inluminatio p̄spexit.
 Cuius uicarij principatus sicut eminet ita metuendus est ab omnib;
 & amandus. proinde nos dñm in uobis primitus adorantes cui sine
 querella seruiat. A d̄ fidem recurrimus apostolico ore laudatā
 in derisoria quaerentes undeniū errore nihil p̄sumptione sed
 pontificalitōrū deliberatione p̄cipitur. Cum haec ita se habeant
 est tamen inter nos falsus fr̄at̄ cuius p̄sumptione sicut diuitis tacere
 siluit. Ita & loqui futuri iudicij necessitas imperauit. si luanius
 quidem ep̄s calogorre in ultima parte nr̄e prouinciae confortatus.
 diuinationes sibi indebitas usurpando humilitatem nr̄am ad hoc usq;
 p̄duxit. ut contra eius uanissimam sup̄sitionem sedisur̄. unicum
 remedium flagitemus. hinc namque iam ante septē. aut. viii.
 amplius annos post ponens patrum regular. & ur̄a instituta despiciens
 nullis petentibus populis ep̄m ordinauit. Cuius p̄poperū factum
 excusantes fraternā pacificā posse admonitione sanari profecta
 impetit denique dū contra uetustatē canonum contra sinodi constituta
 alterius fratris nr̄i p̄tibi sp̄u tantum p̄sumptionis accensus in eodem
 loco qui illi fuerat destinatus. Cui inuito & repugnata inposuerat
 manus. & quū uisiam cōtū fuerat adgregatus ep̄m fecit. hinc factū ē.
 ut de eius miserima temeritate ad nos cesar augustano urbis ep̄s
 fr̄at̄ nr̄i uniuersa referret. Cuius diligentia & sollicitudo admodū
 p̄spexerat. si aliquo pfuisset siquidem cunctis inuicem inuicem ep̄s.
 ne se schismatico adiungerent frequentissime contradixit. sed
 obstinatione damnauit totū q̄derat inlicitū. & q̄t nobis pudor est.
 dicere si erubuit solus ille committere. proinde quia his prae-
 sumptionibus quae unitatē diuidunt quae schisma faciunt uelociter

deb&occurri - q̄s sedem uram̄ ut quod sup ac parte ob seruire
 uelras apostolicis adfibus instruamur. quatenus fraternitate
 collecta prolatur in medium uenerandi sinodi constitutis contra rebellionis
 spm̄ uram̄ auctoritate subnixi. Quid oporteat & deor dinatione
 & de ordinato fieri intellegere dō iuuante possimus erigp̄fecto ut
 triumphus si apostolatus ur̄ temporibus quod sc̄i petri cathedra ob
 tunc catholica audiat ecclesia sinouella ruzaniorum semina fuerint
 scripta & subscriptio. Orante pronobis sem̄ apostolatu ur̄ iugia
 euo diuino conferu& p̄nitat. **AB UNIuersis**
 ep̄s & praer byteris adclamatum est.

Vt haec emendentur rogamus dictum ē. vj. ut haec recitentur
 rogamus. d. vii. ut disciplina seruetur rogamus. d. viii. ut anti
 quitas seruetur rogamus. d. viii. ut disciplina seruetur rogamus. d. v.
 ut canones custodiantur rogamus. d. vii. ut in p̄sumptoribus uindictetur
 rogamus. d. vii. Ordinatio apostolica in libata seruetur dictum est. viii.

Ex audixpe hilarouita dictum ē. v. dignus papa dignus doctor. d. viii.

Hilarus ep̄s dixit. acceptisq; recitata sunt de omnibus nunc fr̄s specialer sententias
 dō uobis inspirante de p̄mitte. maximus ep̄s ecclesie tauritanis dixit. In custo
 diendis omnibusque ad sacras ordinationes p̄tinent disciplinis. melius
 sententiae meae p̄fessione de iunio. nihil a me unquam eorū que p̄hibitas
 ēē. facienda. Dereliquiscent eo ut quisquis talia fecerit aut de tecca in eccl̄s
 reserare noluerit. nouerit se graues causas in apostolice sedis iudicio redde
 turum. In quo illi necesse erit subire sententiam. In genuis ep̄s ebrunensis
 dixit. mihi quoque eadem de omnibus partibus sententia est quae me ip̄e
 constringo. ne quidam eumquam de his que s̄ interdita temptentur.
 Quia noui statum & p̄fessionē meā. Deceteris & iam censeo. Ut quisquis
 statutorum transgressor ex fuerit. sciat se ecclesiae face regulae laqueis
 innodari & reatum apostolice sedis incurrere. p. iulius ep̄s a que uiuē dixit.
 Ego quoque similime lege con stringo. & deceteris qui transgressores

fuerint pariter censeo. nec sine periculo sui quiquam tale temptare
 liceat quod merito debeat uindictam. Primus ep̄ ecclesie atzellone dixit.
 Hoc & ego censeo. eē. obseruandum. palladius ep̄ ecclesie salping dixit.
 Nihil me contra disciplinam ecclesie a facam uel statuta scōrum canonum
 facturum esse polliceor. Iulianus ep̄ ecclesie sabinensis dixit. profiteor
 me statuta sedis apostolice in omnibus custodire. & sine ecclesie mea deri
 corum aliquem contra p̄cepta scōrum canonum dep̄ hendero. aut mulierē
 duxisse aut duas habere uxores ab ecclesia a facio officio separari. Ab uni
 uersis ep̄s dictū. ē. sententia a fratru om̄ sequimur. Om̄ confirmamus
 & obseruandum esse decernimus. Exaudi x̄p̄e hilaru uita. Diē. vi. quae
 male admittasunt p̄te corrigantur. Diē. viii. quod non licet non fiat dictū. ē.
 viii. Hilarius ep̄ ecclesie urbis rome sinodo p̄sident dixit. qm̄ p̄sentis
 definitionis formam quae secundum scōrum. ē. facta sententia in omniū
 ecclesiarū notitia puenire decernimus nec uquam p̄ sui possit ignoracione
 licere. q̄ non licet & edere gestanotariorum sollicitudo curauit.

PRECEPTUM HILARIUS EP̄S

ascano & uersis ep̄s tarroconens̄ prouinciae.

Postquam litteras ur̄ dilectionis accepimus. quibus p̄sceptiones siluani ep̄
 calagorensiū ecclesie retundi petitas. & cursum uerocenenensium
 querias nimis illicita uota firmari. honoratorū & possessorū tyriac so
 nensium castantensium calo gortianorū. uiragenensium trita insium leuensiū
 & uerouiscensium ciuitatis cum subscriptionibus diuersorū litteras nobis
 constat ingestas. Per quas idq̄ de siluano querella uia depromserat exca
 sabant sed reprehensione iustissima eorū pariter iusta allegatione n̄ carebat.
 Quia p̄ter consuetudinem metropolitani fr̄s & coep̄m̄ ascani. paucis nullis
 ciuitatibus ordinates darunt sacerdotēs unde quoniā quicquid ab alterutra
 parte. ē. indicatum. Om̄a uideamus p̄ uersitate confusum temporū
 nesci tate p̄specta. hac ratione decernimus adueniam
 per anere qd̄ gestū. ē. ut nihil deinceps contra p̄cepta

beati apti. nihil contra nichenorum canonum constituta temptetur.
 hoc autem primum iuxta eorumdem patrum regulas uolumus custodiri. ut
 nullus proter uocatum atque consensum fratris ascani metropolitani
 aliquatenus consecretur antistes qui hoc & uetus ordo tenent. hoc. CCC.
 XVII. scorum patrum definiunt auctoritas cui quisque obuias tendere
 manus eorum se consortio fateatur indignum quorum preceptis reuol-
 tate. In quorum contumeliam aspicebo spiritum & iam pars illa contemnitur
 quae ueretur. ne quis relicta ecclesia sua ad alteram transire presumat.
 quod nimis impudenter conhibentibus. & ut doleatur grauius uobis adserenabus
 hireneus episcopus conuictus admittere quanta auctoritate roborare cupias.
 Quos maxime de rebus illicitis magna indignatione probatis accendi.
 Leca sergo inconuenienti fratrum quos natalis mei festiuitas congregat.
 Litteris uiris quae de ordinandis episcopis secundum statuta canonum. uel pro
 decessorem eorum decreta sunt. plura sententia gestorumque pariter dire-
 ximus. tenore discetis unde remoto ab ecclesia uercenonensi atque ad sua
 remissio hirineo episcopo sedatis. per sacerdotalem modestam uoluntatibus.
 quae per ignorantiam ecclesiarum legum desiderant. quod non licet
 obanere talis penitus de clero proprio. uercenonensibus episcopis ordinetur.
 Qualem te precipue fratrem ascani oporteat eligere & debeat consecrare. nisi
 similiter forte factum fuerit non sine oburgatione tu maxime
 nominis recundat nostra precepta. quod iniuriam diuino a quo specialiter sacerdo-
 talium. est gratia dignitatum didicerimus admissum ne episcopalis
 honor hereditarium ius putetur. quod nobis soladi nostri christi benignitate
 conferatur. Ordinato sergo nunc episcopos quos licet & dum te ignorante pro-
 uecti sunt. Cum suis auctoribus meruerint submoueri. hac ratione
 firmamus. sine cuius maritus fuerit quisquam & in unius uirginis
 nuptis ac uota conuenit. sicut & legalia constituta precipiunt dicendo.
 sacerdos uirginem uxorem accipit. non uiduam non
 repudiatam. secundum quod & iam beatus apostolus paulus

169
178

magister gentium debet quiescere desiderant sacerdotes propria institutione
 non tacuit dicens unius uxoris iurum cuius tenore sententiae ita infor-
 matione debet ut inter cetera quae commendata sunt haec studeatis praecipue
 custodiri quae cognoscitis antequam uersa mandari in quibus etiam pro-
 spiciendum est ne duos sint in una ecclesia sacerdotes ne litterarum ignarus
 aut carens aliquaparte membrorum uel etiam experientibus aliquis
 ad sacrum ministerium prorsus sinatur accedere nec tantantum putat
 peccationes ualere populorum ut cum his parcere cupitis uoluntatem di-
 ni quaenot peccare prohibet desideratis cuius indignatio ex hoc grauius
 commouetur quam benignitas eius. Dum sunt illicita peccat qui sunt inter-
 preter placationis offenditur. Ut autem omnia secundum haec quae scrip-
 simus corrigantur. praesentes litteras traiano subdiacono nostro ueniente
 direximus. quod si hic meus episcopus ad ecclesiam suam deposito improbitatis
 ambitu redire neglexerit. Quod ei non inuidia sed humanitate
 prestabitur. Renouandum se ab episcopali consortio esse cognoscatur.
 Dat in keltum ianuarium basilico & herminico uua. EXPLICIT

TITULE DECRETORUM PAPAE HELARI.
**INCIPI CONSTITUTA PAPAE SIMPLI-
 CII. SIMPLICIUS EPISCOPUS. IOHANNI EPISCOPO RABENNATI.**

Successor Hilario
 anno 467.
 Baron. a. 477

Siquis esse intuitus ecclesiae disciplinae. uel si quid apud te sacerdotalis
 modestiae teneretur. Numquam plectibilis peccarentur excessus
 aliquibus in nullo te paternarum regularum poterat continere praecipito-
 rium sanctae memoriae prodecessoris tui fuerat reuocandus ex em plo-
 qui cum fatiundo praebit minus delinquisse inuitum. Senserat tamen
 dignum pro tali usurpatione iudicium ubi ista deducisti quae in fratrem
 & coepim nostrum gregorium. Non electione sed inuidia praerasti.
 Quem in excusabili uolentia pertrahi ad te passus es atque uexari. Vt ei
 honorem tantum non per animi tranquillitatem sed per auerentiam.
 Sicut dicendum est interrogares. Neque enim talia potuissent fieri.

sanitate consilii. Nolumus exaggerare quod gestum est nec cogamur iudicare
quod dignum est. Nam priuilegium memoremus amittere. Qui permissa sibi
ab utroque potestate. Sed unanoratio facit esse sententiae molliores. quam ma-
lumus testate & coepo nro proiecto referente cognoscere. Non nisi litte-
ris propter obprobrium publicare. nam scandalum cuius auctor agnosceris.
Ita moderatione conpescuit ut frater & coepi meus greg. Quem non pro uectu
constat esse sed pulsum. Nullam causam sicut peccat tecum habiturus. Muti-
tensem gubernat ecclesiam & contubernium spirituale quod sortiri non
oportebat inuicem non te cusa amplecti. Cui siquid negotii forsitan
emer sit tu nrām habeo uel contra eum peccat examē. Necessitatis
etiam quas faciente te conpellitur suscipere hac definitione consulētur.
Ut resuso p̄dio quod b̄te aruon ibidantē commemorat. Atque ad
ecclesiam reuertentem reuerso possessio in bariaensi xxx solidorum re-
ditum liberorum sine dubitatione tradatur. Indiem scilicet uite eius.
Saluo proprietate uirtu tabernaculi ecclesiae ad quam p̄p̄dici obitum
reuertetur. Quod si non fuerit nrīs partium constituitur. Quod post
transgressionem maneat contumacem ipse p̄p̄ndis. Denuntiam
autem quod si potē hac quicquam tale p̄sumpseris & aliquam. Seuep̄m
seu p̄b̄m seu diaconum inuicem facere forte credideris. Ordinationis
tibi reuertatur ecclesiae. Uel emliensis noueris auferendas. Datum
in kt̄ uimus seuerino uē conr. **EPI SIMPLICIUS**
ep̄s florentio equitio & seuero.

III **R**elationos uis dilectionis instruxit & gestorum serie plenius intimauit.
Gaudentium ausinensis ecclesiae sacerdotem contra statuta
canonum acnra p̄cepta ordinationes inlicitas p̄p̄trasse. Quam
illi totam poenitentia auferri p̄cipimus potestatem. Scripsimus enim
ad seuerum fratrem & coepm nr̄m ut si necesse fuerit ipsam supradicta
ecclesiae consideratus patrum regulari hoc figuratur officio quo
ille abusus esse conuictus est. Itaut huius quinquitate ab eodem sunt p̄uēti.

ab ecclesia Africa ministeris sint remota. simul etiam de redibus ecclesie
uel oblatione fidelium. Quid deceat nescienti nihil licere permittat.
sed solae ex his quarta portio remittatur. fabricis & erogationi peregrinorum
& pauperum profuturę ob onagro p[re]bo sub periculo suo sui ordinis
ministerentur. ut amant[er] se clerici p[er] singulorum merita diuidantur. Ad
uero ministeria ecclesie que alienata conperimus reparare. p[re]sup[er]or
p[re]dica fratris compellatur instantia. Cui etiam in hoc specialiter p[re]ci
pimus imineri. Ut tres illas portiones quas ferienm[us] dicitur sibi tant[um] modo
iudicasse restituat. Dat. xiiii kl. Dec[em]bris post consulatu leonis augusti.

EXPLICIT CONSTITUTA PAPE SIMPLICII
INCIPIT CONSTITUTA PAPE FELICIS

*Successus simplicio
anno 483.*

emplaria gestorum quibus allegatum est p[re]cepta pap[ae] felicit.

Flauius boetio. u[er]o. conf. sub die. iiii. idus martiarum in basilica constanti
am. Resedente uenerabili uiro papa felice unacum candido tiburtino.
pascasio centumcellem. herennio portuensi.
Constantio aquinatu. Constantio tribena.
Equitio matellicata. Angelo telesino.
philippo numanata. Constantino capuano.
Ephiphanio spellata. Urbano fulginata.
Bono ofaensis. severo casinata.
Martimiano formiano. Asterio foronouano. martiano amerino.
Rumulos p[re]nesano. Chrisconio tudestino. Uictore donatus rufatus.
Helsulio utriculano. & pardalio afris. basilio. tollennata.
Episcopis & p[re]b[is]. Maximo blenaro. Rufacus urbico. firminus.
proiectatio tarquinensi. paulus. Casanus. petrus. petrus sub
angustano. simplici[us]. ualente. Laurentius. maximino ferriensi.
petrus. uincomalo. asterio. Basso farenianato. Laurentius.
foranus. Canusio. felice anteatino. Ualentianus. Cassius. Inno
centio mibanata. paschasius. petrus. asterius. felice anteatino.

Valerandus. Cassius. Innocentius. Mibanatus. Paschasius. Petrus.
 Asterius. Felice. Anagnino. Leone Asterius. Euchenio. Benigno.
 Aquae Iuuentis. Asello. Ianuarius. Bonifacio. Andrea. Gaunati. Martino.
 Petro. Gordianus. Decio. Trumtaben. Smaragdo. Petrus. Benifatio.
 Cypriano. Numentano. Lepidus. Xystus. Maxentius. Athanasio.
 Albanensi. Petrus. Epiphanius. Felice. Paschasius. Vitali. Fundano.
 Ephi phanius. Felice. Asterius. Petrus. Lorensi. Petronius. Petrus.
 Laurentius. Constantio. Sutrino. Iulianus. Fulgentius. Felice. Fel-
 cissimo. Sabiniensi. Calistus. Alexandrus. Gaudentius. Forododiensi.
 Romanus. Redemptio. Bonifatio. Ueliterno. Iohanne. Pietatio.
 Valerianus. Bonifatio. Sebastianus. Laurentius. Martinianus. Jobinus.
 Ephi phanius. Andrea. Bono. Petrus. Serbodei. Opilione. Petrus.
 Sebastianus. Seruandus. Romanus. Marcellinus. Dominus. Petrus.
 Agapitus. Iulianus. & Abundantius. Adstantibus quoque diaconibus.

**FELIX EPS ECCLESIAE CATHOLICAE
URBIS ROMAE P[RE]SIDENTS SYNODI DIXIT**

I Communis dolor & generalis est gemitus quod intra Africam rebaptizatos
 & iam ep[iscop]os p[ro]b[os] diacon[os]que cognouimus que sine dubio ad usque quoque puenit
 notitiam scitatis. De quo quid obseruari debeat ordinare nos conuenit.
 Proinde ut manifesta sit sup hoc nra sententia quaenobis sumt uisa re-
 tentur. **ANASTASIUS DIAC RECTI SCIAS**
 ura uniuersis ep[iscop]is p[ro] diuersas prouincias constitutis.

II Qualiter in africanis regionibus a fura diaboli seuerit in populum
 xpianum atque in id multiplici deceptione p[ro]p[er]it ut non modo
 uultus incautum. sed ipsos quoque in mortis profunda demer serit sacer-
 dotes. Nullos non orbis ingemuit nullaterra nesciuit. Unde in grandi
 merore posita dissimulare n[on] possumus p[ro] euntium atque a nobis exi-
 gendarum discrimen animarum. Quapp[er] competens adhibenda est
 talibus medella uulneribus. Nonnatura curandi facilitas morasera

Sub Felice Papa. II
 Inuenta reliquia S^{ti}
 Barnaba apt. et
 Evangelium S.
 Matthaei. Barnaba
 in. Bononia
 485.

captus peste nil p̄sit. sed segrius tractata p̄niciet reatu non legitime
 curationis inuoluit. pariter saucior & medenter. In primis itaque ueni-
 entis ad uos & remedium postulantis sollicitè discutienda est p̄fessio & p̄-
 sona decepti. ut medella possit congruent exhiberi. & qui satis facturis dō
 p̄penitentiam rebaptizandum legitime doluerit. utrum ad hoc facinus currerit.
 An impulsus accesserit requiratur. sciant quod se decipiat ipse qui fallit.
 Nihilq; p̄nā facillitatem tribunalis ex celsi iudicio derogari. Cui illa f̄-
 rata quae pia quae uera quae iustas & necessitas aliter tractanda. ē. ratio
 uoluntatis. Deterior. ē. aut̄ causa illius qui forte p̄o sollicitatus. ē. ut periret.
 Nihil enim in contemptum reliquid inimicus cui nede sua liceat gaudere
 captura. succurrendum. ē. in reatus & concurrendus uenandis. ē. laqueus.
 Ut in facitū lamentantibus lapsū tam iustas moderatione quam con-
 punzione pietatis ad aulam quam reliquerat sic regressus. Nec pudat
 forsan aut pigeat indicus ieiuniorum genitumq; temporibus oboedire.
 Aut alius obseruantis salubrioris obtemperare. p̄ceptis quia humilibus
 datur gratia n̄ sup̄bis. sic ergo ruine suę dolore p̄teratus quisquis in xpo
 fieri querit erectus. & p̄ dispensationis nr̄e ministeriū qd̄ uram sequi
 conuenit caritatem. Nec alicui fas. ē. uel uelle uel posse transcendere causas
 eius. Qui contra apostolicā doctrinā ad iterationē se nimis infausam. baptizatus
 matas dedit. uel eius quilibet argum̄tis excussandū callide p̄rium
 putauerit esse consensum. sacerdotali uigore & humanitati tractemus
 ut in eis fides quæ nisi. ē. una. Jam nulla. ē. adiutorio ch̄ni iudicis ad salutē
 sine nr̄e p̄peratione offensione reparetur. Quia cum peccatoris anobis
 satisfactio p̄tratur. n̄ p̄ter nr̄am laudem atque letitiam mens eius ad
 ueniā purgator inuenitur. & idē meminertis hanc sup̄bis nos habere
 sententiam. Ut seruata discretione peccatum n̄ eadem cuncta quæ lapsis
 lance pensentur. Quia maioris castigationis ē. exigendus usura euidemus
 dñi cōmissa fuerit disciplina. Ut ergo ab ecclesie sumatibus incoemus.
 Eos quos ep̄os p̄b̄os ut diaconos fuisse constat erit. & seu obtantis for̄sitan

seu coactus Lauacro illius unici salutaris que claruerit fecisse actum.
 & xpm quem non solum dono regenerationis. uerum & iam gratiam percepti
 honoris induerant exuisse. Cū confidē nemi ad secundam tinctionem uenire
 potuisse. nisi sepalam xpianū negauerit. & p fessus fuerit. eē. paganum.
 Quod cū generaliter sit in omnibus execrandū. multo magis in ep̄is. p̄bit. &
 diaconibus auditu salam dictoq; p̄batur horrendū. sed qui ad emendatū atque
 saluator clementissimus. ē. & non inem uult perire. usque ad extremū iudicium
 in penitentiam si resipiscunt iacere conueniēt. peccationi n̄ modo fidelium.
 sed nec cathecuminorū quidem omnimodis inter. eē. Quibus cōmuni laica
 in morte redi. ē. data. ē. Quam rem diligentius explorare uel facere proba
 tissimi sacerdotas curare debet. De clericis autem & monachis aut puellis dī. aut
 seruare p̄cipimus hunc tenorem. quem nichena sinodus circa eos qui lapsi
 uel fuerint seruandum esse constituit. ut scilicet quimulla necessitate nullius
 rei timore atque periculose. litere barazarentur. hereticis impig. dederit.
 fitamen eos ex corde peniteant tribus annis inter audientes sint. septē uero
 annis subsistant inter penitentes. manibus sacerdotū duobus & iam oblationes
 modis omnibus n̄ sinantur. sed tantū modo populatibus in honoratione sciētē
 peccant fundantur dō colla submittere quicquid n̄ inuit abnegare. q̄ si
 pote mortalit. in cramentis p̄scriptis temporis ceperit. uis finis urgere. subuen
 endum. ē. implorata & stuab ep̄o qui penitentiam dederit. seu ab alio qui tamen
 data esse p̄bauerit aut similiter p̄bo uaticā ab eunti desito n̄ negetur. Pueris
 autem quibus q̄ adhuc inuestes apuritate uocabulum. ē. seu clericis seu laicis
 aut & iam similibus puellis quibus ignorantia suffragatur & aīa aliquā diu
 sub manus impositione detentat reddenda cōmunionē. peccatorū expectanda
 penitentia quos ex ap̄is aquo eraone censura. q̄ ē. a nobis p̄uide constitutum
 p̄ hū quibus inter remi labe contagi. plurimum uere sciat ad uitam dum
 adhuc in penitentia sunt poenitenda forte cōmittant. q̄ si ante p̄ finitum
 poenitentiaē tēpus dispectus a medicis aut euidentibus moris pressis indicat.
 recepta quisquā cōmunionis gratia conualescat. ser uemus in eo q̄ nichena

+

+

canones ordinantur. ut habeatur inter illos qui in oratione sola communicant
 donec impleatur spatium temporis eidem prescriptum. Ne cathecuminos nostros qui sub
 tali professione baptizati sunt perierimus qui non est causa dissimilis. sicut idem sancti canones
 ordinarunt eius qui quolibet modo christum quem semel confusus est. abiuravit. tribus annis
 inter audientes sint & postea cum cathecuminis permittantur orare. per manus
 impositionem communionis catholice gratiam receptare. Excepta sunt tantummodo
 episcopi & presbiteri diaconibus quibus solo mortis sue tempore conciliandum esse iam
 diximus. Ceteros id est siue clericos siue monachos uel monachas seu laicos.
 sexus utrisque personarum quos uolentia & periculis coactos. Iterationem bap-
 tismatis subisse confiteri. uel quia aliquo commento huius facinoris piaculis
 dixerunt non teneri. In poenitentiam per triennium durare decernimus. & per manus
 impositionem ad societatem recipi sacramenta. Illo pro maxima custodia ne ex his
 unquam quinquolibet aetate alibi quam in ecclesia catholica aut in baptizati aut
 re-baptizati sunt ad ecclesiasticam militiam prorsus permittantur accedere. Quibus
 satis esse debet quia in catholicorum numerum sine recepta. Quia de suo ordine & communione
 uidebitur ferre iudicium. Quisquis hoc uiolauerit ante statum. uel qui non
 remoueri eum quem ex his administratum clericale obrepisse cognouerit.
 Curandum uero maxime & omnia cautela est. prouidendum. Ne quis fractum
 corporumque nostrorum aut eorum presbiterum in alterius ciuitate uel dioecesi
 poenitentem uel sub manu positum sacerdotis. aut eum qui conciliatum esse dixerit.
 sine episcopi uel presbiteri testimonio. & litteris aut in parrochia presbiteri aut episcopi in ciui-
 tate suscipiat. Quod aliqua dissimulatione neglectum culpam tangit. & cum
 clericorum qui locis in quibus hoc minus curatum fuerit commemorantur.
 his itaque rite dispositis & ad ecclesiarum uestrarum notitiam nostrae deliberatione
 placis parare uos conuenit. Quibus licet ad animarum reparationem nihil
 deesse uideatur. Tamen si cum noua aliquid & quod perire non potuit fuerit
 reuelatum. secundum beatum paulum apostolum taceat priore fidenter insinuet.
 quia spiritus sanctus ubi uult inspirat maxime cum sua causa. tractatur ne nos
 pieuit audire & si qua sunt ommissa non arroganter abnuere.

sed rationabiliter ordinare. Data iduum martiarū dimanio & sibi dno
 uua. contr. explicit pp. fel. **INCIPIT EPISTOLA PAP GELASII**

*Gelasius succedit pap gelasi generale de creati ad omnes episcopi de iustitias ecclesiarum moderare
 Felici. anni
 492. Barro.*

*Sub hoc pontificatu
 S. Beatus de sede
 sacro et Imperij
 anno 494 fugit in
 Aremum.*

Necessaria rerum disputatione constringimur & apostolicę sedis moderamine
 conuenimur. sic canonum paternarū liberare. & petro p̄sulū decesso
 rumque nr̄orū p̄cepta metari utque p̄sentū necessitas temporū restaurandis
 ecclesiis relaxanda deposcit. Adhibita consideratione diligenti quantum
 potest fieri temperemus. quoniam in totum formam ueterū uideamur.

excedere regularum. & reparandis militię clericalis officis quę per
 diuersas italie partes. Itabelli famisq; consumpsit. incur sio ut in multis
 ecclesiis sicut fratris & coep̄inri ioh̄ rauennatis ecclesie sacerdotis. frequena
 relatione comperimus usquequaq; deficiente seruitio ministerorū nisi re
 mittendo paulus p̄cclesiasticis p̄motionibus antiquitus inter ualla p̄fixa
 remaneant. sine quibus administrari neque ont sacris ordinibus ecclesie
 funditus defatute atque in plurimis locis p̄ inopiam competentis auxili
 salutare subsidium redimendarū desit animarum. neque magno reatu
 sitando coharante periculo. Nāliquaatenus consolemur in necc.

UIUBINULLA PER UNQUE IN NECESSITATE
 seruentur uel cum defuerint clerici de monachis eligantur.

II Priscis igitur p̄ sui reuerentia manentibus confatutis. quę eubinulla uel
 rerum uel temporū purgare angustia regulariter conuenit custodiri.
 Satenus ecclesiis quę uel amicos priuatis ministeris uel sufficientibus
 usque adeo dispoliatis seruitus. ut plebibus ad septimentibus diuina
 munera supplere non ualeant. Tam in statuendi quā p̄mouendi clericalis
 officij obsequii. sic spacia dispensanda condimus. ut si quis & iam de re le
 gioso p̄posito & disciplinis monasterialibus eruditus ad clericali munus
 accedit. In primis eius uita p̄teritis ac temporibus inquiratur. uel si nullo
 graui facinore p̄batur infectus. si secunda n̄ habuit fortassis uiciorum

Intantum

ne. amaro. relictam sortitus ostenditur. si penitentiam publicam
fortassis non gessit nec ulla corporis parte appareat uitiatus. si seruilis aut
originarie n̄. ē. conditionis obnoxius securie. Jam pbatur nexibus absolutus.
si adsecutus ē. litteras sine quibus uix fortassis officiarum possit implere ministeriū.

Ut si his omnibus que p̄dicta fulgetur. conuolutor uel notarius aut certe
defensor effectus. post tres menses existat acolitus. maxime si huic etas
& iam suffragator. sexto mense subdiaconi nom̄ accipiat. Ac si modeste
conuersationis honesteque uoluntatis existat. p̄. mensis sit diaconus completoque
anno sit p̄b̄t. Cui tamen q̄d annorū fuerant inter sacra conlatura sci

pposita sponte suscepta doceatur p̄satisse deuotio. **UT SI QUIS**
de laicis eliguntur ad clerū multo sollicitus haecque superius dicta sunt
inquiruntur & super statutos gradus quibus annus expletur sex mens̄
adiciendi sunt ut post annū & sex mens̄ p̄b̄y de laicis sine necessitate exierit ordinentur.

Super de laicis quispiam ecclesiasticis. ē. adgregandus officis tanta sollicitus
singulis que superius comprehensas huiusmodi docet examinare p̄sonam
quanto inter mundanā re religiosamque uitam constat. eē. discriminis. Quia
utque conuenientia ecclesie ministeria reparanda n̄. in conuenientibus meritis
ingerendi. Tantoque magis q̄d sacris aptū possit esse seruatus in eorū querendū
ē. instat. Quantum de tēpore quo fuerant haec adsequenda decerpitur.
Ut morum habere doceatur hoc p̄bitas q̄d p̄lixior consuetudo n̄. contulit.
Nep̄ occasionem supplende penurie clericali uita potius diuini cultibus
intulisse. p̄. legitime familie consistemur p̄curasse compendia. quorum
promotiōibus sup̄ animas. sex menses nihil ominus subrogamus. qm̄
sic dicitū. ē. distare conuenit. Inter p̄sonam diuini cultui deditam. & de
laicorū conuersatione uenientem. Que tamen eatenus indulgenda credi
dimus. ut illis ecclesiis quibus infestatione bellorū uel nulla penitus uel
exigua remanser̄ ministeria renouentur. quatenus his dō. p̄. p̄. restat. **R**
in ecclesiasticis gradibus subrogandis canonū p̄ternorū uetus forma ser
uetur. nec contra eos ulla ratio p̄. ualeat. q̄d p̄cedentis defectus remediopuideatur.

Non aduersus scita maiorū noua lege pponitur. Ceteris ecclesiis ab hac occasione cessantibus quāsi simili clade uastatas pristinam faciendis ordinationibus conuenit tenere sententiam. Quomāgis hac oportunitate cōmoniti obseruantiam uenerandorū canonū ppenius delegamus. singulorū graduum conscientias admonentes. ne inlicitos prumpere molliantur excessus. nefas eē. confidat quisque pontificum. bigamos aut conuugia sortientes ab aliis derelicta. siue quos libet post poenitentiam uel sine litteris uel corpore utiatis. uel conditionarios aut curie publicorumque rerum nexibus implicatos. ut passim nullatenus congruentis examinatione discutos diuinis seruituros adplicare mysteris. neque p suo libito iura studeant aliena p uadere. Absque sedis apostolice iusta dispositione mandante. **UT AB EPIS PRECEPTIONE** pape noue basilice dedicentur.

III Basilicas nouiter insatatas non petras ex more pceptiōibus dedicare non audeant. Nā ambiant sibi in se uindicare clericos potestatis alienae. **UT NULLA PRETIA DE BAPTIZANDIS** consignandisque fidelibus exigantur quod si qui per petrare fuerint deprehensi honoris sui sint periculo subituri.

V Baptizandis consignandisque fidelibus pta nulla pfigant. nec in laconibus quibus libet inpositas exagitare cupiant renascentes. qm qd gratis accipimus gratis dare mandamus. Et ideo nihil p dicitur prorsus exigere molliantur. quouel paupertate cogente decernita uel indignatione reuocata. Redemptiois sui causas adire dispiciant. Certum habentes qd qui pro hibita deprehensi fuerint admisisse. uel cum missa n potius sua spom correxerint periculum subituri p prii sint honoris. **UT PRBY** modum deuitū seruent non chrisma conficiant n consignent nec p sente quolibet epō nisi iubeantur uel orare uel sedere psumant nec acolorum **NECSUBDIACONUM FACIANT.**

VI Nec minus etiam p r b o s ultra contra suum modum tendere prohibemus

Nec episcopali iudicio fastigio debita sibi & audacter adsumere.
 In conficiendi christinatis & consecrationis pontificalis adhibende sibi &
 arripere facultatem in presenti quolibet amitate. nisi forte iussu iubeatur
 uel orationis uel actionis sacre subpetere sibi ipsam. et licentiam. Neq;
 sub eius aspectu nisi iubeatur aut redere presumat. Aut uenerabilia tractare
 mysteria. nec sibi inuenerit ullaratione concedi. sine summo pontifice
 subdiaconi uel acoluthum ius habere faciendum. Nec prorsus addubitet
 si quicquam ad episcopalem ministerium specialiter pertinens suo motu
 potuerit exequendum. continuo se prae dignitate. & sacra communione
 priuari quod fieri necesse est. censeamus. si eius praeferente huiusmodi
 fuerit praerogatio conprotata. nec ipse eius episcopo a culpa cohibentiae
 & uacatione uacaturo summoderata faciente dissimulauerit uindicare.

SIMILITER uel diaconi in sua propria iuxta patrum decreta custodiant.

Diaconos quoque propriam constitutum seruare mensuram. peculiari tenore
 quorundam canonibus deputatum quippiam temptare permittimus. nihil eorum
 suum ministerio penitus adplicare. Quae primis ordinibus proprie decreuit
 antiquitas. absque episcopo uel presbitero baptizare non audeant nisi si per
 officium longius constitutus necessitas extrema compellat quae & laicus christianus
 facere plerumque conceditur.

Q^UOD DIACONI IN PRESBY

terio residere non possint. nec tractatus habeatur ecclesiasticus nec sacris
 corporis praerogationum praesentibus debeat uisus parere praesbyteris.

Non in praesbyterio residere antiqua celebrantur uel ecclesiasticus habeatur.

Quicunque tractatus sacris corporis praerogatione sub conspectu pontificis seu presbiteri
 in his absentibus nisi non habeant exercendi. Cum in decreta uenerabilium
 sanctorum nos quoque magnopere custodire nitamur. Ac sine eorum dispendio

si nulla quae pro alicuius utilitate fortasse compendio uideantur laxanda
 dicemus. **Q^UOD APOSTOLICA SEDIS PATERNOS**

canones pio studio deuoto que custodiat.

Cum quoniam contra salutarium reuerentiam regularum copiamus temere

nihil licere. & cum sedes apostolica super his omnibus fauente dominoque patrum
 canonibus sum prefixa. pro de uotoque studeat tenere proposito satis indignum est.
 quemquam uel pontificum uel ordinum subsequentium hanc obseruantiam efutare
 quam beati petri sedem & sequi uideat & docere. satisque conuenienter sit totam
 corpus ecclesie in hac sibi & obseruatione concordie quam illic uigere conspiciat.
 Ubi dominus ecclesie totus posuit principatum. Dicitur autem scriptura. ordinate
 in me caritatem & in membra cum ordine fiant. Atque iterum psalmista predicante.
 Circumdatus es & conplectam meam paritatem tribus eius. Ponite corda
 uia in uirtute eius & distribute gradus eius ut in arceas in pignora alteras.
 Quoniam hic est dominus in seculo & ipse regnum in secula. Hic proculdubio qui in ecclesia
 a faciarum narratur altitudine dignitatum. & in cuius uirtute bonis operibus
 corda ponenda gradibus utique distribuitur cunctis dominus & rector populis pre
 dicandus est christi. Ubi nemo sibi & aliquid est am & imminutum. Cum & de
 unius cuiusque gradus perfectione nihil deperit. & conuenienter retinendo
 quod celesti dispensatione conlatum est. pariter nobis & cognoscibilem dominum
 fieri & tribuit esse rectorem. quam & si quid indulgetur de temporum quanti
 tate moribus adgregati & strenuitate pensatur. si uere & quam proposito con
 tinetur quod prelati fuerat & tunc curandum. Dummodo illa nullatenus
 dissimulata subripiantur quorum quod libet in eis claruerit. merito clericalibus
 in fulis reprobabilem constat conuincat esse personam. & nulla non nunquam
 sinenda sunt quaesit & errorum confecti integritas sola nocere si ualeant.
 Illa tamen sunt magnopere prauienda que recipi sine manifesta. De colo
 ratione non possunt acti ea ipsa quaenullo detrimento aliquoties indul
 genda credentur. uel rerum temporumque cogit inuitus. uel accele
 rate punctionis respectus excusat. Quanto magis illa nullatenus mutalanda
 quaeneculla necessitas nec ecclesiastica prorsus excorquet ualitas.
UT PRIMUM PASCHALE TEMPUS UEL
 pentecosten nemobaptizare presumat nisi eos tantum quos egritudo
EXTREMA COMPULERIT.

Bapa zandi sibi quispiam passim quocumq; tempore nullam credat
 in eē. fiduciam p̄ter paschale festū & pentecosten uenerabile sacramētū
 excepto dumtaxat. grauiissimi languoris incursum. In quouerecundum ē.
 nemorbi crescente periculo. sine remedio salutari fortassis. egrotans exitio
 p̄uentus abscedat. **PRAESBYTERORUM**
 & diaconorum ordinationes certis celebrare temporibus.

Ordinationes & iam p̄bitorū. diaconorumq; nisi certis temporibus & diebus
 exercere non debeant. Id. ē. III. mens. ieiunio. VII. & X. sed & iam quadra-
 gesimalis initi ac mediana quadragesime die sabbati ieiunio circa uesperā
 nouerint celebrandas. Ne cuiuslibet utilitatis seu p̄bim seu diaconū his p̄ferre
 quam antep̄sor fuerint ordinata. **UT PREFIXIS DIEBUS**
UIRGINES SACRĒ UOLENTUR.

Deuotas quoque uirginibus nisi aut in epiphaniarū aut in albis paschalib;
 aut ap̄torū natalibus sacraminime uel amē inponant. nisi forsitan
 si ante baptismate dictum ē. graui languore correptis. ne sine hoc munere
 defeculo exeant implorantibus non negeant. **UT UI DUE Ñ UOLENTUR.**

Viduas autem uel are pontificum nullas ademptas. q̄d nec auctoritas diuina
 delegat. ne canonum forma p̄scauit. n̄ ē. ergo penitus usurpandum
 etque si ecclesiasticas inferenda p̄sida ut nihil committatur inlicitum.
UT NULLUS PRESULATUS ECCLESIE
 a face uel monasteriis seruum aut originarium nolentibus dominis
 sub nomine relegioso defendat honoris & cōmunionis periculū subitarius
 quisquis hoc per petuare temptauerit.

Generalis & iam querelle uitanda p̄sumptio. ē. quā p̄p̄modum causantur
 uniuersū. p̄sīm seruos & originarios dominorū iura possessionumq;
 fugientes. sub relegiose conuersationis obtentu. uel ad monasteria sese
 conferre. uel ad ecclesiasticum famulatū. conhibentibus quoque p̄silibus
 indifferenter admitta. que modis omnibus ē. ammouenda perniciet
 ne xp̄ianis nominis infatutum. & ut aliena per uadi aut publici uideatur

disciplina subverti. Precipue cum nec ipsa ministerii clericali
 hac oblatione fuscari conueniat dignitatem. Cogaturq; pro fratu
 militantium sibi condicione iurgare aut uideri. qd absit obnoxia quibus
 sollicita competent interdictione prohibita. quisquis episcopus presbiter diaconus
 uel eorum quoniam monasterii p. essentoscantur. huiusmodi personas apud se
 tenentes non resatuendas patronis. aut deinceps ue ecclesie sacre seruituti
 uel re religiosis congregationibus putauerim applicandas. nisi uoluntate
 for sitan dominorum subscripture testimonio primitus ob solutus. aut
 legitima transacione concessa. Periculum se honoris proprii n. ambigant
 comunioneque subituros. si super hac re cuiusquam uerax nos querella
 pulsauerit. magnis quippe scilicet secundum beatum apostolum p. cauendum e.
 ne fides & discipline d. ni blasphemetur. **UT CLERICI NULLA**
 negotiationes inhonestas & turpilucra sectentur.

XV

Consequens fuit ut illa quoque que de pichemparibus nupad nos missa
 legatio nunciavit. p. pter eunda putaremus id e. plurimos clericorum
 negotiationibus inhonestas. & lucris turpibus imminere nullo pudore
 cernentes euangelicam lectionem. qui a ipse d. ni negotiatore se cepto
 uerberatos flagellis adseritur expulisse. nec apti uerba recolentes.
 quibus. ut. nemomilitans d. implicat se negotiis secularibus. psalmita
 quoque dauid surda dissimulantes aut ^{non} ~~non~~ cogitantes. qm non cognouit
 negotiationes introibo in potentia d. ni. p. inde huiusmodi aut ab indignis
 post hac que factis nouerim abstinentium. Et ab omnibus cuiuslibet
 negotiationis ingentis cupiditateque cessandum aut in quocumque gradu
 sint positi. mox ad clericibus officiis. & ee. debet & d. ni. ne officina
 negotiationis & spelunca potius sit latronum. **UT NEMO**
 literas p. sciens uel aliqua parte corporis imminuta sp. moueatur ad cleru.

XVI

In literatos quoque & nullam ^{non} parte corporis imminutos sine ullo
 respectu ad ecclesie sacrum didicimus uenire seruitium. qd simul amq;
 traditio. e. & apostolice sedis uetus forma non recepit quam d. ni

carens sacris esse potest aptus officii & uiciorum nihil deo propriis
offerri legalia precepta sanxerunt. Itaque decetero modis omnibus
haec autem uentur nec quisquam talis suscipiatur in clerum. si qui uero
uel temeritate propria uel incuria presidentum tales ante susceptis
in his quibus confitatus sunt. locis ceteris per se uerent. ut nihil unquam
promotionis arripiant. satisque habeant hoc ipsum sibi per nimiam miseratione.
permissum. **DE HIS QUI SE IPSOS ABSCIDUNT.**

Debis qui semetipsos absiderint paternam moner euidenter sequenda
posuerit. Quorum tenore sufficiat indidit. Dicunt enim talia per petrauerit
mox ut agniti fuerint a numero clericali debere sedudi. Quamodis
omnibus custodire nos conuenit quia fas est. nulli subpediat per illa
que quibus qua memorabilis decreuit forma censere. **QUOD**
ad clerum crimino sine queant promoueri & in clerico positi si in aliquibus
fuerint inuenta criminibus a suis officis arceantur.

XVIII Conperimus etiam horrendis quibusdam criminibus implicatos tota
discretionem sumota. nihil uide faciat atrocibus necessarii plenitudine
si habere. sed nec aliqua correptione penitus succedente ad diuinum
ministerium honoremque contendere. sed nec aliqua correptione.
si nullos. ut in his sordidibus confitatos grauibus delinquentes
facinoribus si repelli. cum & apud clares nemini citomanus imponendas
neque communicandum peccatis alienis. Semaiorum ueneranda contra
tata pernitiam. huiusmodi si foris repererint. tanquam ante peccauerit
deceteros oportere depelli. quam sacre professionis oblitos per uarica
toresque. si proposita per auidubia submo uendos. **QUOD DE MONIIS**
aliquibus passionibus in rebus ministeria sacra tractare non liceat.

XV **III** **V** si que adeo sane conperimus in licita que que prorupere ut de
monis similibusque passionibus in rebus ministeria sacra tractare
tribuat. Quibus si in hoc opere positis aliquid propriam necessi
tatis occurrat. Quis de sua fidelium salute confidat. ubi ministerios
ipsos curacionis humane tanta per spexerit calamitate. ut exat...

Atq; ideo necessario remouendū sunt. ne quibuslibet p quibus xpi
 ē mortuus. scandalum generetur infirmis postremo sic corpore sa-
 ciatum fortassis aut debilem. nequaquam scā contingere. lex diuina
 p misit. quanto magis domicelefas dispensatores. eē. n̄ conuenit qd̄.
 ē. deterius mente percussos. **q̄d̄ h̄i qui s̄ sacris**
 uirginibus sociant & foedera incesta cōmiscunt cōmunicare n̄ possint
 nisi forte publicam poenitentiam gesserint.

XX Virginibus sacris cōtere se quosdam sociare cognouimus & post
 dictum dō propositum incesta foedera sacrilega q; miscere. quos
 proctus equum. ē. a sacro cōmunionē detruē. & nisi per publicam
 probatāq; poenitentiam omnino non recipi. aut h̄i certe uicium
 desēto transeuntibus. si tamen penituerint non negatur. **quod**
uiduae ut supra dictum. ē. n̄ uellentur & si professam con-
 tinentiam pposito mutato calcauerint ipse p̄seratio dō p̄sūmācab. redduntur

XXI Nam de uidiu subnulla benedictione uel andis superius laudis
 duximus. differendūq; si propria uoluntate p̄fessa p̄sūmā congu-
 casitatem mutabili mente calcauerit periculis inter erit. Qualidm
 debeat satisfactione placare. sicut enim si se for sitan continere
 n̄ poterat. secundū aptm nullatenus nubere uetebatur. si habitasse
 cum deliberatione p̄missa dō pudicitie fidem debuit custodire.
 Nos autem nullū talibus laqueum debemus inicere. sed solas ad ora-
 tiones p̄m̄i septēni poenasq; p̄ponere diuini iudicii ut nrā sit absoluta
 conscientia. & illarū prose rationē. dō reddat intentio. Cauendū ē.
 quippe que de earū moribus acabusq; beatus paulus testatur apt
 qd̄ planius exponere p̄terimus. ne sexus instabilis nontā det̄eri
 quam admoneri uideatur. **q̄d̄ s̄ secunda con-**
 iugia secularibus n̄ negentur quibus tam ad clerū p̄ hoc facto
 minime uenire conceditur.

XXII Secundas nuptias sicut secularibus mire conceditur. ita post eas
 nullus ad clerū cale. sinitur uenire collegiū. Nūa. ē. enim humane

fragilitati generaliter concessa licentia. Ne ad ea & ee. uita
diuinarum rerum seruitium dedicata dicendorum. **UT SI QUIS**
susceperit ecclis proprie desertore & aliqua puerit dignitate
utrique sententia subiaceant quae canones pfixerint.

XXIII. **Q**uisquis proprie desertor ecclesie nullis existens abus causis ad
aliamputauerit transeundum temereque susceptus fuerit & p
motus reuerendorum canonum. uel ipse uel receptor eius atque puector
confutata n̄ fugiat. Que de huiusmodi psumptoribus pfixere
seruanda. **QUOD SI QUIS EX MONACHIS**
& laicis de quibus supradictum e. eligantur ad clerum cum nulla cogit
necessitas antiqua de eis debent instituta seruari qd sup bentur sacra
menti. ee. p̄uo dignitatem ab officio deponantur p̄adante & accipi
entem simonismagi crimen uoluit.

XXIII. **D**e monachis laicisque in prima copiosius p̄ceptionis huius parte
digesta. quae uel quatenus pro reru temporuq: necessitate concessa sint.
Quemadmodum ubi nullius facta necessitas inter esse pbabitur.
n̄ nisi uetus institutio debeat custodiri. Quo si uero confiteri in
dignos meritis sacra mercator. ee. p̄uo dignitate conuictos oportet
areri. n̄ sine periculo facinus tale patrantur qui adantem pariter
accipientemque. Damnatio symonis quam sacra lectio testatur
in uoluit. **DE SACRIS LOCIS NOUIT**
instituta quamuis superius dictum sit. hoc nunc tamen adicitur
ut nulla basilica sub defunctoru constructa nomine deducatur.

XXV. **D**e locoru consecratione scoru quamuis superius scriptum fuerit
comphensum. Nobis quoque pate factum e. qd absq: p̄cepto sedis
apostolice. nonnulli factas ecclesias uel oratoria sacrare pre
sumant. hoc sumus tantum tam inditio detestabiliore p̄mitti
qd in quouque nomine defunctoru. & quantum dicitur nec omnino
fidelium constructiones edificatas. sacris p̄fessionibus p̄cessionib;
audacter instituire memorantur que qm̄ tam acoruatam

durant ut eadem uixit ferre possit audiat. si uero xpi antea
 affectus in illis regionibus certus & fixus e. & districtus ista querantur.
 & a quibus fuerint gesta prodantur. qm̄ sicut latentibus in hac aetate
 nominibus n̄ extat. In quem sententia debita proferatur. Ita cum mani
 festus fuerit documentis expositus quam ex celeris tantoposcit inmanitas
 si effugere uitaunt ullatenus uitam. **QD̄ NE FASSIT**
 feminas sacrifaltaribus ministrare ut aliquid ex his que uiuorum
 sunt officis deputata prae sumere.

XX
 VI

Nihil omnino impatienter audiuius tantum diuinarum rerum
 subisse dispectum ut femine sacrifaltaribus ministrare firmentur
 cunctaque non nisi uirorum famulatu deputata sexum cui non competit
 exhibere. nisi quod omnium delictorumq; singillatim p̄ feminas uiciorum
 reatus omnis & crimen eos respiciat sacerdotes. Qui uel ista comittunt
 uel comittuntur minime publicando prauis excessibus se fauere signi
 ficant. si tamen sacerdotum iam sint uocabulo nuncupandi qui deligati
 sibi re legioni officium. sic p̄sternere moluntur ut imper uersaqueq;
 p̄fanaque delicta sine ullo respectu regule xpiane p̄cipita finestra
 fecerunt. Cūque scriptam sit minimaque spernit paulatim decidit.
 Quid e. talibus efamandum qui mensis ac multiplicibus prauitatu mollibus
 occupati. In gentem rumamulmodis impulsioibus ediderunt. Quae non
 salum ipsos uideatur obruere sed ecclesie uniuersis mortifera si non sanentur
 inferre p̄niciem. Qui hac exercere sunt ausi sed & iam qui actenus cognita
 siluerunt sub honoris p̄p̄ri se uacere dispendio. si non quanta possit celeritate
 festinent. ut loetalia uulnera competenti medicatione curentur. Quo
 enim more teneant iurapontificum. qui pontificalibus excubus eatenus
 iniuncta dissimulant. ut contraria domidi cui p̄sident potius operentur
 quantumq; apud dm̄ possent. si hi omni conuenientia p̄curarent tantum
 quid mereantur aspiciant. cum ex cetera studio sectem ad uerba
 & qua si magis haec regula sit que ecclesia debeat gubernari. sicque
 quid e. ecclesiasticis inimicum regulis perpetratur. cū & sic cognos

habebit canones unusquisque pontificū non intemerata debuerit
 tenere custodiat. & si forsitan nesciebat consulere fidenter spontuerit
 scientem ignorantem quomagus excusatio nulla succurrit rariibus.
 Quia nesciens proposuit seruare q̄norat nec ignorans curauit nosse q̄d
 gerere. **Q̄D IN UNALQUALQUE ECCLES**
 cui ep̄s p̄est quattuor tam de reditu quam de oblatione fidelium fieri debent
 portiones ut una sit episcopali ad clericorum tertia pauperum & quarta fa
 bricis ecclesiasticis amplioetur. **XXVII.**

Quattuor autem tam de reditu quam de oblatione fidelium putauit libet
 ecclesie facultas admittit. sicut dudum rationabiliter ē decretū
 conuenit fieri. portiones quarum sit una pacificis. altera clericorum
 pauperum tertia. Quarta fabricis adplicanda de quibus sicut sacerdotis
 inter erit integrum ministris ecclesie. memoratam dependere quanti
 tatem. scilicet ultra delegatum sibi summā nihil insolenter nouerit
 expetendum euero quae ecclesias edificis attributae sunt. huic operi uera
 citer progat a locorum doceat instructio instauratio manifesta sc̄orum.
 quia nefas ē. si sacris sedibus desatatis in lucrum suum p̄sul impendia his
 designata conuertat ipsam nihilominus adscriptam. pauperibus por
 tionem quamuis diuinis rationibus se dispensasse monstraturus. ee.
 uideatur. tamen iuxta quod scriptū ē. ut uideant opera uera bona & glori
 ficent patrem ur̄m qui in caelis ē. Oportet & uiam p̄sentis iustificacione
 p̄dicari & bone fame p̄conius non taceri. **Q̄D EP̄S PR̄B̄T**
 & diaconus a quocumque clerico ueraciter accusatus quia contra hec
 constituta fecerit potest sine dubitatione p̄celli sui & iam honoris ep̄s
 periculum subiturus si haec omni ecclesie noscenda tacuerit.

XXVIII. **Q**uappi nec clericorum quisquam si huius offensa futurū confidat in
 munem. si in his quae salubriter sequenda de promissis. siue ep̄m
 siue ep̄b̄m seu diaconū uiderit ex celerentem n̄ p̄anus ad aures nr̄as
 deferre curauerit p̄bationibus dumtaxat competenter exhibitis
 ut transgressoris ultio fiat. & ceteris interdicio delinquenti.

finiunt episcopi papae gelasio.

Suero modis omnibus erit unusquisque pontificum ordinis & honoris
elisor sicutquam clericorum uel ecclesiarum totius auditui haec putauerit
suprimenda. Dat. v. id. martiarum asterio & presidio & aliamanu.

conss. **EPT. PAP. ANASTASIO RBIS ROMAE**

ad imperatorem anastasium pro pace ecclesiarum gloriosissimo
& clementissimo filio anastasio agusto anastasio sept.

Succedit Gelasio
Anastasius II.
a. 496.

Ex ordium pontificatus mei primitus oblatae populis pace p̄nuntio conse-
quent̄ profide catholica humilis pietatisq̄ praecator occurro. In
quorum primum mihi diuinū fauorem propter iniquas se confido. Quod con-
sonantia in mea augustissimi nominis tui n̄dubiū praestat auxilium. ut
sicut p̄cellsum uocabulum pietatisq̄ p̄ uniuersas gentes toto orbe p̄fulgeat.
Ita p̄ ministeriū meū humilitatis sicut semp̄ ē. sedes beatissimi petri in
uniuersali eccles̄ adsignatum sibi ad n̄dō teneat principatum. Nec p̄t
unū mortuū diutius unica uilla salutaris desup̄ contexta p̄tō. maleforas
patatur incertum. Quae sola indissensionem p̄ firmitate sui uenire non
potuit cui etiam impriuata utatantū circa sincere religionis studium
fuit ut huius fama certissima celebraret. Memom̄ agis uel inter preci-
puos sacerdotes p̄fixas asc̄ patribus regulis eccles̄ custodis sedicatur.
q̄t̄ sem̄ studium cū maiestate imperii creuisse confidimus. **q̄d̄ p̄ xp̄o**

fungatur legatione dum p̄ pace r̄catur ecclesia.

II

Legatione itaq̄ fungimus p̄ xp̄o ne eos p̄t̄ offensionem uel scandalum
patiamini publice nominari. quorum merita uel actus illū iudicem
latere non possunt. In cuius iussum iudicio constituta p̄t̄ illic potest
inter serere in corpore mortali adhuc temeraria p̄sumptio. In quo non
solū confessio facit aperta merita singulorum. sed etiam silenti ipsius
n̄ potest latere secretū. Namque & p̄decessor n̄r̄ pap̄ felix. sed etiam
acutus illic p̄culdubio s̄ ubi unusquisque substantio iudice non potest
p̄sedere sui merita qualitate. **q̄d̄ n̄ s̄ iudicem**

Iudicandum debis quia addm̄ migrauerunt.

II

Itaq̄ monente nos beatissimo paulo ap̄to ne q̄d̄ sit in hoc offendiculum

meceles dumquod facere p̄possumus debis quiam transierint
iudicare conemur. obseruandum eē. tranquillitas tua cognoscat.
Nemnim debis quiderebus addm̄ solū p̄nentibus iudicare p̄sumunt.
Nemo enim nr̄m̄ sibi uiuit & nemo sibi moritur. siue enim uiuimus
dn̄o uiuimus siue morimur dn̄i sumus. In hoc enim x̄ps̄ resurrexit
amortuis ut & uiuorū & mortuorū dominetur. tu autē qui iudicas
fratrem tuū aut tu quare spernis fratrem tuum. om̄s enim statuumus
ante tribunal dī. scriptū e. enim. uiuo enim dicit dn̄s. qm̄ mihi flecte &
om̄ne genu & om̄s lingua confitebitur dō. Itaque unusquisque nr̄m̄ p̄ se
rationem reddet dō. p̄. ergo amplius inuicem iudicemus. sed hoc iudicare
magis ne ponatur offendiculum fratri uel scandalum. monē & igitur
beatus ap̄ls̄ ne de his nob̄ p̄sumdo iudiciū. De quibus nemo potest uerius
ut melius iudicare quam d̄s. In hoc sibi quippia temerarius ausus
usur p̄. & p̄ hoc pax atque unitas. eccl̄s̄ dissipetur. nā & in regnorū
libro dicitur n̄ quomodo uidet in facie d̄s aut uidet in corde. Item in
paralyppomenon libro primo. & p̄unc salomon scit d̄m̄ patrum
tuorū. & ser uilli in corde p̄fecto & anima uolente. Quomiam om̄a
corda scrutatur dn̄s & omnem cogitationē p̄ouit. Item in ezechiel
haec dicit dn̄s. sic dixisti domus isrl̄. & cogitationes sp̄s̄ nr̄i noui ego.
unde & de d̄no iudice dicitur. In euanḡl̄ sciens autē ih̄s cogitationes
eorū dixit eis. Quid cogitatis mala in cordibus ur̄is. **UT SPECIALIT̄**
in eccl̄esia nomen taceatur acacii.

III Precamur itaq; clementiam ur̄am ut specialiter nom̄ q̄d multas ex
causis scandalum uel offendiculū eccl̄s̄ concitauit speciali appella
tione taceatur. cū sicut diximus in generalitate sacerdotū uniuscuiusq;
meritum illū iudicem latere n̄ possit. Quid cuiq; tribuendum sit p̄
etiamata dispensatione meritorū. Cui soli cogitationes quoque
manifeste sunt. Quantos uero excessus atq; p̄sumptiones habuerit.
acacius ne de m̄t̄is tuis p̄ singula suggerere fortasse uideatur onerosū.

criscomio uel etiam germano fratribus & coepiscopis quos misimus
ad serenitatem tuam de causis singulis ac acuti qualis fuerit instructionem
plenissimam dedimus clementerque specialius recensendam si hoc pietati
tuae placuerit. Curiosius indigare. ut in aliquo suggestione inrae
ueritas defuisse uideatur. ut pro diuina sapientia auram perspicuae
uidere possit si superbia uel elatione sedis apostolice in accatum
talem processisse sententiam. sed facinoribus certis quantum nos extra
illum iudicium quod solum falli non potest estimamus. Et omnia
diuinitatis extortam **quod MAGNOPERI CONTENTIOSITAS CAUENDA**

III **N**os uero humiliter supplicantes contra uersiam in ecclesiam remanere
nolumus. Cum magis uitanda contentiositas sicut dicitur in uerbis.
Odium suscitatur contentio. Omnia autem qui non contendunt preterit amicitia.
Nam & apud achor in eos cum inuenissent inter uos emulationes & conten
tiones. In carnaliter estis & sicut hominem ambulatis. Item ad phili
penses. si que ergo consolatio in christo si qua ad locutio caritatis si qua
societas spiritus si qua uiscera & miserationes implete gaudium meum.
Ut id ipsum dicatis omnes eandem caritatem habentes nihil per contentione
neque per inanem gloriam. sed in humilitate mentis inuicem estimantes
sibi & ipsos superiores nisi sua singuli respicientes sed aliorum.
ITA ALEXANDRINOS IMPERAT
ad moneat ad fidem sinceram & pacem redire catholicam.

IV **H**oc tam precipue in sinu serenitatis & gloriosissime & demeritas
sime filia auguste ut cum cause alexandrinorum putauerint piissimis
auribus uestris ad sinceram & catholicam fidem eos auctoritate sapi
entia. Diuinisque uestris monitis redire faciat. Nam quid tenendum sit
in re legione catholicam. secundum definita patrum & predicationem omnium
sacerdotum qui in ecclesia floruerunt. si hoc quoque preceptis scientibus
in memoriam transmittendo renouauimus. Ignorantibus ad
discendum proficione instructionis offerimus. ut nulla ex hac
ingemorum uacantia uel prauidas audiat. **AMONETUR**

Imperator ut constitutus apostolice sedis obtemperet
 illud uero peculiarius amore imperii uiri & beatitudine quae
 consequi poterit regni papae apostolice officio predicamus. ut sicut de ce
 & ipsi se dicat monitiis suis oboedientia predictor ut bona omnia uia
 rem publicam consequantur. sicut in exodo promittitur. si audieris uocem
 dñi dñi tui & que placent feceris coram ipso. & oboedieris pceptis eius
 & custodieris omnem iustitiam eius omnem infirmitatem quam in
 portauit egyptus non importabo in te. Ego enim sum dñs qui saluum
 facio te. & illic iterum tuba potentissima canitur. & tunc israhel
 quid dñs dicitur potulat ad te aliud quam ut timeas dñm dñm tuum.
 & ambules omnia uia eius & diligas eum & seruias dño dō tuo ex toto corde
 tuo & ex tota animata tua. Custodire pcepta dñi dñi tui & iustitias eius quas
 ego mando tibi. haec me suggerentem frequentius non spernat pietas
 tua ante oculos habens dñi in euangelio uerba qui audit uos me audit.
 & qui uos spernit me spernit. & qui me spernit spernit eum qui meminit.
 Nam & apostolus concinens saluator in rō ita loquitur. Quapropter
 qui haec spernit non hominem spernit sed dñm quid dedit spm suum scm
 in nobis. peccus clemente ur̄e sacrarū. ē. publice felicitatis ut per
 fantiam uram quam uelut uicariū p̄sidere iussit in terris euangelicis
 apostolicisque pceptis. p̄dura superbia resistatur. sed p oboedien
 tiam que sunt salutare compleantur. **Q̄D E OS QUOS P̄D̄**
 nationem suā uel baptizauit uel ordinauit accacius nulla portio leōnis adtingat.

VII Nam sec̄a ecclesiae catholice consuetudinem sacratissimū serenitatis sue
 peccus agnoscat. quod nullū de his uel quos baptizauit accacius uel quos
 sacerdoter siue leuitas sec̄a canones ordinauit. ulla eos ex nomine
 accacii portio lesionis adtingat. quos forsitan p̄ iniquum tradita
 sacramenta gratia minus firma uideatur. Nam & baptisum quod
 p̄cū sit ab eccles̄ siue ab adultero uel a fure fuerit datum. ad p̄
 cipientem munus puenit in libatū que uox illa que sonuit per
 columbam omnem maculam humanę pullutiones excludit.

finunt episcet pap anastasi.

Qua declaratur addicitur hic est quibaptizat in spu & igne. nam
suisibilis solis ista uia radu cum per loca facta dissima transeunt.
nulla contactus iniquationem maculantur. multo magis illius qui istum
uisibilem fecit uirtus nulla ministerii indignitate conferitur.
Nam & iudas cum fuerit sacrilegus atque fur quicquid egit inter apo-
stolos per dignitate comissa beneficia per indignum dicitur nulla ex hoc
detrimenta senserunt. Declarante hoc ipsud dno manifestissime uoce.
scribe inquit & pharisei super cathedram moysi sedent que dicunt facite
que aut faciunt facere nolite. Dicunt enim & n faciunt. Quicquid ergo
ad hominum puectum qui libet in ecclesia minister officio suo uidetur
operari. hoc totum contineri implendo diuinitatis affectum. Ita ille
per quem xps loquitur paulus adfirmat. Ego plantauit apollo rigauit
sed dñs incrementum dedit. Ita que neque qui plantat. e. aliquid neque qui
rigat sed qui incrementum datur. Ad eo aut n queritur quis uel qualis
pdicet sed quem pdicet ut in uicior & iam bene xpm pdicare confirmet
quo malo diabolus ipse deiectus. e. & hoc ipso pdicare non desinit.

QD MALO BONA MINISTRANDO
sibi tantum modo noceant nec cetera sacramenta cum maculant.

VIII

Ideo ergo & hic cuius nom dicimus. ee. reticendum. male bonam ministrando
sibi tantum noceat. Nam in uolabile sacramentum quo pilludatur. e. alius perfectione
sue uirtutis optenuit. Qd qui e. aliquorum intantise extendens curioso
suscipio. Ut in imagin & plato a papa felice iudicio postea inefficacit
in sacramentis accacius usur pauit egisse. hac p inde eos metuere.
Qui uel in consecrationibus uel in baptisate misteria tradita susceper
ne inrita beneficia diuina uideantur meminerint. In hanc quoque
partem similiter tractatum pualere superiorem. Quia non sine usur-
pationem sacerdotu adiudicatus hoc egit in quo uirtute sua obtinentibus
misteriis in hoc quoque e alius reatibus persona non nocuit. Nam ad illud
pauit qd tabadauid ita canitur. uerum tam dñs con quassauit capita
inimicorum suorum ueritatem capilli pambulantiu in delicat suis.

Nam supbia semp sibi non alius facit ruinam: quod uniuersa scripturarū
 celestium testatur auctoritas: sicut etiam p̄ sp̄m sc̄m dicitur in p̄ph̄a. Non
 habitauit in medio domus mee qui facit supbiam: Unde cū sibi sacerdotis
 non iudicauerit condempnatur in ipsius ueracem supbie tumor inflatus ē.
 qui non populari qui in ministerio donū ipsius sitabat exclusus ē. sed anima
 sola illa ē. que peccauerit iusto iudicio p̄prie erit obnoxia. Quod ubique
 numerosa scripturarū testatur instructio: unde remotas hominum studis
 siue uer sitas in hac adhuc p̄fena fragilitate positōrū secū p̄cetrās aduersū
 & auctoritate imperiali offerentē donrō. unā catholicā ecclesiā & apostolicā
 quia hoc solū ē. in quō nō solū in terris sed etiam in celo triumphare sine fine
 possit: subscriptio omnip̄dī regnū & salutē tuā p̄petua p̄tectione custodiat.
 Gloriosissime & dem̄tissime semp̄ augeat. **EX ILIC̄ EPS̄ ILI PAP̄ ANASTASII.**
INCIPIT PAULINI UC̄ DIE K̄TRU
 martiarum in basilica beati petri ap̄tī sinodo p̄sidentia beatissimo
 papa symmacho fulgentius archidiaconus. dixit.

II Paulinus
 VC. ualēs rom
 consul. cum
 ioc̄ thysia
 successit Anasasio
 qui 2. tm̄ annos
 sederat. 498.

Beatitudinā directas antehac p̄prouincis auctoritatibus frequentē
 italie sacerdotū synodū conuocauit: quorū p̄sentia in uisū uidetur
 oculis constituta: p̄unc beatitudinā quae ad ecclesiasticas indemni
Atates uel ad pacē totius eccles̄e p̄tinent siue concordiam dignetur
 tractabiliter ordinare acclamatum ab omnibus ep̄is & p̄b̄is ex
 aud̄ xp̄e symmacho uita. Dicitū ē. x. cuius sedem & annos dictum ē.
 VIII. ut facias rogamus dicitū ē. x. **SYMMACHUS**
 ep̄is. eccles̄e catholice urbis rome dixit.

Conulū dilectionis ur̄e neglecta hiemis asperitate sollicitudo nr̄a per
 ecclesiastica indemnitatē sp̄daliū congregauit. licet ep̄iscopale ambitū
 & confusionis incertū uel popularem tumultū quem sub reptationem
 constat exortū. Cōmunicato pariter tractatu infuturū possumus robustē
 ac uacac̄e amputare atque deo caueamus in p̄futu n̄e sub uersio
 discipline aut audacia p̄sumtū gesta adtemptare similia. & paridona
 tione tractemus ex p̄s̄is scilicet sententiis san cientes. quid circa.

romani epi ordinatione debeat custodiri. uniuersi epi ut p̄bidixer̄
 ut fiat rogamus dictū ē. x. ut scandala amputentur rogamus. d̄. viii
 ut ambitus exanguatur rogamus. d̄. xi. ex audix̄ p̄e symmachouita.
 d̄. vi. cuius sede & annos dictū ē. v. ut de p̄sentia fiat dictū. est. x.

SYMMACHUS EPS DIXIT

II Quomam fraternitas ur̄a p̄uisionis ur̄e suis exortationibus incitauit
 & parilem circa eccles̄ & tranquillitatem d̄n̄i contemplationē animū
 prestat. sicut p̄ facti sumus deliberatione in p̄sentia habita quid placeat
 ex omnibus ur̄is informate sententia si que in hoc uenerabili concilio per
 ecclesiastica recitentur officia. Cumque surrexissent & paulo post iterū
 cum seclisissent emilianus notarius synodidecreta uulgauit.

III Prop̄ frequentes ambitus quorū eccles̄ nuditatem uel populi conlisione
 que molesta in competēter episcopatu desiderantium generauit habi
 ditus ut exanguatur futuris p̄sumptio. Tam pernitiōsa temporibus
 constituit sc̄a synodus. ut si quis p̄bit audiat aut cler̄s papa in colome
 & eo in consilio aut subscrip̄onem p̄ romano pontificatu commodare
 aut p̄tatio p̄mittere aut sacram̄tū p̄bere temptauerit. aut aliquid
 certe suffragium polliceri. uel de hac causa p̄ribatis conuentaculis
 factis deliberare atque decernere loci sui dignitatem uel cōmunionē
 priuetur. uniuersa synod̄ surgens adclamauit. ex audix̄ p̄e symmacho
 uita. d̄. x. hic pax cum symmacho. d̄. xv. cuius sede & annos dictū ē.
 viii. parise ueritate feriendo eo qui hoc uiuo. sicut dictum ē. pontifice
 quolibet modo fuerit ambisse. conuictus aut certe temptasse omnib:
 pariter huius culpe reis anathematis poena plectendis.

SYMMACHUS EPS DIXIT.

Ergo uniuersitati placeat & ab omnibus recognoscatur ut p̄batur
 ista sententia uniuersa synodus dixit. placeat. & q̄d omnibus
 placeat fiat. **SI Q̄D** absit transitus pape inopinatus euenierit.

Vt de sui electione successoris ut supra placuit n̄ possit antedecernere.
 si quidem in unum totius inclinauerit ecclesiasticis ordinis electio con.

secretur.

Electus ep̄s si enim ut fieri sol & studiacoeperint eē. diuersa eorū
de quibus certamen emerferit uincat sententia plurimorum. sic
tamen ut sacerdotio careat qui captus p̄missione n̄ recto iudicio
delectatione detreuerit. synodus dixit placet dictū. ē. dete. **PPITER**
occultas aut fraudes & conurationis.

Secretus insidias quas huius sententia destructionis consequitur. si quis
ad ecclesiasticam pertulerit notitiam. Consilia eorū qui contrahanc
synodū de pontificali egerit ambitu & rationabili p̄batione conui
certi participes actionis huiusmodi n̄ solū purgatus ab omni culpa sit
sed & iam remuneratione qua non indigna sit subleuetur. uniuersa
synodus surgens adclamauit placet om̄a & adiecit. Ex audix̄ p̄
symmachouita dictū. ē. xxx. ut ita seruentur rogamus. d. x. ut
nullus aliter ad ep̄iscopatum romanū deinceps ueniat p̄camur. d. x.
ut decreta nr̄a confirmes rogamus. d. x. **S̄YMACHUS**
ep̄s ecclesiae catholice urbis rome dixit.

Ad damnationes ur̄as synodique iudicium p̄sentia gesta suscipient
& adiecit. ea que ad sopiendo super terrose p̄sumptionis errores
uel infenserebus ecclesiasticis egritudine morbos quibus uniuersalis
afficiebatur eccl̄s deliberatione relegioni congrua paci que conseruit
firmitatem p̄petem. socientur ut prestantēdo quem custodem rerū
constat honorū synodalis ordinatio uigeat atq; om̄s sine per sonę
alicuius distinctione plectetur & subscripser̄.

Caelius symmachus ep̄s. sc̄s ecclesie catholice urbis rome hic consti
tutus synodalibus amep̄batus atq; firmatus conscient̄ subscripsi syno
dalibus constitutus atque in hac me p̄fiteor manere sententia.

Caelius bonifacius ep̄s. eccl̄s beliter nensis subscripsi & consensi
synodalibus constitutus atque in hac me p̄fiteor manere sententia.

MENSE NIS CUM ANDIS.

Rufinus. canusinus. Criscomius. tudaritanus. uitalanus. parmensis.
Serenus. numentanus. Iustus. aceroranus. Clarus. alfanus.

Clarus. alfanus. basilinus. tollenatus. Vitalis. fundanus.
 Decius. triumtabernis. Innocentius. mibanatus. Valentinus. amiterinus.
 bassus. ferentinouus. Vitalis. fanestris. Uitalianus. rosolanus.
 maximus. bletanus. Constantinus. capuanus. benignus. aqueuiuentis.
 fortunatus. suessanus. pallidius. sulmontanus. Uindemius. amezanus.
 Constantius. utriculanus. Johannes ariminensis. Germanus. pipau-
 rensis. martyr. terracinesis. candidus. taburitanus. Laurentius.
 tribensis. Uitalianus. Harmensis. serenus. numenzanus. Iustus.
 acerontanus. Adeodatus. cerrentis. Stephanus. nursinensis. fortunatus.
 anagninus. paschasius. uulturnensis. **FURTUNATUS**
 ep̄ ecc̄s̄ anagnin̄ pro sanctulo. ep̄o ciuitatis signina equia sub-
 scribere non potuit pro eodem subscripsi.

Valerius. calenotanus. felicissimus. forosimpronensis. Valentinus.
 amiterinus. pro romano ep̄o. ecc̄s̄. patnanatu subscripsi.
 Colomius. foroclodiensis. Epiphanius. beueuentanus. Johannes spoli-
 tanus. Constantius. benefranus. fallustius. amerinus. Lucanus.
 tarquinensis. molosensis. cantucellensis. florentius. plestanus.
 Maximianus. subaugestanus. fortunatus. fulgentianus. Johannes.
 uuonensis. Gaudencius. tadinatus. mercurius. sutrinus. felix.
 nepesinus. serenus. nolanus. Lucipius. putolanus. Timotheus.
 abellinatus. rosarius. surentanus. Stephanus. neapolitanus. ROSA-
 RIUS ep̄. pro fratre meo ur̄sa ep̄o subscripsi. Gaudencius. uulsi-
 nensis. ITEM gaudencius ep̄. uulsinensis. p̄proiectio. ep̄s̄
 foronouano. Quintus. teanensis. gaudencius. salernitanus. bella-
 tore. hostensis. Marius. duernicum. Lampadius. urbis alpiensis.
 Adeo datus. forminensis. Ursus. stabianus. Saturninus. herdonitanus.
SUBSCRIPSE ep̄i numero. LXXIII.

Caelius. Laurentius. archip̄b̄. ac paxide. hic subscripsi.
 & consensu. synodalibus. confatus atque in hac me p̄fiteor manere
 .sententia. Ianuarius. p̄b̄. ac. uestane. marcianus. p̄b̄. ac. sc̄eclis.

Gordianus. p̄b̄t̄. t̄c̄. pammachi. petrus. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i clemens.
 urbius. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i clemens. paulinus. p̄b̄. t̄c̄. iuli. ualens. p̄b̄.
 t̄c̄. sc̄e sabine. petrus. p̄b̄. t̄c̄. chrysogoni. soranus. p̄b̄. t̄c̄. uesang.
 Asterius. p̄b̄. t̄c̄. pudens. Iulianus. p̄b̄. t̄c̄. pudens. felix. p̄b̄.
 t̄c̄. equita. Redemptus. p̄b̄. t̄c̄. gr̄isogoni. Proiectus. p̄b̄. t̄c̄. damassi.
 Iouinus. p̄b̄. t̄c̄. emiliane. bonus. p̄b̄. t̄c̄. crescentiane. Pacasus.
 p̄b̄. t̄c̄. eusebi. Iohannis. p̄b̄. t̄c̄. pammachi. sebastianus. p̄b̄. t̄c̄.
 nicomedis. Martinus. p̄. t̄c̄. cyriaci. Epiphanius. p̄. t̄c̄. sc̄i mathej.
 seruus d̄i. p̄r̄. t̄c̄. sc̄i clemens. Opilio. p̄b̄. t̄c̄. fefane. petrus. p̄b̄.
 t̄c̄. crysogoni. Romanus. p̄b̄. t̄c̄. agride. marcellinus. p̄b̄. t̄c̄. iuli.
 Dominicus. p̄b̄. t̄c̄. crescent̄. Abundantius. p̄b̄. t̄c̄. sabine. marcellus.
 p̄b̄. t̄c̄. romanus. Asellus. p̄b̄. t̄c̄. uizant̄. Agatho. p̄b̄. t̄c̄. uizant̄.
 sebastianus. p̄b̄. t̄c̄. equita. ualentinus. p̄b̄. t̄c̄. euseui. Anastasius.
 p̄b̄. t̄c̄. anafiare. genesius. p̄b̄. t̄c̄. nicomedis. Dionisius. p̄b̄. t̄c̄.
 emiliane. Epiphanius. p̄b̄. t̄c̄. aptor̄. Aconcius. p̄b̄. t̄c̄. fasciole.
 Agapitus. p̄b̄. t̄c̄. aptor̄. paulinus. p̄b̄. t̄c̄. fasciole. Adeodatus. p̄b̄.
 t̄c̄. equita. benedictus. p̄b̄. t̄c̄. giu. Dominicus. p̄b̄. t̄c̄. prisce. Redemptus.
 p̄b̄. t̄c̄. agride. seuerus. p̄b̄. t̄c̄. uali. gai. stephanus. p̄b̄. t̄c̄. marcelli.
 Crescentio. p̄b̄. t̄c̄. aptor̄. Julianus. p̄b̄. t̄c̄. anastasi. septiminus.
 p̄b̄. t̄c̄. iula. cyprianus. p̄b̄. t̄c̄. marci. Epiphanius. p̄b̄. t̄c̄.
 fasciole. bonifacius. p̄b̄. t̄c̄. cecilie. Petrus. p̄b̄. t̄c̄. praxedis.
 timotheus. p̄b̄. t̄c̄. marcelli. hilarus. p̄b̄. t̄c̄. lucine. Victorius.
 p̄b̄. t̄c̄. sabine. Laurentius. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i laurenti. Eua ches.
 p̄b̄. t̄c̄. emiliane. Julianus. p̄b̄. t̄c̄. anastasi. marcus. p̄b̄. t̄c̄.
 lucine. uincemalus. p̄b̄. t̄c̄. crescentian̄. Abundius. p̄b̄. t̄c̄.
 marci. uenancius. p̄b̄. t̄c̄. marcelli. stephanus. t̄c̄. eusebi.
 paulinus. p̄b̄. t̄c̄. sc̄i laurenti. **SUB** scripser' p̄b̄i. numerum.
 LXVII. sub scriptio diaconorum.

Cyprianus duc' sc̄e eccl̄s. romane. reg' .vii. his sub scripti
 & consensi sinodalibus constitutus atq; maxime p̄fiteor.

manere sententia Anastasius diae. regionis prime subscripsi.
 Citonatus diae. regionis. v. subscripsi. Joh diae. reg. ii. subscrip.
 Tarrentis. diae. regionis prime. subscrip. tertullus. diae. regionis
 quarte subscripsi. **EXEMPLAR** constat facta adomno
 symmacho papa de rebus eccl. conseruandos. flauio eueno. uel
 iuniore sub die. viii. iduum nouembrium. in basilica beati petri
 apostoli residentia uenerabili uiro papa symmacho. unacum
 uenerabilibus uiris. Laurentius maximo. petro. laurentio.
 Emilianus. tigrido. felice bassiano. cresconi. pacatiano. be
 nigno. rufentio. Innocentius. iohanne. maximo stephano.
 Iohanne. sereno. eulalio. proculiano. fortunato. laurentio.
 Eustachio. marciano. iocundo. candido. fortunato. felice. eutacio.
 helpnudo. Aprile. innocentio. mercurio. hilario. fortunato.
 concordio. asello. innocentio. stephano. geruntio. paschasio.
 uitale. memore. seuerino. hilario. uenerasio. Innocentio. casto.
 colonico. siluano. maximiliano. arestiono. seuerino. propinquo.
 martyrio. ualentiano. sebastiano. romano. uindemio. dulcicio.
 uictore. urso. Mercurio. asollo. seruodi. adeodato. asterio.
 martiniano. felice. usebio. Augusto. pietto. Chrysogono. benantio.
 Rustico. salustio. proba. amando. basilio. & florentio. **EPIS**
 residentibus etiam. Proiectacio. martino. Epiphano. sebastiano.
 seruodis. obtauiano. Epiphano. anastasio. habundancius. uicomalo.
 paulino. iuliano. marcello. agathone. benedicto. crescentiane.
 paschasio. iuliano. seuerio. paulino. adeodato. iohanne. timotheo.
 laurentio. hilario. adeodato. marco. stephano. benantio. petro.
 petro. chrysogono. litorio. & chrysogono. tinulo. uel maximo.
 fortunato. prbt. per adiectione indige plenitudo. maxime
 de clericis. quos amor dominationis inuasit. & iugum discipline
 ecclesiastice. fecit respuere. Quos propter eas. chisma fecisse
 apud uos constat. quibus misericordia tamen quãdã

mandat in uniuersis impendi sicut oportuit non negatas. sed iuricia
 cordis eorum non sibi adquirat poenam dum contempnit oblata remedia.
 quorum excessus enarrandum difficile est. Unum tamen quod occurrit
 uenerando ordinum in mare non differro. Dixerunt. Inter alia scriptura
 quandam in lustris memorie basilium quasi pro ecclesiastica amore
 substantie conscripsisse. In qua nullus romane ecclesie nec inter
 fuit nec suscripsit antistes. pro quem potuisset sortari legitimum firmi
 tatem. ne ego inde disputem. unde potest ut iudicare concilium.
 Requiritur & referatur in medium ut de electione agnoscat cuius modo
 possit habere substantiam sancta synodus respondit. Deferatur in
 medium ut cuiusmodi sit possit agnosci. & dum dicitur & ormisda
 diae recitauit. **EXEMPLAR SCRIPTURAE**

II Cum in unum apud beatum petrum apostolum residissent sublimus
 & eminentissimus uir perfectus priorio atque patricius agens & iam
 uices precelestissimi regis odoacris basilius dixit. Quamquam studiu
 urbi & re legionis inter sit ut in episcopatus electione concordia
 principaliter seruetur ecclesie. nec pro occasione seditione status
 ciuitatis uocetur in dubium. Tam admonitione beatissimi puri
 papenri simplici quam ante oculos semper habere debemus. hoc nobis
 meminisse sub obtestatione fuisse mandatum. Ut propter illum trepidum
 & uenerabilis ecclesie detrimentum si eum de hac luce transire contingerit.
 non sine nostra consultatione cuiuslibet celebretur electio. & cum
 legeret cresconius episcopus ciuitatis tuderane ecclesie surgens con
 sensu dixit. hic pro pendat sancta synodus ut propter missas personas rele
 giosas. quibus maxime cura est. de tanto pontifice in suam redire gentem
 potestatem quod contra canones esse manifestum est. In item ormisda
 diae legit neque confusionis atque dispendii uenerabilis ecclesie
 sustineret & miramur. propter missis nobis quicquam fuisse & temptatum.
 Cum acer doctor super sitatem nihil debuisset adsumere quare
 si amplitudini urbe uel sanctitate placet in columina omniaque ad futurum

Anathematis electione seruemus. hanc legem specialiter p̄ferentes quā
 nobis heredibusque nostris xp̄iane mentis deuotione. sancimus. neūquam
 praedium seu rusticum siue urbanū. ut ornamenta aut ministeria ecclē
 arū que nunc sunt uelque ex quibus lib& tituli ad ecclēsiarū iure per
 uenerit. ordinandus. & illis qui futuris seculis sequentur. Quocumque
 titulo atq; cōmento aliena reuoluerit inefficax atque irritū iudicetur.
 sicq; facienti uel consentienti accipientiq; anathema. maximus ep̄s
 bledane ecclē dicit. modosa synodus dignetur edicere licet laico
 homini anathema in ordine ecclesiastico dictare. Nunc potuit laicus sacer
 dos anathema dicere. & contra canones q̄t̄ eim̄ competebat constituere
 dicite uobis quid uidetur. De meliuit laico legem dare sc̄a synodus dicit.
 Nunc ut & adiecit lege sequentia ormsida diāc legit. & his qui p̄tium
 rusticū uel urbanū iuris ecclesiastici fuerit consequutus. nouerit se
 nulla lege ut p̄scriptioe munitū. sed si uis qui alienauerit siue equitū
 sequentur uoluntate contraria p̄tū huiusmodi alienatū reuocare
 temptauerit. Is cum fructibus restituat qui illud fuerit consequutus.
 & cū leger& stephanus ep̄s uenusię surgens et concessu dix̄ p̄legatur.
 Ormsida diāc legit quam& iam poena placuit accipientes heredes
 p̄ heredesq; respicere. Inquire cui lib& clericorū contradicendi libera sit
 facultas. Iniquū ē. enim & sacrilegi instar utque uel p̄ salute uel
 relique animarū suarū unusquisque uenerabili ecclē. pauperum
 causa contulerit aut certe reliquerit ab his quos hoc maxime seruare
 conueniat in alitudine transferatur planeque cumque ingemmis
 uel auro atque argento nec non & uesibus minus apta usibus uel or
 natu uidebuntur ecclēque seruari. hac diu manere n̄ poss. subiusta
 estimatione uendantur & erogatio re religiose p̄ficiant. Cūque lecta
 fuisset laurentius mediolanensis ecclē dicit. Ista scriptura nullū
 romanę ciuitatis potuit obligare pontificem. quia non licet laico
 statuendum ecclē p̄ter papā romanā habere aliqua potestatem.
 quo sub sequentia man& necessitas n̄ auctoritas imperandi maxime

cum nec papa romanus subscripsit nec alii cuius scdm canones metropoli-
 tani legatur ad sensus. Petrus ep̄s rauenensis eccl̄s dixit. scripturae que
 intra congregatione uulgatae sunt nulli eum uiribus suscipere manifestauit.
 quia nec canonibus conuenit & laica non concepta p̄sona uidetur.
 maxime quia mea nullus p̄sul sedis apostolice inter fuisse uel p̄
 subscriptione firmasse monstratur. Eulalius ep̄s syracusanus ecclesie
 dixit. scriptura que in sacerdotali concilio recitata euidentissimis
 documentis constat in ualida. prima q̄d contra patrū regulas laicis
 quam uis relegosis quibus nulla de ecclesia sacris facultatibus aliquid
 disponendi legiturum. quam ad tributa facultas facta uidetur.
 Deinde q̄d nullus p̄sulis apostolice sedis subscriptione firmā docetur.
 Quod si cuiuslibet p̄uincie sacerdotis intra suos terminos concilio
 habito quicquid sine metropolitani sui auctoritate uel auctoritate
 testauerit. Irritum. eō. debere patres sc̄i sanxer̄. quanto magis
 q̄d in apostolica sede non existente p̄sule qui p̄rogatiuam beatissimi
 apostoli petri p̄ uniuersum orbem primatum obtinens sacerdoti
 statim synodalibus consuevit tribuere firmitatem. Laicis licet
 consentientibus aliquantus ep̄is qui tamen pontificia quo consecrari
 probantur p̄iudicium inferre n̄ potuer̄ p̄sumptū fuisse cognoscatur.
 uiribus carere non dubium. ē. nec posse inter ecclesia sacra ullomodo
 statuta censer̄. III. Sc̄a synodus dixit licet secd̄ p̄secutionem uenera-
 bilium fratrum n̄rorū laurenti petri eolali cresconi maximi uel
 stephani. nec apud nos incertum habetur hanc ipsam scripturam
 nullus esse momenti. quod & iam si aliqua possit subsistere ratione
 modis omnibus in synodali conuentu. p̄ uida beatitudinis ur̄ne
 sententiē neruari conueniebat. & irritū deduci nec exemplū
 remanere p̄sumdi quibuslibet laicis quam uis relegosis uel
 potentibus in quacumque ciuitate quolibet modo aliquid decernere.
 de ecclesiasticis facultatibus quarū solis sacerdotibus disponendis
 indiscussē adō cura cōmissa docetur.

Symmachus ep̄s dixit . modo qui ad p̄sentiam ur̄am uo tuam mihi
 sub qualibet occasione concessit uolo si placet rē fieri firmā quā credo
 ecclesiasticis facultatibus conuenire ut agnoscant om̄s quos in me uisus
 furor excitauit . nihil me magis fauere quam ut saluum esse
 possit quod mihi . ē . ad o sub dispensatione commissū . sed & iam
 quibus libet successoribus dñiamentibus gratiā ee debeat & ad ecclesi
 asticis custodiam patrimonii p̄tinere . sc̄a synodū dix̄ . scimus p̄uisionē
 ur̄am necessariū studere . & ideo iurā . ē . potestate sequenda disponere .
 symmachus ep̄s eccl̄e catholice ur̄bis romę dixit . magna quidem
 uenerando & sacerdotali debetur cultura p̄posito cui imminet
 defuturo que rectas . non de necessitate disponere . sed quoniam animal
 quibus aliena postulanti bus uitiorū mā auaricia repudiat honor
 tatis reparabilis totum putat expedire qd licet . & ita dum p̄die
 inhiant patientie superne pietatis ab utatur expectantibus cor
 rectionem . Caelo moderante iudicis se existiment n̄ teneri . & clarū
 sit qd apud certus in occasione rapiendi p̄cedat diuine morę sen
 tentie . sed nos qd pastoralis cura . & ecclesiasticę ad foringit prodif
 pensatione credita ratio reddenda substantię opus . ē . ut solli crudine
 nr̄am non solū ad p̄sentia sed & iam ad secutura sc̄a porrigamus .
 ne ad anime p̄re detrimta contingat . si hu qui possunt fructus debere
 innocentia p̄sumtis deliberate deliquerit cum relegiosa p̄ sint
 & nos & successoris nr̄i potestate fulciri legibus ecclesiasticis seruientes .

IIII H is ergo perpensis mansuro cum dñi consideratione decreto
 sancimus ut nullus apostolice sedis p̄sulia p̄senti die donec dis
 ponente dño catholice fidei manserint doctrina saluatoris .
 Liceat p̄ dium rusticum quancumq; fuerit uel magnitudinis
 uel exiguitatis sub p̄petua alienatione uel comūtionē ad cuius
 libet iura transferre . nec cuiusquam excusentur necessitatē
 obtenta quippe cum non sit p̄sonale qd loquimur nec aliquid
 clericorū uel laicorū sub hanc occasione acceptatueatur .

Romulus. penetrinus. probus. carmelianensis. Uindemius. anteanus.
 Candidus. aburanus. fortunatus. abagninus. paschasius. uultur-niensis.
 martianus. acamensis. Maximianus. perusinus. Gryfagonus. albinensis.
 Euticius. tranensis. Laurentius. uobianensis. marcus. samminus.
 Aplius. pucerinus. memor. canusinus. Innocentius. forosipniensis.
 florentius. plefōnensis. felix. neplesinus. Concordius. mesanatis. Amanē.
 potentianus. ueneriosus. pellensis. bonifatius. foro flaminensis. seba-
 anus. syranus. rusticus. bur-sentanus. Uenantius. synogalliensis.
 Uictor. dunensis. Innocentius. tifer-nantius. tiberinosē. siluinus.
 ueluterninus. Iustus. signiensis. Areston. ostensis. augustus. libaritanus.
 felix. nepesinus. p. urso. Asterius. aquinatis. propinquus. trebiatis.
 Eusebius. fanestris. & romanus. numentanus. Uindemius. anteanus.
 candidus. aburanus. helpidius. fortunatus. fulgenatius. p. culeianus.
 sepimatus. fortunatus. abagnus. paschasius. uultur-niensis. marcianus.
 acamensis. maximianus. perusinus. crisogonus. albinensis. Euticius.
 tranensis. Laurentius. uobianensis. siluinus. ueluterninus. Areston.
 ostensis. felix. nepesinus. p. urso. Propinquus. trebiatis. & romanus.
 numentanus. Colonius. foro cludensis. helpidius. uoluterninus.
 piectus. forinoui. ueneriosus. polensis. bonifatius. foro flaminensis.
 sebastianus. syranus. rusticus. bur-sentanus. uenantius. synogalliensis.
 uictordunensis. Innocentius. tifer-nantius. tiberinorū. iustus.
 signiensis. Augustus. libaritanus. Asterius. aquinatis. Eusebius.
 fanestris. **RUFIO MAGNO PASIO**
 aueno. uē. con's. subbdiam. .x. xē. nouembrium.

Quarta synod habita romę palmaris scā synod apud urbem
 romam ex pcepto gloriosissimi regis teuderici ex diuersis
 regionibus congregata in xpī nomine dixit. Cū ex diuersis
 p. uincis ad urbem romam conuenire sacerdotēs regia pcepisset
 auctoritas. ut de his qui at uenerabile papa. symmacho apostolice
 sedis p. sili. ab aduersariis ipsius dicebantur in pingi scōm concilium.

iudicari & ligurie emiliae uel uenetiaru episcopi quos ad presentiam principis spei ianensis ductos adtraxit. Consulimus regem incubuit necessitas consolandi. que hos uoluisse & gratia factos debilitate corporis inualidos causa congregari. Respondit prefatus rex piissimus bene conuersationis affectum plura ad sede pape symmachi ac abus horrenda fuisse plagata & in synodi oportere siuera esse inimicorum eius. obiectio iudicatione constat & memorati pontifices quibus alligendi imminerat occasio. suggererunt ipsum quid dicebatur in petus debuisse synodum conuocare. scientes quia eius sedis primu petri apt meritum uel principatus deinde secuta iussione domini conciliorum uenerandorum auctoritas singularem in ecclesiis tradidit potestatem. nec ante dictam sedis mansuetem minorum subla cuius iudicium in positione simili facile forma aliqua testaretur. sed potissimum princeps ipsum quoque papam in collegenda synodo uoluntate sua litteris demonstrasse significauit. A mansuetudine eius pagine postulate sunt quas ab eo directas constabat has dari sacerdotibus sine tarditate constituit. Uel quicquid in eodem negotio actum scriptis romam ex diuersis terrarum uel re regionum partibus dissequutione peruenit. & dum uenerabili collectione de incipiendo haberetur negotio per ut poscebat causa tractatur.

Scilicet papa symmachus basilicam iuli in qua pontificum erat congregatio per ut habuit cura celestes ingressus est. & de euocatione synodali clarissimo regi gratias retulit. & rem desiderii sui euenisse testatus est. Causa ergo de sacerdotum animis que de concilio nondum firmato tristitia minifrabat. Abscissa est auctoritatem ordini colligendo sicut poscebant ecclesiam sacra statuta in omnium qui ibidem conuenerant episcopi presentia se dare professus est. sperans ut uisitator qui contra re legione contra statuta ueterum uel contra regulas maiorum a parte cleri uel aliquibus laicis fuerat postulatus. Ex ordinatione antistiti sicut decebat semper propositum prima fronte cederet. & roma que suppositiones inimicorum suorum amiserat potestatem eius

ab honorabili concilio redderentur. Et tunc ueniret ad causam. & si ita
 recte uideretur accusantiū ppositionibus responderet. Digna res
 uisa ē. maximo sacerdotū numero atque mere retur effectū. Decernere
 tamen aliquid synodus sine regia notitia n̄ p̄sumpsit. sed suggestio
 iusta plegatorū negligentia non meruit sed uota responsū. Iussu ē.
 regis p̄ceptionibus papa symmachus ante patrimonii uel ecclesiarū
 quas amiserat receptione cum impugnantibus suis indisceptione confligere
 qui potestatis sue priuilegia & quae p̄ conscientiae quantū iuste estimamus
 emendatione sū miserat ne hac uoluit uicere sumere. sed dum esset synodū
 in hierusalem basilicam sessoriam palatii constituta aliquibus sacer
 dotibus uisum ē. ut libellū quem accusatores parauerant qui cotidie
 seditionibus appellabant susciperetur. A synodo in quo suscepto duo
 erant quae uel ueritati inimica essent uel ipsi quantū ostenditur
 conuentus ecclesiastico pposito repugnare. Unum quia dicebant
 crimina memorata superius symmachipapae apud regia constituta
 senociā qd̄ falsum eēt. declarauit. p̄ enim quas in nouam causam
 audientiae commisit & sic uel conscientiam conuictū de errore solam
 scire expectare sententiam. Aliud qd̄ p̄ seruos de his qui obiebant
 seum loquebantur posse conuincere. Ad tendes ut ipse mancipia
 traderet. Quibus tantū illi asseriebant posse in iudicatione super
 aliq̄ue res canonibus & ipsis publicis erant legibus inimica. Cum
 patrum statuta sanctissimē ut quos ad accusationē legi seculi n̄
 admitant. In iudicandi incognitione t̄ ad sequendi aliquid dele
 ganda. eēt. licentia. & dum inter ista. quae essent facienda trac
 tantur. p̄ factus papa diceret & occur rebat qui ueniens ab inru
 entibus turbis gmulorū suorū ita tractatus est. Ut multas p̄b̄yter
 quicum ipso ierant p̄cedem ipsam orat fuisset occasio. & recentū
 adhuc uestigia uulnerū in lustris uircomis aliger n̄s & sublimet
 uirigudila & uedeulfus maiores domus regiae p̄specissent.

quod secunde egressi fuerant ad beati petri ap[osto]li septa conuenerunt.
 his ita actis & rebus uaria confusione turbatis. Iterum nos ad
 iustitiam contulimus principalem scienter diuinitatem ppriam
 regere dnm. Quae ad italie gubernacula ipsa prouideret. Cuius mansue-
 tudini omnia per relationis serie sicut res poscebat ingessimus. Ita
 manentes & iam se penominata papam postcedem cui subiacerat cu
 suis si uoluntate rursus habere & excundi adiudicium fuisse comonitu
 sed allegasse eum per directos episcopos mandatis canonibus sibi
 concessisse affectu purgationis suae culmen humiliat. Quanta periculis
 poene fuisse oppressos dominum regem habere. quod uelle & facendi
 se inter iniustitiae retinentem. scilicet canonicis non potesse compelli. ad hoc
 serenissimi rex altiter deo aspirante respondit. In synodali esse arbitrio
 in tanto negotio sequenda praescribere. nec aliquid ad se praeter reuerentia
 de ecclesia a facis negotio ponere. Comitens & iam potestati pontificum
 ut siue propositum uellent audire negotium. si uenissent quae magis putarent
 uale de deliberarent. Dum modo uenerandi prouisionem concilii pax incuitate
 ratione xpianis omnibus quae cum iuste offeratur dei mandata con-
 plentur. Italie suae dare rectorem agnoscentes nullum nobis laborem
 alium remansisse. nisi dissidentes cum humilitate propositi ad con-
 cordiam ortaremur. Quia unum tantum re restabat unde deo pareremus
 uel se principis uoluntate mutam. senatum amplissimum quali oportuit
 legatione desinata monentes & instruentes causas dei ipsius esse demo-
 comittendas qui ualeat cor. pro occidere & animamittere in gehennam.
 Quid dicit mihi uindicta & ego retribuam apud quem conscientia nuda est.
 cui non abscondentur occulta cogitare. Prudentes uiros oportere quanta
 inconuenienter & praedicialiter in huius negotii principis contagissem.
 Et nos uiam hanc quam ipso uocabant remissione peccatis non aperire
 sed claudere. Qui quid dicebat maiori iudicio seruamus instruentes
 eos quia pro nos xpi illis innotuit. non esse obium lupum sic ut prauidere
 sed pastoris. maxime quia in causa praefata multos esse dignabantur

cognoscere & dō satisfacere error inuoluerat. & quia non poterant
 plura sub occasione eccl̄s membra dispergi sed magis per mansue-
 tudine susaneri. sicut boninos operis paulus magister instruxerat dicens.
 Sanando esse plurimos pp̄ patientiam & doctrinam. & quicūque putantur rei
 & grauibur peccatis inuoluti. quamuis nullus ē. quid elicto carcat sic ioh̄
 testatur ap̄t̄s. si dicam quia peccatum n̄ habeo m̄dax sū. hostam magis pre-
 suris hominum sus tentari. & p̄ terreri has passionis iudicia diuina suspendi.
 maxime cum ille a que p̄missimus inter alia de auctoria sedis obstarent.
 Quia qd̄ possessor eius. quondam beatus petrus meruit immobilitate possessionis
 accessit. & claritate ueterem uob̄ dat d̄ xpī dote rectoribus clamantes
 scriptū ē. p̄ p̄ph̄am ex personadi. Numquid n̄ ualeat manus mea ad con-
 sumendū eos qui errauer̄. haec eadem sepiissime sicut oportuit cōmonentes
 ut habita intentione discederent. & factum n̄r̄m qd̄ d̄ inspirauerat iuxta
 mandatum principis non discutere sed sequerentur sicut decebat eccl̄s
 filios nec sub hac intermissione contenderent & crescerent eccl̄s detrim̄ta
 que resposcebat cū festinatione succurri. & nob̄ huius celeritatis & illis
 oboedientiae necessitas imminabat. maxime cū omnē pene plebem cernimus
 eius cōmuni inde sociabiliter adhesisse cuius nos n̄ modica cura stimulabat.
 nemaliquo lauar̄tur errore quibus allegatis. dum d̄ n̄r̄i obtestatione
 decernimus harum necessitatū uel re legionū consideratione adstricti.
 & caelestis p̄ pensis omnibusque incauserant inspiratione secretis. sym-
 machus papa sedis apostolice p̄sul ab huiusmodi p̄positionibus impetitur.
 quantum ad homines respicit quia totum causis obsistentibus superius
 designatis constat arbitrio diuino fuisse dimissum. sic immunis & liber &
 xp̄iani plebis maliqua de obiectis oblatione in omnibus ecclesiis suis ad-
 iussedissus p̄tinentibus & tradat diuina mysteria quia eum ab impugna-
 torū p̄tationem pp̄t̄ superius designatas causas obligari n̄ potuisse
 cognouimus. unde sed̄ principalia p̄cepta quē h̄ hoc tribuunt potestati.
 & quicquid ecclesias fac̄ intra sacram urbem romā uel foris iuris est
 reformamus. totam causā d̄ iudicio reseruantet uniuersos ortamus.

ut sacram comunione sicriter postulat ab eo p ficiant . & diuinarum
 suarū meminerint quia ipse & amator pacis ē . & ipse pax ē . quimonē
 pacem meam dno ob pacem eā relinquo uob & in quacūq; ex instructione
 nra qd non est amamus . uel nā admittat uel retractari posse crediderit . u
 deat quia in diuino iudicio contentus siuratione ē . sicut de dō confidimus
 redditurus . De clerici memorate pape qui ab epō suo ante tempus alicuius
 contra regular discesser . & scisma fecer hoc fieri decreuimus ut eos satis
 facientes epō suo misericordiam subsequantur . & officis ecclesiasticis
 se gaudeant restituti quia dñs & redemptor nō oues pditas ab errore . Laeta
 tur in uentis . & sup pro frugū filium paternam liberalitatem caelestis
 medicator adcomodat . Quisque uero clericorū post hanc formā a nobis pro
 batam quocūque sacratio loci in ecclesia romana missas celebrare pre
 sumpserit . p̄ter conscientiam pape symmachi dum uiuere statuit canonicis
 uelut schismaticis p̄cellatur . Ista n̄ sufficiant cum dñocia sincere
 protulisse subscriptione episcoporum .

L Laurentius ep̄s eccl̄s mediolanensis huic statuto nro in quo totā causa
 diiudicio cōmissus subscripsi . Petrus ep̄s eccl̄s rauennatis huic statuto
 nro in quo totā causam diiudicio cōmissis subscripsi . Felix terrānensis .
 bonifatius . aqueuiuentis . maximus . bleranus . Aemilianus . sauranus .
 maximus . tignensis . Cassianus . mutinensis . gerontius . ficuldensis .
 stephanus . benusiis . Laurentius . boensis . fortunatus . fulginensis .
 mercurius . sutrinus . stephanus . neapolitanus . hilarus . temptanus .
 maximilianus . perusinus . Innocentius . fetanatis . Concordius .
 mesinatis . uitalis fundanus . Casus . portuensis . Aristus . hostensis .
 martyrius . terracinentis . Victor . lunensis . Asterius . aquinatis .
 Chrysogonus . albanensis . Amanus . potentinus . romanus .
 numentanus . ursus reatinus . Cresconius . tudertanus . Innocentius
 inuanatis . Iohannes . spollitanus . eustasius . cremanensis .
 Laurentius . uergomat̄is . eucarpus . meretap̄s . Rufentius .
 agnatinus . serenus . nolanus . marciarius . acanus . euticius

189
190

iranensis · fortunatus · agninus · paschalius · uulturnensis · Innocentius
 forosi phroniensis · felix nepesinus · hilarus · umphranensis · Innocentius
 diremum uberninorū · seuerinus · undaritanus · siluanus · ueliter nus ·
 sebastianus · suranus · mercurius · gaunati · felixatellanus · rufacus · boxen
 tinus · propinquus · tribensis · adeodatus formianus · bonifatius · cameritanus ·
 iustus signatus · uindemius · ameatinus · Augustus · liparitanius · ualentinus ·
 amiter ninus · fortunatus · suetanus · iocund · agustanus · tigradius ·
 tauriganus · uitacanus · celenensis · iohannis · armenensis · Peuleianus · sepimatus ·
 Candidus · zaboranus · Aprilis · laterianensis · Asellus · populiensis · memor ·
 canusinus · Colonicus · foroclochiensis · helpidius · uolozernanus · iohannes ·
 turritanus · Adeodatus · siluecandede · uenerius · palensis · Bogatus · tauro
 metianus · serauseli · ferensis · Probus · carmerianensis · dulcius · sciantini ·

**EXPLICIT JUSTINUS AUGUS
 TUS HORMISDE PAPAE.**

*Hormisda
 suscepit Symma
 cho papa anno
 514*

Quofumus semp & quosumus studio pconcliandis sententis catholicam
 fidem colentium ut eodem animo cuncti uenerentur · lum̄ indiuiduū
 trinitatis palam fecisse dinoscimur · p̄nc̄ legatum aduram beatitudine
 ultro ad hoc ipsud dirigentes · gratū · us · magistrum scrinii · quoremediū
 tandem reperiat · discordis uaria certantium · p̄nc̄ p̄roni libentique
 suscipientes affectu uiros re legiosissimos quosim̄ uer uen̄ tores unitatis
 ur̄a sedis apostolica credidit desanandos · p̄fecto & enim tanquam
 ips̄ ampacem & iucundis eos oculis aspeximus · & exiensis manibus
 duximos amplectendos · quin & iam omni intentione ordinabimus ut
 uenerabilis ecclesia constantinopolitana nec non complures alia elota
 suscipiant ur̄a non solū in ceteris sed in auferendis & iam nominibus ex
 sacris dypacis que remouenda maxime postulastis · uerū n̄ nullo fuer̄
 urbes & eccl̄s tam pontice quam asie · ac p̄cipue orientales quarū clerici
 uel populi omnibus p̄temptaminis atque p̄suasionibus tamen nequaquā
 flexisunt · ut collant anasatum & repellant nomina quorum apud
 eos opinio floruit · sed mortem uitā estimant · si mortuos condemnauerint ·

quorum gloria buntur uita super fatam quid igitur facimus huiusmodi
 perantat quae nec dicta audiens existit & tormentantantū dispicit ut amplū
 sibi ac se fanum iudicet sic corpore prius quam re religioso desistat consilio
 nobis quidem uidetur esse mollius agendi & demencius quae si n̄ in tua
 sc̄titudine. Jam nec alio poter̄ inuenire. Nam neque sanguinis & suppliciorū
 cupidi q̄d dicta & iam graue ē. libellum suscepimus neque ut par uo dis
 crimine remaneant in perfecta concordie desideria sed ad prorogandā
 quo possumus ordine coniunctionē membrorū eccl̄s utrum atque pres
 tantus erit minorū gratia. Imotū eē. uobis ap̄ septas tantas multitudines
 an concessis exiguis & remissis maiora & admiratione querenda corrigi.
 Utque n̄ licet p̄ omnia saltem ex necessariis partibus allegantur.
 Ueniam itaq; nominum postulamus. Acciaci non utriusq; petri non
 dioscori. ut amothei quorum uocabula ad nos date sc̄tatis tue. episcople
 continebant. sed quos malis celebrant ciuitatibus episcopalis reuerentia.
 & hoc exceptis urbibus ubi uirē beatitudinis libellus iam plenū ad
 missus ē. Nisi hanc quoque partem beniuolentia statuerit uirā mitius
 corrigendam. Uerū ne iudiciores carē sedis apostolicę ut n̄ magis uenia
 dicenda sit quam deliberata. Jam ac specta definitio anastasiū siquidē
 re religiosissime memorie ur̄e culm̄ eccl̄s palam ap̄ te que constat uerit
 cum hoc idem scriberet negotium decessor in rō sat̄ eē. pacē affectan
 tibus si non tantū retaceatur acciaci. Ergo priora ur̄e sedis constat
 sequitur quoniam om̄s memorias mortuorū iudicat contempnendas.
 Ut indignum habeatur & incongruū si n̄ placidior omnibus n̄ solum de
 functis sed & iam sup̄ statonibus ur̄a deuulgetur in omne fine terrarum
 lenitas & hoc quidem n̄ dubitauerimus. Itaque gratias uob̄ futurū & paci
 fico statim responso letior mundus reddatur. retineat ur̄a sc̄tās
 quod dudum scripsimus ex oriente. supplicationes uob̄ eē. defan. itas
 uoluntate ipsorū continentes & arbitriū in quo sese duraturus ostendunt
 firmiter & quoniam nullaratione desistendū est amant. hanc itaq; curulā
 sc̄tā nr̄am p̄missa p̄ iohannē uirū reuerentissimū episcopum.

Dirigendam uobis in p̄sena merito credidimus ut a uera sede & iā
tenore eius admissus ad colligendas p̄ficiat & ad unandas unti que uenera
biles ecclesias & hierosolimitanam p̄cipue cuitantū om̄i fauore impendunt.
quasi matris xp̄iani nominis ut nemo audeat ab ea sese discernere consensu
itaq; p̄ prium tuam sc̄itudinē . episcolari quoque pagina conuenit declarare.
ut cognito omnibus atque patefacto tenorem eiusdem cartule a uob. & iam
laudari & tenaciter custodiri letior mundus existat. **DNI VIO**
septē calched rustico. cons̄. accepta. prid̄ kl det̄b̄ cons̄. ff. exemplar precum.

II. **D**ō ammabilia purissimo imperatori ex dō auḡ & principi iustano xp̄ia
nissimo dep̄atio & supplicatio ab hiero solymitanis antiochenis & secunde
syriae clericis & abbatibus & possessoribus puincia syrie aurite aqua
cum lepta ex fontibus salutis uociferator. esaias p̄ph̄eta exclamat
fontes salutis euangelicas ueritates p̄dicationes manifeste ostendens
ex quibus beati apti & orū qui p̄ ordinem fuer̄ discipuli & sapientes
ecclesie doctores salutare aquā fidei aurientes omnem sc̄am eccl̄es
irrigauer̄ quae impetra sūmi apostolorū submixta rectam & inconflexi
bilem confessionem custodiens fiducialiter cum eo ad unigenitū filiū dī
omn̄i tēp̄r̄ exclamat dicens. Tu es xp̄i filius dī uui hanc salutarem con
fessionem asc̄is quattuor synodisq; euangelicis p̄ceptis honoratē suscipi
entes numquā p̄ xp̄i gratiam a traditis nobis rectis dogmatibus deuiam
sicut rerū testatur p̄batio & tēp̄r̄ necessitatis fidei constantia demon
strat. si uigitur ut xp̄i amirato om̄i fidei sumus participes domine purissi
& ad cōmunē pacem & ad unitatem festo namus nr̄am fidem quam ab
initio suscepimus. p̄ hanc satisfactionē nr̄am manifestam ur̄aē faciam
pietati. ut notū sit quia & paci concurrimus & a recta cum dī iubamine
non de ueritate amur fidem. sed omne ex quo heresim execramus. n̄ solum euti
nistas & acefalos sed & nestorianos & hominem colentes toto animo odis
entes anathematizamus. nos autē dn̄e xp̄i anissime imperator sicut supe
dictum ē. In patrem & filium & sp̄m sc̄m ab initio baptizati quoque & co
dentes una essentia dī in tribus subsistentur adoramus secundū sc̄orum,

mathema & symbolum credentes in unū dñm patrem omnipotentem.
 & in unum dñm nr̄m ih̄m xp̄m unigenitū dñm uerbū similiter & in unū sp̄m sc̄m.
 & secundum hoc diuinū mathema definitionē a sc̄a calcedonense synodo
 p̄mulgatam. Intellegimus quoque & suscepimus confitentes & credentes quia
 una substantia uel p̄sona q̄d idem ip̄s sc̄a synodus induabus naturis. Id est
 inditate & humanitate diuise p̄dicauit. Dñm uerbū & dñm nr̄m ih̄m xp̄m unū ē.
 ex sc̄a & unius essentia trinitatis. si enim unum dñm in uerbis subsistentis
 sicut dicitur ē. accipimus. Pater autē n̄ ē. incarnatus nec sp̄s sc̄i dñm uerbū incar-
 natū ē. & homo factus ē. unius ex sc̄a & unius essentia trinitatis. sed filiationis
 proprietatē sicut sc̄a p̄dictas sc̄as quattuor. synodus credentes & secundū
 diuerbinatiuitatem. sed carne confiteri n̄ renuimus. unde p̄pria diogenetrix
 sc̄a uirgo. et creditur. Tamquam natura & ueritate unius essentiae patris
 filiū dñm uerbū p̄ naturam. Enixa ē. & duas naturas in xp̄o p̄ essentiam uel
 substantiam unitas confitentes sicut in unius p̄sona uel substantia neque arū
 diuersitatem uel p̄prietatem post unionem auferimus auferimus nec eas
 diuidere induabus p̄sonis & substantiis p̄ unionem sumus edocti. Eundēque
 semus unigenitum filiū dñi. & ante incarnationem eius & post eadē dñm
 simul & hominem passibilem carnem passibilem dicitur. Circū scriptū
 corpori non circum scriptū sp̄i. Idem terrenū & caelestem quē mundus
 ut hominem coepit & uidm̄ continere p̄ potuit. mortalem & immor-
 talem nusquam naturū diuersitate sublata neque diuidentes per
 essentiam unionem. hoc enim uere magnū pietatis mysteriū quia unius
 ex sc̄a & unius essentia trinitatis. incarnatus & homo factus dñm uerbū
 in utraque natura dicitur & humanitatis indiuise & in confuse cognos-
 citur & adoratur. n̄. conuersionē uel mutationē sustinens sed pro-
 prietatem utriusque nature una p̄sona in semet ip̄so conseruans.
 Ob hanc igitur fidem p̄dictas sc̄as synodos suscipientes & custodientes
 anathematizamus om̄s qui aduersus eas quocumque tempore uel
 modo aliquid conscripser̄ p̄cipue iohannem. Egotamqui aduersus
 memoratam sc̄am calcedonensem synodū. multas ut neftorianus

plasmias euomuit similiter contemnentis & timotheū elurum
 cognominatū. sicut eutyrianismam aduersus eam cum suis latrantem
 sequacibus. Ita ergo cum diuubamine semp̄ sentimus & iam nunc sentamus.
 Quapp̄ hanc satisfactionem ur̄e obtulimus pietati. Tubere enim dignata
 ē. nos pprium intellectum & que admodum de sana fide sentimus ex
 ponere. quia quidem heretici dum suā malam fidem occultare festinant.
 nam xp̄o libertatem & rectam fidem detractare conantur. supplicamus
 igitur ur̄am clementiam sollicitudinem de perfecta ecclesiarū unitate sc̄arū
 habere debere. ut unitas qua etum di facta fuerit iubamine petullo
 demcepti rationabili aut irrationabili occasionis fomite inquietari
 pax possit. D̄i autem omnium ur̄m pium adimpleat desiderium
 in gloriam sui & rei publice disciplinam. **H O R T I S I D A**
I U S T I N O . A U G . I I I .

In tera que ad unitatem ecclesie p̄nentia pp̄quam d̄i clem̄tie
 ur̄e elegit imperium in litteras contulit. hoc quoque uenerabilis
 imperator cura fidei cum multipliciter uos studere claritatis ad
 iecit. ut aliquorū p̄ces p̄ferende ad humilitatis mee notitiam iunge
 rentur quibus uel quid questionis orretur agnoscerem uel ad sumo
 uendum p̄positē. Consultationis ambigūū responsū a me re religioso
 scientie conueniens redderet. Legi om̄a sollicitudine quae decebat
 & licet ad responsi plenitudinem sufficere potuissē. si illa tantumque
 a ueteribus sunt definita rescriberem. Tamen ut re religiosi p̄positū
 remunerarer affectum non subtrahendū credidi mei quoque
 ser monis obsequium. quod de mer gentibus nestori & eutichēis
 uenenis paterna omisit instructio. poene om̄is impietatis cum in
 uentoribus tam nefandorū dogmatum conuenientia in unum synodi
 ca decreta presser. peculiariter locus ultimus tam diuisi p̄fidi semib:
 amputatis aut xp̄m d̄m n̄m credere sine carne fuisse ueritate.
 Aut eundem non & d̄m & hominem de materni uteri intemerata
 fecunditate p̄disse. Cū alter eorū dispensationem qua saluati sumus

Hormsida

negando quantum in se. e. irritam facere & alit̄ oppoſitione contraria. ſed in pietate conſimili in eodem dno nro ihu xpo poteſtatem diuinam a uera humilitate ſecludere. Neque ille recordatur quia palpandam carnem ſua xpo oſtendit. Neque illi euangelium memor uerbum carnem factum. ee. dicitur. Cuius dno indeficienter in ſonare debuerat quadixit. & docuit. nemo aſcendit in celum niſi qui de caelo deſcendit filius hominis qui. e. in caelo. ſepe haec & multas p̄cedentiũ ſi conphensa ſententiis. ſed nec clementia uia licet & uandictasint faſtudio ſe poterit repetita cognoſcere nec nobis pudor. ea que ſunt ap̄ deceſſoribus nris p̄dicata reuoluere. Neque enim poſſibile. e. ut ſit diuerſitas p̄dicationis ubi una. e. forma ueritatis. nec habere iudicabitur alienum ſi cum his cũ quibus conuenimus fide congruamus. & dogmate reuolbantur puſ mansuetudinis ur̄s auribus detreta ſynodica. & beate pape leonis conuenientia ſacrefidei conſtituta eadem inuenientis in illis que recenſetas in nris. Quid ergo. e. poſt illuſ fontem fidelium ſtatutorũ q̄t amplius ſitam fidei t̄minos ſeruat quam libet & curioſus ſcrutator inquirat n̄ opus. aut ad lectatione plebis aut in ſtitutione p̄fectis. niſi forte uult quiſquã dubitare quam credere certa quam noſſe. ſed quid dubia quam ſeruare decreta nam ſi trinitas d̄s hoc. e. pat̄ filius & ſp̄s ſc̄s. D̄s aut̄ unus ſpecialiter legis latore dicente. Audiuit d̄s d̄s ſtuus d̄s unus. e. qui alit̄ habet neceſſe. e. aut diuinitatem in multa diuidet. Aut ſpecialit̄ paſſionem ipſi eſſentia trinitatis in pingat. & q̄t abſit a fidelium mentis. hoc eſt aut plures deos more p̄ fanagenalitatatis inducere aut ſenſibilem poenã ad eam naturãq: aliena. e. ab omni paſſione tranſferre. unũ. eſt ſc̄a trinitas n̄ multiplicatur numero. p̄ creſcit augmento nec poteſt aut intellegentia conphendi. aut hoc q̄t d̄s. e. diſcretiones eiungit. Qui ſergo ille ſecreto & inſuperabilisq: ſubſtantia. q̄t neque ulla uel inuiſibiliũ creaturarũ potuit inueſigare natura p̄ fanam diuiſionem temptat & ingerere. & diuina archana myſterii reuocare ad calculũ moris humani adoremus patrem & filium & ſp̄m ſc̄m

indivinctam distantem. Incomprehensibilem & inenarrabilem sub
stantiam trinitatis. ubi si admittit numero ratio personarum unitatem
non admittit essentiam. Itaque ut seruemus diuine propriae naturae seruemus
propria unicuique personae. ut nec personis diuinitatis singularitas generetur.
nec ad essentiam quae est. proprium nomen transferatur. magnum est secretum
& incomprehensibilem misterium trinitatis. Deus pater deus filius deus spiritus sanctus
trinitas indiuisa & tamen notata est. quia proprium patris ut generaret filium
proprium filii. ut ex patre patri nasceretur equali. potest & iam quid sit
proprium spiritus sancti. proprium autem filii ut iuxta id quod scriptum est. In nouissimis
temporibus uerbum caro fieret & habitaret in nobis. Ita intra uiscera
secreti marie uirginis generatus est. Unitas utrisque sine aliqua confusione
naturis ut qui ante tempora erat filius dei fieret filius hominis & nasceretur
ex tempore hominis more matris uuluum natus aperiens & uirginitatem
matris diuinitatis uirtute persoluent. Dignum placere deo nascentem misterium
ut seruari & parari sine corruptione qui conceptum fecit esse. sine semine.
seruans. quod ex parte erat & representans quod ex matre suscepit. nam unde
uacens in praesepio uidebatur in celo in uolutis pannis adorabatur a magis.
Inter animalia editus ab angelis nunciatus. uix egressus infantiam & ad
nuntiandum mystica sine infatuente doctrina. Inter rudimenta anni
puerilium praedens caelestium signauit uirtutum. Idem enim deus & homo
non ab infidelibus dicitur sub quarta introductione personae. sed ipse deus filius
deus & homo. Idem uirtus & infirmitas humilitas & maiestas.
Redimens & uenditus in cruce positus & caeli regna largitus. Transiens
infirmitatis ut possit interiri. In genitate potentiae non possit morte
consummi. sepultus est. iuxta id quod homo uoluit nasci. & iuxta id
quod pater erat similis resurrexit patiens uulnerum & saluator egrotorum
unus defunctorum & uiuificator obsecutum ad inferna descendens
& a patris gremio non recedens unde & animam quam pro communi con
ditione posuit pro singulari uirtute & admirabi
lis potentia mox resumpsit. hec ita esse

necullam dubitationem oportere recipere. id. e. dñi n̄ ih̄s xpi aut
 interioris passionis dñonee. crederetur. Aut nedstantū n̄ & iā homo
 inter opera mirabiliū suspenda uirtutū pposito nos duorū aptor infor
 mauit exemplo adm̄ esse se xpm̄ dñm̄ nr̄m̄ petri fide hominem thome
 dubitationem declarans quid enim inter erat ut quē homines dicerent
 discipulos suos uelle & inquirere. Utsi respondente petro tu es xpi filius
 diuini potū facere & non hoc de carne & sanguine p̄dita sed patre do in
 spirante reuelatum. & p̄tes amoniū laudate responsionis fides pate
 facte fieri & ueritatis. Quid inter erat ut apparente pot̄ resur rectione
 dñm̄ thoma stantū. aut & ceteris aut solus ambigeret nisi ut mundus
 crederet & qd̄ ambigens discipulus explorasset. ut dum unius manibus
 se pateretur tangi ab uniuersitate fidelium qd̄ & possit agnosci. p̄.
 ergo ad implorandū discipulū inter posita. ē. dubitatio. sed quaesit
 a posteritatis instructio. An ne aliud exspectat quod eidem dñs de se
 cum alio discipulo. cum ad Emmaum tendentes de se loquerentur inseruit.
 & quāquā de resurrectione dñi p̄ mulieres. que primū admonuit tam
 conuenerant agnouissent. Tamen ut p̄ eorū dubitationē dar & credenti
 futuris seculi firmitatem. Incipiens amoyse & omnibus p̄ph̄ & is oportu
 issē p̄tā xpm̄ & intrare in gloriam suam. Inē p̄tatur ostendit
 & p̄ passionem humanam p̄taturam & diuinam in eo. eē. p̄ gloriam
 multiplicabur. haec sc̄arū scripturarū insinuantur exemplis. nec
 apud relegiosam conscientiam tuam uenerabilis imperator
 tāquā ignota dicuntur fides enim ipsa que ate constant̄ adseritur.
 Tibi reddit hoc munus ut sensibus tuis & affectū sui inserat.
 & scientiam p̄ quam diligentius adseratur infundat. & tam̄ inter
 ē. dispensationis mihi credite ut ego quoque uel apud scientes
 nota non taceam ut succedentes ibi per uices temporū catholicorū
 p̄dicatione sensum qd̄ indeficienter adseritur sine fine credatur

latius haecque additāte humanitatemque
 dñi nr̄i ih̄s xpi p̄tinent & in eo unitas duas

sine confusione naturas potui secundum ueterū definita differere
si esset aduersus eos qui his dissentiunt disputandum. sedē in manibus
omnium sint & synodica constituta & beati pape leonis dogmata p̄ferri posse
potius pauca quam euoluerim credidi conuenientius uniuersa. nunc uero
agnoscere satis ē. & uere ita proprietate & essentiam cogitandū uesciatur
quid p̄one quid nos oportet deferre substantiæque qui indecenter ignorant
aut callida impietate dissimulant. Dū omittunt q̄d propriū filii trini
tate tendunt insidias unitati. sed si que p̄dicta s̄ ualidis teneantur fixa
radiabus p̄t ap̄terna traditione receditur & constanter quæstionibus
obuiatur. **DAT. VIII. K̄T̄ APR̄T̄ OX̄LER̄UC̄. CONS.**

Hormisdas p̄ter byteris diaconibus & archi mandritas secunde syriæ electas
litteris dilectionis ur̄e quibus inimicorū dī parte facta uesania ē. & in
fidelium p̄nax furor dolenter expositus. Quidum re diuino spū oder̄ d̄m
membra illius impie p̄sequitur quantum ad constantie ur̄e agnitionem
benedixit d̄m fidem militum suorū inter aduersa seruauit. sed rursum
ecclesiarum concussionem & seruorum dī modestas laboresque considerans

obit hormisdas
523.
que anno
s. illius
a manu
Benedicti
oblati

INCIPIT CONSTITUTIO PAPAE GREGORII
In nomine dñi dī saluatoris nr̄i ih̄u xp̄i imp̄ dñm piissimo augusto.
Leone adō coronato magno imperatore anno sexto. p̄c̄ eius anno sexto
sed & constantinonouo imp̄ eis filio anno secundo mense aprile indictione
quarta. p̄e sedente sc̄issimo ac̄. beatissimo gregorio apostolico papa
in basilica beati petri ap̄tor̄ principis ante confessionem. Consedentab:
& iam sc̄issimis ep̄iscopis. Anello. ferentiano. Iohanne belliternensi.
Uitale alatrino. Oportuno. manturianensi. Marciano gabus.
georgio. portuensi. Tibesio. Siluano antiocheno. Gregorio la p̄gnas.
Georgio. nepe. Iohanne. signas. Andrea. albanensi. Agniello.
sitirino. Tribunatio. falaris. Anastasio. Tiburtano. Iohanne. brezano.
uuluaris. narniensi. sergio. penestrino. petro. amerino. sinderedo.
archi ep̄o spanie. sedulio. ep̄is brittanie. Fergusto. ep̄is scoe cie.

Gregorius
anno 590
Gregorius 2
719

& maurino polimarti seu venerabilibus prbys. sissinnio. iohanne.
sissinnio. iohanne. Intemiohanne. eustratio. georgio. thalasio. marino.

Constantino. Gregorio. iohanne. Epiphano. marino. & iohanne. Ad
stantibus diaconibus quoque. petrus. archidiaconus. Gregorius mascho. seu
benedicto. dicto diaconibus uel cuncto clero.

SCISSIO AC BENTISSIMUS PAPADIX

Cum simus dominice plebis supna miseratione rectores studiosius nos
conuenit di p̄sidio p̄ eorū sepe cogitare salute. ne decedatis frustrati q̄d
absit animabus insidus antiqui hostis antea omnium posterū nisi succedat p̄
ueniendo de offensis correctio de fornicam cogitantur soluite taxationem dūque
ppende uel ad animū reduco. quanta circumspectione nos oportet in uigi
lando contra sui cuiusque sceleris nequitiam obuiare & si quando insilierit
ad turbandas fidelium mentes adiutorio supno ictu uis resistere ualde
concutior atque nimis tabesco. ne ser penana calliditate q̄d absit leuores quoq;
decipiat. Dō uero fauenter sollicitudine nimia anime quiori mente diuino
iubamine freti. p̄ salute omnium studere debemēs ut in confuso uultu non
de fraude cuiusquam p̄culsi ad sistere. Sēno iudicium te amant & uocem audire
inquietem. Euge ser ue bone & fidelis quia su per pauca fuita fidelis supra
multa reconstituam in tra in gaudium dñi tui. hinc namque ē. quod in gemet
centis dico qui a populi xp̄iani aliquos p̄ prouinciam. italiam hanc commemorantes
audio temere contracaz holicam fidem & patrum statuta. Ita uidō sacras
feminas ducere p̄sumant mulieres & p̄pinquas in coniugio sociant. quod
oportunum ē. sp̄italiam putare mucrone. Atque si uere placet sc̄itati radi
citus euelli ne segetes boni agricole. uxoriorū mixta horrentibus fructus
sordescat. **SCISSIMI ET SEUENERABILES TREBT RESPONDEBUN.**

Vere cognoscimus gratia sc̄i sp̄s cor apostolatus ur̄i succensum ut tantae
miserie squalores a fidelium mentibus detergantur & quasi uulnus corpori
infixum ad tota uis miserie obserato salutari antidoto curetur. sicut bene
p̄ui sum ē. interdictione anathematis. ne denuo quispiam hoc romanus

Langobardus uel cuiuscumque sit gentis sacrisque baptismatis unda lotus
adtempte & ut non tantum piaculi mole oppressus precipiti incidat aut uirgine
mergatur iniquitas uitari debeat atque radicitus euellatur.

- P**ost hanc omnium consonam responsionem gregorius apostolicus papa
ante corpus memoratum uenerabilis xpi apostolorum principis inferendo
sententiam dixit. **I** Siquis pateram duxerit in coniugio anathemasit.
& responderunt omnes tertio anathemasit. **II** Siquis diaconam
duxerit in coniugio anathemasit. & responderunt omnes tertio ana-
themasit. **III** Siquis monacham quamdiu ancillam appellant in con-
iugio duxerit anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit.
- IIII** Siquis comatrem spiritalem duxerit in coniugio anathemasit. & responderunt
omnes tertio anathemasit. **V** Siquis fratris uxorem duxerit in coniugio
anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit. **VI** Siquis neptem
duxerit in coniugio anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit.
- VII** Siquis noueram aut nurusua duxerit in coniugio anathemasit. & resp
omnes tertio anathemasit. **VIII** Siquis consubrinam duxerit in coniugio
anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit. **IX** Siquis de
pria cognatione uel quam cognatus habuit duxerit in uxorem anathemasit
& responderunt omnes tertio anathemasit. **X** Siquis uiduam furatus fuerit
in uxorem uel consententibus ei anathemasit. & resp omnes tertio anathemasit.
- XI** Siquis uirginem nisi desponsauerit furatus fuerit in uxorem uel consen-
tentibus ei anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit.
- XII** Siquis ariolis aruspibus uel incantatoribus obseruauerit aut filacteria
usus fuerit anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit.
- XIII** Siquis in quoquam parte ue precepta ante emissa apostolice ecclesie
deoli uetis & locis diuersis temerauerit & non in omnibus obseruauerit
anathemasit. & responderunt omnes tertio anathemasit. **XIIII** Ha-
driano filio exhibarati qui post presdito sacramento in apostolica
confessione epiphaniam diaconam illicita usu in uxorem habet

anathematis & responderunt omnes tertio anathematis subradgum

XV. **C**yprianus diaconus qui post p[re]fato sacramento cum adriano ex hilarato
fili lapsa fuga e. uxorem anathematis & resp[on]dit tertio anathematis.

XVI. **S**iquis in vitam crudelias sensum p[ro]buens anathematis & responderunt
omnino anathematis. **XVII.** **S**iquis ex clericis laxauerit com[un]ia anathema
sit & resp[on]dit tertio anathematis. **XVIII.** **G**regorius ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e
lice atque apostolice romane ecclesie huic confutatio anobis p[ro]mulgato
suscripti. **Agnellus** ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e senenensis huic confutatio anobis
p[ro]mulgato suscripti. **Johannis** humilis ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e bellitenensis
huic confutatio anobis p[ro]mulgato suscripti. **Egoutatus** ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e
alatriensis huic confutatio anobis p[ro]mulgato suscripti. **Oportunus** gratiadi
ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e manturianensis huic confutatio anobis p[ro]mulgato suscripti.

Martianus ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e gauentis huic confutatio anobis p[ro]mulgato
suscripti. **Ceontus** ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e portuensis huic confutatio anobis
p[ro]mulgato suscripti. **Liberius** ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e siluecandide huic confutatio
anobis p[ro]mulgato suscripti. **Gregorius** ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e signine huic
confutatio anobis p[ro]mulgato suscripti. **Georgius** ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e
signine huic confutatio anobis p[ro]mulgato suscripti.

Andreas ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e iulianensis huic confutatio p[ro]mulgato
suscripti. **Tribunatus** indignus ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e salaritanse huic
confutatio anobis p[ro]mulgato suscripti. **Anastasia** ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e
triburine huic confutatio anobis p[ro]mulgato suscripti.

Johannes ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e biterane huic confutatio anobis p[ro]mulgato
suscripti. **Guillani** ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e narriensis huic
confutatio anobis p[ro]mulgato suscripti. **Sergius** gratiadi
ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e penestrine huic confutatio anobis p[ro]mulgato
suscripti. **Petrus** humilis ep[iscopu]s sc[ilicet] eccl[esi]e amerine huic
confutatio anobis p[ro]mulgato suscripti. **Maorinus** ep[iscopu]s
sc[ilicet] eccl[esi]e polimartu huic confutatio anobis p[ro]mulgato suscripti.

Sinderedus eps ecclie hispania huic constituto anobis promulgato subscripsi

Sedulius eps de genere scotorum huic constituto anobis promulgato subscripsi

Ergastus eps pictus huic constituto anobis promulgato subscripsi.

IN SUBSCRIPTIORUM LIBRO

Sisinnius humilis prbe scē romane ecclie tit. scē laurenti quā appellatur

lutine huic constituto anobis promulgato subscripsi. **J**ohannis prbe

scē romane ecclie tit. scē saxe huic constituto anobis promulgato subscripsi.

Johannes humilis prbe scē romane ecclie tit. scē susanne huic constituto

anobis promulgato subscripsi. **E**ufracius humilis prbe tit. scē

romane ecclie tit. scē anastasi huic constituto anobis promulgato subscripsi

Georgius inmerit prbe scē romane ecclie tit. scōrum ioh & paul huic

constituto anobis promulgato subscripsi. **T**aladius hum prbe scē

romane ecclie tit. scē digenetricis quae appellatur calasa transiberii

huic constituto anobis promulgato subscripsi. **M**arinus hum prbe

scē romane ecclie tit. scē saune huic constituto anobis promulgato subscripsi

Constantinus prbe scē romane ecclie tit. scē cyriaci huic constituto anobis

promulgato subscripsi. **G**regorius humilis prbe scē romane ecclie tit

scē dementi huic constituto anobis promulgato subscripsi. **E**pi

phanus humilis prbe scē romane ecclie tit. scē laurenti quādamasi

huic constituto anobis promulgato subscripsi. **M**arinus indignus

prbe scē romane ecclie tit. aplos huic constituto promulgato subscripsi

Johann humilis prbe scē romane ecclie tit. scē prisce huic constituto

anobis promulgato subscripsi. **G**regorius indignus & humilis

diaconus scē sedis apostolice huic constituto anobis promulgato subscripsi

Muschus humilis diaconus scē sedis apostolice huic constituto anobis promulgato subscripsi

Benedictus indignus diaconus scē sedis apostolice huic constituto anobis

promulgato subscripsi. **D**IE NONA P

DNI PLESIMIO AUGUSTO LEONE AD CORONATI

STAGNO LXI ANNO SIXTO. SC. ILLUC ANNO SIXTO

~~fine huiusmodi~~ *Gregorius Imp. u. u.*

anno 721
nam Leo imp. constantin
filius ananiam unum natum
augustin appellavit
qui merito hunc novus dicit

Ex proymus p[ro]mptu[m] B[er]ol[ini]ensis
SIBI IN CONSANTINO NOBIS INDE FLORES IN
NO SECUNDO IN QUAR

EXPLICIT CON

STITUTIO PAPA GREGORIO

RIS UBANUS DE OCTAVIS

TER DICENDI

Quia & aliquorum

LATHS-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÖSSLDORF

*Sanctus Venit dominus ipse me
et Dominus eius non recipi autem*